

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

**IRKÇILIĞA,
SÖMÜRÜYE,
ŞERİATA HAYIR!..**

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA

hayri@tabularatalanayalanabalta.com

www.tabularatalanayalanabalta.com

DİNDAR FİLOZOF

Nerede Yazman Ağa? Neler söylüyorum. (30.7.1961/18)

+

"Aha bizim Yazman (Hayri Balta) bunları not almakla çok iyi ediyor..." (12.11.1961/9)

+

İlâhî borç duygusu ile olmak koşulu ile kitap yazabilirsiniz... (23.4.1970/7)

+

Türkiye bilse de bilmese de Gaziantep'ten Dr. Emin Kılıç Kale adında bir filozof gelip geçmiştir. (Av. Hayri Balta)

+

Bu kitap gerçek (Allah) arayıcıları içindir... Gerçek arayıcısı olmayanlar ve tasavvufa aşına olmayanlar bu kitaptan bir şey anlayamaz... Tersine muteriz olurlar...

Çünkü yazılmıştır: "Sen kabirde bulunanlara iştirecek değilsin." (Kuran. 35/22)
(Av. Hayri Balta)

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

**IRKÇILIĞA,
SÖMÜRÜYE,
ŞERİATA HAYIR!..**

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA

hayri@tabularatalanayalanabalta.com

www.tabularatalanayalanabalta.com

DİNDAR FİLOZOF

Nerede Yazman Ağa? Neler söylüyorum. (30.7.1961/18)

+

"Aha bizim Yazman (Hayri Balta) bunları not almakla çok iyi ediyor..." (12.11.1961/9)

+

İlâhî borç duygusu ile olmak koşulu ile kitap yazabilirsiniz... (23.4.1970/7)

+

Türkiye bilse de bilmese de Gaziantep'ten Dr. Emin Kılıç Kale adında bir filozof gelip geçmişdir. (Av. Hayri Balta)

+

Bu kitap gerçek (Allah) arayıcıları içindir... Gerçek arayıcısı olmayanlar ve tasavvufa aşına olmayanlar bu kitaptan bir şey anlayamaz... Tersine muteriz olurlar...

Çünkü yazılmıştır: "Sen kabirde bulunanlara işittirecek değilsin." (Kuran. 35/22)

(Av. Hayri Balta)

**I. BASKI
MAYIS 2015
(100 ADET)**

GİRİŞ

Aşağıda Sayın Öğreticimin derslerinde tuttuğum notları veriyorum. Bunları kitap haline getirip yayınlamakla Sayın Öğreticimin benden beklentisi yerine getiriyorum. Bir de Sayın Öğreticimin unutulmasına gönlüm razı olmadı...

Ne o yani; Dindar Filozof halkın beğenisini kazanmak için mi konuşmalı; İster beğenilsin ister beğenilmesin Dindar olduğunu söyleyen bir Filozof kendi düşüncesine göre konuşur...

Yalnız şurasını önemle belirteyim ki bu aldığım notları Sayın Öğreticime okumadım.

Kendisi de bana; bir kere olsun, **“Hele neler yazıyorsun, nasıl not alıyorsun bir bakayım?”** demedi...

Şurasını önemle belirteyim ki bu almış olduğum notlar tıpi tıpına Sayın Öğreticimin ağzından çıkmış değildir.

Bu notlarım o konuşurken benim kendi anlayışıma göre, kendi yorumuma, biçimlendirdiğim notlardır.

Eğer bu notları Sayın Öğreticimin ağzından çıktığı biçimde alsaydım ikimizin de başına gelecek vardı...

Çünkü o konuşurken sofilerde çok görülen cezbe ve vecd içindeydi...

Polislere ajanlık yapan Zekeriya Beyaz ile Necdet Sevinç'in verdiği raporlar Yüzünden Gaziantep Emniyeti bu notlarımın peşine düşmüştü...

Sayın Öğreticimin derslerde söylediği sözlerin bulunduğu bu defteri ele geçirdiklerinde; Emin Kılıç'ın ve benim, dinsizliğimize ve komünistliğine ilişkin kanıtları bulacaklarını sanıyorlardı...

Çünkü Zekeriya Beyaz ile Necdet Sevinç ile diğer polis ajanları Öğreticimin söylediklerini aynen yazıya geçirdiğini sanıyorlardı.

Evimi bastıklarında her yeri didik didik aradıkları halde bu defteri bulamamışlardı.

Necdet Sevinç ile Zekeriya Beyaz'ın bu defterin peşinde olduğunu bildiğim için bu not defterimi kitaplarımın bulunduğu yerden ayrı olarak çekmedeki iç çamaşırlarımın içine koymuştum.

Öyle ki anıları önünde saygı ile eğildiğim rahmetli kardeşim Hasan, bilmeden evimi arayan sivil polisler: "Aramadığınız yer kalmadı; bir de şuraya bakın!" demiş...

Onlar da kardeşimin gösterdiği yeri açıp bakmışlar ki iç çamaşırları var.

"Bizimle dalga mı geçiyorsun ulan!" diyerek çekmeceyi kapatıp aramamışlar...

Bu notların ilginç bir öyküsü vardır.

İşte bizim komünistlik maceramız bu olayla başlamıştır.

Dr. Emin Kılıç'a ilk intisap ettiğimde çok zayıftım. Her yerim yara bere içinde idi.

Sayın Öğreticim doktor olduğu için verdiği ücret karşılığında beni muayene ederdi.

Bir takım önerilerde bulunarak beni iğneyle tedavi ederdi...

Günü birlik iğne vurmaya başlamıştı.

Sayın Öğreticimin bir özelliği daha vardı.

Zorunlu görmedikçe, gerekli görmedikçe, reçete yazmazdı.

Hemen hemen hastalarının çoğunu kendisi

iğne ile tedavi ederdi.

Benimle birlikte derslere katılan bir arkadaş daha vardı.

Bunun da adı Talip Güzelhan'dı...

Ama o sağlıklı idi.

Ne var ki Öğreticimiz bize, derslere devam edebilmemiz için, bir şart koştu.

İkimize de yeni evli olduğumuz halde yasaklanmıştı eşlerimizin kournunu...

Ben sağlığımın düzelmesi için böyle bir emir verdiğini sanıyordum.

Ama sağlıklı arkadaşşıma da aynı koşulu dayatmasını anlamıyordum.

Anlamıyordum ama "Vardır bir hikmeti!" diyordum.

Bize çok ağır gelen bu emir üzerine T. G. İle ben dersten sonra evimize giderken, yolda, Talip'e sordum.

"Yahu, ne yapacağınız şimdi biz!

Öğreticimiz bize dedi:

"Hanımların koynuna girmeyeceksiniz...

Yatağınızı ayrı sereceksiniz...

Ulan, olacak iş mi bu!

Hanımlara nasıl anlatacağınız bunu..."

Talip bana aynen şöyle dedi:

"Boş ver yahu, kendisinden bilet mi keseceğiz.

Sen işine bak, sorunca da emrin yerine getirilmektedir deriz."

Ne var ki Sayın Öğreticime yalan söylemeyi doğru bulmamıştım.

Çünkü sülükte (Tarikatta) bir edep vardır.

"Öl söz verme, öl sözünden dönme!"

Öğreticimize söz vermiştik bir kere,

Öğreticimi aldatamazdım kendi anlayışına göre.

Eve vardım; yatma zamanı geldi.

"Hanıma ben ayrı yatacağım, yatağımı şuraya ser!" deyince; Kadıncağızın gözleri bereldi.

Nedenini sorunca:

"Öğreticimin emri böyle.

Beni sıkıştırıp durma öyle!"

Bir gün, iki gün; bir hafta, iki hafta baktı ki hareket yok bende.

Sorunca da dedim: “**Daha izin çıkmadı, bekle hele!..**”

Eşimi üzüntülü gören; dayım, teyzem, yengem...

Nedenini öğrenmek istemişler kendisinden

“**Bu işte bir terslik var. Sen böyle değildin eskiden.**

Nedenini söyle bize gecikmeden...”.

Hanımda ağzından kaçırmış;

“**Hayri koynuma girmiyor?”** demiş.

Dayım, teyzem, buna çok iççerlemiş:

“**Olur mu böyle şey,**

Bu oğlanı bu duruma getiren o Emin Kılıç Kale!” de

Kale’dir...

Öyle sanıyorum ki benim için “**Vay dangalak vay!**” demişler...

Zaten benim yaptığım işlere bir türlü akıl erdiremeyenler,

Bunu hep dangalaklığımdan bilmişler...

Ara sıra soruyorlarmış akrabalar eşime.

“**Nasıl, bir gelişme var mı?”** diye...

O da “**Aynen devam, hiçbir gelişme yok!”**

“**Bu Hayri’yi bu duruma getiren Emin Kılıç’tır.**

Bu Emin Kılıç artık çok olmuştur!”

“**Hayri’yi, bu Emin Kılıç’tan ayırmalıyız.**

Bunun için ne gerekse yapmalıyız!”

Bu konuşmaları duyan Teyzem oğlu Necdet Sevinç de o zamanlar lise birde öğrenci; felsefe öğretmenine “Allahsız dinsiz!” diyen

Beş vakit namaza gidip gelen

Hem de varlığını ülkücülüğe adanmış bir genç; geçmiş kendinden,

Sözde iyilik yapacak bana; kurtaracak beni Emin Kılıç’ın etkisinden...

“Hayri’yi hipnotize ederek eşinin koynuna bile girmesini yasaklayan bu adamın gençleri baştan çıkarmasını önlemeli.” demiş.

Niyetini o zaman ki hocası Zekeriya Beyaz’a aktarmış...
İkisi birden Emin Kılıç’ın dershanesini kapatmaya baş-
amış...

Zekeriya Beyaz o dönemlerde Nurcularla yakın ilişkide bulunan bir imam.

Namaz kıldırıldığı caminin her yerine üç hoparlör takan bir adam...

Aşırı nurcu bir militan...

Öğretmenleri komünistlikle suçlayıcı vaazlar veriyor.
Öyle ki böylesine çılgınlıkları nedeni ile 6 ay kadar da
Ankara’da cezaevine giriyor.

Dava nasıl sonuçlandı bilinmiyor.

Bu kafadarlar Gaziantep Emniyetine durumu aktarıyor
olacaklar ki hepsi birden Emin Kılıç’ın derslerine son
vererek gençleri baştan çıkartmasını önlemek istiyorlar.

Kendi aralarında örgütleniyorlar.

En az dört kişi olmak üzere kavmiyetçi ve ümmetçi
emniyet ajanı bu gençler,

Bir polis ajanı olarak bizim derslere gidip geliyorlar...

Musikide Hayat Derslerini kapatmak istiyorlar...

Derslerimize gidip geliyorlar.

Benim not tuttuğumu görüyorlar

“Emin Kılıç’ın söylediği bütün sözler

Hayri Balta’nın tuttuğu not defterinde!” diyorlar.

Böylece defterin peşine düşerler

İşte tarih sırasına göre

Peşine düştükleri o defterdeki sözler...

+

DERSLERDE TUTTUĞUM NOTLAR

1.10.1958

1. Başkalarının görevini yapmaması bizim de görevimizi yapmamamızı gerektirmez. Nasıl ki başkalarının yanlış yapması; bizim de yanlış yapmamızı gerektirmediği gibi...

2. Benim çocuklarım: Belimden inenler değil de yolumdan gidenlerdir...

3. Ben çok büyük bir adamım diyebilmek meseledir...

4. Günah demek bu makineye (insanın kendi yapısına istiyor...) ters işletmek demektir...

5. Günah işlememek için yapabileceğin kadarını yapmak gerekir.

6. Her aşırı bir eylem günahdır.

7. Allah'tan söz eden, sorumluluktan kaçmaktadır.

8. Sorumluluğu Allah'a yükleyenler çok aşağı mertebededir.

9. İdare etmek (idare-i maslahatçı olmak...) sorumluluk sahibi bir insana yakışmayan bir davranıştır.

10. Anlamak olmaktadır.

11. Terbiyenin hayat ıskalasında yeri yoktur...

12. Başkasının hatasını gören en büyük hatayı yapmıştır...

13. Soracağına, düşünürsen sorunun yanıtını bulursun

14. Özgür adam, sorumluluk duygusu olan adamdır...

15. Düşünce ve görüş tartışması dirilerle; yani, olgunlaşmış olanlarla yapılmalı...

16. Çocuğunun parmağının yaralanarak kanaması ile defterinin bir yaprağının yırtılması arasında hiçbir fark olmadığı gibi çocuğun parmağının sarılması ile defterinin yapıştırılması arasında hiçbir fark yoktur.

17. Tanrı yok demiyorum. Nesimi, Mansur gibi Tanrı benim diyecek kadar da alçalmıyorum. Ben Tanrı deyen insandır, diyorum.

18. Tasavvuf kitapları içinde en yüksek kitap Füsusul Hikem'dir...

19. Kitap yazmakla insanlara yapılabilecek en büyük kötülük yapılmıştır; çünkü kutsal kitaplardaki kurallar değişmez; ama toplum değiştiği için kurallar da değişir. Değişmeyen

kurallara göre yaşamak insanların gelişimini engeller...

20. İyilik yapmak, Mevlâna'nın dediği gibi, ateşe odun atmak gibidir.

21. Ben okuduğum bu kitapları. Cahillerin bilgisizlerin saldırılarından korunmak için okuyorum.

22. Uyuyacağına öl!..

23. Bu konuşmalarım bilgilerimin birer serpintisidir.

24. En dindar adam: Sorumluluk duygusu ile yaşayan ve yaşamak isteyen adamdır.

25. Çiçek koparılmaz koklanır..

26. Biz, eğer öyle ise dedik; öyle değilse, sözümüzü geri alırız...

27. Âdem: Olgun erkeğin simgesi; Havva: Olgun kadının simgesi... Adem Havva'yı değil kendi nefsini nikahladı. Demek ki erkek; kadına değil, kendi nefsine hâkim olmalı...

28. Allah'tan söz etmekle sorumluluktan kaçılmış olunur; sorumluluktan kaçmak ise alçaklıktır. Arap düşünür ve şairi Maari'ye göre: "Allah diyen, en büyük günahı işlemiştir!.."

29. Nefsini nikâhlamayan insanın musikiden anlamasına olanak yoktur.

30. Musikiden habersiz olan bir kişi ne denli yüksek olursa olsun yine de onun bir eksikliği vardır.

31. Koku (esans, parfüm...) insanın cinselliğini en zararsız bir şekilde uyandıran (tahrik eden) bir etkidir...

32. Batı dünyası kadını erkeklerle aynı tuttuğundan, Doğu dünyası ise kadına hiçbir hak tanımadığından mahvolmaktadır...

33. Düm: Devam et... Tek: tek olan Tanrı'ya... Düm: Kesrette... Tek: Vahdette...

34. Yazarlar, olgunluk zamanlarında kitap yazmazlar.

35. Felsefe, olanı olduğu gibi görmek ilmidir.

36. Derviş olmak için: Aş, eş, iş elverişli olmalıdır.

37. Âdem toprağın, Nuh suyun, Musa ateşin, İsa rüzgarın, Muhammet ise dengenin simgesidir.

38. Ruh, en önce sestir...

39. Musikinin; Müşteri, Utarit, Merih yıldızları ile ilgili olduğu erbabınca belirtilmiştir...

40. Yalan söyleyebilmek için de bir kuvvet gereklidir.

41. Kötü bir davranışta bulunduğumuzun ayırımında olduğumuz zaman bilin ki melekler; bizi olumluluğa sürükleyen uyarıcı duygularımız, bizimle bağlantıya geçmiş demektir...

42. Baba Efendi mektubunda: aktarıyor: "Onların ki Halk musikisi: bizimkisi ise Hak musikisidir..."

43. Sorumluluktan kaçan kadar alçak bir kimse yoktur.

44. Nefisten; duyguların etkisi ile yaşamaktan kurtulmanın yolu: Musikide Hayat Dersleri'ne saat çanı gibi gelip gitmektir...

45. İsa'nın "Sağ yanağına vurana, sol yanağını çevir!" demesi; kimse ile tartışmayın anlamındadır...

46. İsa, "Ben dünyanın ışığıyım; sizler de dünyanın ışığı olabilirsiniz..." demiştir.

47. İsa, "Beni gören Tanrı'yı görür!" demiştir.

48. İsa, çarmıha gerildiğinde, ağlayan anasına: "Ağlama be kadın! Oğlun dünyaya şimdi galip geldi!" demiştir.

49. İsa, "Benim yol çok dar ve çetindir!" dedi.

50. İsa, "Buraya çokları çağırdı, pek azı geldi!.." dedi.

51. Bütün tarikatlar, İncil'in mütalaası ve papazlarla olan ilişkilerden edinilen izlenimlerle meydana gelmiştir; çünkü diğerlerinde böyle bir serbestlik yoktur.

52. Hristiyanlar demiş ki: Gerçek Hristiyanlığın yanında Müslümanlık çok kolay kalır...

53. Hadislerin sahih olduğundan söz etmek bilgisizliğin belirtisidir. Çünkü Hadislerin çoğu Hayber Kalesi cenginde; çocukları ve karısı katledilen bir Yahudi tarafından, Müslümanlardan intikam almak için yazılmıştır...

54. İnsanın kişiliğini yitirmesine neden; her söylenene hemen inanmasıdır...

55. Dünya muhakkak ve muhakkak iyilerin olacaktır.

56. Yahudilik, bütün dinlerin en kötü yönlerini sinesinde toplayan bir dindir.

57. En iyi peygamber kan dökmeyen peygamberdir. Eğer kan döken peygamberler peygamberse; kan dökmeyen peygamberler peygamber değildir, Eğer kan dökmeyen peygamberler peygamberse; kan döken peygamberler peygamber değildir...

58. Batı dünyası ile Doğu dünyası arasında çok fark

vardır. Batıda: din yok, akıl vardır; doğuda ise akıl yok din vardır...

59. Bütün dinlerde, Konfüçyüs ve Buda dahil, insanlığı mahveden, insanın şahsiyetini yok eden ve de insanlığa ne çok zarar veren din Yahudilik ve kitaplarıdır....

60. Dinde uygarlık yoktur.

61. En büyük günah; Yok'u, var görmektir.

62. Muhammet demiştir ki: "Ben dini iki torba halinde getirdim. Biri açık, diğeri kapalı... Açığı halka, kapalıyı da Ali'ye verdim..."

63. Durmaz işler ta ciğerden hançerinin yarası...

64. "Hükmetmeyin ki hükmedilenlerden olmayasınız..."

65. Halkı aldatan değil Türkiye'nin, dünyanın en alçak adamıdır.

66. CHP'nin olduğu yerde DP'ye oy vermek akılsızlıktır.

67. Şark demek akla önem vermemek demektir.

68. İti öldürene sürütürler...

69. Biz dama duvar deyene evet dam değil duvar; yok duvara dam der ise, evet, duvar değil dam deriz.. Bizde itiraz yok...

70. Ben tartışmadan kaçmakla karşımdakini tartışmaya değer bulmuyorum. Benim tartışmadan çekilmem bir çeşit küskünlüktür.

71. Bize gösterenler konuşsun diye göstermiştir; sussun diye değil.

72. Bir rüzgar esti fesini aldı, mahkemenin avlusuna götürdü. Fesin arkasından gideceğine doğru bedestene git ve bir yenisi al, fesinin sözünü bile etme..

73. İki iyi olmaz. Bir iyi olur...

74. Tutuculuk yalnız dinde mi olur? Her hangi bir şeye aşırı bağlılık da tutuculuktur.

75. Birbirinizin kötü davranışlarını buraya getirerek eleştirilmesine ortam hazırladığınız kadar birbirinize iyilik etmiş olursunuz...

76. Derste konuşmak burada bulunanlara en büyük saygısızlıktır. Cumhuriyet'in sağır kulakları duysun...

77. Her yer abdesthane ve çöplük değildir.

78. Etki altında kalma kendine hakim ol.

79. Yok'a kızılmaz. Yok mertebesinde olanlar beni

mahcup eder mi?

80. Kendisine 50 kuruş ceza verilen bir öğrenci 50 kuruşum yok deyince: "Elli kuruşu olmayanı ahıra bağlamalı..."

81. Ne olursa olsun muhakkak Rahman Şeytana galip gelecektir.

82. Ben sıradan biri değilim. Ben onlardan daha büyüğüm. Çünkü ben duygularımı (nefsimi, isteklerimi...) esir ettim.

83. Arkadakiler öne geçer... (İncil'de geçen hizmetçi efendi olacaktır tümcesinin bir başka şekilde söylenişi...)

84. Önce kendini doğrult!.. (Başkalarını aşağılayan kişilere böyle derdi...)

85. Musiki için gelme be adam! MHD'nin öğreticisi için gel!... MHD. (Musikide Hayat Dersleri) topluluğun adı bu idi. Kendisince önemli olanın kendisinden yaşam dersleri almak olduğunu sık sık söylerdi. Önce kendisine sorulan soruları yanıtlardı. Sonra söylemek istediklerin söylerdi. "Soracağınız var mı?" diye sorardı. "Yok!" yanıtını alınca musikiye başlardı. Ne var ki kendisinden sonra bütün öğrencileri derslerde "Musiki yapalım, musiki yapalım!" deyerek hemen konuşmak isteyenleri sustururlardı. Öyle olurdu ki kendisinden sonra yapılan derslerde hiç konuşulmadan derslerin bittiği olurdu. Yalnız çay saatinde şundan bundan konuşulurdu o kadar. Musiki üstünde bu kadar durdukları halde musikide ilerlemiş birini bulamazsınız şimdiki öğrencileri arasında bile...

86. İstemeyene verme; sormayana söyleme... Bu ilke MHD'nin en temel ilkesidir. İnsanların inanışlarına, düşüncelerine davranışlarına karışılmayacak ve sormadıkça herhangi bir söz söylenmeyecektir... Sorulunca da soranların derecesine göre söz sayılacaktır...

87. Kavak ağacı gibi ne eğilir ne doğrulur... Doğru ol dedikse bu kadar da doğru ol demedik ki... Her renge gir renk verme...

88. Dönek ol! İddia etme! Ben haklıyım diye dayatma...

89. "Yok"u var görme; Yok'u var görürsen; o da kendisini var görür...

90. O güzellerin meclisinde şarap içme; yakarlar seni...

Haddini bil, ermişlerin söyleşi yaptığı bir ortamda kendini göstermeye çalışma...

91. Musiki arz (yer) ile semanın (göğün) bağlantısını sağlar. Yani maddiyat ile maneviyat arasında denge kurar. (Burada arz ve semanın simgesel anlamda kullanıldığını görüyoruz. Arz, yer: Madde âlemi dünyaya düşkünlük; sema ise mana âlemi, yani kendini eğitip geliştirmek, alçak gönüllü ve kanaatkar olmak...

92. Halkla ilgini kesme, istediğini ver.. Kimseyi rahatsız etme ve onunla çekişme...

93. Halkın arasında tek ol! Halkı rahatsız etmeden tutum ve davranışınla onlara örnek ol!

94. Büyük günah işleyenler çok aşağılık ama yine insan olduklarını unutma...

95. Bu dünyaya ne fenalık gelmişse insanların inançlarını değiştirmek isteyenlerden gelmiştir; dilencilik edenlerden gelmiştir.

96. Muhammed, İsa'dan üstündür. Çünkü, Muhammed'in dişi kırıldığında: Tanrı yolunda dişimin kırılması hak dediği halde; İsa, çarmıha gerildiğinde anasına: "Ağlama be kadın ben şimdi yükseldim demiştir. (Sayın Öğreticim, bütün tasavvufçularda görülen "hal" adamı idi. Ortamın ektisine göre duygularını dile getirirdi. İlerdeki notlarda İsa'yı Muhammed'ten üstün gördüğü zaman şaşırmayalım... Böylesine çelişkili sözleri çoktur. Bu davranışı kendisine hatırlatıldığında: "Ben öküz müyüm ki hep aynı minval üzere olayım. O zaman öyle düşünmüşüm, şimdi böyle düşünüyorum. Her olay ve duruma göre görüş bildiririm... Benim ipimle kuyuya inilmez..." demiştir.)

97. Bilgisizlerin sayısını azaltıp bilgililerin sayısını çoğaltarak insanı olgunlaştırmalıyız.

98. Biz çalgıcı mıyız ulan? (Kendisinden bir şarkı isteyen dinleyiciye söylenmiştir...)

99. Atan bizden, attıran bizden değil...

100. Bu ağız her şeyi söylesin; bu kafa, her şeyi düşünsün diye verilmemiştir.

101. Tanrı söz idi, söz Tanrı idi...

102. Benim Öğreticim; beni, bana emanet etmiştir.

Mektubunda bana: “Seni sen olan sana emanet ederim!” demiştir. Seni, sen olursan sana emanet ederler.

103. Beslerim bu canı aziz.

104. Bizde şüphe ve zan yok.

105. Başkasının namı hesabına düşünmek ve söylemek yok!.

106. Erkeklik kolay mı ki? Bana bir tane göster alnından öpeyim...

107. Para harcamak için, bilgi dağıtmak için kazanılır; bilgini tasarrufun oranında kullanmalısın.

108. Yapılmasına izin verileni yaparız; yapılmasına izin verilmeyeni yapmayız...

109. Ciddiyet sahibi olmadığından değil; ciddiyetinin o kadar olduğundan (Gayr-i ciddi bir davranışta bulunduğunu öğrendiği bir öğrenci için...)

110. Sevmek de kuvvet ister, sevilmek de...

111. Budizm: Sır...

112. Müslümanlık: Otorite, hâkim, hükümdar...

113. Eros, yani iyilik yaparak Tanrı'ya yaklaşabilmek...

114. Ticarette saniye, resmî dairede ise ciddiyet söz konusudur.

115. Diyar-ı Ullah'a leke getirme. (Tanrı'nın ülkesine leke getirme; yani, yaşamındaki olumsuzlukları temizle, yeni olumsuzluklar ekleme...)

116. Şeriatta hak varır; ilâhiyatta hak yoktur.

117. Hak ne imiş ki? Olması gereken olur...

118. Ben Batı'yı kutsallık olmadığı için sevmem. Batı, erostur; yani, karşılık bekleyen...

119. Dâva; Metotlu çalışmak...

120. Bir kraliçe ile çingene evlenemez. Evlenirse gizli kanunların hışmına uğrar. Ne var ki “gizli kanun”dan söz ettik mi, Tanrı kavramına yapışırlar.

121. Duyarlı kişiler sıcak güneş altında şapkasız gezemez.

122. Un çuvalı gibiyim, vurdukça tozarım.

123. Bilen söylemez, bilmeyen söyler...

124. Zina yapma, yalan söyleme, hırsızlık etme demeye gerek yok...

125. Ana, baba bir büyük hicaptır; ondan kurtulan

kurtuldu. (Ana-baba tekâmül yolunda sana engel olmasın demek istiyor...)

126. Kötünün kötüye yaptığı kötülükten bir iş çıkmaz. İyinin, kötü tarafından kötülüğe uğramasından iş çıkar...

127. Ayağı yere mi yeter zülfüne berdar olanın. (Sevgilinin saçına asılanın ayağı yere değmez. Sevmenin çok yüce bir duygu olduğunu anlatmak istiyor.)

128. "MHD" demek: Sarhoşluğun, müsteğraklığın (kendinden geçme) üzerinde bir haldir. Yani irade ve aklın işbirliği...

129. Ayna aldım elime, Allah göründü gözüme. Nazar ettim özüme, Allah göründü gözüme...

130. İyi hal de geçicidir, kötü hal de; bunun için üzülmeye değmez...

131. Özgürlük kadının hakkıdır...

+

6.10.1958

1. Haddini bil!

2. Doğru söylemekle söylememek arasında bir fark yoktur.

3. Biz onun söylemesine göre davranırız; çünkü onun ister yalan, ister doğru konuşmasını biz istek üzerine alırız. Bizden bir isteğe cevap vermek zor değildir.

4. Ölünün ölü yıkayıcısına teslim olduğu gibi mürşidine teslim alacaksın...

+

8.10.1958

1. Beni nasıl unuttun! (Eczacıbaşı için bana...)

2. Dilencilik çok büyük bir mertebedir; dilenci (istekli) olmazsa nemlemeliyim.

3. Adama, "Gel bakalım, sen bu itler için mi önderlik etin?" demezler mi?

4. Siz, misyonerlikten kurtulmadıktan sonra benden bir şey alamazsınız; ama canınız sıkılmasın, gelin gidin...

5. Sıkıştırdıkça ahlak bozulur.

6. Ne kadar pis iş varsa olgun olmayanlardan zuhur etmiştir. Bütün pis işlere onlar neden olmuştur.

7. Onu beğenen kim ki?.. Sizin hatıranız için biraz numara veriyorum. O adam olsa idi zamanın havrasına

hücum etmezdi (İsa için diyor...).

+

19.10.1958

1. Şu insanlığa bakın! İki bin yıl öncesinin lafını ediyorlar. Kuran Türkçe yazılır mı yazılmaz mı?.. Yazık doğrusu...

2. Bakın şunlara hiç insandan söz ediyorlar mı? Daima Allah'tan söz ederek hiç oluyorlar. Bu ne gerilik yahu!..

3. Gemisini kurtaran kaptan, kimseden fayda yok!..

4. Gözünüzü açın! Adam olun. Adama âdem gerek âdem ede adamı...

5. Ben eminim ki İsa hayatta olsa bunlara; yani, Hristiyanlara selam bile vermezdi...

6. Sen yüksel!..

7. Şarklı ciddiyete dayanamaz..

8. Musikiyi seviyorum deyen önce vücudunu korumalı...

9. Bana ders veren benden yüksek olmazsa, benden aşağıdır...

10. Bizde vitrine bakarak zaman öldüren hırsız ve zanidir...

+

26.10.1958

1. İrtibatı o kadar kaybetmişsin ki; bakir ruhlu bir adamın yaptığını keramet sanıyorsun...

2. Mümkünse, doğup büyüdüğüm memleketten çıkmaman gerekir; Çünkü sen, ana rahminde yaşamak için almış olduğun gıdayı bu atmosfer içinde aldın...

3. Ben birkaç kat gömlek giyiyorum; en üstekinden sizinle konuşuyorum..

4. Sen onun tohumusun... (Öğrencilere dönerek...) Babasının yaptığı bunun rezil olmasına yeter...

5. 62 yaşındayım. 16 yaşımdan beri 6 saatten fazla uyumamışım.

6. Dırdır etme de sus!..

+

16.11.1958

1. Kendi kendini tanık tut!..

2. Put zamanında değiliz; adam zamanındayız.

3. İnsanın tanımı put yapandır!

4. Tanrı ile kulu arasındaki fark: Bir tarafı kul ise öbür tarafı Tanrı'dır.

5. Nefsinle vuruş!..

6. Muhammed; sana saldırana karşı tedbir al, kendini savun dedi. İsa ise; bizim kanla, savaşıla işimiz yok dedi...

7. Bizim felsefenin tarifi: Yaptığına esir olmamaktır.

8. Şarklılar, bu dünyayı tahrip için gelmiştir.

+

22.11.1958

1. Karışık işe girmem ben. Neme lazım, dünyayı düzene sokacak ben mi kaldım...

2. Yoktan davacı olunmaz...

3. Oysa ne varsa öğrencilikte, öğrencilik yaşamında varmış...

4. MHD'nin yaşlılarla ilgisi yoktur.

5. Kendine gel! Ahırını ara...

6. Hiç kimse kendine güvenmesin...

7. Beni uyuyor sanmayın...

8. Koşullar bir araya gelmeden gazete mi okunur?..

23.11.1958

1. Benden sizlere görünmeyen gizli bir kuvvet geçmiştir. Durumunuzu bilin... Sorumluluğunuz çok büyüktür...

2. Nefret etme yok!..

+

7.12.1958

1. Alem-i şuhut demek şeytan demektir. Alem-i şuhutun görevi aşk ehlinin önüne tuzaktır.

2. Şeytana kaptırdı mı elini; kurtulamazsın ki...

3. Beraat kağıtsız iş yapanlar hastadır...

+

14.12.1958

1. Kendini beğeneceksin ve beğendireceksin...

+

20.12.1958

1. Torunları Peygambere sormuşlar:

- Hangimizin yazısı daha güzel?

- Kim çok yazarsa onun ki daha güzel.. demiş.

+

21.12.1958

1. İşte gelişme olgunlaşma yolu kapanmış dünyalıların yarattığı nesil...

2. İmkânı var mıdır ki, kadın erkek, denk olarak birbirini bulsun...

3. Cinsellik, şehvet olgunlaşmaya engel olur...

4. Bu elime yazık değil mi? Bu elim kız sevmek için yaratılmıştır; adam vurmak için değil...

+

26.12.1958

1. Ben sabit fikirli bir adam değilim ki...

+

27.12.1958

1. Her şey çalışma ile, çaba gösterme ile olur; öyle yağma yok!

2. O senin dediğin Ramazanda olur.

3. Gayet hür yaşamışımdır.

4. İsrar zulümdür+

28.12.1958

1. Bir meyveyi samana korlar; o da uluk çıkar.

+

29.12.1958

1. Olsun, olanı olduğu gibi görmek görevimizdir...

+

30.12.1958

1. Sen işaret çubukları için iyi adamlardan sayılırsın ama; bizim varacağımız istasyon için beş para etmezsin...

2. Evin iyisi, üzümün iyisi bulunur ama; adamın iyisi zor bulunur.

3. Dürüstlük çok önemlidir.

+

31.12.1958

1. Ne hal, ne mazi; insan eşittir mazi...

2. Doğru olmak, kavak ağacı gibi doğru olmak değildir.

+

3.1.1959

1. İnsanlar fani olmasa; iş, gerek iyiliğine, gerek kötülüğüne gelişir.

2. Nurcular ve çıkar peşinde koşan DP'liler için sıçan deliği bin kuruş olacaktır.

3. Biraz dayan...

4. İnsanın temizlenmesi çok güçtür. İşte Peygamberler bunu düşünememiştir.

5. İsa'nın zengin bir talibine verdiği cevap: "Evet senin de çaren var: Çok güç. Yeniden doğ..."

6. Rüzgar esiyor hiç kimse bilmiyor.

7. Alıştığımız mantık dahilinde insanın yükselmesine imkan yoktur.

8. İnsan nelerin mahsulüdür.

9. Biz asırlara nüfuz edebilir miyiz? Yapacağımız şey beraat kağıtlı davranışlardır.

10. İmkânı mı var; fenalık yapanlar huzura kavuşabilirsin...

11. Din bambaşka bir âlemdir...

+

11.1.1959

1. Bu ağızdan mahkemeye verilecek laf çıkmamalıdır...

2. Filozof, indirip kaldırdığında daima ümitlidir.

3. İnce bir ses vardır; gerek sigara içerken, gerek hırsızlık yaparken... Gerekse daha başka yapılmaması gereken şeyleri yaparken daima ince bir ses duyarız... İşte o sesi duyduğumuzda ikaz ediliyoruz. Ve bu ince ses halindeki ikaza aldırış etmediğimiz taktirde, o ses şiddetini kaybeder; yok, kıymet verirse o ses bizi daima ikaz eder. Ve o ses bizi mutlak hakikate ve en doğruya ulaştırır...

"Cız!" Bu ince sesi telaş ve karışıklık içinde duyamıyoruz. İşte duyduğumuz bu ince sese kıymet vermemiz lazımdır.

4. Kendini bul!

5. Bir sinek bir kartalı kaldırdı vurdu yere...

6. Biz yalanı kendimize yakıştıramadığımız için söylemiyoruz...

7. Beraat kağıtsız bir davranışımız yüzümüze vurulduğunda haya ederiz!..

8. Bir insan kendi kendini aldatıyorsa hissizdir. O daha dürüstlük mertebesine gelmemiştir.

+

21.1.1959

1. Tasavvuf ilm-i kâl değildir; tasavvuf ilm-i hâldir...

2. Dünyada benden başka tasavvuf üstadı göremedim;

varsa şayet, hoş bir şey olur: Bir mürşide kavuşmuş olurum.

3. Mukayese gayet kötüdür. Denilecek şey: Bu ne diyor, o ne diyor?..

4. Can senin mi ki?..

5. Ben bu musiki üstün demiyorum... Der miyim ki. O kadar alçalır mıyım ki... O, sofilerin işidir.

6. Hayvanlar ölür!..

7. Ben sözcü müyüm, ben katip miyim yahu!

8. Türkün ahlak ve karakterini bozan bu alçak ve hain politikacılarıdır. İlm-i ledün ilminde meyil aldatana değil aldanandır.

9. Pak, temiz olmadıktan sonra ne çıkar?

10. Hac'a git demiyor, namaz kıl demiyor, hayır hasenat yap demiyor... Adamı adem etmeye adem gerek diyor... Adem gerek adamı adem etmeye. Adam, adem olmadan adem etmez adamı...

+

24.1.1959

1. Bu aşkla olur, çalışma ile olur; palavra ile olmaz...

2. Sen merak etme kırıman katibi yazar..

3. Osman Bey ne dedi? Osman bey böyle halt etmedi dedi.

4. O koskoca kitapta bir virgül bile yok...

5. Eğer bir din kitabı okumak gerekirse İncil okunmalıdır

+

31.1.1959

1. Sev de al!

2. Herkes kendi mertebesince sorumludur.

3. İnsanlar terbiye edilmez, hayvanlar terbiye edilir.

4. At kim bir nan paresin göresin galip ile mağlup..

5. Dâva şehid-i saide galip getirmektir.

6. Babaların, anaların yediği koruklar torunlarının dişini kamaştırır...

7. Ben bir yere kadar söylerim; o yerden sonra söyleyemem...

8. Beraat kağıtsız iş yaptığımı hatırlamıyorum.

9. Herkes kendine kıyacaktır; kıymaması için destur verilmemiştir.

10. Kendini sevmek demek
11. Kendi kendine kıymamak demektir...
12. Her insan günah işleyecektir; elinde değil ki... Tâ ki üveysi oluncaya dek...
13. Yakinen müsait değildir, ayıplanmaz..
14. Gönül Tanrı'dan geçti mi; insana yakışan beraat kağıtsız yaşamaktır.
15. Sana ne olmuşsa sevgiden olmuştur...
16. Dede gibi ol demedik ki... Dede gibi olmaya çalış dedik...
17. Başarısından sevinç içinde olanla; başarısızlığından sevinç içinde olmayan arasında fark yoktur.
18. Mürşitler devamlı olarak figan içindedirler. Onlar beraat kağıtsız yaşayanların hallerini görürler. İsa'nın "Ben sizin günahlarınızı çekmeye geldim!" demesinin anlamı budur...
19. Ben yanmadan siz yanamazsınız!..
20. Varını, yoğunu at da gel derviş...
21. Biz, bir şeyin behemehal olmasını istemeyiz, bekleriz...
22. Kimse kimseye tavsiyede bulunmasın; o, ham ervahların meclisinde olur.
23. İsa ne dedi: "Bir hizmetçi iki efendiye hizmet edemez!" dedi.
24. Her şeyde bir hikmet var!..
25. Aklı kendine yar olmalı...
26. Bu dünya akıllılara seyr-i bedaidir (Görülmedik şeyler...); akılsızlara ise, yemek ve şehvettir.

+

28.1.1959

1. Bir işi yapamamak berbat etmek değildir. Yapamazsın olur biter...

7.3.1959

1. Cevheri kısım işlerse...
2. Dilenme yok!.. (Bir insanı kendi inanışına çekme duygusu...)

+

14.3.1959

1. Çünkü bende temizlik ve serbestlik var.

2. Aşk pazarında can satarlar; satarım canımı alan bulunmaz.
3. Adama tekekkür bile ettirmezler.
4. Ruh beden diye ayırmak en büyük bilgisizliktir; sirke hassasından ayrılır mı?
5. İsa mahkemede: “Sizin dediğiniz olsun. Sizin dediğiniz olsun. Siz, ne diyorsanız odur... Öyledir...”
6. İsa’nın büyüklüğü burada: Hiç savunma yok!..
7. Hiçbir kanun yoktur ki istisnası olmasın...
8. Beni memnun et; et de hile ile olsun...
9. Saz okuyacak, yularından çeker gibi...
10. Bana senin sözün, suretin, ikrarın gerek...

+

4.4.1959

1. Sus!.. Sus!.. Konuşup da günah işleme...
2. Sabra tahammül gerek yahu!..
3. Şarklı olması yeter, önemi yok!..
4. Dümdüz iş şeriatta olur; tabiat düz değil ki...
5. Ciddiyet ve disiplin çok önemlidir; sonra anlarsınız
6. Bu feleğin elinden kurtulmaya imkan yok; çünkü, dinamo buna göre yapılmıştır.
7. Günahlar insanı esir eder, ondan kurtuluş yok; ancak, beraat kağıtlı yaşamak hariç...
8. Ben yapamam demek yok; o zaman edep dışı olur.9. Öğrettin deme yok; hediye ettin deme var.
9. Arzu odur ki; Bütün insanlar bir olmaları icap ettiğini bileler ve o merteye varmak için çalışalar, olalar...
10. Yan yana yaşayan iki insan muhakkak birbirine zarar vermekle görevlidirler.
11. Vahdete ermediği sürece bütün insanlar birbirine kötülük yapmaktan kendilerini men edemezler; bunda suçları da yok...
12. Dervişlerin üç büyük baş düşmanı vardır: Uyku, yemek, konuşmak...
13. İnsan tabiatında çalışmak yoktur.
14. Benimle konuşurken dehşetli dikkat kesileceksiniz.
15. Kalemle oynanmaz; ayıp şey bunlar...
16. Muhakkak ve muhakkak daima iyiye doğru...
17. İsa onun ayaklarını yıkadı. “Aman yapma!” dediler.

“Yıkamalıyım ki siz de yıkayasınız!” dedi...

18. Benim tıynetim ona müsait değil; yani kötülük yapmaya...

19. Siz dünyanın tuzusunuz. Dünyaya lezzet vereceksiniz. Siz tuzluğunuzu yitirirseniz dünyanın düzeni bozulur.

20. Derviş'e huzur, rahat yok!..

21. Anlaşılmakla, anlaşılma arasında hiç fark yok...

22. Sen kendine doğru isen korkacak ne var?..

23. Ben muhabbet istiyorum...

24. İşin ağırlığından dolayı insanlığından çıkarsa; insanlığını kaybederse, muhabbetten kaçarsa; o, eşeğin yük taşımasından başka bir şey değil..Eşekler ne kadar yük taşır...

25. Ben onun hakkını veriyorum. Bütün bunlar hep nefs-i emmaredir.

26. Herhangi biri, bilerek veya bilmeyerek, ayağına basar da sen kızarsan: sen, düşünceye kıymet vermemişsin demektir. Halbu ki, insansa acısı ile baş başa kalır ve ondan sonra sebebi ile meşgul olursan, böyle şeylerin olacağını tabii karşılarsın, kabahati kendinde bulur olursun.

27. Hayvana ihtiyacı olan, onunla beraber yaşayan onun dırdırından şikayet edemez; ehl-i dil kendini bakar; çünkü, tabiisi budur.

28. Acısını düşüneneğine mukabele eden kendine ziyan etmiş olur.

29. Hiddetlenen adam hiddetlenmeden önceki adam değildir.

30. Tam yerinde kullanılmayan ifade zulümdür. Örneğin Demokrat partiye parti demek gibi...

31. Müftünün oğlu geldi. Dinledi. Hiç kızmadı ve “senin düşünce tarzın başka!” dedi.

32. “Şu dangalaklar ne eşek olur yahu!..” (Bir öğrencisine...)

33. Yaptığı önüne dikilir, bir şey yapamaz... Tecrübe ile sabittir.

34. Kameri keşfetmiş, bir şey ifade etmez; dehası ona yar olmadıktan sonra...

35. Her fiil bir hakkın tecellisidir.

36. Bilmek müdahaleyi gerektirmez.

37. Ciddiyet önemli şey... Siz de ciddi olacaksınız!..

Kelimelere dikkat!. Aman dikkat!..

38. Kızıyor! Kızıyor!... (Müftünün oğlu söylüyor...)

39. Beraat kağıtsız yaşama hastalığından kimse kurtulamaz... Çok zor!..

40. Kötü bir adamı iyi etmek için; ne kötü söz, ne dövmek vesaire hiçbir kâr etmez. Ancak ki onu iyi halde olan bir adamla aynı ortamda bulunmaya mecbur kılasın...

41. Kainatta hiçbir vaka yoktur ki bizi kızdırsın, öfkelen dirsin...

42. Riyakarı kendi haline bırak; ona, karşı gelme...İsa, riyakarları affetmemiş; "Ey riyakarlar!" demiştir.

43. Nefs-i emareye örnekler: Şehvet, zulüm, sirket (hırsızlık), hırs, kizb (yalan), hakka hürmetsizlik, intikam...

+

16.6.1959

1. İnsan hakka hürmetsizliği hayvanlığından yapar. Fener temizlemeyi kız sever gibi yaparsa o adamın istikbali parlaktır.

2. Bunlar ince meselelerdir; bundan bu kadar ince meseleyi çözümlemesi beklenemez... Aman dikkat Hayat Dersleri...

3. Hiç itimat yok!

4. Kurban kesen kim? Bizim gibi kalenderler ne kurban kesmeli...

5. Ey gönül bir derde düş kim onda derman gizlidir...

6. İlim bir noktadır; cahiller onu çoğalttı...

7. Hurafe gitmeden bunlar bir adım ilerleyemezler...

8. Bana sorsalar insan derdim. İşte bu insan, mutlak vücudun son libasıdır. Yine bu insan nume-i ilâhidir arzda.

9. Baba Efendi: "Olağanüstü, bu nameye sükût ediyorum; yani kabul ediyorum..." (42 numaralı name ...)

10. Tanrı olmayan Tanrı'yı göremez...

11. Birini sevdiği için canını onun uğruna feda eden adam büyük suç işlemiş sayılır.

12. Hiçbir şey gözden kaçmaz...Rakı içi, şarap içi, ne yaparsan yap boynuzu bırakma...

13. Keserin sapı budakta belli olur...
14. Nefis, dervişin yüzünden akarsa o iyidir; o ıslah olur. Gizli olan nefisten korkmalı...
15. Bize en büyük fenalık riyadandır.
16. Sana senden bahsediyor mu?
17. Lâ mekân... Duruluncaya kadar gel git...
18. Dik tut gönlünü gözüne ta ki gönlün göz oluncaya kadar... Ehl-i Batın bunlar...
19. Aşk: Vücut denilen bu mihrabın önünde kılınan namazdır.
20. Tarık-ı şekva (Şikâyet yok...)
21. İnsan Menderes gibi olur mu yahu!
22. Dehşetli hürriyet var... Fakat hürriyete liyakat şartıyla...
23. İlle sorumlu mu olmalısın; eline, diline, beline sahip olmak için...
24. Bıçaklar keskin mi?
25. Ona karışmam soruma cevap ver?..
26. Bıçağı kime teslim ettin? Bakın sorumluluk tohumunu nasıl ekiyoruz?..
27. Bir şey yapmalıyım sanıyorsunuz; felâket bu çok büyük bir felâket...
28. Bakın, hiç kendimi karıştırıyor muyum?..
29. Siz halden önce müspetlik menfilik peşindesiniz... Si bemol deyeceğine makamına bak.
30. Sizde makam olmayınca bir adım atamazsınız...
31. Beni sevsen de sevmesen de gel... Korksan da, korkmasan da gel... Her ne isen gel... Yalnız boynuzu bırakma...
32. Tarih felsefesi: Tarihe ait konuları tesir altında kalmadan tahlil etmektir.
33. Acaba gerçekten öyle mi? Yoksa kendisini mi aldatıyor?...
34. Daima beraat kağıtlı...
35. Kendini bildikten sonra tedavi başlar... Kendini nasıl bilmeli...
36. "Tuvuztildit!": Şeytan işi!..
37. Akapi (sevgi) ye gönül veren sabreder!...
38. İman, Ümit, Sevgi... Bunların içinde en önemlisi

sevgidir...

39. Bak nasıl dayanıyor... Medenî adam... (Mr. Ayzli ile bir tartışması üzerine...)

40. Ben daima huzur içinde olmalıyım...

41. Sevgi asla zeval bulmaz...

42. Dünya çok küçüldü... Bu nedenle dünyanın kurtuluşu ancak sevgi üzerinedir...

43. Eline kılıç alan kılıçla ölecektir...

44. O işin haf haf tarafı... Sen asıl o günahın vücuda verdiği ziyana bak!

45. Bana cevap ver... Evet veya hayır de!...

46. Gürültü ve huzursuzluk (Kin, hırs, arzu v.s.) görünmeyen hastalıktan daha çok tesirli ve kötüdür...

47. Her şeyi mikroba bağlamak istiyorlar. Bundan ne çıkar?...Asıl görünmeyen hastalıktan korkmalı...

48. Günah aynen bir madde gibidir; fakat görünmez...

49. Beraat kağıtsız işten kaçın; yılandan, mikroptan kaçır gibi...

+

1.8.1959

1. Yol bir tanedir...

2. İsa kural koymamıştır; Ruh vermiştir...

3. Gece geliyor...

4. Ölüm çantaya konmalıdır. Hapisten korkuyor bu bir lekedir.

5. İnsanları yararlı olabilmek için anlayabileceği sözlerle konuşmalıdır.

6. Batı ve Hristiyan âlemi İsa için bir lekedir.

7. İrade sahibi adamdı. Berat kağıtsız hareket etmeye tenezzül dahi etmedi.

8. Onu bent etmeli idim. Onun fikirlerini altüst ettim ya... O beni unutmaz..

9. "Ben ikrarımda durmadım!.." Bir öğrencimizin itirafı...

10. Birisi senden ayakkabını isterse; sen ona, ceketini de ver...

11. Hayâsı olmayan adamın imanı yoktur.

12. Hayâsı olmayan insanla başa çıkılmaz.

13. İtiraf et! Çalış, yapma...

+

6.9.1959

1. Bütün iş senin omuzlarındadır; çünkü yazan dahi kim bilir ne haldedir?..
2. En iyi çiftçi çift sürerken arkasına bakmayandır...
3. Fakat onu şahıs olarak sen çekiyorsun; gerçekte o terazisine yığılıp kalıyor...
4. En muteber din Müslümanlıktır. Çünkü beşerin kabul edebileceği seviyede bir dindir.
5. Korku da işkence vardır; hakiki sevgide korku yoktur.
6. Mister Ayzli, büyük bir adamdır. Hakkı takdir ettiği için...
7. Muhammed de İsa'yı çekerek kendi seviyesine indirmiştir.
8. Sevgi akapi ise, birinin yanlışı olursa seslenilmez... Söylerken nefsi olmayarak fiille şahsı ayırarak filini sevmediği halde şahsını sevecektir...
9. Yarabbi bizi münakaşadan koru...
10. Rekabet var... Rekabet olursa tansiyon olur. Bütün hayatımız tansiyonla geçiyor... İsa üzerine yaşayanların hepsi eza çekecektir.
11. İleriye karışmayın...
12. Bir aileden it de çıkar, insan da...
13. Maksadın iyi olması hedefe varmayı gerektirmez ki... Dört başı mamur olmayınca...
14. Gözler hemen hayran olup gidiyor... Bu eşekliktendir. O iyi hale gelmeyi iyi görüyor... Hiç düşünmüyor ki dört başı mamur mu? Muhakkak ki, dört başı mamur olmayanın sonu yoktur.
15. Her göz göremez...
16. Onu, gör, dinle; onunla kalma...
17. Beyazıd-ı Bestami: "Köpek kulağına ne dedi?" diye soranlara "Ben seninle arkadaş olamam; sende nefis var?" dedi.
18. Beni sevindirecek parti çıkamaz; seviye aşağı... Temel bu...
19. Hapsi göze alışımız; CHP'yi, Demokratlardan üstün tuttuğumuzdandır; fakat bu CHP'lileri sevmek demek değildir.
20. Arif... Gören adam...
21. Günahkar adam cehennemden kurtulamaz. Onun

- yaptığı, ateşten kurtulmak için ateşe odun atmaktır...
22. Derviş, daima suyun yüzündedir; çünkü dünyaya metelik vermiyor. Bir lokma, bir hırka...
23. İsa diyor ki: "Ben sizin günahlarınızı çekmeye geldim..."
24. Dünya o kadar alçalır ki; dervişin hırkasına bile göz diker...
25. Sûlukta itaat şarttır.
26. Riyasız iman...
27. Tasavvufta esas gaye: Her şeyin hakkını vermektir.
28. Ülkünün esiri olmak yoktur. Tasvvufun özü budur.
29. Kalenderler nasıl konuşsunlar. Aha bilezik on kısıma ayrıldı. Bütün muamelelerde hemen köke yapışmalı...
30. İşe önce kendinden başlamak gerek. Niçin işe önce kendinden başlamazsın. Bu sofıyanı ahlaktır. Çok önemlidir.
31. İsa, kendinden başkasının menfaati için çalışmamıştır; kendi menfaati için çalışmıştır...
32. Kendi kendini düşünen tek insandır İsa...
33. En iyisi itaat etmektir. Neye itaat edeceksin. Her ne ki beraat kağıtlı, ona...ama neye mal olacaksa olsun...
34. Maksat beraat kağıtlı davranıştır. İşin içine Allah karıştırılmayacaktır.
35. İncil'de İsa: "Dua ile!" der. Duanın anlamı: Düşünerek demektir. Dua kelimesi çok oynaktır.
36. Dindarlığı kabul etmeyenler muhakkak İsa'ya döneceklerdir.
37. İsa Allah'tan söz etmeyecek kadar, hurafelere aldanmayacak değil yüksektir.
38. Ben onlar gibi fikirlerimin kabulünü isteyecek kadar alçalır mıyım?
39. Nasıl bilir, nasıl incelersen, nasıl öğrenirsen o senin öz malındır.
40. Tanrı deyen; bize böyle dedirten, bizi yaratan, bize düşünme hassını veren kim? Bütün bunları deyen yine sensin... Unutma "Deyen sensin!"
41. Ben Tanrı var mı, yok mu diye düşünmedim. İlğim yok...

+

28.9.1959

1. İmanımız Akapi (sevgi...) vasıtasıyla olur...
2. Akapisiz (sevgisiz...) hayat olmaz. Sen yaşıyorum zannedersin...
3. Sen sevmezsen yaşayamazsın...
4. Ya sevgi ya hiç!..
5. Aha koca medeniyet Akapi olmadığı gibi bir hiçtir... Ama bütün bunlar nasiple olur...
6. Akapi (sevgi...) ile kuvvet kazanacağız, muvaffak olacağız...
7. Aşk odur ki: Karşılaştığını değiştirir...
8. Akapiyi (sevgiyi...) nasıl yaşatacağız? Bu nasıl işliyor... Bunu öğrenmek için çalışmalıyız... Hurafat bununla başa gelemes...
9. Doğru iman akapi (sevgi...) ile olur...
10. Hastaneye yardım edemiyor; Menderes'e yardım ediyor... Bak! Dünya ne hale gelmiş...
11. Sevgede korku yoktur...
12. İsa büyük bir dahi... Büyük bir filozof... Büyük bir adam... ancak üç yıl yaşadı...
13. İnsanın bilinçsizliği icabı: Yetişemediklerini aşağıya çekmeye çalışır...
14. Bütün garp alemleri hırsızdır. Garplılar; İsa'dan, birkaç prensip çalmışlardır.
15. İnsan idaresine alışmalı.
16. Es'de çalmayın; ut'lar çalar Es'i...
17. Ney neva eyler, keman inler... Döver tef sinesinde!
18. Derviş sır küpüdür...

+

10.10.1959

1. Hüküm vermek tembelliktendir. Hüküm verip kurtulmak istiyor. Hüküm verirken elastiki olacağız...
2. Hüküm kesin olamaz... Çünkü, bize o hükmü verdiren işaret çubuklarıdır.
3. Cooy: Sevinç, mesut, neş'e... Lum: Keder... Akapi var ise sevinçli bir haldir.
4. Resullerin İşleri. 5/27-32: "İnsanlara değil Allah'a itaat ediniz..."
5. Lum yok, cooy var...

6. Yaşayışınız gizli kanuna uymalıdır. Yoksa lum olur...
7. Bazı kimseler der: "Kismet olmadı..." İç kanun, gizli kanun, sevinin diyor.
8. Hakiki sevinç olaylara bağlı değildir.
9. Vicdanı berrak olmak gerek...
10. Pavlus'un Filipililere mektubu: 4/7
11. Pavlus'un Romalılara mektubu: 8/28
13. İç kanunlara göre çalışanlar muhakkak ileri gideceklerdir.
14. Politik bakımdan düşünmeli değil; çıkıp seyretmeli...
15. Beşer umutsuz bir halde...
16. Düşünme tarzınız tamamen değişmelidir.
17. Sen onu adam zannediyorsun; o, ağza alınacak adam mı?
18. Çok şey yapacaksınız... Çok şey yapacaksınız...
19. İlm-i konuştuğum zaman iş çok kötü. İlm-i konuşmakta nefis yoktur...

+

11.10.1959

1. Hurafe ne feci şeydir... Kendinden başkasını sorumlu tutmaktan daha aşağılık bir şey yoktur; ne adi... ne deni... Amerika'dan et getir, süt getir, peynir getir... Sonra da camiye git namaz kıl. Mevlit oku vs... Borç alınca uykunuz kaçacağına... Menderes için, Namık Gedik için karşılama töreni yapıyorlar... Ve borç içinde gelsin karının iyisi...
2. İyi niyetli iyi diye söylüyorum. Bunlar benim hediyelerimdir. İster kabul ediver, ister kabl etme...
3. Baş centilmeniz, hakka riayet ederiz...
4. İyi adam iyi yazar... Yazısı iyi olan adam iyidir...
5. O faslı bitirelim. Başka fasla geçelim. (A. Avni Bey...)
6. Perişan olan, müşkülü olan, dertli olan düşünür ve düşünmek ihtiyacını duyar... Hiç rahat olsa düşünür mü? Nesine gerek...
7. Derste uyumak yoktur. Hava mı ki... karşınızdaki bilinçsiz değil... Devrimci hem de baş devrimci...
8. Basit diye batılılara, Menderes'e derler...
9. Al gönlümü ayine-i manadır bu!...
10. Demokrasiye müsaade ediyoruz. O da bizim hakkımızda.. Zındıklar... Hayvanlardan aşağı... Ne

deyecekse deyebilir...

11. Hurafeye aldanan adam hayvan demektir.

12. Bilmediğin şeye niçin karışyorsun?

+

17.10.1959

1. Hak olan ne varsa ona doğru... Muteber olan, adil, saf, sevimli olan ne varsa ona doğru...

2. Ben yıkmaya değil yapmaya geldim.

3. Kızan bir adam hükme müstahaktır. Zaten zina etmiştir.

4. Sağ gözün sürçerse onu kes at!.. Bedeninin ateşte yanmasından iyidir.

5. Fakat ben size derim hiç yemin etmeyin. Sözünüz evet, evet... Hayır, hayır olsun... Fazlası şerirdendir.

6. Sağ yanağına vurana sol yanağını çevir...

7. Kim seninle bir mil gitmek isterse onla iki mil git...

8. Düşmanlarınızı sevin... Size eziyet edenlere dua edin...

9. Siz de kâmil (olgun) isterseniz; daima sevmelisiniz...

10. Pozitif olmalı...

11. Bir adım ileri gitmeye ne hakkımız var...

12. Desturu olmayan göremez...

13. Farkında olmak (farkındalık...) marifet...

14. Liyakat olması şarttır... Çünkü bunlar bir sistemin ahengindendir. Bu intizamı gör!..

15. Şükür Hüda aşıkem; aşkıma, sadıkem...

16. Bu bitmezde, bu bitmezde...

17. Bıraktığı gibi o şeyler kendisine zarar verir...

18. Girsem yarın koynuna, elim durmaz huysuzum...

19. Ama sadık olmak şart... Ne yaparsın kuruluş böyle...

20. O pıspıslar darda kaldığın zaman... Lebbeyk... (Mevlana ve Şems'e ait karı fıkrası. Fakat etmemiş ama o bilinçsizlere göre... Haddizatında o cima yapmıştır...)

21. Mantık, psikoloji bilmelisin. Hikâye ile olmaz. Tanrı'ya kim dokunabilir...

22. Hürriyetin tahdidi insanların hürriyete layık olmadıklarındandır. Derviş tehdit tanımıyor; çünkü fenalık gelmesine imkan yoktur.

23. İnsan olmanın ilk koşulu ahlaktır...
24. O karı istemiş bu göndermiş; bilinçsizlere göre yapma, yapmama var...
25. Ehl-i diller içinde ben 26 kadınla inmiş kalkmışım...
26. Her kim görürse o dilberi; akıllı fikri berbat olur...
27. Yalnız bana mı yarar? Kâinata yarar... Beraat kağıtlı davranışlar...
28. Mister Ayzli'nin başından kaza geçmiştir; uyandırılmıştır, ağah olmuştur...
29. Apır sapır hallerinden hiçbir ceza gelmez...
30. İşte Ruhül Kudüs budur; sana tesir ediyor... Manevî feyz...
31. Zekâi Dede'ye sormuşlar: "En çok nerede zevk alırsın?" "Meşk ederken!" demiş...
32. Dügah idnî bir makamdır; dini... Demek ki sevgiye iyi gelir...
33. Meşk'te Ruhül Kudüs oluyor... İllüzyon oluyor... Müspet menfi, ne olursa. Oluyor...

+

18.10.1959

1. Boynuzu bırakmazsa ilerler. Aynen musiki gibi... Yazmak okumak... Yazmak, okumak... Başka çaresi yok...
2. Benim de ruhum balıkçıdır...
3. Bizim Öğreticimiz, büyük adamlar tarafından talim edilmiştir diyebilirsiniz. Beraat kağıtlı iş yapanın suratının asılmaması için hiçbir neden yoktur...
4. Bir adamın suratı asılmışsa muhakkak kötü bir iş yapmıştır. Hak, daima kazanacaktır. Bu bize yeter ama; Hak'kı yüzüne karşı söyleyemeyiz... Hak olsun da; ister söylensin, ister söylenmesin...
5. İyi insan atom gibidir. Göze görünmeyen hizmet... Vatanî hizmet... Emir kulu: Burada şimdi muşamba satıyor.. Ehl-i dil onun, öbürlerinden ayrı olduğunu bilir...
6. Menderes devri... Ne yapsan hazmediyor... Zaman o kadar bozuk ki; doğruyu aramaya hakkın yok...

+

25.10.1959

1. Gal: Ankara ve Konya...
2. Yahudi olsun olmasın; ta ki İsa yolunda olsun... İsa

ile birlikte çarmıha gerildim: fakat, Mesih bende yaşıyor...

3. Ancak İsa veya akapi (sevgi) ile yaşadığı için milyonlarca insan yandı da ses çıkarmadı...

4. Babamı çok severim; o baba, şeker ve para verir. Çok kimseler böyle dedi. Bu erostur...

5. İsa ile daima beraber olmalı...

6. Her ne ki İsa üzeredir. Beraat kâğıtlı veya Tanrı için o daimidir.

7. Her iki millet de günah içinde... İsa bunlara insan demez.

8. Eğer onlar gerçekten insan olsalar Menderes'e yardım etmezler...

9. Sevgi için, insanlık için, yüksek fikirler için İsa'nın yolu tutulmadan imkanı yok...

10. Dünya'da İsa'yı anlamak kadar müşkül bir iş yoktur....

11. Anlı god, riviz god!.. İsa: Konuşma ve tartışmalarda; kendinden emin olarak, gülerek, rahat sakın, neşe ile kızmadan acele etmeden sabır ama daima gülerek, korkusuz olarak fikirlerini anlatıyor...

12. Mister Ayzl'i giderse çok yazık olacak... Arayacaksınız...

13. Ne dedi Harat Hazretleri: "Allah ol yarat!" dedi...

14. O kız, o şarkı ile Türkiye'yi temsil ediyor... Sizin haberiniz yok...

15. O dalga gelmeden imkânı yok: illa ki Neva olacaksınız...

16. Kur'an gibi dinleyeceksiniz bu büyük adamı...

17. Hüseyin Cahit'in yaptığı işler sonra anlaşılır. Bütün bu işler onun başının altından çıkıyor...

+

29.10.1959

1. Open: Sana sulh gelsin!

2. Mal mülk sahibi olmak programımızda yok değil: Beraat kâğıtlı olmak şartı ile mal mülk sahibi olmak da var...

3. Benim "Yok deyen de sensin!" demem bir taassuptur.

4. Ben çok taassubum; fakat benim taassubum senin ki cinsten değildir...

5. İster inan ister inanma... Fakat benim senden ayrı olduğumu biliyorsun ya...
6. Biri yok, öbürü var... Var ile yok'u ayırt etmelisiniz...
7. Herif beni takdis etti. Ben de uslu uslu kendimi takdis ettirdim. Ama ben anlayacağımı anladım.
8. İşaret çubukları benim için: Ya anormaldir, ya da riyakar demişlerdir.
9. İlmen bir adam bir dakika içinde değişebilir...
10. Yok olmasın da kötü olsun...Yok olursa kötü, kötü çok kötü...
11. İlle bunda bir hikmet var; deli diyemiyor...
12. İş kısa kesmek için kulağının tözüne birkaç tokat...
O da bunda bir iş var dedi, oldu bitti...
13. İsa'dan başka adam tanımıyor...
14. Onlar vermek için; bunlar almak için ne kadar çalışsalar boş! İlle İsa yolunda olmak gerek...
15. Hakkı kabul etmeli...
16. Beşerin böyle delaletleri var. Putunu kendi yapar kendi tapar...
17. Hıristiyanlığından bir şey almadan onu bırakır mıyım?..
18. Çok pahalı İsa diyorum. Satacağım değerini veren yok!..
19. Eksantrik... Normalin dışında. Yani üstün... Başkalarına benzemiyor... İsa: Eksantrik.. Muhammed, Musa normaldir.
20. Eksantrizm; şuradan başlıyor: Devrinin en zengini, alimi vs ile konuşacağına balıkçılarla konuşuyor. Muhammed öyle mi ya! Devrinin en büyükleri ve en zenginleri ile konuştu.
21. İngilizcesini söyledikten sonra: "Sizlere yuh olsun!" diyor.
22. Yeniden doğabilirsen...
23. Hiç kimseye kötülük yapmamıştır. Zenginler, valiler, din adamlarından başka...
24. Hediye diye sonsuz bir sınır tanımıştır...
25. Lezzetli, doyurucu, tükenmez bir sofradır...Ah! Şu eksantrik olmasa da Hıristiyan kaydetsek!...
26. O İsa'nın olduğu yere gidiyor. Siz aşağı

çekiyorsunuz. Bu kase benden geçsin...

27. Yoksa ben beynelmilel bir adamım...

28. Kasım Gülek; O, felsefesinin kurbanıdır; Amerikalılar ile anlaşsa idi milyonların sahibi olurdu.

+

1.11.1959

1. Aşk, hürmet üzere kaimdir; ama Batlıların yaptı gibi değildir. Hürmetin girmedigi şekil yoktur.

2. Bütün aşkın yolu kanda başlar. Oradan başka başka kollara ayrılır. Oraya varmadan serger gibi gezeceksiniz. Serger: Başiboş deve demektir...

3. Hermofredit: Kadınla erkeğin vücudu birdir. Ben bunu iştmiş değilim. Kafa yorarak bulmuşumdur.

4. Füsus: İdris konusu: Adem kendi nefsinin nikahı etti. Emek vermelisiniz; imtihan için değil. Dehşetli biyoloji bilmek gerekir.

5. İlim ilim bilmek; ilim kendin bilmek... Sen kendin bilmezsen nice okumaktır.

6. Hürmetin gereği zina edemem.

7. Ben size emanet ediyorum. Musiki sayesinde ilerde anlayacaksınız. Bütün bunları musiki sayesinde anlarsınız. Niçin biz musiki bilmeyen bir şey olamaz diyoruz... Musiki bilmeyen bir şey olamaz.

8. İsa'nın her meydanında tek başıma vuruşuyor olarak geldim.

9. Sıhhat, iş, ekmek elverişli olmalı demeyi ihtiyaç olmadığından eskiler bu hususta bir şey dememişlerdir.

10. Havasül havas: Gayet geniş düşünceli...

11. Peygamber ne buyurdu: Kim çok yazarsa...

12. Ben bu yaştan sonra boşuna mı gittim. Hikaye söylemeye değil öğrenmeye gittim.

13. Yaş yetmiş beş olmuş, ne verirse al cebine koy... Bırakılır mı yahu!

14. Herifler beni koruyor. Korudukları adam hain çıkmadı. Cem-ül ezdat: Zıtlar bir araya geliyor...

15. Ben bu gericilerden öyle bir intikam alıyorum ki...

16. Git! Yeniden doğmalısın diyor İsa...

17. Fahişe ile indi kalktı...

18. Onlara selamullah yok... Hayır, yarın bir gün es'e

gelir...

19. Madem ki adam aleyhimizde atıp duruyor; bundan bir iş var...

20. Ben sizi adam sanıyordum; Sizin ne mal olduğunuzu öğrendim.

21. Bir Mister Ayzl'yi yedi yüz Şarklıya değişmem. Ben bunu asılırken de söylerim...

22. Modern cizm: Modern İsa...

23. İşte bir alçak: Yükselmek için yolu kapayandır. Başkası istemediği halde verdiği için...

24. Benim zekamdan emin değil misin?..

+

8.11.1959

1. Kendi faydasını aramaz; Akapi (sevgi) olursa katiyen menfaat düşünmez...

2. Şimdi azı biliyorum. Bilindiği zaman bileceğim...

3. Kendinin arzusu ile yapmak zorla olmaz.

4. Sevgide gurur kibir yok; varsa, sevgi yok.

5. İncil. Markos, 7/14

6. Gözünüz açık olmalı ki bunları menetsin. Ama biz dikkat edelim ki nefis perest olmayalım; nefis-i merkez almayalım...

7. Bizi tutsak eden günahlara karşı koymalıyız...

8. Firidim: Serbst olalım..

9. Ben yeni şaraf getirdim. Küplerinizi değiştirin. Yani yenilik getirdim..

10. Bizdeki yenilik: Beraat kağıtlı gördüğünü yap. Kibir, şu falan serbestsin; fakat bu sorulduğunda ispat etmelisin...

11. İstersen yalan söyle. Ama beraat kağıtlı olduğunu ispat etmelisin.

12. Poligamisi: Çok karı isteyen...

13. Natüralist bir adamdı. Temizdi.

14. Serbestsin yap; yap ama, bunun insanî olduğunu ispat etmelisin.

15. Sizi menettiler; ben serbest bırakıyorum. Serbestsiniz; fakat yaptığının iyi bir iş olduğunu ispat şartıyla...

16. Ancak sen bir şey söyleyeceksin: Ben alçağım, ben

günahkarım...

17. Ben sorumluyum. Hiç başka bir şey yok. Bunu kabul etmek şartıyla serbestsin..

18. Affın seviyesini insanlar üzerine çevirmiştir.

19. Muhammet Tevrat'tan almıştır; İncil ağır gelmiştir...

20. İsa'da ibadet yoktur; ibadet'e ait bir tek söz yoktur.

21. Göklerin melekutu ne demek: Beraat kağıtlı davranışın halidir...

22. Niçin buna tenezzül ediyorsun. Niçin hak arıyorsun. Biz hak peşinde miyiz ki? Biz ihsan peşindeyiz...

23. Biz senin intibaina saygı duyarız. Biz sana;onda, o intibayı bırakmamalıydın deriz.

24. Kız gibi tutuyor elinde Ud'u...

25. Bir çarpılan bir daha ayrılmaz.

26. Oğlum, herkes ahırını bilmeli; yemini oradan yemeli.. (Hacı Ömer Dede'den...)

27. Gelmeyecektin; selam vermeyecektin...

28. Kapıdan geldi. 15 saniye yüzüne baktık. O, bu borçtan kurtulamaz. Bu bir nizamdır ki... Tanrı'yı yaratmak zorunda kalmıştır. Ancak dahiler anlar.

+

20.12.1959

1. Bir adam düşünmek için yaratılmıştır; ama kaç adam düşünüyor?

2. Yumuşak bir akapi (sevgi) olmaz; Hakikat akapi olmalı...

3. Ölüm korkusu zafiyettendir... (Hüseyin Patpat'a söylenmiştir...)

4. Fikriniz kör olmasın; düşünceli olsun...

5. Metot üzere olduktan sonra halledilmeyecek mesele: İngilizce, musiki, tasavvuf vs yoktur ve öğrenim katiyen usandırıcı, yıkıcı değildir.

6. Yeni yılı hem akapi hem de hakikat ile yaşayınız. (Mister Ayzl'ye yeni yıl için söylenmiştir...)

7. Kendimize daha çok güvenmeliyiz; korkacak ne var ki...

8. Ne aşağılama (tahkir) var, ne bilmiyorsun deme var, ne şusun, ne de busun; nefis yok!..

9. Aklın varsa abayı bırakma... (Ebu Aba'ya...)

10. Es'ler gayet mükemmel... Allah demek onlar...

Bir rahi nalefte aşım,

Bedii sevdaya ben

Giderek döndüm bu yolda

Aşık-ı sevdaya ben...

11. Anlamasın, anlayamadığını anlar; hayal ettiğini sonunda anlar...

12. Yanlış yolda olan kafa muhakkak bir şeye çarpacaktır...

13. Bana kötü söyleyen irşat yolunu tutmuştur... En zavallı olan beni hiç tanımamış olandır...

14. Yalnız sen kaçma...

15. Beraat kağıtsız hareket yapan; yaptığı an, Cehennem'e girmiştir.

16. Nedamet demek yaptığına pişman olmak demektir...

17. Çan'ı ben çalıyorum; en erken ben uyanıyorum...

18. Sıkıştım mı et yemeyeceğim derim...

19. Kendini kurtar...

20. Tam olmayan füzenin; karısı, çocuğu kaç para eder? Yurda hizmet tam füzeden çıkar... Tam olmayan füzeden ne çıkar? Oğlu, öğrencisi, karısı, çocuğu olmuş ne çıkar?

21. Ölçü füze (Örnek adam): İyi olanı gördün; tesadüftür.. O iyi edemez, füzesi (yaptığı iş...) meydanda...

22. Evliya: Füzesi tam... O adamın hallerin de bir takım davranışlar görür.. O bir neş'eyi sofidir... Herif olmuş bir neş'eyi anten... Bütün iş beraat kağıtsız hareketler o adama ok gibi işliyor...

23. O onu istiyorum; o bilmiyor ki yedi gün halvet, tuz ekmek vs başındaki belanın defî için o gereklidir...

24. Herif kızını istiyor... Niye geldin, yol yakinken... Ya o, ya o...

25. Şeytan: Zekası noksan, ihatası noksan...

26. Şeytan: Rahman sıfatı tecelli eden adama tırnak atamaz...

27. Şeytan: Üstün, üstün zekaları temsil eder...

28. Melek: rahmanî kuvvettir; Şeytan da kuvvettir...

29. Şeytan Cennet'ten kovulmakla onun kuvvetine helal gelmedi.

30. Dört meleğin kuvveti Şeytan'ın ki kadardır...
31. Şeytan, rahmaniyet sıfatına, Rahmaniyet parekente olursa galip gelir...
32. Şeytan mertebesine gelen de -Her gönül durmaz – kalmaz.
33. Tasavvuf: Aşk ateşi ile yanan; dağınık halde bulunan rahmeniyeti toplamaktır...
34. Gel ne yap gel... Gel gel beri ki... Savm-ı salatin kazası var, sensiz geçen hayatın kazası yoktur...
35. Şeytanı azdıran sıfatlar; şeyhin sayesinde dağılır; rahmani kuvvetler toplanır ve Şeytan bununla uğraşamaz...
36. Onların hallerinde huzur olamaz; mücadele halinde olandan normallik beklenemez....
37. Rahman tecelli edecek: Şeytandan kurtuldun... Tasavvuf müsavi olmuş: Sefer...
38. Eğer kabahat şeytanda olmuş olsa idi Allah Cehennem'i icat etmezdi. Şeytan Tanrı'nın kulları arasındadır. Kulluktan atılmamış, Cennet'ten kovulmuştur.
39. Şeytan Cehennem'den muaftır.
40. Biz bu âlemin dışında, bu âleme tamamen muğayir, bir kuvvetle mücadele içindeyiz.
41. Akapi olmazsa olmaz; kuşağımız daima bağlı olsun...
42. Yazının güzelliği de söz konusu... Eczacıbaşıya gösterin de gözü açılsın... Kız gibi... Manzara gibi...
43. Bayılıyorrum şu Tabakhanenin yiğitlerine.. Kulaklar kesik, tüyler panpal panpal, kuyruklar dik...
44. Tanrı (Allah) bu kadar basit ve uydurma mı ki senin gibi eşeğe görüne!
45. Aman demelisin zülûf sahibine; zülûfe varamazsın yoksa... Ben yirmi altı yıl çalıştım zülûf için...
46. Herifler bu zülûf takip eden ede zinanın önüne bile geçmişlerdir. Bu, ruhül Kudüs vasıtasıyla yaratır...
47. O zaman Allah'ın nikahı kıyılacaktır; nikahullahtır o...
48. Buraya gelenler zina yapmıyorlarsa; bu, ne emir ne de korku iledir...
49. Şeytan günahlar üzerinde at oynatır...

50. Tanrı bile Şeytan'dan korkar. Şeytan öyle bir lanet ki... Tanrı bile korkar ondan...

51. Hürmet edilmemesi lazım gelene hürmet etmek zulümdür... Alçak karşısında en az alçak olmalısın..

52. Bülbul olur söyletir...

53. Emanete hıyanet olur mu? Vay tahtasını bel..

54. Hoşluk nerde?..

55. Derviş seyahat etti geldi...

56. Padişah'ın itirafları çok kıymetlidir. İbret almalısınız...

57. Bende alacağınız yok yani...

58. Yalnız tatbikat yok!

59. Aşk gelicek cümle eksikler bitecek... (Şeyh Hüseyin Hüsnü Ceyhun'un sözü...)

60. Nur, nur olduğunu sonra anlayacaksınız. Aşk gelicek siner, siner...

+

27.12.1959

1. Rakı iç, kumar oyna; yalnız beraat kâğıtsız iş yapma, oraya gitme...

2. Desbekar, dilbekar...

3. Derviş ye yedir; bir gönül ele getir...

4. Sabra takat mi kalır a canım...

5. Beraat kâğıdının icabına boyun eğmek çiledir.

6. Üzeri buz kaplı ateş denizi oldum.

7. En güzel yüz; en güzel çehre: Çilede iken ortaya çıkan yüzdür...

8. Âşıklar, sadıklar işitmiş olun...

+

2.1.1960

1. Özüne borçlu, zimmet altında... Borçlu, neş'ei sofi... İşaret çubuklarında görülen alçaklıkların nedeni: Borçtur...

2. Ehl-i dil indinde bütün alçaklıkları yapanlar muaftırlar... Katiyen günah tanımaz, muhakeme etmez, Nasıl muhakeme etsin ki, kökü maziye dayanır, mazidedir.

3. Duygu mertebesine gelmeyen sorumlu değildir; tasavvufta duygusu olan sorumludur...

4. Çileye verdik; o muaftır, çekecek...

+

30.1.1960

1. Bana hiçbir haksızlık yapılamaz; tembellik edemem, yanlışlık olamaz...

2. Kanun, nizam ve usulün varlığı ile iş çıkmaz; o kanun, nizam, usul seni çerçevesi içine almalıdır.

3. O kanun kitapları sana adam vasıtasıyla temas eder...

4. Bu adeseye her şey aksediyor....Hepsinin başı cemal paşadır.

5. Beni ilk terbiye edelerdendir Cemal Paşa...

6. Hacı Ömer Dede'ye Mohan'da rastladım. Tabur kumandan muavini idi...

7. Adam başka, pehlivan başka...

8. İnsan büyüktür...

9. Hayatında bir kadeh içki içmemiştir; bununla içki içenler karşılaştırılabilir mi?

10. Tahsilim yarım kaldı, ordu bırakmak istemiyor... Gidip adam olmak için orduyu bırakıyorum.

11. Ben buraya sizden terbiye almaya gelmedim; nasihat almaya gelmedim, yolu açın...

12. Hiç unutulur mu? Bunu eşekler unuttur...

13. Ben buraya kravat takmaya gelmedim; okumaya geldim.

14. Utanın böyle siz...

15. Koleji 31 yaşında bitirdim.Bir hafta istirahattan sonra 16 sene okudum; utanın...

16. Ben güneşten yanıyorum...

17. Yüzünde göz izi var; sana kim baktı yarım...

18. Ben atom olmuşum...

19. Adamın atoma tahvili: Sever, sevilir...

20. Ben kuvvetli bir adamım...

21. Ruhul Kudüs budur. "Ben ölürsem efkar etmeyin; daha kuvvetlisi gelecektir." (İsa...) Huvel baki budur. O deyyuslara sorarsan ... Vah! Vah!

22. İbn-i ensal: Nasıl ilmî..

23. Ben size yadigarım.. Hiçbir kitapta bulamazsınız... Deyen de sensin...

24. Beni büyük göre sensin...

25. Öğreticiler, öğrencilerin aynasıdır...

26. Oğlum seni tebrik ederim...
27. Ayna beni bana göstermeye vasıtaadır...
28. Şey ne demek? Atom daha...
29. Sen nesen? Ne menem şeysin sen?.. Sen bir emanete hıyanet eder misin? Onu ayna bilir ve sana gösterir...
30. Bunu var eden birinin bilmesi önemlidir.
31. Seni sana gösterir...
32. onun iyi bir şey olmadığını görmeden bilemezsin...
33. Ruh mevcut değildir; madde değildir. Varlığı seninkinden ayırır...
34. Vahdet-i vücud budur; daima sen, daima sen... Ölmeden evvel ölünüz...
35. Hiç kendine mal etmiyor; kendisi yoktur...
36. Baktığı gibi ölen var mıdır?
37. O öğrenciliğe devam ettiği sürece ne yaparsa yapsın; para çalsın, vb şeyler yapsın...Ne yaparsa yapsın olabilir.. O görevlidir. Görevini yapıyor. Ne mutlu ona ki görevini yapıyor; yalnız boynuzu bırakma. Sonu ancak makbul ve hayırlı olur...
38. Gelmek kolay mı ki?
39. Bas o çiviye... Hüseyin'in yolundan gitme...
40. Oğlum, bu ltr-i zamandır... (Ahmet Avni Bey)
41. İnsan olmanın ilk şartı hurafelerden kurtulmaktır.
42. Onları ahlaksız yapan erkeklerin yuhallığıdır; şu erkeğin kıskançlığı var ya... Felaket...
43. Sen kendini kurtar...
44. Her şeyi bayağı bulacaksın...
45. Siz anlayasınız diye...
46. Müracaat ediyorum Mesnevi'ye...
47. Niçin eksik rapor verdin?
48. Baba hizmetten vazgeçtik; ihanet etmeyin bari...
49. Sen zikre devam et...
50. Beni dünyada kim küstürebilir ki?
51. Sen bunun karnını mı yardım ya Ali? Onun Müslümanlığını kabul ederim.
52. Dünya hırsı, para hırsı...
53. Öğretimiz çok geniş bir öğreti...
54. Burayı kirletmeye hakkımız yoktur; çünkü ben size

fenalık yapmadım ki ben size ne ettim ki?..

55. Ulan beşer bunun içine işemez de ne yapar?

56. Ben aramıyorum diyorum: ama Cenab-ı Hak arar...

57. Ama hakkımı isterim; ama elime geçmezse benliğimden geçmem... Değil, beş bin olur...

58. Telaşa varma yok; hükme varma yok, hükme vardığın kim ki?

59. Hakkınızı aramayın demiyorum; ara, fakat telaş etmeyin... Çünkü bu dünyada telaşa varacak hiçbir şey yok!..

60. Telaş etmem demişsin yahu!..

61. Ne dedi Süryanus: Mevlana benim gibi Allahlar yaratı... (Bak. Ariflerin Menkıbeleri. Cilt. 1. s. 209-304)

62. Çünkü güzel söz nereden gelirse gelsin; biz onu öper, ondan neş'e alırlar...

63. Ben size gösteririm; Hüsam gibi kaçmak dururken...

64. Ben tamım; benim yanıma gelecekler de muhakkak tam olacaklardır...

65. Kemale erişmekle yolda kalmak arasında hiçbir fark yoktur.

66. Fakat yoldan çıkmak yok...

67. Burası dehşettir; yaşım altmış üç, daha ben kimseye gel demedim.

68. Geniş olalım, gayet geniş olalım...

69. Bana vaat eder de sözünden dönersen; bu olur arkadaş...

70. Vaat edip de, söz verip de sözünden dönersen; hain denmez mi?

71. Ben sizi aldattım mı ki; siz de beni aldatasınız...

72. Verdiği vaadi unutacak kadar deni (alçak)...

73. Beşer, kaba taslak konuşmaya alışmıştır...

74. Birine vaat edip vaadini unutursan; söz borç değil mi?

75. Vaat ettiğin şeyden sahibine haber vererek dönebilirsin...

76. Nasıl Yazman Ağa!.. Kıldan ince, kılıçtan keskin değil mi?

+

6.2.1960

1. Her kim Veled'e inanıben yüz süre... Yoksul ise Bay olur; Bay ise sultan olur...

2. Bu mertebe-i keşiftir...

3. Hüvelbaki terazisine bakın...

4. Allah-ü ekber! Yallah!

5. Hain deyin de hataya düşmeyin...

6. Sıfatını görün de aldanmayın...

7. En büyük: En çok hac tavaf edendir...

8. Soruyoruz; ayıp değil ya...

9. Efkara düşmek nefistendir; efkara düşmek yok..

10. Zubbu zeytinim...

11. Onlar bizim bu halimizi tasvip ettikleri için...

12. Benim kadar garip, benim kadar yalnız, kimsesiz yoktur...

13. Varidat-ı sofi denir...

14. Alem-i aşk ta teessür yoktur; Allah var...

15. Dile gel!..

16. İsa meşreptir onlar...

17. Ey benim Allah'ım! Bunlar ne söylediklerini bilmiyorlar; bunları bağışla...

18. Her şeyin vakti var...

19. Evsetin etatayım...

20. Çile çektikçe nur olursun.

21. Değil mi ki ben dam diyorum; bunlar duvar diyor. Ben bunlarla bir olamam...

22. Uzaktan! Uzaktan..

23. Görüş! Görüş, çok önemli. Adam ol sen de gör!...

24. Daima cevap verilir mi sanıyorsun? Bazen da sükut en iyi cevaptır...

25. Ehli keyfim ya ben, diyorum: Ben evvelden beri böyleyim, ben bakiyim kalıcıyım)...

+

7.2.1960

1. Kadının dengini arıyor.

2. Ben müstesna bir adam mıyım ki?..

3. Ben vakit zayi ettiğimi bilmem...

4. Ah! Birbirinden yüzü kara yavrularım...

5. Beni kim sevmez!..

6. Niye kelimeyi zina etmiş. Niye kelimeyi suistimal etmiş...
7. O dönse, ben dönmem!..
8. Beni yiyecek... O benim gibi adamın nesini yiyecek; zaten bir şeyim yok...
9. Yemişini nadan yemesin; yeyiben dadan olur...
10. İnsan çok aşağı şeydir; çünkü ceddimiz hayvandır...
11. Ben kelimeyi zina edemem; edilmesine de müsaade edemem...
12. Bana Hatice'nin çok yardımı olmuştur.
13. Okursun anlamazsın... Ben neler çektim, okuyup anlamak için...
14. Şer'i manada abdestsiz namaz kılmaya benzermiş... Tasavvuf bakımından zengin kerhane patronunun yaptığı hayır hasenatı andırmış...
15. O adam için ilk borcu menfi takva... Varacağı hudut bu kadardır. Bunu hak olarak kabul edip şikayet etmeyecek...
16. O pislik perde arkasında...
17. Dine ihtiyacı olanın layığı Müslümanlıktır...
18. Şuradan Eyüpoğlu camisine gidemezsin beraat kağıtsız..
19. Birçok meseleler halledilmeden üstünkörü geçiliyor... Dünyanın hali budur...
20. İhmale müsaade edilmez.
21. Ahvale burnumuz koku almıyor...
22. Kumrudan daha mütevazı; fakat yılan kadar zeki olunuz...
23. Dervişliğin, filozofluğun, tasavvufun suiistimalidir bunlar; ahvalden .haberiniz olmalıdır.
24. Bunlar hep sorumluluk duygusunun yokluğundandır... Türkçesi: Eşeklik!..
25. O rezaleti kapatmamalı, meydana çıkartmalı; yersiz kalmalı, ayakta durmalı...
26. O suç, kötülük kabak gibi gözükmeli...
27. Sokakta neşeli birini gördüğüm vakit üzülüyorum. Çünkü memleketin durumu buna müsait değil...
28. Şahsî düşüncelerimizde dahi memlekete zararlı oluyoruz...

29. İsrâf yok!..

30. Eh deme, bu küçükler çok iş yapar...

31. Fenalığa sebep olmamak için yapıyorum;
kendimden korkuyorum...

32. Sofiler büyük bir kuvvettir; atomdur...

33. Günah işleyene her şey yapılır; günahı olmayana
hiçbir şey yapılmaz...

+

20.2.1960

1. Bir şey çıkar çıkmaz durumunu düşünme.

2. Allah'ın iradesini yapan ebediyen durur...

3. İç kanun yok sende...

4. İç kanun iradesi varsa o dayanacaktır...

5. Kardeşinden nefret eden karanlıktadır, karanlıkta
yüzüyor, asıl gizli kanun içinde olmak lazım...

6. Öyle bir sevgi ile yaşamalısın; karşılık yok...

7. Hem dünyadaki günahkarlara karşı; hem ruhtaki
günahkarlara karşı mücadele ediyoruz...

8. Asıl içinde olmak lazım...

9. Hamdolsun yapıyoruz; balıkçıları tebrik ederim...

10. Hayatın içinde bu işlemeli ve hepimiz beraber
bu savaşı kazanmalıyız. Bu, kendimiz için büyük bir
vazifedir...

11. Aklın varsa; akılsızlığa, mantığın varsa mantıksızlığa
hizmet et...

12. Yılmayın! Yılmayın, indirin, kaldırın... Neşe-i sofidir
bu!..

13. Hep bunlar ruhi manada tembelliktir...

14. Ulan ud'un terbiyesi seni yıldırıyor... Kuru bir
tadadır bu! Bu tellerle uğraşmaya iktidarın olmazsa; sen
nasıl, terbiyesiz bir canı terbiye edersin...

15. Zaten akorttan yılan; kariya haydi haydiye kızar...

16. Ud'tan yılan bu muvaffakiyetleri başaramaz...

17. Gel, git!.. Dayan...

18. Allah ol! ("Mükemmel ol!" Demek istiyor...)

19. Nefs-i mülhime...

20. Çalgı haram...

21. Ulan uğraş! Uğraşırken öl!..

22. Ama ondan sonra gelsin nefsi mülhime... ondan

sonra nefsi mutmaine...

23. Hacı Ömer Dede ne dedi: Oğlum ilmin başı sabır!

24. Babası rakı içmiş bir adamın kulağı doğru işitebilir mi?

25. "El okuyacak!" diyor Zekai Dede... Onsuz okunamaz..Oğlum el okuyacak; çünkü büyük şeyler peşindesin...

26. Adamı böyle çok ağır zincirlerle bağlarlar...

27. İlelebet seni zincirledim; kurtulmana imkan yok, sigarayı terk etmeden...

28. O adamlara layık olmanın çok şartları var...

29. Bundan hayır gelmez; o ödevi sana vermiştim. Geri aldım, ciddi ol!...

30. Ben gayet kıskanç, yiğit ve ciddi bir adamım. En büyük noksan sigara...

31. Bir şeyde ciddi olmayan adam, her şeyde ciddi olmamaya mahkûmdur.

+

21.2.1960

1. Biz adamdan bahsediyoruz...

2. Fakirizm gitsin; işin aslı bu...

3. Cahilin miktarı gittikçe artsın; doktora gideceğine babaya gitsin!..

4. İnsanlar zulüm yapacaklardır.

5. Hücreleri iyi etmek için ne atom, ne ilim... Yalnız doğru ve beraat kağıtlı hareket gerektir... Bu da aşkla olur...

6. Ehli dile hiçbir şey yük değildir.

7. Hiçbir şeye itimat edemezsin ki?..

8. Hakkımız yok onu düşünmeye...

9. Babanın hayatını söylüyoruz...

10. Aha bana çok nefes edilmiştir.

11. Emekle olur; zorla olmaz...

12. Elinde değildir; seni alır götürür... İnsan zulüm ve fenalık yapmaya müsaittir...

13. Garibem ben; o da bu yolda öldü; bu yollar çok önemlidir.

14. Ne kötüye dayanabilirim; ne iyiye...

15. Pol ne dedi: Lordumuz sayesinde görülmeyen

şeyleri gördük.

16. Kapının köpeği olayım beni bırakma...
17. Boynuz olsun da keçi boynuzu olsun...
18. İnsan insanın Allah'ıdır; insan insanın kurdudur.
19. Siz görünüşe göre hükmetmeyiniz; doğru

hükmediniz...

20. Benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz.
21. Susamış olan bana gelsin...
22. Bizim usulümüz gitme diyor; gel diyor. Aksi ne

şiddetli düşüş...

23. Bütün dava asıl İsa'yı bulmanın çaresi...
24. Susarsa bana gelsin içsin...
25. Asıl gıdayı alıyor muyuz?
26. Yalnız fikirde değil; yaşayışımızda da...
27. Neyle olur? Teslim olmakla olur... Neye teslim

olmakla? Beraat kağıdına teslim olmakla...

28. Rabbil âlemindir çünkü...
29. İradesiz oluyor; isteksiz oluyor...
30. Benim ters yola gitmeme imkan yok...
31. Asırlardır devam eden keşmekeş...
32. Hal, mazi kalmamışsa mesele yok...
33. İnsanı kamil son derece enderdir.
34. İnsanı kamil senin benim gibidir.
35. Bende sizden başka hal görmemişsinizdir.
36. Aramızda hiç uçurum yoktur: o uçurum seviye

farkından ileri geliyor.

37. Mamalıktan kurtulamıyor; ne çıkar ki ondan...

Benim üzerime gelmeyin...

38. Sizin dediğiniz manada yokum; günahkarın Allah'a ihtiyacı var; benim, gibi sultanların yok...

39. O ahırlar insanların aşağılığındandır.
40. Ölmeden önce ölmeli; o zaman cennet yollar açıktır.

+

3.3.1960

1. Adam olaylara karşı olgun olmak lazımdır.
2. Olgun olmak için bilgili olmak lazım değildir.
3. Bizim ilk işimiz günahlarımızdan kurtulmak...
4. Hata, hükme vararak konuşmada...
5. Bütün bunlarda isabetli konuşmak lazımdır.

6. Konuşmanıza hürmetsizlik yok...

7. Gradonun aşağı olması kelimelere ihanet etmemizi gerektirmez.

8. Vurdu mu kemik kırılmalı...

9. Senin benimle alay etmenden ne çıkar...

10. Ruhül Kudüs var mı, yok mu? Rauf Yekta ölü mü, sağ mı? Allah bakidir.

11. Dervişlikte kızmak, öfkelenmek, münakaşa yok!..

+

22.5.1960

1. Hayır hasenata taraftarız; kendimizden başlamak şartıyla...

2. Vatana hizmetim en son gradoda...

3. Allah ol!.. (Mükemmel ol...) İstediyini yap!...

4. Onu sen söylemeyeceksin; ağzını düzelt de gel derler adama...

5. Bizim felsefemizin özü bu: Biz insanların İngilizcesine, Almancasına, bilgisine, beynelmilel profesörlüğüne hiç bakmayız; biz onun hayvanlıkla ilgisinin ne oranda olduğuna bakarız.

6. Fenalıkla uğraşma...

7. Hayvanlıktan kurtulmadıktan sonra ne olsan boştur; daktilo olman, gazetelere yazı yazman bile... (Yazman'a söylüyor...)

8. Onun için garip geldik garip gidiyoruz...

9. İnsan bu kadar mı düştü?

10. Ahlak temellerini nereden alıyoruz; inat da etmiyoruz...

11. Şimdi ne çıkıyor? Sorumluluk çıkıyor... Sorumluluk duygusu olmayan hayvandır...

12. Sorumluluk duygusu çerçevesi içindeki iman, imandır...

13. Sen çok namussuzsundur; ve bunda da ısrar edeceğim...

14. Beni var veya yok demem senin niçin canını sıkıyor?

15. Onlar boş, imansız; çünkü insan olsa başkasını davet etmez...

16. Ben kendisinden, görüşünden memnun veya üzüntü

duymam ki...

17. Sen olmasan beni yüksek gören olmaz...

18. İşte taassubun başı sonu bu; beni hayvan gören de sensin. Bizde demokrasi var...

19. Ben seni hayvan görüyorum. Benim bu görüşüme hürmet etmeli. Gerçekte sen, belki de hayvan değilsin. Sen, benim görüşümle hayvansın. Benim görüşüm öyle...

20. Zikkenin altına girmeden, zikke giymeden yağma mı var...

21. Allah diye bağırır Rast telinin akordunda...

22. Sen işine bak! Sen yalnız işine bak!.. (Yılmaz'ın, Polat'ın nısfıyesine tiz dediği için...)

23. Başı sen, sonu sen!..

+

26.6.1960

1. Beni ansın da nasıl anarsa ansın...

2. Süluka girmiş olmak şart; niyet kafi değil...

3. Terbiyenin rolü sıfırdır.

4. Köpeğe hazret derim de sana asla!

+

17.7.1960

1. Ne hakkınız var; Bir kelime, bir cümle fazla söylemeye...

2. Eder miyiz ulan! Etmeyiz...

3. Şuymuş, buymuş... Ne ilkel şeyler bunlar...

Hatırladıkça öğreniyorum...

+

24.7.1960

1. Boş durmak yok; Çalışın, çalışırken düşün ölün!..

+

28.7.1960

1. Allah: Yüksek kavramlar, yüce değerler toplamı...

2. Hiçbir kimsenin, hiçbir öğrencinin öğretmensiz olgunlaşmasına imkan yoktur.

3. Marifet: Ayırdına vardığınız iyiyi yapmak, kötüyü yapmamaktır...

4. "Ben kendi kendime adam olmaktan umudumu kestim; anladım ki benim sana ihtiyacım var ..." (Yılmaz Kale...)

5. Yüzünü yıkamadan gelmiş; Gel sen ona sor...
Öğretmeni ulu öğretmen çağırdığında...
6. Kimse vermedi ki alalar...
7. Af! Dinde er berbat şeydir...
8. Hüvelbaki: En ufak günah dahi boşa gitmez.
9. Onun anlayamaması hüvelbakidendir. Anlayabilir mi ki?.. Anlamaması, anlamaması gerektiğindendir.
10. Kader: Sorumsuzluk değildir.
11. Ne yapacaksın? Vuruşacaksın...
12. Ey Tanrım! Bunları bağışla... Bunlar ne yaptıklarını bilmiyorlar.
13. Niçin kitap yazmamışım?..
14. Ağah mertebesinde olan eşek gibi arar...
15. Hiçbir ağah mürşitsiz kalmaz; bu, tecrübe ile sabittir.
16. Bu toplumda beraat kağıdın var mı profesörlük yapmaya...
17. İtiraf etmedikçe ikinci bir kere doğmayacaksınız; doğamayacaksınız...
18. Tanrı'ya karşı gelinir mi?
19. Bilgi; insana, beraat kağıtsız davrandığını bildirmelidir.
20. Beraat kağıtsızlık adamın yüzünden gözünden akar...
21. Daha sen yalanla doğru üzerinde düşünmüş değilsin...
22. Ben 17 yaşında tamamen reşit idim.
23. Hayat: Budaklardan ibrettir.
24. Beraat kâğıdı: Özgürlük yok, her davranış ölçü ile...
25. Aşk: İki zıddın fenni manada savaşımasıdır.
26. Doğuş: İlk vasfı ihanetten kurtulmaktır.
27. Hele sen haline bak diyemezsin...
28. En çirkin, en kaba şey; bir insanın diğer bir insanın işine karışmasıdır. Bizce bundan daha kötü bir şey yoktur.
29. Sizlerin bir şeyine müdahale ettim mi?
30. Yirmi yaş; gayet önemli bir yaştır.
31. Boynuzu bırakırsa gitti.
32. Önce horoz...
33. Aydın olmanın ilk koşulu; karşınızdakinin, davranışlarına saygıdır.

34. İnanmak en büyük aptallıktır.
35. Kul Tanrı'ya buyurmalı...
36. Biz tahkir etmiyoruz ki; nefis sahibi olanlar tahkir eder...
37. İlm-i kelama aşına değil..
38. İbadet de gizli kabahat de...
39. Bilgin odur ki: Bu makinenin bilmesi gerekeni bilmesi ve bilmeye çalışmasıdır.
40. Yolum, bir tek benim...
41. Ayağıma kadar geliyorsunuz da, lütfen söylüyorum...
42. Nazik: Kesin olarak kimsenin işine karışmayacak kadar sınırlarına hakim olmak...
43. İlim; benim diyenden başlar...

+

7.8.1960

1. Bu adam kelimeye ihanet ettiği için 25 kuruş...
2. Ben öyle bir kuvvetim ki; beni öldürseniz bile unutamazsınız...
3. Nefsine hakim ol yavrum!.. Ben hırsızlığı yapanın hırsızlığına düşmanım; şahsına değilim...
4. Kerhane açmak, ondan bahsetmekten iyidir.
5. "Allah: Kendilerini emniyet içinde görmeyenler ve aşağılık duygusu duyan insanların kafalarından doğan uydurma bir varlıktır." (Halis Özgü)
6. Musikide Hayat Dersleri öğrenciliğine aday birisi (Boyacı) saçlarını kestirdiğinde tanıyanlar sormuş:
"Saçlarını ne yaptın?"
"Karakterle değiştim..."
"Hani karakter nerede?"
"Verecekler..."
7. Allah olan Allah demeye tenezzül eder mi? (Hallacı Mansur ve diğerlerinin Enel Hakk'ım demeleri üzerine...)
8. Tertip'ten dönüyorduk. Talip, Nihat, Kuşakçı ve ben... Aşağı parkın yanındaki evlerden birinde ev sahibi yaz günü kokmasın diye evin penceresine bir şaka et asmış. Pencereye asılı et hepimizin dikkatini çekmişti. İçimizden biri pencerenin altına doğru giderek: "Miyav! Miyav!" demesin mi...

Bunun üzerine evdekiler hemen ışığı söndürdüler...
Hepimizi bir gülüşmedir aldı...

9. Tertipte, yemekten sonra karpuz üzüm yenecekti.
Yılmaz:

“Önce karpuz mu, üzüm mü?” diye Öğreticime sordu.
Öğreticim düşündü ve:

“Bunun da mı sırası olurmuş? Ye gitsin!” dedi.

10. Kim bilir evinde ne falso yapıyor?...Karısına ne yapıyor, kendisine ne yapıyor...

11. Biz kesin olarak yarın hakkında bir şey söyleyemeyiz...

12. Dava: Günaha düşmemektir, günah işlememektir.

13. Öğrencilerimizden birine:

“Öğreticinizin yapıtı (eseri) var mı?” diye sormuşlar.

Öğrenci de:

“Yapıtı benim!” demiş...

Bunun üzerine:

“Öğreticinizin öğrencileri kimlerdir?”

“Sen diğer öğrencileri ne yapacaksın. Bana bakarsan yeter!” demiş.

14. Öğrencilerimizden birine:

“Allah senin canını alsın!” diye beddua edilince:

“Ölmeyecek miydim ki!” demiş...

15. Öğrencilerden birine:

“Allah hakkında ne düşünüyorsun?” demişler.

“Allah deyen sensin... Sen olmasan Allah olur mu?”
demiş.

16. Öğrencilerden biri:

“Emin Kılıç’a gitme ölürsün!” demişler.

Yanıt olarak:

“Ya olmalı, ya ölmeli!..” demiş.

17. Öğrencilerden biri:

“Gördün de niçin selam vermedin!” diye çıkışan birine:

“Selam vermeye zamanım mı var ki?” demiş...

+

13.8.1960

1. Dünya bir lokma olsa Derviş'e helal mi, haram mı?
Helal!

2. Beraat kağıtlılık Cennet; beraat kağıtsızlık

Cehennem...

3. Hiç sabit değil; düşünceler daim değişecek...
4. Baba merhamet et! Bunların hangisi Müslüman?..
5. Basit, masit; ama hâkimiyet ister yazı yazmak için...
6. Öğrencilerimizden birine:

"Ramazanda oruç tutmuyorsun ama yine de gel bayramlaşalım!" deyince:

"Bayram, oruç tutanların değil Müslümanların bayramıdır!" demiş."

7. Öğrencilerimizden birine:

"Niçin sesin çıkmıyor, konuşmuyorsun!" denince:

"Fikirlerimi hazmedemezsiniz de ondan..." demiş.

8. Bırak şunları... Çamurdan söz et, bunlardan söz etme... Ne oldukları perişanlıklarından belli...

9. İnsan kötülük yapmaya meyillidir; çünkü atalarımız hayvandır...

10. Sözünün kıymeti olmayanın bizim yanımızda değeri yoktur...

11. "Söz Allah idi..."

12. "İnsan niçin yaratılmıştır?"

"İnsan gerçeği arayıp bulmak için yaratılmıştır."

+

27.8.1960

1. Çünkü niyetimiz tam olmaktır...

2. Bana değil de sözlerime inanan yandı. Beni sevmeyip de tecellilerime takılan yandı. Özümle meşgul olmayıp da felsefemle, musikimle meşgul olan yandı...

3. Hissettiğimize değil; ağzından çıkana itibar edeceğiz...

4. Kötü durumundan, kötü davranışlarından söz ederken kimbilir ne maksadı vardır...

+

4.9.1960

1. Bizde taassup yok. Tükenmez kalem yap. Naylondan bezi doku, camiye de git, Allah katına da çık! Fakat iş bunu yapmalı...

2. Alınan alındığı gibi kalıyor; ancak sen değişmekte...

3. Biz niyete bakarız...

4. İnsan hayvanlığı oranında geridir.
5. Bul bende bir kusur elinden öpeyim...
6. Hakiki zındıklar kimse ile boğuşmazlar.
7. Derse geciken bir öğrenciye:
"Derse niçin geç kaldın?"
"Evde işim vardı..."
"Senin eve ev deyen kim? Zibillik..."
8. Benimle geldi, benimle gidecek...

+

24.9.1960

1. Zeka: Beraat kağıdına olan ilgi ile ölçülür.
2. Tanrı yardım etti de adam oldum. Çok aptalca söylenmiş bir sözdür...
3. İki arkadaş kahvede otururlarken kahveye bir dilenci gelmiş. Masa masa dilenmeye başlamış. Her vardığı masada: "Allah versin, Allah versin!" diye baştan savıyorlarmış; yine biri "Allah versin!" deyince; iki arkadaştan biri dayanamamış: "Allah ol da sen ver!" demiş.
4. Dindar ol ki Tanrı hakkında söz söyleme hakkın olsun...

+

2.10.1960

1. Adam karma karışık işe girer mi? Baktım karışık, çekilirsin...
2. Benim için hayat şu: Ya biri bana bir şey öğretmeli, ya ben birine bir şey öğretmeliyim...
3. Bana bir hal geldi...
5. Senin gibi en aşağı bir adama yapılması icap eden aşağı muameleleri dört başı mamur yaptım. Senin gibi bir adamla akraba olmak talihsizliğidir ki beni buraya sevk etti.
6. Bu vesile ile sana iki çift söz söyleyeceğim. Bunun dirhemini yiyen it kudurur. Bugüne kadar sana yapılan en aşağı muamelelerde % 200 haklı olduğumuz bizce mutlaktır.
7. Fakat senin gibi itten aşağı bir şahsın bu hakkı görmemesi veyahut gördüğü halde nefsi emmare yüzünden görmek istememesi hatıra gelir. İşte esas ahırını bilmeden birkaç gün evvel, gazeteci dükkânının önünde yediğin tokatlar, halen içinde bulunduğun "Ermeni Kilisesi"

seni yukarıda bahsi geçen muhkem hakkı görmene vesile olursa ne mutlu sana...

+

6.10.1960

1. Kendimizi gayet pahalı satacağız. Bizim fiyatımız yüksek...

+

8.10.1960

1. Derse yeni gelen bir konuğa Öğreticim:

“Rakı içer misin?”

“İçerim!”

“İçer misin? Ben sana gösteririm...”

Sonra öğrencilere dönerek:

“İçmiyorum diye yalan söyleyebilirdi; söylemedi. Aferin! Ben ne dedim? Ben sana gösteririm dedim.”

Bundan sonra aynı konuğa dönerek:

“Nasıl bıktın mı? On kere, yirmi kere, tekrar, tekrar, tekrar... Aferin bu oğlanın istikbali parlak. ...

(Sonradan bu konuğun Emniyet tarafından gönderilen bir sivil polis olduğu öğrenilmiştir...)

2. Çağdaş uygarlık seviyesine erişmek için üç sorun vardır: Din, Dil, Köy...

3. Amerikalı bir konuk Öğreticime:

“Sizin gibi nasıl yapabiliriz?”

“Yapabilir misiniz ki?”

“Demek ki sen Türkiye’de parmakla gösterilecek adamlardansın?”

“Yoo, benim parmakla gösterilmem adam yokluğundandır...”

4. Hüceti baliğa olmadan hükme varan insanlığına kıymıştır.

5. Mademki onun yapılmasından nefsim zevk duyuyor; ben onu yapmam...

6. Hasbetenillah ve Hücetülbaliğa Bu iki şart meydana gelmeden yapılan bütün düşüncelerde Cehenneme yol gider...

7. Evi terk: Babaya karşı gelinceye kadar derdi çekilir. Fakat karşı gelinceye kadar... Madamlar da bunun içinde... Evi terk eden karıya gel demek yok...

8. Demek sen onu hâlâ karı sanıyorsun... Demek ki o senin için yok olmamıştır.

9. Ben kapıma geleni reddetmem...

10. İster inan ister inanma; Kaygusuz Abdal, yüksek kavramları kendisinde toplayan adamdır.

11. Biz bir dava peşindeyiz; Hüvelbaki terazisine bir şey koymak...

12. Oğlu: "Tanımıyorum seni!" deyince; Allahü ekber! Allahü ekber! İşte şimdi seni çok beğendim. Bu kapıdan ekmek yediğin sürece sen; kendimi beğeniyorum. Ne mutlu bana!...

13. Antep'i terk edecekmiş... Ne yaparsan yap... Fakat bir Balta'ya sap olmadan dönme yok.

14. Uyuz köpek ama Tanrı yaratığıdır. Yani onda olgunlaşma umudu var. Uyuz köpek olarak tekamüle hizmet eder.

15. Gönlümüze girdin... Bir daha seni kimse çıkaramaz.

16. Bundan otuz beş yıl önce çok biber yediğinden Biberiye Tarikatının kurucusu demişler.

17. "Her ferde nasip olmaz bu neşe bulanındır?

Kıylı kalü terk et; söz piri muğanındır." (Şeyh Galip)

+

19.10.1960

1. Ben gittikten sonra şaşıracaksınız; işiniz çok zor olacak...

2. Sen yiğitsen seviyeni yükselt...

3. Dikkat edin; randıman bile yoktur onda. (Bir profesörün okumayı iş güç etmesi üzerine...)

4. Bu seviye yükselmesi değil; zekayı parçalamaktır. Dil öğrenmesi, okuması, hepsi hepsi zekayı parçalamaktır. Bu seviyeyi yükseltmez.

5. Terbiyenin aleyhindeyiz; terbiye olmayacak.

6. Temasta bulunduğunuz yer, sizin tamamen zıddınızdır.

7. Pınarın başına bir desti koyalar / Kırk yıl onda dolası değil...

8. Ayet-i Kuran sözün / Kendine gel kendine

+

30.10.1960

1. Ben hala kendimi bulamıyorum. Bende bulmak istediğim beni...

2. Alman'ın biri kuyu kazıyormuş. Yerli biri kuyunun başına gelerek kuyunun dibinde alışan Alman'a İngilizce: "Kaç metre olduğu kazdığın? Demiş.

Alman kafasını kaldırıp soruyu soran kişinin yüzüne bakmış. Sonra karşılık vermeden yeniden kazmaya devam etmiş...

3. Tertipteyiz. Mister Ayzli, biraz ötede, Kuşakçı'ya sırtını öfeletiyordu. Ben de Kuşakçı'nın sırt öfelemesine güldüm. Bunun üzerine Hüseyin Patpat: "Buraya ver kafanı, nasipsiz!" dedi.

Hüseyin Patpat ilk defa bana böyle davranıyordu.

Evet, Hüseyin Patpat'ın bu davranışı yerinde idi. Ne zaman nasip alacağım ben musikiden ve diğerlerinden. Dersinle meşgul olacağına niçin bakarsın Mister Ayzli ve Kuşakçı'ya...

4. Tanrı'dan söz etmek için önce insandan söz etmeliyiz.

5. Halk etmedi, halk edildi, halk edildi...

6. Ruh: Gizli kanundur...

7. Luka: Bir Rum arkadaş... Yuhanna: Yunanlılara... Markos: Romalılara... Matta: Bir yahudiye yazılmıştır.

8. Dene, düşün... Doğru ise yap...

9. Benim seninle ilgim yok ki... Ben sana dangalak derken; ben senin adını söylüyorum. Yoksa benim seninle bir ilgim yok...

10. Bende ar var yahu! Ben senin gibi arsız mıyım? Unutur muyum sanıyorsun...

11. Biz söylenen söze inanırız. Doğru mu, yanlış mı diye düşünmeyiz... Kulağımıza geldiği gibi...

+

1.11.1960

1. Doğa, gizli kanunlar insanda tamlik ister. % 99 olsa bile olmaz; illaki tam olacaksın veya olmaya çalışacaksın. Çalışmayı yeterli gördün mü yandın?

2. Güzel gördüm taparım; çirkin gördüm kaçarım...

3. Mal sahibine yararlı olmayacaktır. Çünkü Doğa

yarım istemiyor. % 99 olsa bile kendisine ve çevresine nur saçamaz...

4. Bu it... Canın sıkılırsa git!...

5. İkrarını, sözünü yiyerek kendi kendini tepeleyen adama erkek denmez; isterse üç karısı olsun...

6. Öl ikrar verme, öl ikrardan dönme... İkrarından dönen çok alçak, çok adidir. Kendi kendini yok etmiştir.

7.. Muhammed: Ene Müslümanım dedi. İsa: Ben oyun demekle benden hata sadır olmaz demiştir.

8. En büyük saygım insanlardır: çünkü ben onların hiçbir işine karışmıyorum. Onların yaptığı Fuzuliliktir. Birinin işine karışmak en büyük haksızlıktır.

9. Sizin boğulmanız için bir bardak su yeter...

+

10.11.1960

1. Gidilecek yol: Petrusun yoludur; Yahuda'nın değil... Günahımızı bilip yapmamaya çalışmalıyız.

2. Hepiniz toptan zimmet altındasınız; ben söylenmedik hiçbir söz bırakmadım.

3. Kadının sadık kalabilmesinin yolu; ona demin mübarek olsun demekle başlar...

4. Ben İsa'iyim; yani ben İsa'yı seven, takdir eden bir insanım...

5. İşte bir dakika adamı; işte modern bir İsa...

6. İki sigara göpçüğü ve iki kibrit kutusu gördük. 25'şer kuruş ödeyecekler. İç o sigaranın göpçüğünü cebine koy. Bizce o adamın namusu noksandır...

+

27.11.1960

1. Derse geç gelen Nejat Yetkin'e soruluyor:

"Niçin geç kaldın?"

"Misafirimiz gelmişti..."

"Bağışlayalım, daha konuğu yıkacak gücü yok! Konuk yıkmak kolay mı kı..."

2. Lisan-ı ehli dili biz, bilene söyleriz...

3. Ben hiç hüküm vermem Akıllı olan dinlemeli. Mim koymalı; fakat hükme varmamalı, yani bir karara varmamalı...

4. Dil bilmeyen bilgisiz gelir; bilgisiz gider...

5. “Melek ve Şeytan hakkında açıklama yapar mısınız?” diye soran bir konuğa: “Biz Melek isek bizim dışımızdakiler Şeytan; yok, biz Şeytan isek bizim dışımızdakiler Melek...

6. Sakın ha Müslümanlığı bu adamlara vermeyin; Muhammed’e sarılın...

7. Bizim dinimiz Müslümanlıktır.

8. Vay ulan vay! Vay tahtasını be!...

9. “Tam olmak istiyorum...” deyene bir konuğa: “Gelir gelir gidersin. Yalnız şunu söyleyeyim ki; gidip gele gele bakarsın ki, sen tamlik adayısın... Sonra da tamlik adayı olduğunu anlarsın. Adaylığının gereğini yaparsan bakmışsın ki tam olmuşsun...”

Bunun üzerine bir öğrenci:

“O namzettir!” deyince Öğreticim:

“Namzet ne imiş? Onu Osmanlılar söyler... Aday diyeceksin...”

+

17.12.1960

1. Haklı olduğunu hissetmiş Beyazd-ı Bestami. Bunun için ağlamış “Şeytan girdi!” diye...

2. Hak diye yürüdün gittin. Orada Beyazd-ı Bestaminin işaret ettiği haksızlık var da haberimiz yok!

3. Görüyoruz ki dünyada hak sonucu haksızlık oldu...

4. O senin Hak için yaptığın Tanrı için değildir...

5. Haktan söz eden eline mum alsın yaksın; çünkü haklı olsa idi haklıyım demezdi.

6. Ey Emincik! Gerçek musiki bu ise; yakışır mı sana benim musikim doğru demek...

7. Karşınızdaki düşman çok gizli...

8. Eğer günah, rakı içildiği gibi, belli olsaydı yapana rastlayamazdık.

9. İddia edersen peygamberlik başlar....

10. İstemek nefistendir; Arzudur peygamberlerin yaptığı, nefistendir...

11. Dört başı mamur teslim oluncaya kadar sorusuna karşılık yardım yok. Katiyen cevap alamazsın. Sen kendini esir yerine koydukça bizden sana bir şey yok... Hayri ne dese odur... Şimdi nikâh tazeleniyor. Her halde gelmek istiyorsan Hayri'ye tamamen teslim oluncaya kadar...

12. Bu topluma kızmak yok!..

13. Ancak şerefsizler nefsinin mahkûmu olur...

+

24.12.2960

1. Minareden düşenin parçası bulunmuş da gözden düşenin parçası bulunmamış...

2. Kendi kıymetini bilmez ama bizce vasfı yüksek...

3. En büyük felaket para ile ilgili olmaktır. Ben paraya kurşun sıkarım; fakat para ile ilgim yok...

4. Mazi ile hali birbirine karıştırmayacak kadar yiğit kişileriz...

+

7.1.1961

1. Ehl-i dil hayran olmaz; hayranlık hayvanlık mertebesidir.

2. Kazara yapsa, sabahlara kadar ağlar; pişmanlık içinde ıztırap çeker... İşte din budur...

3. Aradaki matematiksizliği, uyumsuzluğu görmemek ne acı...

4. Benim söylememe sebep yaratılışımın fevkaladeliği değildir; günahımın olmamasından, temiz olmamdandır.

5. O musiki sanatını icra etmekten öte gidemez; oysa musiki sanatı bilimseldir. Tanrı'ya tapmamış ki...

6. Bana dinsiz deyenin yüzüne tükürün; onlar Tanrı'dan söz ederler ama onu duymazlar.

7. İlm-i musiki Tanrı'dan söz eder...

8. Amerika'nın verdiği para ile şato yap, apartman yap; otur ve sonra gel dinden Tanrı'dan söz et! O, dini hissetmemiştir daha...

9. Hacılar, hocalar, hahamlar, papazlar dini hissetmemişlerdir.

10. Ben hiçbir şey değilim...

11. Sizin dolmanız gerek; yoksa bu toplum sizi yaşatmaz.

12. Bir öğrenci Öğreticim'e "Tam olmanın yolu nedir?" diye sorar.

Yanıt:

"Nefsini ayak altına almak, it olmak!..."

13. Musikinin etkisi ile kendini yitiren biri:

“Sabaya doyum olmuyor; kapılıp gidiyoruz...”

“Doyma, doyma, hiçbir şeyin esiri olma...”

14. Bir konuğa:

“Sen bana megaloman dedin, şeytana uydun...”

“Efendim ben o sözü beş ay önce söylemişim.

Söylediğim sözü geri alıyorum...”

+

22.1.1961

1. Dr. Emin Kılıç Kale, benden üstün doktor yoktur diyor, diye herkese söyleyin...

2. Tenezzül etsem Peygamberim derim; hatta Tanrı'yım bile derim. Ben Hallac-ı Mansur gibi dangalak mıyım ki... Hem Ortaçağda söylenen bir sözü 20. asırda söylemeye korkar mıyım ki?..

3. Kendine güvenen tamım desin...

4. Bir konuğa hitaben:

“Kes ulan şundan 25 kuruş. Bana komünist demiş...”

“Yok efendim ben böyle bir şey demedim...”

“Demedinse dedin! Kes ulan şundan 25 kuruş da yüreğim soğusun...”

5. Kötü huylarını itiraf eden ve ondan dönüş yapmayan bir konuk öğretmene:

“Aha şu öğretmen, kendi çardın. Öğrencisi de olsa olsa çardın çıkar. Ulan bu kutsal mesleki mi buldun suiistimal edecek, zina edecek... Sen nesin ki, sen ancak dinleyebilirsin. Sen öğretmenlik mesleğine zina eden bir zanisin. Sen kim benim öğrencilerimi ağzına almak kim...”

6. Oranın yüksekliği; orada, Taşlara tapılır..

7. Ey tam olmak isteyenler; haberiniz olsun ki insanların en büyük düşmanı yine insanlardır, insanlar toptan...

8. Bir kişi ne kadar aşağı olursa olsun; öğrencimiz olmak isterse, kabulümüzdür.

9. Ahlakın temeli:

- a. Tanrıya sadık kalmak,
- b. Kanaatinde, fikirlerinde ve işinde sebatkar olmak,
- c. Elinden geleni yapmak,
- d. Hakikat bilgisine sahip olmak,

10. Bilgeliğin koşulları:

- a. İşini düzenlemek,

- b. Sağlığını korumak,
- c. Akli iyi kullanmayı bilmek,
- d. Felsefe sahibi olmak,
- e. Doğayı incelemek.

11. Metodun kuralları:

- a. Doğruluğunu apaçık bilmediğin şeyi doğru olarak kabul etmemek; yani, ivedilikten, önyargılardan kaçınmak,
- b Sorunları mümkün olduğu kadar bölümlere ayırmak,
- c. İşleri basitten başlayarak çözümlemek,
- d. Hiçbir şeyi unutmamak için sayışlar ve tekrarlar yapmak.

12. Bizi bir kere aldatana güvenmemek tedbir iktizasındandır...

+

28.1.1961

1. Ölümü göze almayınca senin sevgin ölçülüdür; taa ki ölümü göze alsın...

2. Kötü alışkanlıklarını bırakmak isteyen biri Öğreticime:

- Şunu bıraktım, bunu bıraktım; yalnız bir sigara kaldı...

- Yok olmaz öyle şey! Ona hanek derler... Bırakan adam hemen bırakır. Bu gibi sorunların düşünme ile ilgisi yoktur.

3. Sigara içen; sigara içmeyenin yanında, konuşmaya arlanır... İlk yapacağı iş; utanarak, sıkılarak dinlemek. İçen; acaba içmeyenlerin odasına ağızından sigara kokusu siner mi diye düşünmelidir...

4. Dinin alfabesi: Bir başkasıyla arasındaki farkı görmekle başlar. Görmeyenlerde uyanış yok demektir; yani dinsel anlamda uyanış...

5. Sağlığı bozuk olan adam; olmayanın yanında; borçlu adam ise borçsuz adamın yanında hicap duyacaktır. Yoksa, dinle ilgisi yoktur.

6. Her insan kendini nasıl yaratırsa odur. (Jean Paul Sartre)

+

4.2.1961

1. Bu bizim musiki diyor ki: "Adam ol da katiyen yalan söyleme. Eğer derin bir vicdanla dünyadan ilgisini kesmişse..."

2. Serveti ve parayı sevme. Zalimden korkma. Ölüm senin için gayet tabii olsun. Ve bir de yaptığını; doğruluğunu ispat edebileceksen yap!...
3. Buraya gel git! Her gelişinde lanet et! İster yüzüme, ister arkamdan...
4. Mesnevi ve Füsüs'u anlamak için destur gerekir...
5. Bir konuk Öğreticime:
"Efendim, benim ruhumu kim yarattı?"
"25 kuruş ver söyleyeyim..."
"Değil 25 kuruş; 25 bin lira vereyim yalnız beni tatmin et!"
"Yoo! Bizde tatmin etme yok!.."
6. "Şu adamdan, bana güzel baktığı için, 25 kuruş kesin. Senin bakışların niçin gitmeli benim hoşuma..."
7. Sorumluluk duygusu olmayanlar kötülük eder. Sorumluluk duygusu olan bir insan kötülük etse bile; o lütuftur. Ondan iyi sonuç çıkar... Fiilinden önce yüzene bakar; adam uyanıksa "Eyvallah!" der...
8. "Dur, ibadetime karışma!.."
9. Beraat kağıtsız hareket edenler elinde olmayarak kendini muhakemede bulur. Muhakeme demek huzursuzluk demektir. Bundan iki yolla kurtulunur: Ya geriye dönüşle; ya da ehl-i dilin çengelinde geçerek... Geriye dönüş çok kötüdür. Üveysiler konumuz dışındadır.
10. Eser, eser benim! Bensiz eserden ne çıkar...
11. İnsanın en son varacağı istasyon: Huzur içinde yaşamaktır.
12. Temizler buraya gelmez...
13. Bir konuk:
"İnsanı kim yarattı?"
"İnsanı kim yarattı? deyen sensin..."
14. Benim sizden ayrı olduğum tek şey sorumluluk duygumun çokluğudur...
15. Her yaptığımızın yapıcı olduğunu ispata mecburiyetimiz vardır...

+

18.2.1961

1. Tasavvufta iki hak bir araya gelince durma kaç...
2. "Oruç, namaz, haç hicaptır aşıklara..."

Aşık ondan münezzehe hoştur insan içinde.” (Yunus Emre)

3. “Ahlak: Her zaman gerçeği söyleyebilmek ve kimseden gizli bir şeyi olmaksızın yaşamak!..” (Bir Fransız yazarı...)

4. Rizirin pavur: Sebebini aramayan... Rizirin pavur olan; mühendis olsa, yargıç olsa, memleketin başına bela olur...

5. Gramersiz İngilizce öğrenen insanın dimağında sakatlık vardır; o şekilde öğrenmeyi kabul ettiği için...

6. Ne aradığını bileceksin!..

7. Saat işlerken “Çat!” durur; buna ağlanır mı? Altı üstü 10 lira gidecek...

8. Biziz seviyemize gel diye eteğinden çekerek aşağı indiren...

9. Adam alçak adamdır; onun yapmayacağı şey yoktur...

10. Felaketin en büyüğü bilinçsizlik mertebesinden olmaktır...

11. Baban ölürse ağlama; ama bilinçsizce otur ona ağla...

12. İsa'nın bir ayeti: “Dikkatli bak ve aldanma; destinin dışı pis olabilir, çamur olabilir, çizilmiş olabilir... Sen içindeki suya bak!”

+

23. 2.1961

1. Bakara 284-286 ayetleri önemli ayetlerdir. Üzerinde düşünülmesi gerekir.

2. İş olmayan, bir iş ile olsun uğraşmayan şeytanın öğrencisidir...

3. İddiası olan adamlar sevinir. Bizim iddiamız yok ki sevinelim...

4. Tasavvufta: Formül “Atalarımız hayvan; bize düşen bu hayvanlıkta kurtulmaktır...”

5. Dünyaya gelişimizin tek manası: Hayvanlıkla irtibatımızı kesmektir.

6. Bizim davamız görevimizi bilmektir.

7. “Vakti merhunu gelmeli; bu çok önemlidir.” Bu söz Galata Mevlevihanesi son Şeyhi Ahmet Celaledettin

Dede'nindir...

8. "Aldattık mı kendi kendimizi; her zaman hesap vermeliyiz kendi kendimize..." (Mister Ayzli'den...)

9. Allah var deyen de, yok deyen de yanlış yolda... Ben ne Allah var derim; ne de yok... Ben dertle meşgulüm...

10. Öyle zırhım var ki; hiç kimse bana ses çıkaramaz...

11. Oğlum, aksırık gibi, hapşırık gibi gelir. İnsan, aksırığını, hapşırığını tutabilir mi? Soru akli gelince kendini tutamazsın...

12. Lebbeyk! Der gider.. Hiç itiraz ettiği görülmemiştir... (Bizden ayrılan biri için söylenmiştir...)

13. Artık gelmiyorum, demesi gerekti; ama bunu olsun söylemek kolay mı?..

14. Bizim kafada olduğunun farkında bile değil..

15. Perdeli derler ona perdeli...

+

5.3.1961

1. Çünkü her kimin varsa ona verilecektir...

2. Sevgisi, hem de yakıcı bir sevgisi yoksa boşuna!

3. Çünkü ne ile ölçerseniz onunla ölçüleceksiniz...

+

12.3.1961

1. Otuz yıldır ben; Şark'a, Garp aşısı yapıyorum. Bunun hiç kimse farkında değil. Ben Garbı Şark'a tercüme ederek aşı yapıyorum. Çünkü aşı için; bu ağacın, havası, suyu, yeri başka, bunu bilmek gerek.

2. Her adam aşı yapamaz; aşı yapmayı bilmek gerek...

3. Öğreticimin Amerika'da bulunan Öğreticisi söylüyor: "Benim çalışkan bildiğim Emin; her yıl değişmezse, tembelleşmiş derim..."

4. İsa. Korkunç bir adamdır.

5. Temasım yok! Kimse ile temasım yok yahu!.. Benim kime zararım olur yahu!..

6. Bizim şapkamızı görmüş olan; bizim kendilerinden ayrı olduğumuzu görmüş olur...

7. Takva ehliyimdir ben!.. Takvamin kökü: Gereksiz şeylere meylimin olmamasıdır. Takva ateştir, ateş!..

8. Hele ben gideyim, siz göreceksiniz. Makine yürümeyecek, ayaklar altında ezileceksiniz... Yalnız ve

yalnız takva kurtarır sizi...

9. Mister Ayzli; "Bizim yaşlı öğretici nerede?" diye içeri girermiş ve şöyle dermiş: "Benzemeyen, benzemeyen... Kimseye benzemeyen bir Öğretici..."

10. Dışımızdaki içki ve içimizdeki içki; ikisi de zekanın işlemesine engeldir...

11. Nankörlük en ileri menfi sıfatlardan biridir. Bayar'la Menderes'i; Atatürk ve İnönü'ye tercih etmek en büyük haksızlıktır.

12. On altı yıldır burada ders veriliyor. Siz bir gecelik dersi dinleyerek nasıl yargıya varıyorsunuz: ne hakla? Bu nasıl aydınlık... (Münevverlik...) Konuştun mu, tartıştın mı?... ilahir...

13. Musikiyi bilmek, bilerek konser vermek başka; musiki ile tam olmak başka...

14. Ramazanın son günü:

"Aha bu Ramazan da gitti!" diye kendisine söz atan birine öğrencimiz:

"Siz de kurtuldunuz; biz de..."

Ve sonra:

"Sizinki biter ama bizimki devam eder!" demiş.

15. Kazaları ihmaller; ihmalleri de uzak sanılan ihtimaller doğurur.

16. Kazalar seni durdurmadan; sen kazaları durdur.

17. Bir an dikkatsizlik; ömür boyu pişmanlık...

+

18.3.1961

1. Batı'da behemehal kendini bilmek var.

2. Edep yahu! Edep!

3. Şark, zaten nizamsızlık, vahşet âlemdir. Şarklılar nizam tanımaz, usul tanımaz, kanun tanımaz...

4. İnsan; Ahsen-i takvim üzere yaratılmıştır. Olgunlaşmak için yaratılmıştır. Bulunduğu zamanın icabını temsil manasına gelir. Bulundu zamanın en güzelini yaşamıştır. İnsanın manası budur. Hedef insan-ı kamil olmak, olgunlaşmak...

5. O haindir; kendisinden bekleneni yapmıyor...

6. Çırpındıkça çamura gidecek... Söyle oğlum, söyle...

7. Din duygusu olanlar dindar olurlar...

8. Söz biçme gibi oturacak; ben ona söz derim; gerisi avevedir...

9. Hacı kişi ehl-i sefer demektir; gidemeyeceği yer yoktur.

10. Muayenehanesinin sahibi şöyle demiş: “Ben bir çaputçuyum; çocuklarım da birer çaputçunun oğlu. Bizim gibi çaputçular baklavayı bir defa, o da Ramazanda yer; ama pekmezi her gün yerim...”

11. Muhammed, Ali, Osman, Ömer bir sokaktan geçerken bir köpek leşi görmüşler: Biri:

“İşte bir köpek leşi!” deyince:

Hz. Muhammed:

“Evet, leş ama dişleri ne güzel... Sen işine geleni al! Kokusuna karışma!..” demiş...

12. Dünyadaki zevksizliğin biri de haddini bilmemektir; demircinin politikacı elbisesi giymesi gibi...

13. Edepsiz demek; hayasız demek, dinsiz demektir...

+

25.3.1961

1. Hacıyı sırtına al da gel!..

2. Dünyada açlık varken uzay yolculuğuna çıkmak dengesizliktir.

3. Ben sorumluluk duygusu son derece yüksek bir adamım.

4. Taştan yapılan put olsun da gözle görünmeyen put neden olmasın?

5. Gelip sorana söylüyoruz...

6. Her biri bir şekilde putperest!..

7. Ustura kullanayım da yüzümü kayış mı yapayım?

8. Bir konuk:

“Niçin kitap yazmıyorsun?”

“Biraz önce sorana söylüyorum dedim. Farz edelim ki sigara içmiyor; içmeyi de doğru bulmuyorsun... İçenlere müdahale etmeyi insani bakımdan uygun görür müsün? Bizim daha iyi olmamız onun daha iyi olması için ona müdahale etmemize hak verir mi? O da bir insan ve senin kadar hür olduğuna göre müdahaleye hakkımız var mı?”

Ben yazı yazarak akıl vermeye kalkarsam insanların özgürlüğüne müdahale etmiş olmaz mıyım? Ben çok

centilmen bir adamım. Beşere ve insanlığa sonsuz saygım vardır...

Bu sırada öğrencilerden biri:

"Eğer siz centilmen olmasaymışsınız dünyanın başına bela olurmuşsunuz!.."

Öğreticim devamla:

"Her insandan ilk beklenen centilmenliktir. Çünkü karşımızdaki de en az bizim kadar hüdüdür."

9. Mana taşımayan her söz dedikodudur; kıyl-ı kal...

+

1.4.1961

1. Önderliği Menderes bile yapar; sen kendi nefesine önderlik yap! Sen kendine ait ödevleri yaptın mı?

2. Bütün bunları Konfüçyüs'den aldılar. Hepsinin babası Konfüçyüs... Bir Konfüçyüs'e yetmişini değişmem...

3. Ben toplumun kurtarılmasını inkar etmiyorum; ama önce kendinden başla ki toplum kurtulsun...

4. İnsanlara dikkat ettim: Her ne ki lüzumlu atmışlar; her ne ki lüzumsuz almışlar...

5. Atatürk ile İnönü devri Türk ulusunun altın devridir.

6. H. Cahit Yalçın yüksek adamdır.

7. Genelevlerinin yaptığı zarar onların yaptığı zarardan azdır.

8. Hastalar eğlenceden söze eder; normal adamlar ödevlerden söz eder. Normal adamlar eğlence bilmez, ödev bilir...

9. Neyzen Tevfik musikinin içine işeyen bir adamdır.

10. Öğrencilik koyularını dört başı yerine getirsen bile bilim kapılarının sana açılması şüpheli...

11. Dünyanın içine sıçan sıçana; biz de mi sıçalım...

12. Şuradan bir nağme, bir dil alan bir kız; yerle gök bir araya gelse acaba boyanın bir dirhemini yüzüne sürer mi?

13. Sözünde durmayan birisi için:

"Her olay bizim ondan ders almamızı gerektirir. Şu insan denen canlının girdiği renge bakın, aldığı şekle bakın... Şu insan denen makine neler yapabilir?.. Bakın yahu! Bu makine ne acayip bir makine..."

14. İnönü; saygıdeğer İnönü ne buyurdu? "Yüreği geniş olalım!"

15. Ehl-i dil sana bakar ve senden seni ister...

16. Gelmeyen, kötü halini beğenmediğinden gelmiyor...

+

15.4.1961

1. Ulan başkasına Nurcu denir de bana denmez.

Baksanıza: Birinci kurtarıcı Atatürk. İkinci kurtarıcı: İnönü.

Üçüncü kurtarıcı: Hüseyin Cahit Yalçın diyorum...

+

22.4.1961

1. İçki içen hassasiyetini kaybetmiştir. İnsanlık mertebesine gelmemiştir. Kendi kendini zehirlemekten kurtulamamıştır.

2. Basacağınız perde bile beraat kağıtlı olmalıdır.

3. Burası salim dimağı olanların yeridir.

4. Ulan Kara Hayri! Sen sigarayı bırakmadan gelemezsin buraya...

5. Karının kolunda bilezik var mı diye soruyoruz... Daha sen karının kolundaki madeni düşünmemişsin; sen nerede tasavvuftan söz etme nerede?..

6. Yıllarca rakı içmiş... O kim? Kim olabilir? O bitmiştir! O bitmiştir!. O konuşamaz...

7. Mevlana: "O sultanlar İsrail huyulu müstevi isterler..." der...

8. Yaşım 64. Daha benim yolda giderken ağzımın oynadığı, dişlerimin takırdadığı görülmemiştir...

9. Bir general bir valiyi ziyaret edecekmiş. Onu yolda sigara içerken görünce "Daha o vali yolda sigara içecek kadar şaşkın. Ben onun yanına nasıl giderim." demiş...

10. Onun suyunda bu tuz erimez...

11. Burada okuma değil; insanlık tahsil ediliyor...

12. Hayvan kârını zararını bilmez; kârını, zararını bilemeyen hayvandır...

13. Biz içki içenin mertebesini aşağı görüyoruz. Biz içki içen adama nasıl nasıl ders verelim...

+

29.4.1961

1. Ben öldükten sonra tarumar olursunuz...

2. Bir öğrencisine:

"Nasılsın Tabakhane'nin aslanı?"

“İyiymi!”

Yüksek tahsil görmüş bir öğrencisine:

“Öp ulan şunun elini... İyiymiş...”

3. İki yılan çövdü. Kaygusuz Abdal dönüp bakmadı. İşte namaz budur...

4. Her bildiğimiz şeyi, her malum olan şeyi bizim duyurmamız gerekmez. Niçin? Her yapılan bir işten hayır çıkmalı... İşte o zaman izin var. Hacı Bektaş-ı Veli ne dedi: “eline, diline, beline... Bildiğin şey söylenmez. Malım demek bunun sarfında serbesttim demek değil... Gelelim bilgiye: Bilginin de sarfında serbest değilsin. Bu hali ancak Tanrı korkusu taşıyanlar bilir. Bu hal ancak dindarlarda olur. Benim 16 yıldır öğretmeye çalıştığım olgunluk...”

5. Ulan öl!.. Eğer sigara içmemekle öleceksen, öl!..

6. Gerçek dindarlar; deruni olarak bu bağ benimdir demezler; benim karımdır, benim oğlumdur demez. Bilir ki tasarrufunda serbest değildir. Böyle olunca neye sevinir...

7. Esrar Dede ne buyurdu: “Ser vermek olur; sırrı ayan eylemek olmaz!” Yani tasavvufta serbest değilsin... Ancak aynel yakın mertebede hayır olmak şartıyla serbestlik vardır tasavvufta...

8. Vakt-i merhunu geldikte. Vakt-i merhunu gelmeden söylemeye hakkın yok demektir...

9. İnsanların yaptıkları kötülükten haberdar olmamalarına imkan yoktur.

10. Evren hayır üzerinedir. Her yaptığı işten hayır çıkacak... Hayri sebep olan işin bir değeri vardır..

11. Dindar ol! Tanrı’dan kork! Benim gibi... (Hüsam’a...)

12. Sülukta: Alçak, eşeğe tercih edilir. Eşek Hak’tan çok uzaktır....

13. Dindar hayra sebep olacak ve bu hayrı yapan bilerek yapmayacak...

14. Ben düşündürücü bir adamım. Burası düşündürücü bir yerdir.

15. Sevdim deyip de aksini yaparsan sen bir alçaksın...

16. Hüsam’a:

“Acı gel şu elimi öp!

Hüsam gelerek Öğreticimin elini öper...

“Çift olsun!...”

Hüsam bir daha öper...

+

4.5.1961

1. Büyük adam: Beşere örnek olabilen adamdır.

2. Biz adama geçimi nereden diye sorarız; kimseye gel demiş mi diye sorarız...

3. Atatürk:, Mehmet Akif'e:

“Şu Kuran’ı Kerim-i tercüme et!” deyince, Mehmet akif:

“Ben, 1400 yıl öncesine hitap eden bir kitabı nasıl tercüme ederim?” demiş...

4. Muhammet’le din çağı kapanmıştır; Avrupa’da din çağı 14. Asra kadar sürmüştür.

5. Felsefeyi dine tercih ederiz; fakat felsefe kurudur.

6. Bizim felsefe hiçbir ekole uymaz; belki ilerde bizimki de bir ekol sayılır...

+

5.5.1961

1. “Yarın için kaygı çekmeyin; her günün derdi kendine yeter!” (İsa)

2. İllâ bir ihlas-ı amel gerek!..

3. Ruh elverişli olup da beden elverişli olmazsa hasta olur...

4. İlm-i güzel yüzlülerde arayınız.

5. Demek ki bedenimizin, organlarımızı bile kullanmakta serbest değiliz.

6. Birine bakarken tepeden tırnağa bakmalıyız: Beden söz konusudur.

7. Hiç hürriyet yoktur; daima salat-ı daimun üzere olacağız.

8. Ben çalışıyorum, okuyorum; ama dengeyi sağlamak için neler çekiyorum... Elimde irade olduğu sürece dengeye dikkat etmişimdir.

+

14.5.1961

1. Bizi beraat kağıtsız yaşamdan men eden nedir? Bu nedenleri nasıl bulmalı?

2. Önemli olan sözdür... İsa söz değil hayattır...

3. Ona öyle söyleyeceksin ki “Ab du deyt!” yapacaksın... Yani ona anlayacağı şekilde söyleyeceksiniz;

yoksa işiniz kötü...

4. Salat-ı daimun: Denetleme... Doğru mu yaptım, acaba yanlış mı yaptım diye kendi kendine sormaktır...

5. Eğer insanlık olgunlaşmak istiyorsa; şu basit, küçük görünen kanunlara saygı duymalıdır.

6. Siz katilsiniz; siz, çiçeklerin başını koparıp vazoya koyuyorsunuz...

+

20.5.1961

1. Buna kizb-i sofi derler; derviş yapar, yapmadım der...

2. Ben kaç şahsı temsil ediyorum. Ben size görünmem gereken sıfatla görünüyorum.

3. Ben onu duymam; ben işime geleni duyarım...

4. Bir öğrencinin ud telini onaramaması üzerine:

"Bir rakı için içmeyen oluyor da... altı üstü bir tel yahu!..

5. Bir insan salat üzere olduğu sürece hayvandan ayıridir. İnsan-ı hayvandan ayıran salattır.

6. Az söyle, az uyu, az ye...

7. Tasavvuf deyimi ile: Beden mabedullah...

8. Tasavvufa göre: Bütün insanlar beyhuşi; yani uykuda. Bundan ağah olmalı...

9. Uyanan insan; istese de, istemese de kendisinden üstün insanın etkisinde kalacaktır...

10. Zaman mekan kesin olarak mevcut değildir.

11. Bu suret suret olduğu sürece atmosfere sayısız fotoğraf göndermektedir.

12. Ağah mertebesinde olan adam; kendinden üstünün etkisinde kalacaktır. Bu ne servet, bu ne bahtiyarlık yahu!...

13. Sekizde sekiz olmadan nefisten kurtulamayacak...

14. Bir sinek kanadının altındaki hayat mezarlıktaki uykudan evladır...

15. Susmasını bilen bir ağza hiçbir sinek giremez...

16. Hiç doymak bilmeyen iki yaratık vardır: Bunlardan biri ilim adamı, biri de para adamıdır...

+

25.5.1961

1. Baban katırla giderdi; düşünürdü, düşünmeye zaman bulurdu. Ama sen düşünmeye fırsat bulamıyorsun.

2. Çocukla kesin olarak meşgul olunmalıdır. Çocuğa

bakılmalıdır. Çünkü aramızda cins ayrılığı var. Çocuğu kendi haline bırakmayacaksınız.

3. Bir öğrenci için:

“Gözlerinde yaş gördüm. 25 kuruş kes...Burada bedava ağlanmaz.

4. Saçını ondüle, tırnağını boya... Ey bu elini işe vurabilir mi? Vuramaz elini; boyası kırılır, tırnakları kırılır... Kızlıktan, kadınlıktan, insanlıktan çıkmıştır o!..

5. Geçmiş bir olayı unutan öğrenciye:

“Bu adamdan 25 kuruş kesin. Yılmaz’ı unutuyor. Demek ki bu adamın namazda fikri yok. Namaz diye böyle şeylere der. Bu adam namaz kılanlar içinde bir zındık. İnsanlar arasında bir hayvan. Canın sıkılırsa git!..

“Efendim ben, İmre mi acaba dedim.

“Geç, para etmez...”

6. Olduranla olan bir olamaz...

7. Soru soran bir konuğa:

“Hele dur, şu madenlerin işini bitirelim. Haa... Tamam... Yokmuş, şimdi söz sizin... Ama yola çıkmadan önce sizinle anlaşalım. Anlaşalım da yolda kavga etmeyelim. Birlikte yürüyelim...

Konuk soruyor:

“Bir insanın tefekkür sahibi olup olmadığını nasıl anlayalım?”

Bu sırada konuk sigara içmek istedi.

“Efendim sigara içebilir miyim?”

“Hah, şimdi senden başlayabiliriz. Tefekkür kanalı açık olan adam sigara kullanmaz. Sizin tefekkür kanallarınızın açılması için önce sigarayı terk etmekle işe başlamalısınız... Sen ve senin gibilerin, bütün sigara içenlerin tefekkür kanalları kapalıdır. Eğer senin tefekkür kanalların açık olsaydı; “Sigara içmek var, sigara içmemek var!” Bunun hangisi doğru diye dünürdün? Sen bu işi yapmadan önce düşündün mü?

“Hayır!”

“Düşünmeden yapanlar hayvanlar gurubundandır. Bu yüzdendir ki çok sınıf arkadaşların vardır. Korkma sınıf arkadaşların çok yüksek...

“Efendim bende fikir yaşayışı yoktur.. Anladım şimdi.”

“Aferin bu iyi cevap verdiği için 25 kuruş kesin...”

Aynı adam sonra:

“Efendim ben sigara içmekle fikir kanallarının kapanacağını kabul etmiyorum...”

“Sana kabul etmeyen kim ki? Başka, başka sor, sor...”

Konuk:

“İnsanı düşünmeye neler sevk eder?”

“Bu sorun sakattır. Düşünmeye yol kanallardan gider. Kanallar kapalı ise sevkîyat olmaz. Binaenaleyh senin fikir kanalların kapalı olduğuna göre senin fikir hayatın olamaz. Benim nazarımda sigarayı içen bilgin de bilgisiz gurubundandır. Bunların fikir kanalı kapalı olduğundan bilginlikleri para etmez.

Kanalları açmak için ise günahtan kurtulmak gerektir. İçki içen kendi kendini zehirlemektedir. Onun fikir hayatı olamaz.”

Konuk:

“Demek ki bunca içki içen sigara içen bilinçsizler gurubundandır. Demek ki hepimiz bilinçsiziz...”

“Hayır! Biz, bilinçliler gurubundayız...”

Bu sırada telaşlanan konuğa:

“Cehennemin ortasında yanmaya başladı; çünkü telaşlanıyor...”

Yeniden soran konuğa:

“Ne aç adam yahu! Daha ben böyle aç adam görmedim... Bu kanallardan yalnız şu şeyler geçer. Kötü halde olanlar iyi halde olanları görür. Hangisinin yapılacağına dimağ karar verir. Bütün yapacaklarını sorumluluk duygusunun etkisinde yapar... Yaptığı işin haklılığını ispat eder, edebilir sorulduğunda...”

“Öyleyse topluma bildirsene bu bildiklerini...”

“Ben kimsenin özgürlüğüne, yaşayışına karışamam... Ben insanlara saygısı olan bir adamım. Ben yalnız ve yalnız bana gelene ve benden dilenene o da lütfen, merhameten veririm. Sen de toplum derdine düşeceğine önce işe kendinden başla. Şimdi sen kendini bırakarak gayriyi düşündün; sen bir zalimsin... Herkes bu hastalığa müptela... Sen kendi kendini kurtarmaya bak!. Kendini kurtaramazsan toplumu nasıl kurtaracaksın. Çünkü bir

hasta kimseyi kurtaramaz. Kendin dürüst ve iyi olmadan kimsenin iyiliğini isteme...”

8. Sorumluluk duygusu taşımayan namussuzdur.

9. Dava tahribat değildir; dava, tekamüle hizmet etmektedir...

10. Sen ekmek parası yokken sigara içersen vallahi namussuzsundur, billahi namussuzsundur.

11. Hiç içki içen aşık olabilir mi?

12. Ağzı kokan bir adamı seven kadın fahişedir yav! O ağız öpülmeye layık mıdır? Üç dişi kırık, o da sevilmez, sevelemez...

13. Hayvanın yuvası olsun da insanın yuvası olmasın, olur mu?

14. Bir kere çocuk var; adam benim mi, başkasının mı demeye haya eder... İlkelliktir, hayvanlıktır bu...

15. Her şeyin yedeği olsun da annenin yedeği olmasın mı?

16. Arı namusu olan bir kimse hizmetçi tutmaz. Tutarsa çocuğundan ayırmaz. Kimse kimseye hizmetçi olamaz.

17. Başkasının yavrusunu emziren bir kedi için: “Şu kediler kadar olamıyoruz...”

18. Aşka düşen bir kadın ikinci kere aşka düşemiyor.

19. Evladına evladım diye seslenmeye utanırsa kıskançlık söz konusu olabilir mi?

20. Musikiyle uğraşmaya yüzün olmalı...

21. Cahil kategorileri:

a. Bilir, bildiğini de bilir... O bilgindir, ona itaat ediniz.

b. Bilir, bildiğini bilmez. O uykudadır... Onu ikaz ediniz.

c. Bilmez, bilmediğini de bilir. O taliptir, irşat ediniz.

d. Bilmez. Bilmediğini de bilmez. O cahildir, ondan kaçınız...(Halil Bin Ahmet)

22. Geç, geçenden...

+

2.6.1961

1. Birbirinizin kötü yönlerini arayın; fakat bu arayış birbirinizin olgunlaşmasına yardımcı olsun... Yanlış yapar mıyım diye korkmayın; Tanrı bağışlar...

2. İstanbul’dan gelen bir öğrenci diğer öğrenciler hakkında rapor verdikten sonra Öğreticim:

“Eee söyle bakalım Mehmet Ağa, senin kendi hakkında ne raporun var. Sen kendin hakkında ne gibi not tuttun... Beraat kağıtsız hareketlerin var mı?”

“Var efendim; şu, şu, şu...”

3. Hakka tenezzül etmeyiniz; ihsan üzere olunuz...

4. İnsan makinesinin işlemesi gayet normaldir; hassastır... En ufak bir arıza kendini belli eder...

5. Sizin önünüzde çok engeller var; çok çalışacaksınız...

6. Onunla birlikte maneviyat iflas etmiştir; en büyük darbeyi o vurmuştur maneviyata...

7. Kısasa kısas diyor. Bu kelime çok önemlidir. Her şey kıymetlendirildiğinde değer kazanır.

8. Değerlendirmek, değerlendirmek çok önemlidir.

9. Acele etmek yok; acele etmeye değmez bu dünya...

10. Acele etmeye lüzum yok. Halbuki bir telaş bile insanı kocaltır; bedeni yıpratır. O telaş anında beden yıpranmıştır, haberiniz yok...

11. “Meyhaneciler meyhanesinde kolejdenden atılan mermiler arasında ben Oğuz’la keman çalardım.”

12. Olgunluk mertebesinde olanlar beraat kağıtsız hareketi bile bile yapmazlar...

13. Evde bir iş olur... Çocuklara şunu yap derim. Seslenirim, seslenirim ses yok... Ancak bir ses alınca, ‘Evet anladım, derse...’ vazgeçerim seslenmekten...

14. Yaptığı bir uygunsuz davranışı itiraf eden öğrencimiz üzerine diğer bir öğrenciye:

“Şeytanın elinden çabuk kurtuldu; kalk şunun elini öp...”

15. Cevabın gayet kısa olsun...

16. Güzel olalım! Kızmayalım... Kızacak ne var ki? Bak ben, ne güzel sakın sakın konuşuyorum...

17. Birbirinden aşmayan, birbirinin etkisi altında kalmayan hiçbir canlı yoktur...

18. Ağaçların bile bize vermiş olduğu ve bizden almış olduğu var... Gizli kanunlar, ağaçlar bile nakşediyor...

19. İnsanı berbat ve perişan eden kavramlardan biri de namus hakkındaki çok aşırı bağnazlığımızdır.

20. Bakacaklar ve alay edecekler...

+

4.6.1961

1. Dünyayı bırak da önce sen kendini adam et!..
2. Ona selam verirken utanmalısın; çünkü o, belki bir haftadır et yememiştir.
3. Prof. Sulta: “İş adamlarının hastalığı zamanı yüzündendir...”
4. Oscar Wilde: “Yıllarca önce ah ediyordu. Şikayet ediyordu. O zaman geldiğinde bir adam her şeyin fiyatını soracak; hiçbir şeyin değerine bakılmayacak diyordu.”
5. Biz toplumda yalnız değiliz...
6. Mister Ayzli'nin ayrılırken söylediği sözler: “Tuz olacaksınız, ışık olacaksınız...”
7. Mister Ayzli: “Amerika ve Türkiye’de; ben dahil, hiç kimse yoktur ki Emin Kılıç kadar İsa yolunda olsun...”
8. Yani koyunlarım derken bir hata et yemeyenleri düşünün demektir.
9. Kim bilir içinizden ne iyi, ne kötü odamlar çıkacak... Bu benim verdiğim bilgileri nasıl elinde silah yapacak? Kim bilir...
10. Sorumluların başında kendilerine bir peygamber gönderdiklerim sorumludur.
11. Bir öğrencimizi köye seçim için gönderirlerken arkası açık bir pikapla göndermek istemişler. Öğrencimiz ısrar etmiş: “Ben ne keçi, ne de koyunum... Ben buna binmem de binmem demiş” ve binmemiş...
- Öğreticim öğrencinin bu davranışını beğenerek:
“Haç’a gerilmiş. Haç’a gerilmek budur. Belki İsa Haç’a bile gerilmemiştir. Edebiyat-ı diniyedir bu...”
12. Kuran’da “Çamurdan adam yaratılmış!” derler; sizler çamur değil mi idiniz?..
13. Beraat kağıdından uzakta yaşayan adamın ah vah içinde olmasına imkan yoktur.
14. Hiç kimse Hakkın tecellisi dışına çıkamaz...
15. İtlerin iti... Kim? Bilmem kim!.. “Ulan Murat yüzüne söyler miyim, söylemez miyim?”
Murat:
“Söylersin efendim!”
16. Musikide Hayat Dersleri öğrencisini kızdıracak hiçbir şey olmamalıdır...

17. Bir adamın seviyesinin yüksekliği beraat kağıdı ile olan ilgisi ile doğru orantılıdır...

18. Canlar ve muhipler cenge girmişlerdir.

19. Öyle bir yol tutun ki; gece gündüzü, gündüz geceyi izliyorsanız siz de öyle bir yol tutun.

+

10.6.1961

1. Memleket sorunları ile ilgileneceğiz ve karar vereceğiz. Politikaya da ilgi duyacağız. Madem ki bu memlekette yaşıyoruz; yurdun kaderi ve geleceği ile ilgileneceğiz...

2. Ben daha hayatımda, benim sözüm doğru dememişimdir. Ben doğrunun esiri olacak kadar aşağı değilim.

3. Duyduğun bir konuda yargıya varmak şart; ama isabet olur, ama isabet olmaz...

4. Felsefemizin temellerinden biri: Hedefsizliktir. Bundan hedefimizin olmadığı anlaşılmasın. Bizim de hedefimiz vardır; hedefimiz dindar olmak, sorumluluk taşımaktır. İşte hedef budur...

5. Mutluluğumuz: Tapacak kadar güzel bir kıza rastlamak ve onu sevmek... İşte bizim mutluluğumuz budur...

6. Bu tepeye tırmanmak boşa gitmemeli...

7. İyiden, kötüden eşekler söz eder...

8. Ben beraat kağıdına, feleğe esir olmuşum. Temenni edilir ki siz de böyle olasınız; yani sorumluluk duygunuz olsun...

9. Ben Erikçe'ye gider gelirdim; o da yazın. Böyle hazırlandım ben koleje...

10. Sizin evleriniz düzensiz diyorum, yalan mı?

+

24.6.1961

1. Şarklı ille ve ille sahtekârlık yapmaya adaydır.

2. O denli aşağı ki; ona alacak demek, onu tahkir etmek ona bir değer vermektir.

3. Acaba beni kızdıracak adam adasından doğmuş mu?

3. O ne kadar yüksek olmalı ki beni kızdırmalı, kızdırabilmeli...

4. Su bile olsa israf haramdır.
5. Ben gayet mülayim bir adamım: bana sert deyen adam iftira eder; bu sertlik halim böyle gerektiği içindir.
6. Arı gibi sokacak adam arayacaksın.
7. Ben sana gösteririm; başına bela aldın katipliği...
8. Teferruata kaçan bir öğrencisine:
"Elini ayağını öpeyim; teferruata kaçmayalım. .. Kısa, kısa, kısa konuşalım..."
9. Ya biz saçmayız, onlar akıllı; ya onlar saçma, biz akıllıyız...
10. Şark öyle felakettir ki, öyle bitik ki; sözde karşılıksız, sözde Allah rızası için...
11. Karşılıksız hiç bir iş olur mu? Nerede hayır hasenat sözü varsa muhakkak ve muhakkak onun altında başka çıkarlar vardır...
12. Kayseri Valisi Cavit Kınay: "Daha ben senin gibi aşık adam görmedim; elimden gelse, sana yardım ederim..." demiş ve ayrıca görev vermeyi önermiş...
13. Bacınla neye dans etmiyorsun?
14. Dans: Gizli olduğu kadar aşık; aşık olduğu kadar gizli...
15. Ben çok liberalim; Ben sizden çok ilerdeyim, dans nerede kalıyor...
16. Dimağı beşer daima ucuza meyilli; daima kolayca kaçır...
17. Parti başkanı olsun; beleş iş yapar mı sanıyorsunuz?..
18. Ben adamı suya götürür, susuz getiririm. Ben adamı köprü'nün ortasından aşağıya iterim. Benim sağım solum yok...
19. "Fenaya karşı gelme!"
20. Ben; benim sözüm doğrudur, diyecek kadar alçalır mıyım?
21. İsa ne buyurdu: "Ben anayı kızıdan ayırmaya geldim!"
22. Ben Hristiyanlığın bu bakımdan aleyhindeyim; İsa'yı Peygamber ettikleri için...
23. Musikinin zevkini almayan, musikiye aşık olmayan; ne olursa olsun ona bütün yollar kapalıdır bir adım

atamaz... Aşıklar, sadıklar işitmiş olun...

24. Musiki ilmullahtır; bu dil bilinmezse Tanrı katına nasıl çıkılır?

25. Bir Ramazan günü, Gaziantep Müftüsü, Müslim Yeniay'ın da bulunduğu bir vaaz sırasında:

“Bir Cuma namazını kaçıran: anası ile, bacası ile 70.000 kere zina etmiş kadar günaha girer; kılan ise, 70 bin huri ile münasebette bulunmuş gibi zevk almış olur!” deyince:

Müslim Yeniay yanındaki Ömer Özbaş'a:

“Kalk babam kalk! Bu adamın hesaba aklı yetmiyor! Hadi gidelim!..” demiş...

26. Ben hiçbir felsefe ekoluna bağlı değilim...

27. Günah ne kötü şey!... Günah insanı çirkin gösterir; yoksa insan güzeldir.

28. Hiçbir din bilgini benim kadar derine inmemiştir...

29. Nefsinizle uğraşınız; nefsinizin dışındakilerle uğraşmayın...

30. Yani az ve öz... Önemli olan hırdan kurtulmak...

+

26.6.1961

1. Baba efendinin mektubumdan: Bandırmalı yüzlük bir ihtiyara sorulan sorunun cevabı: “Yazın çamaşır serdim; çabucak kuruyuverdi. Kışın hoşaf pişirdim; çabucak soğuyuverdi.”

2. Hurafeden kurtulmadıkça bunlar bir adım ilerleyemezler.

3. Bana sorsalar insan derdim. İşte bu insan mutlak vücudun son libasıdır. Yine bu insan numune-i ilahidir arzda...

4. Beşer bu tarzda düşünmeye alışmamıştır.

5. Ben uyanasınız diye söylüyorum.

6. Ben size gösteririm.

7. O cazibeli hali seni sarhoş ediyor.

8 Onların beğenilecek şeylerinin beğenilmeyecek şeyler olduğunu öğrenin.

9 Güzel küser mi? Güzelin takati mı var küsmeye.

10. Bana kabuk değil iç lâzım. Kabuk da lâzım. Kabuk terbiye edilir. Onun için boynuzu bırakma, diyoruz.

11. Burası, burası ise dirhemini bile yapamazsınız...

12. Sizde çalgıcılık hissi var, ibadet hissi yok ki.

13. İnsan din için yaratılmıştır.

14. Maddede ruh demişler, biz işi daha da büyütüyoruz:

İşte ruh, işte Tanrı...

15. İnsanlar; eğer eşyada, işte, sözde ruhları görüp de tepelemeseydi bu dünya böyle olmazdı.

16. Onu kendi seviyemize çıkarmalıyız.

17. Onu konuşamayacak hale getirmeliyiz...

18. Sen kimsin ki sana dinden bahsedeyim.

19. Dünyadır bu, ne olur ne olmaz.

20. Namuslu adam, en sonunda sağduyuya gelir.

21. Şikâyet, etme bağışla, çünkü siz yeniden doğdunuz.

22. Kâtip gibi maaşı yetmiyor sigara içiyor...

23. Dervişe el sürmek zor.

24. Yorulmak denen bir şey yoktur dervişlikte.

25. Takdire lâıyk, takdire şayan adam bizim için en felâket adamdır. Bu gibi insanlarla karşılaşan insan yan çizmelidir.

26. Görülmüş olmak bir talihtir.

27. Bu adamlar yalancı ışıktırlar; onlar görünmeyecektir.

28. O adamlar tekamülü bitirmişlerdir; bu ise tabiat kanununa aykırıdır. Tabiat tahsildir. Peygamberlerin yanılığı burada başlıyor.

29. Ne mutlu o dervişe ki köyünden dışarı çıkmamış; yani, anlayacağını anlamış, ihtiyaçtan kurtulmuştur.

30. Bana bir el at, dedi.

31. Adam olmasını, soru sormasını, cevap vermesini bilmeli.

32. Beşere acımak lâzım. Bundan dolayı kızacak bir şey yok.

33. Hâtta bizi görenin bile eski Ahmet, eski Ali olmasına imkân yoktur.

34. Tesir peşinde. İster beğen, ister beğenme. Hem, niye geldin buraya diyorum.

35. Yegane iyilik açıkça, açıkça söylemek; fakat bunu kim yapabilir? Bunu verebilmek için temiz, temiz, çok temiz olmak gerek. Benim yaptığım tabii olanıdır.

36. Dâva yolda olmak..

37. Hakperest mertebesindedir,

38. Tesir yapmayı düşünmek nefistendir.
39. Sen o intibayı izlemeni) alt üst etmeyecektin.
40. Bana bir pir dedi ki: Güzellerle içme şarap, akı huyu berbat eder...
41. Hırsızlık yapar gibi. Ne yapar gibi? Hırsızlık yapar gibi...
42. Şeftalisine doyamadım.
43. Mademki meydana çıkmış, meydana dökmeliyim.
44. Sen daha Allah billah de; sonra da bu kitabı anla. Önce nefisten kurtulmak gerekir; nefisten kurtulmak ne büyük mertebe...
45. Peygamberler nefis-i safiyededirler. İnsanların iyiliğini istiyorlar ya...
46. Âlem-i şühuttan ayrılma; nefis hariç olmak şartıyla...
47. Dindar olmak büyük mertebedir.
48. Hamama girip temizlik lâzım.
49. Sana kim dedi be adam bu adamları yola getir, diye.
50. Beraat kağıdı, mükemmel bir nefis ve şeytan olabilir.
51. Beraat kağıdı ne imiş ki?.. Beraat kağıdı çok tehlikelidir.
52. Öğretmen kalktığı sandalyeyi düzeltmediği için 25 kuruş ceza...
53. Yapıcı olmalı, yapıcı olmayan şey yakışır mı sana?
54. Öperim Allah, için; koynuma alırım Allah için...
55. Uyama görevi görüyor.
56. Yemek yiyor; fakat senden alâsını yiyor ama Allah için...
57. Meselâ bu oğlum. Bana gelip bir şey sormadan bir şey söylemem.
58. Bir erkeğin bir kadını sevmesi bu çiftleşme içgüdüsünden başka bir şey değildir. Gele gele cimaya gelir. Bari burada kal. Visal, vuslat ilk cima gününden itibaren sevgi düşmeye başlar...
59. Herhangi bir şeyin ikinci bir defa tekrarı alışkanlık teşkil eder. Alışkanlık ise doğrudan doğruya hissizliğe varır. Hissizliğe uğrar...
60. Kadın sevgisinin ilk kademesi cima; ikinci kademesi de itiyattır...
61. Allah sevgisi de korkudur. Muhtaç-ı fakire 300 lira

verdin. Bu korkudandır. Bak ne psikolojik, şeylerdir. Onun senden para istemesi senin paralı olmandandır. Sen kendisi gibi değilsin. İstemesi bunu gösterir. Onun gelip senden para istemesi bir korku yaratır. Fakat sen ona: “Ben de senin gibiyim!” deyameyeceğin için vermek istersin.”

62. Bütün insanlık bir vücuttur. Her insan muazzam bir vücudun bir uzvudur. Bu yüzden bir başkasının perişanlığını, düşünmeye mecbur olmadığı halde, düşünmeye mecburdur. Oysa o adamın perişanlığında parmağı yoktur. O mertebeye gelmişsin. Sen ondan da bunun için rahatsız olman lâzım. Bu hale gelmeyen insan, insan değildir. Sen elinde olarak bu korku, içindesin, kurtulamazsın...

63. Din korkudur, kanun korkudur. Binlerce yıldır insanın hayatında korku rol oynamıştır. Biz korkuyu, baskıyı kaldırıyoruz. Ey insanlar tamamen özgürsünüz; yaşamada ve her şeyde beraat kağıdı olmak koşulu ile...

64. Ne dediler benim için: İşte bu dakika adamı?

65. Beraat kağıdı şudur: Kendi kendine sorduğunda, başkası da sorduğunda, cevap vermek mesuliyetini duymak. Karşımdakini ve kendini ikna edebilirsen yoluna, devam et. Cevap veremiyorsan harekette hakkı kalmıyor.

66. Ayıp böyle şeyler... Böyle şeylerle insanı bağlamak ayıptır yahu.

67. insanı insan yapan sorumluluktur; buna sarıl...

68. Kendine vereceğin cevap lâftır... O kim oluyor ki cevap verebilsin...

69. Geleneğe, göreneğe uyan yeniden doğmamıştır.

70. Beni gören hiçbir hata yapmaz sanır. Çok hata yaparım, ama hiç müteessir olmam. Dar düşünmüşüm (iyi düşünmemişim) der, düzeltirim.

71. Hiçbirinin kıymeti yoktur. Çünkü sevki tabiidir. Peygamberler de şevki tabii olarak hareket etmişlerdir.

72. Ne mutlu o adama ki kendine sual soracak bir adama rastlar. O adam da kendini cevaba lâıyk görür...

73. Baskıya razıyım dersin var, demezsen yok...

74. Okuma ile tahsille olur zannediyoruz; yok baba yok!..

75. İsa öldü. Senin gibi? Benim gibi öldü... Eğer aksi

varit ise anormaldir.

76. Beşer hiç değişmemiş. Ne kendisine lazımsa atmış, lazım olmayanı almış..

77. Ölen tekrar dirilmez. Bu çok yanlışır.

78. Fena ruh baki, iyi ruh baki...

79. Ben İsa'yı bizden ayırmaya müsaade edemem.

Hırsızladılar, çaldılar onu...

80. Çalışsınlar bizim gibi düşünmek seviyesine gelsinler. Oysa en pahalı şey din fikridir. En ucuz oldu...

81. Emin müstesnadır, diyorlar... İsa müstesnadır, diyorlar. O onların aczindendir...

82. Bu gurup kadar çalışmayana; Allah'ı, dini, Muhammed'i vermiyorum...

83. Allah'ı, Allah mertebesinde olanlar görür ve gösterir.

84. "Bu herkese dağıtılacak şey değil..." (İncil.

Yuhanna. 10/30)

85. "Beraat kağıdının kontrolü var mı?"

"Var: Mürşit..."

86. Bu yolu bulan inansın ki tam olur. Bize düşen bu yolda olduğumuzu göstermektir.

87. Ben bilerek bir dakikamı boşa sarf etmem.

88. Geç geçenden eyleme müstakbeli hayal...

89. **"Bir işi murat etme**

Olduysa inat etme

Haktandır o reddetme

Mevlâ görelim neyler

Neylerse güzel eyler,"

90. İnsan kendi kendini affeder, affedebilirse...

91. Vakti zina edersiniz...

92. Sana yabancı olan seni tanıyacaksın.

93. Sûlukta olanlar için her olay rahmettir.

94. Senin bu yaptığına intihar-ı sofi denir.

95. Kendine kıyma...

+

8.7.1961

1. Her akla gelen soru sorulur mu? Adam iradesini kullanır ve yeri geldiği zaman sorar...

2. Bir konuk:

"Efendim, şu hipnotizma konusunu anlatsana. Saat

22.30 oldu. ..”

“Kesin şu adamdan 25 kuruş. Bu mecliste, olgunlar meclisinde Menderes’ten söz edilir; vakitten söz edilmez...”

3. Kendi kendine hürmet etmeyen adam dünyanın en alçak adamıdır.

4. Musa ile Hızır misali; meclisimizde münakaşa yok!..
+

16.7.1961

1. Eğer beraat kağıtlı yaşamınız sizi ve sizi görenleri değiştirmezse hiçbir işe yaramaz; öyle ki o beraat kağıtlı yaşamışınız sizi yükseltecek, sizi göreni yükseltecek... Yoksa beraat kağıtsız adam sizden daha iyi olmuş olur...

2. Sizi yüceltmeyen, sizi olgunlaştırmayan beraat kanıtlı hareket sizde dejenerasyon yaratır ve kurtuluş yoktur o zaman kurtuluş O beraat kağıdı diye takılıp kalan kişiler öyle putperesttirler ki; boydan boya namussuzluk.

3. “İçki az içilirse faydalıdır, iyidir denilir...” Fakat o az içki o vücutta az da olsa derişiklik yapar ya...

4. Biz beraat kağıdına da tapmayız; yalnız yapıcı olursa o başka... Bizde sürekli olarak iyiye doğru değişme vardır. Beraat kağıdına tapma yok.

5. Seven ve sevilen olmalı; bunların sevmesinden yeni bir varlık ortaya çıkar.

6. Meryem’i Meryem yapan üç harfle bir noktadır.

7. Boynuzu bırakmayanlar ne büyük bir fırın içindedirler. Boynuz yapışana hiçbir kuvvet zarar veremez. Bırakanın durumu başkadır.

8. Azra: Bakireliği Tanrı tarafından tasdik edilen kız demektir.

9. Her zaman bir vamık azra olur. Vamık başka, Azra başka..

10. Kızacak ne var? Arap çölünün ortasında, keman yüklü, kitap yüklü, diğer kıymetli eşyalarım yüklü devam kayb oldu da hiç telaşlanmadım. Kızacak ne var...

11. Aşk: Olgunluk adayı demektir. Beni sevgililerim bıraktı.

12. Her zaman Vamık’ı Azra olur; alem bu ya... / Nevbő növ efsaneler peyda olur alem bu ya..”

13. Benim Peygamberimin yolu aşk yoludur...”

(Mevlan'na...)

14. Dershaneye asılacak fotoğrafları çerçeveletmek için çerçeveciye:

“Bak bakalım bu fotoğrafları çerçeveletmek kaç mal olur? Başka doktorlar 75 liraya otomobil alır. Biz ise evimize asacak fotoğraf için çerçeveye cam alacak para bulamıyoruz. Bu tutumumla dünyaya verdiğim değer ortaya çıkar. Bu fotoğraflar canlı birer tarihtir. Bunlar tek bir adanın başından geçmiştir.

15. Sağduyuma çirkin geliyor. Sağduyuma çirkin geldiği zaman onda muhakkak bir pislik var.

16. Otobüs durağında niçin durmadığını soran bir öğrenciye:

- Tabiat değişir. Bir insan alıştığı şekli değiştirirse tabiat bozulur... İnsanlar ne büyük ziyan içindedirler. Otobüs beklemek demek makinenin durması demek değildir. Tabiat değişmesi ile beraat kayıtsızlığa istidat çoğalır. Asıl kökü sorumluluktan kaçmaya dayanır. Otobüs durağında dimdik duran adamın durumu, yani kendi durumum tabiatı bozuyor. Kötülüğe istidat olur. Alışmamışım ben öyle... Bütün bu değişmeler beğenmediğimiz şeylere vesile olur...

17. Kahvede kağıt oynayanların hali dejenerasyon olma halidir.

18. Şeytan geldiğini haber vermez. Onun geldiğinden pîri muğan haberdar olur...

+

30.7.1961

1. Tasavvufu uğraşan herhangi bir sorunla karşılaşınca: Hangisi diye düşünüp bir karara varmalıdır. Tasavvufun görevi budur.

2. Horozu buldun nu halledilmeyecek sorun yok...

3. Öküzü boynuzundan yakalamalı.

4. Güneş kadar vücuda zararlı bir şey yoktur.

5. İsa'nın en büyük düşmanı Hristiyanlardır.

6. Ölüsü meydanda kaldı onun; onun çocukları boğazlandı.

7. Kim kime yol gösterme arzusu duyarsa; o, en azından centilmen değildir.

8. On altı yıldan beri ders veriyorum. Kimseye gel

demiyorum; sorarlarsa söylüyorum...

9. Dünyayı kurtaracaksan memleketinden, memleketini kurtaracaksan ilinden, ilini kurtaracaksan aileden, aileni kurtaracaksan kendinden başlamalısın işe...

10. “İnsanın bilmediklerinin, anlamadıklarının, korktuklarının topuna birden Allah denir. Hepimizde bilgi ve anlayış arttıkça Allah azalır, yerine insan gelir...” (Falih Rıfki Atay)

11. Bir konuk:

“Efendim insan nedir?

“Bütün davranışlarının sorumluluğunu tanıyabilmek için elinden yapandır..”

12. Tanrı hakkında düşüncesini soran bir konuğa:

“Şimdi dikkat et! Benim varlığımla Tanrı var. Tanrı kelimesi bizzat Muhammed’indir. Senindir, benimdir... İnsan olmasa Tanrı değil kelimesi dahi olmazdı!..

13. Bir konuk:

“Çoğunluğun rahatı için, toplumun düzelmesi için, azınlığın ezilmesi gerekmez mi?”

“Centilmen odur ki? Kendinde bulunan iyiliğin başkasına geçmesi için; değil kabalık, baskı, temennide bile bulunmaz. Bu sözlerim üstünde durmayı öyle değer ki...”

15. Centilmen olmayan topluma iyilik getirmemiştir; getiremez...

16. Sözlerim ister beğenilsin ister beğenilmesin; ben yalnız fikrimi söylerim..

17. İçki içen bizim nazarımızda bütün kötülöklere adaydır...

18. Muayenede ders yaparken içeri bir adam girdi. Orta yaşlı, esnaftan bir adam. Öğreticime sordu:

“Siz, ben salât-ı daimun üzereyim diyormuşsunuz. Ben bu salât-ı daimunu anlamadım.”

“Anlatayım: Bir insan, ben insanım dediği sürece biran olsun Tanrıyı kalbinden çıkarmasına imkân yoktur. İnsanlıktan ilgisi kesildiği an ibadetten ayrı düşmüştür.”

“Efendim!”

“Dinle acele etme... Demek ki, Tanrı’yı unutanın insanlıkla ilgisi olamaz.

“ ... ”

“Bak sen geldin. Sert söylersem kızmaya hakkın yok! Burasının duhuliyesi de budur. Kızmak yok! Sende bana söylersen aynı. Şimdi insan, insan olduğu sürece Tanrı’dan korkar. Çünkü insanı insan eden Tanrı, korkusudur... Hayvandan, ayıran da budur... Mutabık mıyız?”

“Evet!”

“Öyleyse bir örnek: Antep’te aylarca et yüzü görmeyen insanlar olmak lazım. Tanrı korkusu olan, parası helal olan böyle düşünür. O adam: ki onları düşünmeden parayı harcarsa hayvandır.

Bir tane daha: Şimdi Antep’te seksen doktor daha var. Öyle bir memleket ki.... Köylüsü donla gezen bir memlekette sağlam elbise giymekte haya etmek gerek!... Bu doktorlar değil yaya; daracık yolda, çoluk çocuk içinde otomobil kullanır. Mutabık mıyız?

“Mutabıkız...”

“İşte bu korkuyu içinde taşıyan ibadet etmektedir. Tanrı beş vakit de hatırlanmaz; Tanrı vakitle anılmaz...”

“Ben muterizim...”

“Muterizm deme. Türkçe konuş! Kabul etmiyorum de. Biz daima Tanrı’yı düşünürüz. Oy kullanırken; düşün yaparken... Tanrı yanındadır.

“Böyle bir adam var mı?”

“Var... Ben!..”

“Nasıl bilelim?”

“Öyle olmasa yanıma gelmezdin, öyle ki hiç bir şeyim yok! Sen benim yanıma niye gelmelisin?... Adım da kötüye çıktığı halde. Muhakkak ki sen bana göre daha az Müslümansın. **Nerede Yazman Ağa? Neler söylüyorsun.** Çıktım kavak ağacına; onda yedim üzümü... Şimdi ben kötü anılırın... Söyle bakalım sen niye geldin?...”

Konuk öğrencileri göstererek:

“Bu masum çocukları yoldan çıkarmayasın diye... Kurtarayım diye...”

“Peki, sen Vali misin? Savcı mısın? Jandarma mısın? Emniyet Amiri misin? Dağ başında mıyız? Anayasa da var...”

“ ... ”

“Hükümet varken, Anayasa varken, yasalar varken sen müdahale edemezsin...”

“Sen bana söz vermiyorsun...”

“Vermem. Ne hakkın var?.. Sen mütecavizsin! Bak, bak sigara içiyor... Ne yüzle, nasıl çıkarsın bu sigara kokan ağzınla Tanrı huzuruna?..”

“Sende iş varsa sigarayı bıraktır bana...”

“Ben neciyim ki.. Ancak sen istersen, Tanrı sevgin varsa bırakabilirsin... Sigarayı bırak da öyle çık Tanrı huzuruna...”

Konuk sigarayı yere atarak:

“Bıraktım işte...”

“İçersen sana şerefsiz diyelim mi?..”

“Evet!..”

“Tanık olun! Tanık olun! Aferin, aferin!.. Ben sana yaptım yapacağımı. Sen şeref üzerine söz verdin, sen söz verdin unutma!..”

“İnşallah bırakırım...”

“Yoo olmaz! Tanrı’nın üzerine atılmaz... Tanrı hamal değildir...”

“İnşallah!..”

“Olmaz! Sen söz verdin, içersen ben sana şerefsiz diyeceğim, sen kızmayacaksın...”

“Peki sizin istinatgahınız nedir?”

“Ben! Ben!”

“Sen kim oluyorsun ki?”

“Unutma ki yanıma geldin. Niye geldin? Niye geldin benim yanıma?..”

“İstinatgahın olmazsa gelemem...”

“Sana kim dedi gel diye... Ama gelirsen ister uyu. İster bana küfret!.. Sana bir şey dersem yüzüme tükür... Ama ben diyorum ki benden daha iyi Müslüman yoktur.

“Bunda mutabık değiliz!”

“Sana kim dedi mutabık olacağız diye? Sen bana muhtaçsın... Unutma ki sen buraya geldin... Muhakkak ki ben iyi adamım... Muhtaç olmasan buraya gelmezdin! Unutma sigarayı bırakmak için şeref sözü verdin...”

-“Ben Tanrı’nın huzuruna ağzı pis girmek için terk ettim; şeref sözü verdiğim için değil...”

“Sen terk et de nasıl terk edersen et!.. Sen bugün

çok kazandın. Sana kimse bu muameleyi yapamaz...
İstersen bana küfret!.. Yalnız ne iyi ettin de buraya geldin...
Başka sorun varsa sor. Derse başlayacağız. Hak senin...
Konuşumuzsun, Azizsin! Allah!

Eh Mehmet Efendi kendini buluncaya değin şu şeye
girelim. (Burada Makbul İbrahim Paşa'nın Kar'ı Natık'ı
okunur.)

Ta na... diri... di...

Konuk:

"Bu yaptıkların şeriata uymaz., şer'i değil..."

"Ben şeriati kabul ederim dedim mi?.. Ben Tanrı'yı kabul
ederim, diyorum..."

"Peki, bunu herkese söyleyen bari..."

"Bana gelmelisin ki... Sen geldin de söylüyorum.. Beni
Arasa'da gördün mü? Ben bana gelene söylerim.. Benim
yolum bir tane yahu!"

"Beni rencide ediyorsun!"

"Bir daha gelmezsin!"

"Konuşamayız öyleyse..."

"Öyle olsun.. Unutma ki ben dersi bıraktım seninle
konuştum. Seni daha üstün tuttum. Tanrıdan korktuğumuz
için... Ben Tanrıdan korkarım. Allah-ı bes baki heves..."

"Oruç hakkında ne dersin?"

"Bilinçsizler tutar öylesi orucu... Ben bir ay tutmam, her
ay tutarım..."

"Anlat nasıl oluyorsa bilelim?"

"Ben lokmayı ağzıma atarken açları düşünürüm..
Attığım lokma helal mi haram mı onu düşünürüm?..."

"Hocam, yanlış yoldasınız..."

"Tanrı beni de, öğrencilerimi de ıslah etsin!"

"Yok, hidayet etsin!"

"Yok, Tanrı yolundan ayrı isem, benim de öğrencilerimin
de belasını versin!"

"Acaba benim Tanrı ile sizin Tanrı arasındaki fark?..."

"Gelip gidersen öğrenirsin..."

"Gelemem bu şekilde..."

"Sana gerekse gel... Sor başka?..."

"Tatmin edilmedik ki?..."

"Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer..."

“Su da isterse verilir canım...”

“Yok, göynüme. Çamur de veririm. Misafirin alması lazım geleni verimiz. Sor başka? Şimdi giderken: Amma dinsiz bir adanmış diyebilirsin... Size hürmet ederim...”

“Hocam, salatı daimûn yanında beş vakit de namaz olsa ne olur?..”

“Onlar kendini aldatmaktadır. İhtiyaç yoktur...”

“Efendim jimnastik!”

“Hepsi Muaviye icadıdır. Bu Tanrı’nın mabedine jimnastik diye, namaz diye zulüm yapılmaz...”

“Bizim bildiğimiz böyle değil...”

“Sizin bildiğiniz; bizim bildiğimiz.. Böyle şey olamaz! Benim bildiğim olur...”

“Peki, benim dediğim şekilde oruç olursa ne olur?”

“Ziyandır! İnsan aç kalmaz akşama kadar...”

“Ama sen hastalarına perhiz verirsin...”

“Bak elinle düştün... Onlar hasta yahu! Hem şunu da duymuş ol! Cenab-ı hak ‘Görünmeyi arzu edersem insan-ı kamil şeklinde görünürüm!’ dermiş.. Bir de hiçbir hacı, hoca, papaz, haham yoktur ki benim önüme çıka da, bana dayana...”

“İfrat Hocam, ifrat gidiyorsun!..”

“Öyle de Mehmet Efendi! Benim konuşmalarım ayete dayanır. Ne mutlu sana!..

“Kafama hiçbir şey girmedir..”

“Sen öyle belle... Oysa çok şey anladın... Sor sor vakit Tanrı’nındır. Tanrı’ya vakit üzere bağlanılmaz... Daima Tanrı...”

“Büyüğün büyüklüğü nasıl belli olur?”

“Büyüğün yanına gidilir..”

“Günahsız bir adam var mı?”

“Benden başkasını bilemem!.. Sor, sor daha başka sorun varsa sor.”

“Tatmin edilmedikçe ne sorayım...”

“Ben sana tatmin edeceğim demedim ki!”

Bu arada bir öğrencisine Hacı diyen Sayın Öğreticim konuğa dönerek:

“Buna Hacı derim, Tanrı dediği için!..”

“Biz de Hacı’yız öyleyse!..

“Senin batmanın kaç a ki Hacı olasınl..”

19. Derse konuk olarak gelen bir başka kişi:

- İnsan yaratılmadan önce kâinat yok mu idi?
- Sen olmasan bu söz söylenir mi idi? Bu mantık senin değil mi?

Adam eliyle duvarı göstererek:

- Bu duvar var mı yok mu?
- Bu duvar var mı, yok mu deyen sensin.

Adam duvara elini dayayarak:

- İşte var!
- İşte var, diyen yine sen. Sen olmasan var diyen

olmazdı...

- Ben olmasaydım, dünya olmaz mıydı?
- Ben olmasaydım dünya olmaz mı idi diyen yine sen...

Adam:

- Ben bu mantıksızlığa düşemem.
- Dikkat et, bu hükme varan yine sen...
- Burada mantık yok, anarşı var.

Sayın Öğreticim:

- Tamam, bunu gören, bunu diyen yine sensin.
- Ben bundan bir şey anlamadım.
- Anlayamadım diyen yine sen...
- Deyen benim diyemem. Ben, nesillerden gelmişim.
- Peki, sen olmasaydı nesillerde gelmişim diyen olur

muydu?

- Bu duruma göre anamız bizi değil; biz anamızı doğur muş oluyoruz.

- Sen olmasaydın, anan olur muydu?

- Bizi doęuran bir anamız yok muydu?

- Sen olmasaydın bizi doğuran bir anamız yok mu, deye soran olur mu idi?

- Bu çok saçma bir görüş.

- Bu da senin, bir şey deyemem. Ama unutma ki hüküm senin.

- Sizin ki de sizin değil mi?

- Tamam, benimki de benim!.. Sen Tanrı diyebilir misin?

Batmanı kaç a senin ve senin gibilerin... O ooo... saat 20 olmuş... Burada bırakalım...

20. Ders bitmiş, öğrenciler dağılıyordu. M. H. Dersleri

yazmanı ceza kesilen öğrencilerden para topluyordu. Bu durumu şaşkın şaşkın seyreden Mehmet Efendi, adındaki konuğa yazman:

“Ya işte böyle Mehmet Efendi. Burası bir âlem... Burada Tanrıdan ayrılan her kula, Öğreticim tarafından 25 kuruş ceza kesilir... Ben de şimdi Tanrı’dan ayrılanlardan ceza olarak 25 kuruş topluyorum... Bu 25 kuruş sembolik bir cezadır...” diyordu.

+

5.8.1961

1. Derse geç gelen birine:

- Niye geç kaldın? Kesin şundan elli kuruş. İki misli.
- Efendim bilmiyordum kaçta gelineceğini...
- E öyleyse biz de sözümüzü geri aldık.. Yalnız bil

ki: Gelme bizim gönlümüze... Gitmen senin gönlüne.. Vaktinde gel de; ister on dakika, ister on beş dakika sonra git! Burası kahvehane mi ki, vaktinden sonra gelesin...

2. Meydancı Dede, Şeyhin ayağına kapanır: Niye? “Rast gele sual sordum!” diye... Rast gele soru mu sorulur.. Hacivat gibi soru mu sorulur?

3. Konuk olarak gelen bir öğrencimizin babası;

- Karaborsacılık yaptım; günah işledim, kaçakçılık yaptım... Bunun üzerine Tanrı, “Dur senin belanı vereyim de sen gör!” diyerek oğlumu Emin Kılıç’ın öğrencisi etti...
- Şundan 25 kuruş kesin de ağzı doğrulsun...

Gülüşmeler...

4. Her taç giyen çulsuzu adam mı sanırsın...

5. Bütün dünyanın lezaizi bir araya getirilip ondan bir lokma yapılrsa; onu bir derviş yutsa katiyyen israf edilmiş olmaz...

6. Muhittin Arabi:

Vamuk: Her neye aşıkrsa o aşık olduğu şeye ihtirası olduğundan değil Allah için olduğundandır.

7. Papazların zekası bizim ahlaksızlığımızdandır.

8. İnönü Çankaya’ya çıktığında: Atatürk, Menderes için bakanlık isteyince; İnönü: Bütün milletvekilleri bakan olur bu olamaz demiş.

9. Buraya devam edenler benim gibi olmadıkça veya benim gibi olmaya çalışmadıkça; benim en büyük

düşmanımıdır.

10. Pol, İsa'ya ve çıraklarına düşman idi. Fakat bir şey yapmadı onlara. Duydu ki akrabalarından bazıları İsa dinine girmiş. Şam'a öldürmeye gitmiş onları... Yolda bir ses gelmiş kulağına: "Ey Pol sen deli misin? Aklını başına topla. Sen o adamları değil İsa'yı öldürmeye gidiyorsun! İsa sana ne yaptı ki?" Bunun üzerine dönüp İsa'nın çırağı oldu

Bir yeni öğrenci:

- Efendim, birkaç gün önce dedem öldü; ben geriden gittim. Cumhur Bey, "İyi yapmamışsın..." dedi. Bu nasıl olur?..

- Güzel söylemiş. Biz anarşist değiliz; taşımalıydın, ağlamalıydın... Acemiliğine bağışladık.

+

19.8.1961

1. Bugün derste, konuk olarak yaşlı biri var. Öğreticim derse başladı;

Bir öğrencinin nayını yerine kovmadığı gören Öğreticim 25 kuruş ceza kesti ve konuğa dönerek:

- Ben ceza keserim; darılır, öfkelenirim... Bütün bunlar öğrencilerimin olgunlaşması içindir.

Sayın Öğreticim konuğa, başından geçenleri, öğrenimini, düşüncelerini söyledi ve:

- Şark dernek; Şarkta üç şey gördüm: Kadın, para, lokma...

Devamla:

- Ben ne misafir kabul ederim. Ne de başkasının davetine giderim... Bence bütün bu işler bilinçsizliktendir. Peygamberlere de misafirperver derler; ama bu peygamberlerin meşgul olacağı işler değildir. Böyle işlerse benim takvama engeldir; günahtır bence... Fakat ne yazık ki: Günahı gayet basit almışlardır. Gerçekte; hızlı yürümek, ivedi yemek yemek, yemekte konuşmak bile günahtır...

2. Biz günahı bu anlamda alırız... Benim nazarımda ehl-i şariat en aşağı mertebededir. Bunu apaçık söylerim...

3. Ben Haç'ca gittim Hacı olmadım; okudum âlim ölmedim... Ben bu köprüyü geçtim!...

4. Konuk bir şeyler söylemek ister...

- Geleceğiz, geleceğizi şimdi dağıtmayalım... Ehl-i

şeriat zina yapana; adam öldürene günahkâr der. Ben ise onlara hayvan derim günahkâr diyemem. İnsan için öyle günah vardır ki: Komşusu aç iken evinde tatlı tatlı yemek yemek günahdır. Biz günahı böyle tutturuyoruz... Örneğin: Köylü donla geziyor., ama bir doktor, bir yüksek öğrenimli otomobille geziyor... İşte günah... İnsan ar eder köylüsü donla gezen bir memlekette otomobil kullanmaya... Demokratlara gelelim: Yeryüzüne bunlar kadar yurduna kötülük eden gelmiş değildir. Benim korkum yoktur...

- Efendim zamanınızı almayayım! Derse başlasanız...

- Bizim için her şey derstir. Şimdi benim hiçbir parti ile ilgim yoktur.

5. Paran olmak demek serbestsin demek değildir. Burada şöyle düşünebiliriz: Parayı nasıl kazandın?

6. İsa der ki: Dünyanın en günahkârı zengindir. Zani, canı v.b. Cennet'e zenginden önce girecektir. İsa böyle der. Takdir ederiz; ama Muhammed zengini kabul eder. Fukarayı sabirun der.

7. Kuran, İncil, Zebur, unutmayalım ki bize insan eliyle geliyor. İki bin yıllı altı bin yıl arasında hayvan mertebesine insanlar elinden geçerek geliyor. İnsaf edelim... İnsaf edelim, bunlara nasıl itibar edilir.

8. Bu 1400 yıl içinde Muaviye var! Yezid var! Daha neler neler var... Bu belâ ve cehennemlerin içinden Kur'an nasıl kurtulabilir?... Bir harfinin değişmediğini iddia edin, edin, edin ama Muhammed güme gidiyor...

9. Kur'an da boynunu vurun, parmaklarını doğrayın diyor. Hiç insan böyle der mi? Buna nasıl Peygamber dersin. Kabul edersek çölde parlayan nur güme gidiyor yahu...

10. Eski eserler için yer kazılıyor; yıllarca emek veriliyor da... Bir din en ucuz şekle girsin olur mu bu?... Din de tahsil edilecek! Muhammed bulunacak!.. Bitti... İşte size din hakkında fikirlerimi söyledim. Şimdi bu esasa göre ben neyim? Eğer Hacı, Hoca, Haham, Papaz dindar ise ben dinsizimdir...

11. Oysa insan dünyaya; dindar olmak için gelmiştir.

12. Gelelim Tanrı konusuna. Tanrı hakkında ki fikrime gelince: Bana şu, bu derler ama, ben daha hayatımda

Tanrı yok! Dememişimdir. Var da dememişimdir. Ya ne demişim ben? Var diyen de sen... Yok deyen de sen...

13. Ben saçmalık etmeyecek kadar zeka sahibiyim... Ne var derim, ne de yok derim!... Ya ne derim ya? Ben dertliyim derim... Ne dermişim Öğretmen Ağa? Ben dertliyim dermişim... Nedir bu derdim benim acaba?.. Acaba derim: Ben insanlığa yakışmayacak işer yapıyor muyum? Yapabilir miyim? 0 namaz mamaz dertsizlerin işidir... Ben ona tenezzül mü ederim. Ben selat-ı daimûn üzereyim. Mevlâna bütün bunları yedi yüz yıl önce söylemişti! Yazık bana ki bu kadarını söylemezsem...

14. Ben, insanlığın özgürlüğüne saygısı olan bir adamımdır. Daha ben bir gün bir adama: "Gözünün üstünde kaşın var, yaptığın yanlış doğrusu şudur, böyle yap!" dememişimdir. Haşa ben dünyaya saygısı olan bir adamım... Ama Muhittin Arabi: "Sizin taptığınız ayağımın altındadır." demiş ve çok büyük hürmetsizlik etmiştir...

15. Gelelin durumuma: Bunca yıldır doktorum; ancak geçimimi sağlayabiliyorum. Muayenehanem kira... Şimdi ölecek olsam gömülecek para yok geride... İki tapum var, o da babamdan kalma... Şimdi var mı bir soracağın? Derse başlayacağım...

- Yok!

- Yokmuş... Şimdi dinle ders başlıyor...

16. Bir öğrencisine dönerek:

Ey sen devamsızlık ediyormuşsun?

Şark, hırsızlar ve yalancılar diyarıdır.

17. Bir konuğa dönerek:

- Hakkında dilekçe var... Salonda sigara içmişsin...

Göpçüğünü bahçeye atmışsın...Burası kahve mi, gazino mu?..

- Bilmiyordum.

- Ayıplanmaz. Başbakanı memurunun karısını metres tutarsa; bu, insana yakışmayacak işleri, haydi haydi ya yapar... Hadi senin eşekliğine bağışladık!

18. Başka bir öğrenciye dönerek:

- Senin bir partiye girdiğini söylediler... Kalk bakalım ayağa... Bizde bir partiye girmek yok! Olayları ilgi ile izler, beğendiğinize oyunuzu verirsiniz... Anladın mı?

- Evet..

- Otur... başka?..

Kimsenin bir diyeceği yokmuş... Alın bakalım neyelerinizi elinize...

+

27.8.1961

1. Peygamber, deniz suyuna eğilmiş bakmış... “Neler görüyorum... Teyennüm edin; yıkanmayın... İfritler görüyorum...” demiş...

2. Gerçi denizden geldik... Ama ayrılalı milyonlarca yıl oluyor... Denizler bizden ayrıdır. Bir kara dünyasına bağlıyız. Deniz karanın bütün pisliklerini yutar...

3. Mevlana: “Gereklisini atar, gereksizini alır. İnsanın geçmişine baktım: Hiç değişiklik yok!..” demiş...

4. Peygamber: “Bir saat tefekkür (düşünme), bin yıllık ibadetten iyidir!” der... Bunlar bunun üzerinde hiç düşünmezler...

5. Hiç köküne bakmam; kafada kalana bakarım...

+

2.9.1961

1. Bir öğrenci:

- Efendim yaz günü ceket giymişsiniz.

- Evet hava birdenbire değişti. Soğudu... Hemen uymalısın; marifet bu...

2. Ben gittikçe açlık hissediyorum; genç hissediyorum kendimi. Bilgiye susamışlık duyuyorum... M. H. D. beni alıkoyduğu kanısındayım... Gerçi çok da yetiştirdi...

3. Bir öğrenci:

- Efendim! Peygamber şöyle diyor: Evliyanın yanına dul giren kadın cimadan sonra kız olarak çıkar!

4. Gözümün önüne neler geldi, haberiniz yok... Vay tahtasını be! Bir anda birkaç şeyle meşgul olma haline geliyorum; o zaman ipin ucunu kaçırıyorum...

5. Tek karı almak, aile kurmak zulümden başka bir şey değildir.

6. Öğreticimin yazısına bakan bir yazı bilirkişisi:

“Kendi kanaatinden başka bir meslek takip etmek istemezsiniz. Hayreti mucip; ruhlu, canlı, esaslı, faydalı şeylerle meşgul olmak istersiniz.. Mağlubiyeti hiç

sevmezsiniz.. En ziyade fazilet meftunusunuz.. Taklidi gayri kabil şeyler yapmaya kadersiniz. Her işe aşkla sarılırsınız... (Bu yazının aslı Polat Bey'dedir.) Nuri Pazarbaşı oğlu Mehmet Ali Pazarbaşı'dan sorulsa söyleyen adamı bilir.)

7. Yolda şeftali yediği söylenen bir öğrenciye:

- Öyle mi?..

- Kem, küm!..

- Yolda yemek yemek çok ayıp; neyse hayvanlığı

galip...

8. Dervişlerin dostla düşmanı ayırt edişine bakın.

9. İkrar veren ölüyor, bitiyor... Çok müthiş şey yahu ikrar...

10. Ağızlarınız Kuran'ın yollarıdır. Temiz tutunuz ağızlarınıza...

11. Öğrenci olmak isteyen bir Öğrenci kabul edildikten sonra:

- Şeyh Hüseyin Hüsnü Ceyhun: "Evlatlığa kabul ediyoruz..." derdi.

12. Adamın adem olması kadar zor şey yok; milyonlarca yıl gerek sanki...

13. Her adam milyonlarca yılın bir mümessilidir...

13. **Aferin Yazman Ağa... Yazman Ağa afyon içmiş gibi duruyor...**

+

9.9.1961

1. Beni olur olmaz şeyler için rahatsız edemezsiniz; ancak aciz kalmalısınız...

2. Borçlu adam alçak bir adam demektir; yani kısıl demektir...

3. Bir kişi yapıcı gördüğü bir işi yapmakta sakınca görmez..

4. Eve kız dahi getirebilir; fakat sırası gelmişse, beraat kağıdı varsa...

5. Bir öğrenci: "En bedbaht insan Öğreticim'i görüp de sevmeyen insandır..."

6. Çünkü haberiniz yok. Dehşetli harp var, vuruşma var, cidal var... Sonra anlarsınız... Bu nefisle vuruşmak ne menem şey...

7. Evine koltuk alan bir öğrenciye:

- Koltuk alacağına bana soraydın; “Efendim, fazladan bin liram var. Ne buyurursunuz, ne yapayım?” deye...

8. Benim dört adamım vardı 2. Dünya savaşında: Birinin adı: Aslan. Birinin adı: Kaplan, Birinin adı: Çakal, Birinin ise adı: Kurttu.

9. İsa'nın verdiği cevap gayet basit: “Kadın kalk ve bir daha yapma!..”

10. Bizde beraat kağıtlı olmadıkça yoksula sadaka, yardım etme yok!

11. Tasavvufta iyi kötü yok; Hak vardır. Ancak yapıcı olmalıdır.

12. Öpüşünüz, sevişiniz; fakat daima şerefli olunuz...

13. Siz muvakkaten bir havasına getirip zina etmektesiniz. Buna evlilik denmez... Önce erkeklik konusunu halletmek gerek...

14. Bu musikiden zevk alınmazsa gelip gitme boşunadır.

15. O yaratılan değildir; bizzat yaratandır...

16. Ben yirmi altı kadın sevdim. Sevmek ve sevilme şartıyla... Bana büyük adam demek gerekse bundan dolayı demek lazımdır.

17. O müşahedei azim ancak hürler arasında olur...

18. En yıkıcı şey zinadır; zina kadar yıkıcı şey yoktur.

19. Benim onlarla cima etmememin nedeni: Ben onları hür bulmadığındandır. O esirdir... Neye esirdir? Anası vardır... Babası vardır... Aile baskısı vardır... Din korkusu vardır... Dünyaya gelmemiştir. Bunları yok edecek... Dünyaya gelecek ve kendini çileye çekecek...

20. O mutfak canlılığında, onda nefis mi kalır... O esirlikten kurtulur... Esirlikten kurtulmayanla çiftleşilemez.. Paranın esiri olunur... Paranın esiri olmayacaksın. Kadın her şeyin üstündedir; yahut her şeyin üstünde olacaktır. Her şeyin üstünde olmayanla çiftleşilemez. Nesil temizlenecek...

21. Ey canlar! Şu dünyaya eşek gelip eşek gitmemek için dişi erkek konusuna önem verin... Seks bahsini en öne alın, bundan önemli konu yoktur.

22. Musiki, dişiyi olgunlaştıracak, erkeği olgunlaştıracak... Cimaya hazırlayacak; zinaya değil...

23. Kadın için de, erkek için de hiç şart yok, ihtiyarlık yoktur.

24. Hedefimiz zina değil cimadır. Musikide Hayat Dersleri sizi cimaya hazırlamaktadır, zinaya değil.... Cima kadar dişi ve erkeğe faydalı şey yoktur... Ey cima şeklinde zina yapanlar, mümkün olduğu kadar az yapın... Hiçbir şey zina kadar dimağı yıpratıcı, yıkıcı değildir.

25. Sağlığınıza zina yapmak için değil cima yapmak için bakın! Ancak sağlığı yerinde olanlar çiftleşebilir, cima yapabilir. Hastalar zina yapar ancak. Beraat kağıtlı yaşayışımızın hepsi cima içindir, cima için olmalıdır. Ancak böyle yapan adam nesli yenileyebilir. Bütün yaptıklarınız bunun için olmalı. Zinayı cima yapmak için yapmıyoruz.

26. Hiç cimanın kutsiyetini hissetmeyen musiki yapabilir mi? Her şeyde hedef zina değil, cima olacak. 16 yıldır verdiğim derslerin en üstünlerinden biri de bu derstir...

27. Ey derviş sen dikkat ettin mi? Ayakları bağlı tavuklar bir birini gıdıklar. Burada Mevlâna'nın bir maksadı olsa gerek: Şöyle diyor: Sessiz terbiyeli gördüğümüz kimse görünmez bağlarla bağlıdır; namus, din, şu, bu. O bağlar çözülünce neler yapmazlar görürsünüz.

28. At kim bir nanparesin; göresin galip ile mağlup... Yani köpekler, köpek ruhlu insanlar bir pay karşısında bakalım neler yapacaklar?..

+

10.9.1961

1. Bir konuk:

- Efendim, Nurcularla aranızda ne fark var?

- Nurcular, benim bildiğim Nurcular; kendilerinin dışında bir Tanrı'nın emirlerini yerine getirelim derler. Ben ise Tanrı var diyen insandır, derim...

2. Yapılan bir tartışmada canı sıkılarak somurtan birine öğreticim:

- Yoo kızma yok! Acı gülümse..

- Yok efendim kızmıyorum, içim gülüyor.

- Acı dışın da gülsün... Bu dünya öfkelenmeye değmez; yiğit nefesine hakim olan, kendini tutandır.

3. Hazreti Ali: "Ben görmediğim Allah'a tapmam!" demiştir.

4. Baba Efendi şöyle der: “Önce musiki ile evlenmeli...”
5. “Ehlullah (Allah ehli), Allah’la gerdeğe girecek diyor!”

Mevlâna.

6. Halkın şehveti küçük çocuğun şehveti nispetindedir.
7. Oğlum, güzellerle güreş; altta kal...
8. Sebzeyi payımalıyım ben de bu gülşenin..
9. Kız ne dedi: “Gözlerinde yaş var!” dedi...
10. Olmayınca kebab...
11. Beraat kağıtlı olmak üzere bar’a da gidebilirsin...

+

16.9.1961

1. Derse polis ajanı olarak gelen Zekeriya Beyaz soruyor:

- Allah var mı, yok mu?
- Ulan Allah varsa sana ne? Yoksa sana ne?.. İşine bak!.. Giy, kuşan, sağlığını koru. Centilmen ol...

2. Öğreticim sordu:

- Kim gelmedi?

Boyacıbaşı:

- Kuşakçı! Öğleyin sordum; gelemeyeceğini söyledi.
- Niçin gelemeyeceğini sordun mu?
- Hayır
- Yazın bu adama 25 kuruş. Bu ne ilgisizlik...

3. Yassı adadakilerin hepsinin de öldürülmesini isteyen bir konuğa:

- İnsan bunların nesini öldürmeli hepsi de zavallı...
- 4. Bir yüzbaşı şöyle demiş:

“Ordu beslemenin zamanı geçmiştir; ama biz orduyu Türkiye’yi irticadan korumak için besliyoruz.

+

19.9.1961

1. Kendimce halletmediğim problem yoktur.

2. Bir konuk Öğreticime:

- Sizi Hallaç-ı Mansur’a benzetiyorum.
- Onlar ölüleri diri sandılar. Hallaç-ı Mansur, Nesimi ve benzerleri ölülere hitap ettiler. Bense dirilere hitap ediyorum... Bu bakımdan görüşünü düzelt!..

3. Bir konuk öğreticime:

- Neyzen Tevfik’i sever misiniz?..

- Ne sevmesi? Ben rakı içmeden nay çalamayan bir insana değer verir miyim sanıyorsun?..

4. M. H. D. Öğrencilerinden birine:

- Öğreticiniz az mı, çok mu yer?..

- Doyuncaya kadar yer, demiş.

5. Şefkat, merhamet, acıma hislerinin tasavvuf bakımından hiç önemi yoktur; başkasına acımadan önce kendine acı...

6. İzzet Baba: "Adam zengin olamaz, zengin adam olamaz."

6. Hak var. Fakat insaf yok. Hak başka, insaf başka... Tasavvufta insafın çok yeri var. Bize insafsızlık yakışmaz."

7. "Her şey ucuz olabilir. Fakat fikirler ucuz olmayabilir, eğer iyi kaynaktan geliyorsa..."

8. Siz bir kuvvet olarsınız. Salih Zeki Bey İstanbul'da. Ben de bir kuvvet olarak burada bulunayım da buluşmayalım. Olacak iş mi?

Salih Bey:

"Sizi Hallaç-ı Mansur'a benzetiyorum."

Öğreticim:

"Onlar ölüleri diri sandılar. Hallaç-ı Mansur ve Nesimi'nin yaptıkları ölüye hitap etmektir. İnsan ölüye hitap eder mi? İnsan ölüye kitap yazar mı? Bana sorarsanız bunların hepsi nefistendir... Kitap yazayım ha! Ölülere kitap yazayım ha!.. Olacak iş mi bu!.."

9. "Bizim musikimiz insanı düşünmeye sevk eder..."

10. Bir konuk soruyor:

"Neyzen Tevfik'i sever misin?"

"Ben, rakı içmeden ney çalamayan bir insana değer verir miyim?.."

Konuk yeniden soruyor:

"Bir doktor olarak sizin bir telefonunuz, bir radyonuz olması gerekmez mi?.."

"Aşık ruhlu olduğuma göre köylüleri donla gezen bir memlekette karnım doya doya yemek yemeye utanıyorum. Eğer bende utanma varsa medeniyetin nesi varsa kaçarım. Ya da az istifade ederim. Çünkü ölüyü diri görüyorsun..."

Cins cinsi çeker, cins cinsi çeker...

11. Sevgililerimle bir arada iken Hamdi gelir... Hediye

getirir. Hamdi istersen öp derim. ‘Yok der...’ Haddine mi düşmüş... Caizdir ha!..”

Gülüşmeler...

“Benim zamanında yüzü açık gezen kadına orospu derlerdi. Hakikat zamana göre değişir. Bugün içki haramdır. Ama fabrikalar çok. Eğer Yeşilaycılar başarı göstelseler vatana ihanet etmiş olurlar.

Şimdi siz bu konuyu bitirmeden gidemezsiniz. Yazı yazanlar beşere fenalık yapmıştır. Peygamberler yazı yazdılsa; bakın, yazdılsa diyorum... “

12. Konuklardan biri atılır:

“Öyle ise siz kitapları inkâr ediyorsunuz...”

“Boş ver, adam arayın. Kuran’dan benim anladığım başka, hocaların anladığı başka...”

Beni okumama gelince; ben, beşerin eksikliklerini görüp göstermek için okuyorum.

Adama âdem gerektir ki adamı âdem ede adamı...”

+

24.9.1961

1. Bak! Şu anda ya insan alemindedir; ya hayvan alemindedir.

2. Manro’nun (Öğretmeni) sakalını keserken; sakalından kesme dediği kılı kestim. “Bana: İtaatsizlik yaptın!” dedi.

Bir şeyler söyleyecek oldum:

“Sus, bir daha yapma.” dedi.

3. M. H. Dersleri Öğrencilerinden birine:

- Dünyaya gelmemizin nedeni nedir?
- Ölmek! demiş. (Yani kötülüğe ölmek...)

+

30.9.1961

1. Batıda yalan söylemek müstesna; Doğu’da doğru söylemek müstesna.

2. Bir öğrenci:

- Efendim, benim hatam var; ya ceza ver, ya beni ıslâh et!”

- Ee güzel, gelişme var. Söyle...

- Efendim dilimi tutamıyorum... Şarklı çalar diyorum...

- Hele elli kuruş ceza yazın... Nefse hâkimiyet: Kadın,

kız, para v.b. karşısında nefse hâkimiyetsizlik... Eline, diline, beline... bu kulların yani, bu ağızdan söylenmemesi gerekenin söylenmemesi... Ben de söylerim ama merhameten, iradem buyruğu ile...

Şeyhin yanıma kadınlar da gidermiş... Dervişe... Kadınla özel konuşması gerekirmiş mürşidin. Halvet derler buna... Mürşid bir de erkek mürid alarak girmiş halvete. Şeyh doğru gidiyor kadının eteğini kaldırıyor. Göreceğini görüp şehadet getiriyor. Şeyh çekiliyor. Müride bir hal geliyor; yapabilirim sanıyor (Mürşidin oyunları çoktur) Mürid de bakmak istiyor. Bakıyor gözleri kör oluyor...

Bu hikâye çok müthiştir. Kitap yazılabilir. Şimdi öğrenci ağa, Öğreticinin demesi öğrencinin de demesini gerektirmez. Ben yaparım, sen yapamazsın.

3. Ben centilmenlerin en yükseği İsa demişimdir. Ben İsa'yı çok beğenirim. Hepsinden ayrı görürüm; ama Hıristiyanların tamamen aleyhindeyim. Hıristiyanlığı yermek için İsa'yı gayet iyi bilmek gerektir. Çünkü misyonerler çağırdığı yere gitmeli; çağırılmadığı yerde ne arar bu misyonerler...

4. Brovoski:

- İsa'yı Tanrı verdi diyor.. Ben diyorum ki doğa verdi.

5. Oğlunun terbiyesinden kaçan oğlunu sevmiyordur.

6. Ben de Türküm! İnsan kendi ulusunu tahkir eder mi?..

Ben durumumuzu söylüyorum... Geri kalmışsınız diyorum...

7. Bir öğrenci:

- Efendim başım ağrıyor..

- İyi al şu habı! Başın niye ağrımalı durduğun yerde bana bu gerek..

8. Bir kadın konuk:

- Komünizm hakkında ki görüşünüz?

- Komünizmi çok iyi bilirim... Beşer bakımından acırım komünizme...

9. Bir kadın konuk:

- Masonlar hakkındaki görüşünüz?

- Mason! Amerika'da gittim, gördüm; acınacak bir gürühtür...

10. Bir konuk:

- Sevgilinizin çok olduğunu söylüyorlar efendim!

- Çok seviştim... Bunu hatırladıkça, açıkça söylerim ve söyledikçe insan olduğumu anlarım. "Aşksız geçen hayatı hayattan sayma..." Mevlana böyle söylemiştir.

11. İnsana tapılır...

12. Hâlâ okurum çocuk gibi okurum. 31 yaşında kolej... 1 hafta dinlenme... 16 yıl okuma...

13. Bir kadın konuk:

- Benim bir merakım var; öbür dünya var mı?

- Yaşım 65. Bu süre içinde bir kere olsun Tanrı var veya yok dememişimdir. Ya ne demişimdir? "Tanrı var diyen de insan, yok diyen de insan..." demişimdir... Yani Tanrı var diyorsan diyen sensin; yok diyorsan diyen yine sensin... Şimdi bu sorularına toptan cevap verildi. Bu kapı kapandı... Başka kapıya bakalım...

14. Bir kadın konuk:

- Efendim okuyup olgunlaşmam için hangi kitapları salık verirsiniz?

- Okumak deva değil, anlamak şifa değil, kendine sen ey gönül başka bir tabip ara...

15. Bir kadın konuk:

- Efendim ölüm nedir?

- Hah! Bir defa ölümü diriler bilir... Ölenler ölümü ne bilir...

+

8.10.1961

1. Zekeriya Beyaz (Polis Ajanı...)

- Efendim aşk nedir?

-Aşk filan seviyeye gelmeden anlaşılmaz. Bununla birlikte yaratılışı aşka müsait olanların belirtileri vardır. Örneğin: Görünüşte hiçbir cazibesi olmadığı halde şu bizim M. H. D.'ye herhangi bakımdan dikkat çekici bir ilgisi olmak.

2. Bir öğrenci:

- Efendim kimi aşka müsait de kimi niçin değil?

- Bunun kökü geçmişe gider. Geçmişin pislikleri yüzünden... Açık olamamak günahkarlıktandır.. Temizler âşık olabilir...

+

14.10.1961

1. Öğreticim yeni gelenleri görünce:

- Bunlar kim? Halkçı değil mi?... Halkçı olmayanın burada işi yok! Bir Ermeni'yi, bir Rum'u halkçı olmayan bir Türk'e yeğ tutarız...

2. Musiki çalışmaları yapılırken, Öğreticim her zaman kötü huyları yüzünden çattığı bir konuğa:

- Daima sana kelamla mı çatacağım?... Acı da musiki ile çatacağım; anla sen artık!..

3. Celal Kadri Beyin gençlik fotoğrafı sıra ile gözden geçiriliyordu. Sıra Murat Beye geldiğinde Murat Bey, fotoğrafa baktıktan sonra, bir de arkasını çevirerek, arkadaki yazıyı okumaya başlayınca:

"Sana kim dedi o fotoğrafın arkası okunacak diye... Burada okunacak onun arkası... Kesin bu adamdan 25 kuruş da akli başına gelsin!.. Nefis... Nefis...

4. Her zaman ben bizim hanıma "Birini seversen tereddütsüz bırak git!" demişimdir.

5. Ayakları bağlı horozlar, tavuklar kavga etmezler derler; ayaklarını çöz de bak!..

6. Birkaç konuğa:

- Ulan sizlerin bu miskin durumda bulunmanıza aldanır mıyım sanıyorsunuz? Hele sizin de elinize para geçsin de bak! Gelsin karının iyisi, gelsin kızın iyisi... Sen ondan aşağı kalır mısınız ki?..

7. Okul olmasın da apartman olsun; imkanı yok, imkanı yok!.. Garplı yapmaz böyle,. Şarklı yapar bunu...

8. Öğreticim dalıp giden bir öğrenci için:

- Kes şundan 25 kuruş, kafası aymadığı için.

- Aydı efendim, şimdi aydı!..

- E şimdi de aydı! için kesin...

9. Sigarayı bırakamayan iki konuğa birden:

Sen daha sigarayı ayağının altına almadıktan sonra; karşılaştığın zorluklara galip gelemezsin. Senin kötülüğe, yenilgiye adaysın. (Kulağını çekerek) Öbür kulağını da çekeyim mi? derken diğer sigara içen birine: Bak buna; bir kulağını çektim, öbür kulağını da verdi.

- Efendim ben de kafamı veriyorum!

- Hadi ulan git! Yakayı kurtardın...

10. Dersi sonuna kadar izleyen konuklara:

- Nasıl konuk ağalar?.. Bana mason diyorlarmış...

Masonluğa benzer bir yerim var mı?

- Yok!

- Yok! Yok... Ne masonu ulan!.. Benin gibi kalenderin neresi Mason'a benzer? Elimden gelse göğre çıkıp Tanrı'yı yapışacağım...

+

21.10.1961

1. Masasının başına geçtiğinde:

- Bu kalemle kim oynadı?

Oğlu:

- Ben oynadım...

- Niçin aldığın gibi koymadın? Aklın neredeydi? Yazın bu adama 25 kuruş ...

2. Her şeyin yapılması için bilgi gerektir; karı almak için bile..

3. Arif başka; âlim başka... Alim bilgi yüküdür. Ariflik başkadır... Arifliğin hükmü başkadır. Bilgi dedikoduyu artırır; ariflik yolu başkadır...

4. Günah: Beraat kâğıtsızlığının mahiyetini izah eder; bunlar öyle bir felâkettir ki yapan adamı hemen değiştirir. Bu öyle bir haldir ki günah işleyen eski halde değildir; değişmiştir...

5. İçki içen muhakkik normal bir adam değildir; rüşvet almaya, kötülük yapmaya adaydır.

6. Günah, beraat kayıtsızlık çok kötüdür. Rüşvet almaya karar verdiğinde değişmiştir...

7. Zina yapmaya niyet ettirin an sen zina etmiş sayılırsın; çünkü o an sen eski Ahmet, eski Hasan değilsin.. Yeniden yeni Ahmet; yeni Hasan olabilmen için değişmelisin..

8. En ufak bir günah (Beraat kâğıtsızlık) adamı değiştirir; tepesi üstüne diker... Gitti ha!..

9. Değişmek (Beraat kayıtsızlık) adeta yuları koparmaktır; hiç mesafe vermeye gelmez...

10. Geriye gider, ileri gider... Hemen değiştirmeli; yoksa gider... Zaman geçmeden doğrultmalı...

11. Bir öğrenciye:

- Sen bir gün, falan öğrencimizi kerhanede gördüm diyebilirsin!..

12. Günah işleyenlere çullananlar onlar kadar günah işlemişlerdir. Çünkü onlar günah işlemeye başladığı an günahının cezasını çekmeye başlamışlardır. “Senin ona günahını yeniden çektirmeye ne hakkın var!” (Hadis.)

13. Bilgin hata edebilir, akıl hata edebilir, ama arif asla... Ariflik kökü nereden alıyor? Bilginin ki belli: kitap, şu bu... Ariflik kökünü sağduyudan alır... Bunu yabancı biri duysa, bunu mu söyleyecektin diyebilir. Olsun. Bir insan arifliğe sağduyudan gider...

+

23.10.1961

1. Şu gördüğünüz şeyler itibaridir... Bunlar üstünde durmamalıyız... Bunlarla kendimizi bağlamamalıyız. Peygamber bile zamanında harbe girip öldürmüş, hisseye katılmıştır... İnsanın böyle şeylere üzülmesine değmez. İnsan büyüktür, Hemen inkılâbı sofi yapmalısın. Hele düşünün oğlun korsanlar tarafından kaçırılıyor. Ne acı, hele düşün! Onu götürüp satıyorlar. Alan da onu çalıştırıyor. Ama şimdi beleş versen alınmaz. Demek ki alıştığımız şeyler dışında düşünmeliyiz... Demek ki insan insanlığından hicap duymalı. Şu halde bunlar dışında düşünmeliyiz...

2. Malı çalınan adamın o malının çalınmaması gerektiğinin ispat edilmesi gerektir. Sizlere tasavvufun özünü veriyorum. Çalanın suçlu olması için çaldığı malın çalınmaması gerektiği ispat edilmelidir. Bu hırsız tutulsa ve bunlar birbirlerini bağışlasa bundan bir şey çıkmaz.. Yapıcı şeyler değildir. Bütün bunların hepsi bu durumdadır. Affa varabilmek için hüvelbaki kefesine bir şey bırakmak lazımdır. Şimdi vurulan bir çocuğu düşünelim... Ya o çocuğun bıçağı yerken duyduğu acı nereye gitti.. O nereye gitti. Kanun, şeriat, din toplumun bulduğu çare deva değildir. Mevlâna'nın dediği gibi ateşe odun atmaktır.

Ya o oğlun vuruldu diye eve giden haber. Ana, bacı, kardeşe oğlunuz yaralandı dendiğinde onların duyduğu acı ne oldu?.. Amanın, amanın, amanın!..

+

4.11.1961

1. Eline, diline, beline... Hacı Bektaş-i Veli ne büyük adamdır yahu! üç kelime ile işi halletmiştir.

2. Zina ile cima.. Biz bunun dersini verdik!.. Cima yapın, zina yapmayın... Nefsine hakim olmamak, şehvetin esiri olmak zina demektir.

Bu sırada çekmecesinde bir şeyler aradı. Bulamayınca:

- Ulan Uğur bu cetvel nerede?

- Fotoğrafçıya verdim.

- Kime söyledin?

Uğur, dayak yemekten kaçarak kurtuldu.

Bir konuk:

- Efendim siz bu cetveli alma mı demiştiniz?

- Demem mi gerek? Burası tam olanların diyarı... Bu masa da eksiksiz olanın masası... Hiç bu sorulur mu? Kesin şundan 25 kuruş...

Konuk:

- Kes kes ama haksızsın!

- Sen görürsün. Sana çok himmetim oldu... Kendine ait olmayan şeye el sürülür mü, sürülebilir mi? Bu ilerde mühendis, mimar olsa vallahi hırsızlık yapar... Bu huyu terk etmedikçe hırsızlığa adaydır. Var mı diyeceğin misafir Ağa?

Bir öğrenci konuğa arka çıkarak:

- Efendim boşa kesiyorsun diyor.

- Desin, desin! İt ürür kervan yürür.

3. Bir öğrenci:

- Efendim, geçen gün derse gelerek sigara içmemeye söz veren Mehmet Efendi'den rapor var...

- Söyle!..

- Memet Efendi diyor ki: "Şimdi ben sigarayı bırakırsam Hocanız övünür; kendi kendine bir keramet çıkarır!" diyor...

- Vah! Vah! Şu hale bakın.. Ee, sen ne dedin?

- Ama sen söz vermiştin, dedim. Bunun üzerine: "Benin söz vermem oradakileri aşağı gördüğümdendi... Oradaki sözümde ciddî değildim." deyince ben ona: "Hoca sana, sen istersen terk eyleyebilirsin, demişti.

Sen bu davranışınla kişiliğini ortaya çıkardın. Sen bizce yüzüne tükürülecek adam oldun artık! deyince bana: "Eğer kanun karışmasa ben, o Hocanızı öldürürdüm!

Elimle yapamayacağımı dilimle yapacağım... Sizi karalayacağım... O adam Allah'ı, Kuranı inkar ediyor diyeceğim..." dedi.

- Geç!..

4. Bir öğrenci:

- Efendim, bu bize böyle küfür ederse kanuni işlem yapmaya değer mi?..

- Yok değmez! Onlarla konuşursanız hata yapmış olursunuz... O yoktur, yok mertebesindedir..

- Ya derse ki hani siz ben sigara içersem yüzüme tükürecektiniz!..

- Sen o lütfumuza dahi deymeysin diyeceksiniz.

- Ya bize vurmaya kalkarsa.

- Her ne yaparsa yapsın... Ona ancak; eline, diline, beline sağlık denecek...

Mehmet Ağa'nın bu davranışından nefret ettiğini söyleyen bir konuğa:

- Aferin... Ağa'ya. Bu nefreti anlayışına delil olduğu için 25 kuruş daha kesin... Nefretini değil hassasiyetini beğendik!

5. Başka bir konuğa dönerek:

- İyisin inşallah... Ağa?

- İyiyim!

Öğrencilere dönerek:

- Bunun hakkında raporunuz var mı?

- Çok sigara içiyor...

-Tu Allah belanı versin...

Sigara içen konuk:

- Efendim babam ölmüş... Efkarlıyım....

- Kaç yaşındaydı baban?

- 91 yaşında.

- Çok iyi olmuş. Kendi de kurtulmuş, siz de... Yoksa sana para yardımı oluyor muydu?

- Yok canım...

- Eh mesele yok öyleyse!.. Şimdi bu halimizi görseler; vay kâfir, vay dinsiz! derler.

- Sen bu sigarayı bırakmadan gidersen, arkandan tuu! diye bağıracağız...

6. Başka bir konuğa:

- Dinliyor musun, Aga? Gözünü aç! Para keseceğin ha!.. Çoktan beri gelmiyordun...

O derste gelip de sizi kurtarmak isteyen, sigarayı terk edeceğine söz verip de sonra içen benim yanımda bütün gericilerden ileridir... Hiç olmazsa bana geldi: Kötü söyledi. Ben de kendine kötü söyledim. Ne mutlu ona.

7. Musikiye başlandı:

- Nasıl akordun senin? Nevan nasıl? Ha hatırıma gelmişken söyleyeyim: Bu hafta muayenehaneye 26. Sevgilim geldi. Biz içeride otururken tanıdık biri geldi... Ona: ... ulan bu benim 26. sevgilim... Bilmiş ol!.. "İşittim, secde ederim" dedi.

Orada bulunan sevgilimin anasına da:

"Haberin var mı? Bu benim 26. sevgilim..."

"Haberim var!" dedi anası.

Ben sevgilimin babası yerindeyim ama... Bu işlerde böyle şeyler aranmaz..

8. Musiki dersine başlandı:

- Şimdi güfte... Artık nota okumayacaksınız... Dinliyor musun Ağa? Dinlemiyorsan hakkından geleyim?

-Yok! Dinliyorum...

9. Musikiden sonra:

- Ulan bu gericilerde korku dahi yok! 27 Mayıs yapıldı... Hepsi yarım saatin içinde içeri tıkıldı... Sembolik olarak üç tanesi de asıldı... Ulan insan hiç olmazsa biraz korkar, utanır... Bunlar korku duymayacak kadar aşağı... Her hayvanda tehlikeden korkma hassası ayrı ayrı var. Bunlar da o da yok! İnsaf yahu! Gedik'in karısı Büyük Millet Meclisine gönderilir mi? İsa muvazeneli bir adamdı..." Bunların hiçbirinde muvazene yok! Hayvanlardaki derece korku ile ölçülür. Bu korku vücuda yapılacak ziyanlardan korunmaktır. Yoksa şundan bundan korktuğu için değil. Ama bu gericiler, çıkarıcılar, çok inatçı... Ulan bir gecenin içinde hakkından geldi. Sana parti kurdurması bir oyundur. Öyle olmazsa bunlara komiteci demem. Bari ürk! Nerede o his... Ulan insan Gedik'in karısına oy verir mi?..

Kamil Ocak adaylığını koyuyor; bu adamın kardeşi Kayseri'de...

Şimdi gericiler Milli Birlik Komitesinin yaptığı şu insanca

muameleden olsun ürkecek olurlarsa, ürkecek kadar talih gösterirlerse iş çok iyi olur... Bu kadar olsun ürkeklik göstermezlerse, cart, curt ederlerse öyle işler olacak ki? Tasvire imkan yok!..

10. Ders bitti: "Kimin ne diyeceği varsa sorsun..."

Bir konuk:

- Efendim, Avrupa'dan gelen bir heyet ormanlarımızın durumuna bakarak: "Siz Ortaasya'yı kuruttunuz; burayı da kurutacaksınız..." demişler.

- Evet yeniden başlayacağız, yeniden başlıyoruz... Gönümüzle olmazsa zorla başlatacaklar... İlk adımları atanlar: Atatürk, İnönü, Gürsel'dir... Bunlarla Rönesans başlamıştır...

Başka sorusu olan yok mu? Saat 24 olmuş... Marş...

+

5.11.1961

Bir İngilizce Dersi;

1. Ölen akrabamız, Dedem Hacı Emin Ağanın evlatlığı. Ben onun kucağında büyümüşüm. 90 yaşında. Bugün öldü. İşte bugün onu yerleştirdik. Otobüs tutuldu; namazlar kılındı, fatihalar okundu. Toprağı üzerine çektik. Şimdi de kelime-i tevhit yapıyoruz. Bu gece yapılırsa çok sevapmış. Şimdi Hacı Hüseyin Ağa fırla bakalım. Dert dava vakit geçmeden baklavayı gövdeye atmak... Şunlara yiyeceklerini al da götür. Ne olur ne olmaz.

2. Şimdi geçen gün gelen, hani şu sigara içmeyeceğine söz verip sonra içip arkadan kötü sözler eden adama kim görürse ona yapılacak davranış: Size bir şey derse diyeceksiniz ki: İti öldürene sürüdürler, biri bu. İkincisi: İşte sigara içiyorum, bana şerefsiz, diyecektiniz filan derse: O devlet kuşu başına konmuştu, uçurdun... Üçüncüsü: Ne derse, ne yaparsa eline, diline sağlık... Bunun dışında davrananlar çok büyük cezaya çarptılacaklardır...

Bir öğrenci:

- Efendim seni mahkemeye verecekmiş. Bu adamın evinde radyosu, yok! Muayenehanesinde telefonu yok, çorap giymez, mürteci bu diyor!..

- Geç... Aldırma...

3. Şaka yapan bir konuğa:

- Bugünden itibaren bizim diyarda şaka yok! Görev var. Ama dışarıda yap! Çünkü gerektir. Hayat ne ile geçmeli. Bunların sigara ile farkı yok! O zehirli olduğu için göze çarpar; yoksa ikisi de aynı guruptandır.

4. Onun "Ay vuruldum anne!" demesi unutulur mu? Biz insana hitap ediyoruz... İnsanı çileden çıkaran acı var... Bak kanun, cemiyet, din, şariat bunlara çare bulabiliyor mu? O yüzdendir ki tabiat tarafından cezalandırılıyor.

5. Hiçbir yazı, söz, belğ (açık) olamaz; beraat kağıtsız olmadıktan sonra ...

6. Tanrı katiyen affetmez...

7. Öğretici ve öğrenci olmadıktan sonra af vukua gelemeyiz.

8. Ne mutlu ona ki günah işlemiş... Öğretici tarafından başışlanması ile kozmos şad olmuş...

9. İsa ne dedi. "İsa Allah'ın oğlu!" O demek ki kozmosun oğlu. Ona kainat ve kozmosun evladı denir. Kime denir? Yapıcı olan adama. Kozmosa sadık olan adama, hain olmayan adama. Kendini yaratan kozmosa sadık olan adama... denir...

+

11.11.1961

1. Musiki dersinin sonunda; bir konuğa dönerek:

- Söyle bakalım sen buraya iradenle mi geldin; yoksa, tesir altında kalarak mı?..

- Tesir altında kalarak, iradem dışı...

- Peki söyle bakalım ne gördün bizde?..

...

- Demek söyleyemiyorsun?

- Evet bir karara varamadım?

- Peki, gel git.

2. Bir öğrenci diğer bir öğrenci hakkında:

- Efendim Boyacı sarhoşlara saz çalıyordu...

- Söyle bakalım Boyacı Ağa, korkma, korkma dayak yedikçe şifa bulursun...

- Evet öyle..

- Allah belanı versin. 2,5 lira ceza... Bir ay da ney çalma yok!

3. Kuşakçı:

- Efendim! Dünya kuruldu kurulalı sizden başka tekâmüle hizmet eden yok!

- Aferin güzel bir görüş. Kalk ulan şunun eline öp. Sen ne güzel bir Kuşakçısın diye... Kalk ulan sen de öp!... Sen de... Sen de İmam Baba sen de...

Arasına gelen bir konuk:

- Efendim Kuşakçının bu görüşü nerden?

- Miras, miras!.. Sana mirasın çamuru dürmüş; buna oflazı...

Başka başka? Sorun kimin ne soracağı varsa? Ses yok demek ki yok... Ooo!.. Vakit de geçmiş, haydin bakalım...

+

12.11.1961

İngilizce Dersi

1. İngilizce ödevine ihanetten dolayı. Cumhur Ağaya: 25 kuruş. Buna gülün bir öğrenciye:

-Yaz Hacı Hüseyin Ağaya 25 kuruş. Kibar güldü. Kibar gülmesi neyini gösterir? Hissini gösterir... Hissini gösterirmiş... Yalan... Şark bu... İlk işi bu: Yalan, sonra düzeltmeye kalkar, ama kabahatiniz yok! Asırların yadigarı...

2. Bir öğrenci:

- Küçükken anamızdan babamızdan öğreniyoruz.
- Bak! Bak! Şu F'e bakınız.. Geçen gün öğretmiştım ben bunun nasıl yazılacağını... Şuna bakınız! Yapamaz, birleştiremez!... Şarklı... Şarklı emek çekemez!..

İnönü ne yapsın zavallı... Böyle yazı olur mu? Bilmiyor ne yapsın... Kabahati yok!

3. Af konusu:

- Af bir olaydır. Bu da öğretici ile öğrenci arasında vukua gelir. Bundan gayrisine af demiyoruz.. Af suistimal edilmiştir... Nasıl namus suistimal edilmişse...

4. Bir öğrenci:

- Efendim, Öğretici ile öğrenci arasında ki bütün olaylar affa girer mi?

- Yaa, bekle biraz! Toplunun yasasındaki afta olumsuzluk vardır... Af olumsuzluk üstünedir. Çünkü af, günahattan sonra gelir. Gerçekte ne mutlu ona ki af olayına sebep olur. Beraat kağıtsız iş yapar. Burada af yapıcıdır...

Nasıl olur? Toplum yaşayışında olumsuzdur. Hakikat bakımından ise suç olsun isteriz... Eğer o öğrenci ise...

5. İnsanın aslı âdemdir; günahkârdır. Günah işlemeye elverişlidir. Bu dinidir, fennisine gelelim: İnsan gayet tabi hata yapar. Çünkü aslı hayvandır. Bunun lamı cimi yok!..

6. Bu konular kürsülerde söylenecek konulardır. Ne yağmadasınız siz; üniversite kürsülerinde işitilir bunlar ancak.

7. Bu suç işleme hassası atalarımızdan intikal etmiştir bize. Şu halde bu bizde suç ezelîdir.

8. Dinde ise insan dünyaya yüklü olarak gelmiş oluyor. Âdemin suçu insanları doğuştan suçlu gösteriyor. Bizde ise bu tabi; çünkü atamız hayvan deyip rahatlıyoruz...

9. Aha bizim Yazman bunları not almakla çok iyi ediyor...

10. Onun için benim Amerika'ya gidip gelmeme değmiştir. Okumak başka, gidip görmek başka...

11. Olan keşfeder, ariflik mertebesidir. Arif olan keşfeder.

12. Şimdi ne diyorduk? Birinde doğuştan suçlu; doğuştan yüzü kara... Çünkü adamın atası cennetten kovulma... Bu yüzden lekeli olarak doğuyor. Kişilik kalmıyor... Doğal olarak boynu bükük olarak doğuyor. Felah (kurtuluş) yok! Biraz kafasını kaldıracak olsa Tanrı'ya isyan etmiş sayılıyor... Bakın kök ne fena, cehalet...

Öbüründe fenalığa meyilli ama yüzü kara değildir. Ama hayvandan ayrı olduğunu duyabiliyor. Onun için, aslını bildiğinden yapmamaya çalışıyor...

13. Bu makine tamdır. İşletmek söz konusudur. Makinistse aralarından çıkıyor. Daha iyinin makinisti oluyor. Anlaşılmayan bir şey varsa sorunuz. Eh! Yokmuş, geçiyoruz...

14. Hepimizin hayvan asıllı olmamız bizleri eşitlemiyor. 'Cız!'larda ayrılıyor. Yetenekler herkeste ayrı ayrı kendini gösteriyor. 20 milyon yıldan beri ara açılıyor, insanlar arasında.

15. Bu insanların başıboş delildir. Saik-şehit... Unutmayın. Daima, daima daha iyi var; bunu keşifle biliyoruz...

16. Kuran bahseder: Hiçbir zerre diğerinin aynı değildir, ulan eşek misin, anlasana... Zerre de bu kadar olursa, insanlar arasında ne kadar olur ayrılık...

17. Senden az daha farklı olan senin öğreticindir; eğer gözünü açarsan görürsün...

18. Şu halde insanlar öksüz delildir. Birbirlerini irşat edecek durumdadır. Her insan hem öğretici hem öğrencidir. Her insan kendini öğrenci sanıp öğreticisini aramalıdır..

19. Öğrenci öğreticiye oranla aşağı durumdadır. Öğrenci doğal olarak üstünlüğünün azlığından hata yapacak. Bu yüzden hoş görürüz. Tahkire hakkımız yoktur! Kardeşinizdir; ayrılalı milyonlarca yıl olmuştur... Bunu böyle görmezsek haksızlık etmiş oluruz...

20. Bir istasyon daha açalım... Öğrenci suç işliyor, doğaldır, hücum edilemez. Hücum edilemez; ama bunu kozmos anaya, Doğa'ya ekmekte olduğu zararı ne yapalım?

Demek ki suçlu görülmeyen öğrencinin bu suçtan kurtulması gerektir; ancak o zaman af edilmiş olur...

Şu halde dava, ceza vermekte değil; bu aciz adamı bu fenalıkları yapmaz hale getirmelidir. Ancak o zaman ki; yani, kötülük yapan öğrencinin kötülük yapamaz hale geldiğinde ki af vukua gelmiş olur.

Toplumda af ise, bir huzur ve güven aracıdır. Bu yüzden bu af yıkıcıdır. Bak niçin yıkıcıdır. Affetme cezalandır; cezalandırmakla, hapis yatırmakla azalmaz, katiyen, çoğalır... Git de hapis yat! Değil beş yıl, on yıl hele bir gün yat! Adam orada değişecek, dejenere olacak... Şu nispette girdiği mikropla şu nispette çıkacak.

21. Günahkâr kendinden az daha günahkârın üzerine gelemes...

- Nasıl Padişah Ağa? Padişah çok güzel güldü. Kesin 25 kuruş...

22. Ordinaryüs, tuu sana diyeceğim... Sen bütün bu fenalıkların babasisin... Ulan insafsız, bu hapse girenin çoluk çocuğu ne olacak? Yok o çoluk çocuk dışarıda kendi kaderine terk edilecekmiş... Vay duyarsız vay!...

- Hacı Hüseyin buna bayıldı 25 kuruş yazın... Tuncay'da bayıldı... Ona da yazın...

Onun için üstüme varamıyorlar... Niçin? Rezil edeceğim kendilerini de ondan...

Affetme yıkıcılık... Affet yıkıcılık... Ne feci... İşte bütün hukuk felsefesi buraya dayanır... İçinden çıkamamışlardır. Hukuk bundan ibarettir.

23. İ. Hakkı Baltacıoğlu bana ilanı aşk etti. Elini öptüm. "Senden istifade edelim evladım!" dedi. Ciğerim hala yanar ona lâıyıkı veçhiyle hizmet edemediğim için...

Konumuzu bağlayalım... Bu masum günahkâr günah yapmaz hale gelince af zuhura gelmiş olacak!

Ceza veriliyor; ceza verilen adam ezelden mahkûm; yanlış, yanlış...

+

18.11.1961

1. Madam, konuğumuzu beğenmez olmuş, iyi etmiş... Siz madamları madam sanıyorsunuz, onlar daha madamlığı öğrenecek... Mösyö de mösyölüğü...

2. Bir öğrenci:

- Efendim, Cumhur geçen hafta da, bugün de müzakere hakkında rapor vermedi...

- Söyle bakalım Cumhur Ağa?

- Lüzum görmedim.

- Rapor başka, lüzum görmedim başka. 25 kuruş yazın...

3. Boyacı'ya dönerek:

- Sen niye müzakereye gelmedin Boyacı Ağa?..

- Evle aram iyi değildi.

- Haberin olsun. Bir daha başın sıkıya düşerse buraya gel! Burada ağla, burada küfret! Anladın mı?

-Evet.

4. Sayın Öğreticim masaya kemanını koyuyor: Bir öğrenci:

- Efendim, keman öyle konur mu?

- Yaaa böyle konur. Yatık korlar amma öyle konmaz. Dik konur.

5. Boyacı'ya dönerek:

- Sen öbür saz'a da püskül takmalısın... Niçin bunun var da onun yok?

- Peki efendim...

6. Ara sıra gelen konuklardan İsmet'e dönerek:

- Sor bakalım İsmet Ağa...
- Efendim, bu musiki hangi milletin musikisidir?
- Haa demek sen bilmiyorsun... Bu musiki Allah

musikisidir...

- Bu musiki çökmüş bir millet olan Bizans musikisidir...
- Olsun bu Allah musikisidir. Allah gradoya göredir.

Kozmik anlamda insan-ı kamil bizleriz! Hiç yüksek olan dernek mi, cemiyet mi kurar?

- Demek İnönü'nün yaptıkları yersiz...
- Yersiz ya! Yersiz olmasa bunların başına mı geçer. Bu işlerle uğraşır mı? Yazık değil mi? Yaş seksen olmuş. Hele yaptığının, büyüklüğünün değerini bilseler... Ne gezer...

7. Şimdi musiki konuşuyorduk. Bu musiki ile uğraşan Allah'a yaklaşıp. Rakı içiyorsa bırakır. Karısını bassa hoş karşılar. Kahvenin pis dumanı içinde kitap okumaz! Evinin düzeni yerinde olur... Eğer sen evine güveniyorsan söyle evini tetkik edelim?

İsmet Ağa:

- ...
- İsmet Ağa'ya geçen ders ağır bir söz söyledim. "Eşek gibi gelip eşek gibi gideceksiniz!" dedim. Yine de geldi...

8. Konuklardan biri;

- Siz hangi ırktansınız?
- Ben insanım yahû! Ceddin milyonlarca yıllıktır.

Allahlar ırktan söz etmezler... Bizim; ırk, millet dediğimiz yok! İnsanlık diyoruz!.. Rabbil alemin diyoruz...

- Siz Türk ırkından gelmişsiniz...

- Ne dersin de... Türküm! Atam, anam da Türk! O başka mesele. Benim ırkım insan!.. Hem sen benim ırkımla milletimle ne uğraşıyorsun? Sen benim milletime karışma bana bak! Sor soracağını? Bize göre birinci kurucu: Hüseyin Cahit Yalçın... İkinci kurucu: İsmet İnönü; üçüncü kurucu da: Atatürk...

Halaskarlık bakımından, kurtarıcılık bakımından, yaratıcılık bakımından: Birinci Atatürk; ikincisi ise: İsmet İnönü.... Üçüncüsü de Hüseyin Cahit Yalçın...

İsmet Ağa Allah olmak istersen bu çağrıya kulak ver. Allah sevilir; Allah olunur. Allah'a tapılır; Allah olunur...

- Ben mümkün olmayacak şeyle uğraşmam...
- Neme gerek, ben bilgin olsun diye söylüyorum...

Öğrencilere dönerek:

- İsmet Ağa gözüme şirin görünüyor... Ama sen bana küfret; sen benim gözüme şirin görünüyorsun; seni beğeniyorum... Sen buraya niye gelmelisin?

- Burada cezbe var; onun için geliyorum.
- Aha düştü dili ile. Cezbe Allahtan gelir...
- Evet.

- Aha ben Allah oldum! (tasavvufî anlamda...) İsmet Ağanın diliyle; çünkü camide bulamadığını burada buluyormuş. Öyle mi?

- Evet... Hakkı teslim etmeli!
- 25 kuruş kesin İsmet Ağa'dan... Boyacı güldü...25 de ondan,

- Sor İsmet Ağa sor! Başka soracağın varsa?

- Yok, bugünlük bu kadar...

- Peki kimin ne soracağı varsa sorsun... Yoksa marş... Yokmuş saat 24 olmuş. Marş...

+

19.11.1961

İngilizce Dersindeyiz.

1. İnsanlığın ilk basamağı centilmenliktir. Karın senin esir pazarından aldığın bir esir değil ki gönlü ister seni bırakır. Ne hakkın var onun sana sadık olmasını istemeye... İşte centilmenlik; işte centilmenlik burada başlar. Centilmenlik karşımızdakinin davranışına saygı duymakla olur. Ama kim olursa olsun. Hatta karın bile olsa...

2. Hatadan kaçan, korkan, alçaktır; hatadan korkmayan, kabul eden değildir.

3. Daha ben dünyada: Ben namuslu adamın; iyi adamım dememişimdir.

4. Kadın akı bu... İlmen, fennen... 150 gram noksan... Ancak kadın severse akı tam olur ve müthiş bir şey olur... Sevilecek erkek var mı ki?...

+

25.11.1961

Dersteyiz:

1. Ben bildiğini yaşayışına tatbik eden bir adamım... Benim bildiğim gibi bilenler de var... Ama onlar yaşayışlarına tatbik etmedikleri için hiçbir işe yaramaz!

2. Aha ben sizleri bir dünyaya değişmem; çünkü sizler az da olsa bildiğinizi yaşayışınıza tatbik etmeye çalışıyorsunuz...

3. Aha ben şu ilkokul Öğrenimi olan Kâtip ile Salih'i, dört lisan bilen Salih'i bir tutmam. Çünkü sigara ile olan ilgide, ikisi arasında çok ayrılık vardır...

Örneğin: Sigarada Kâtip adem; Salih âdâm...

- Haklısınız!..

- Aferin! Aman diye bağıracağına haklısın diyor.

- Efendim, ben bir sigara içerken sizlerden birini görünce veya sizleri hatırlayınca utanıyorum... Ben sizin kadar hakikatleri kafamıza vura vura terbiye eden; hakikatleri söyleyen adama rastlamadım... Yazıklar olsun bu memlekete, yazıklar olsun sizi görememişlere... Ben olsan, sizi askeri kuvvetle alırsın, Üniversiteye götürür bütün ulusa seslendirirdim.

- Geçelim onları... Aha bunların hepsi buranın öğrencileridir. Görünüşte birdirler; gerçekte aralarında milyonlarca fark vardır.

4. Acı dolabı açın da Salihçiğim şu kitaplara bir nazar etsin...

Bu sırada Öğreticimin kitap dolabı açıldı. İçerde yedi öğrenci vardı. İçimizde yalnız Salih Bey, Lise üstünde bir öğrenime sahipti. Kalan yedi öğrenci içinde de ilkokul öğrenimi olanlar çoğunlukta idi.

Öğreticim anlatıyordu:

- Aha şu İncil sözlüğü... Hiç bu okunmadan İncil anlaşılır mı? Papazlar okur öylesi İncil'i... Ben papaz mıyım?

Aha bu kitap şarkın kadın hakkında ki düşüncesini anlatır. Kalınlığı şu kadar... Çok bile Şark ne anlar kadından.

- Şöyle bir gördün... Yeter sana. Mister Ayzli giderken bana seksen yaşayacağımı söyledi. Ve ben gittikten sonra bu kitapları kimlerin okuyacağı hakkında düşüncelere vardı.

Duvarlarda ki asılı fotoğrafları göstererek:

- Bu sergi-i şerif de bir âlem... İnsanı düşüncelere davet ediyor...

Duvarda asılı duran İnönü'nün fotoğrafını göstererek:

- Aha İnönü... Bir daha bulabilirsen bul!

- Belki bulunur....

- Eee bulunur... Böyle İnönü zor bulunur... Salih, burayı iyi tasvir etti ve aferini aldı; daima dayak yiyecek değil ya....

- Yoo dayak bana zevk veriyor... Rusya 1917 ihtilalinden bu yana sizin bu terbiye sisteminizle gelmiştir. Onlarda ki cehalet bizden daha ileri idi. Sopaya, İsa'nın burnu değmiş diye getirip değneğin dibine hediye bırakırlarmış...

- Bizimle ilgisi yok! Kendini kurtar...

5. Bir konuk;

- Efendim Kuran'da namaz, yok mu?..

- Yok efendim yok!.. Salat-ı daimûn vardır. Salat-ı daimûn Allah'ı düşünmek demektir. Allah'ı düşünmek demek hakikati düşünmek demektir...

- Çok güzel ifade ediyorsunuz efendim...

- Ama şark bunu temele bağlamış... Atamız günahkar... Adem Havva meselesi... Doğuştan günahkarız... O zaman mesele kalmıyor.. Günah işle, git Allahtan af dile... Vay nasipsiz vay!.. Biz de beş vakit namaz yok; daima Allah'ı anmak vardır...

- Ya oruç hakkında ne diyorsunuz?

- Oruç, çok makbul şeydir! Aç kalmak demek değildir.

Oruç bu ağızdan vakitsiz giren, haram olarak giren, mideyi bozan, çok yenen şeyler orucumuzu bozar. Komşun açken dört çeşit yemek yemek de orucu yemek demektir bizce... Ben doğuştan oruçluyum...

6. Bir konuk;

- İşte ilim; işte müspet ilim...

- Dinen haram... İlmen de da başka. Haram vücuda tepki yaratır... Vücudun işlemesi bozulur. Haramın yararı olmaz vücuda.

7. Ben Mister Ayzli'yi yerden yere vurdum. İsa hürriyetten bahseder... Sen utanmıyor musun bunların buyruğunda çalışmaya? demişim.

Sana Ayzli'nin iki şeyini söyleyeyim: Daima yazı yazardı oraya... Benim İncil'de eşsiz olduğumu söyledikten sonra

şu sözü söylemiştir: “Ne Amerika’da, ne de burada, ben dahil olduğum halde İsa’nın yolunu izleyen bir adam görmedim” demiştir.

İkincisi: “Evet Emin haklısın. Biz İsa’nın mertebesinde olamadığımızdan eteğinden tutup aşağıya çekiyoruz!..”

8. Ben otuz üç yaşına kadar temas bilmez...
Cimayı istemediğim için değil de; cima edecek birini bulamadığımdan. Ben seven bir adamım... Bugünlük bu kadar musikiye başlayalım...

+

26.11.1961

İngilizce Dersindeyiz:

1. Bildik ki o, Şeyh Attar; bunun bilinmesi gerek. Onu yaptı;

- Allah!.. dedi yere düştü...

2. Çalınan şeyin helal olduğu, çalınmaması gerektiği ispat edilmedikçe hiç bir olay meydana gelmiş değildir...
Hukuk ilminin temeline baltayı böylece vuruyorum.

3. Zina lüzumsuz olduğundan kâinatın ahengi bozar...

Bir konuk:

- Efendim kâinatın ahengi nasıldır?

- Bu deyim bizim deyimimizdir. Örneğin: Aha senin sigara içmeni; kesene, vücuduna zararlı olduğu için yermiyoruz; ya niçin yeriyoruz? Sizler tabiat validenin piç bir evlatlarısınız, birer hain, birer piçsiniz.. Neyle? Tabiat validenin ahengini bozmakla... Çünkü sigara içmek ahenksizliktir...

İşte insan-ı kâmillerin sigara içmemesi şahsı bakımından değil, kâinatın ahenginin bozulmasını istemeyişindendir. Benim sigara ile uğraşmamın nedenini anlamış oluyorsunuz.

Sigara içmen seninle kalsa, içtiğin sigaranın tesirleri çocuğundadır; koynuna aldığı karındadır...

+

2.12.1961

Dersteyiz:

1. Yirmi yedi yıl aralıksız öğrenim gördüm... Bunun dışında çok yağmalarla karşılaştım: Tasavvuf, musiki, psikoloji, biyoloji v.b.

Bu ara:

- İmre içerde ceketimin cebinde fotoğraf var onu verir misin?

- Hangi cebinde...

- Sol cebimde...

2. Mantiğa karşı İslamiyet'in yaşaması gerekti.

İslamiyet'in dayandığı direkler var. Ne gibi? İki tane söylersek yeter:

Bir: Bütün insanlar birdir demekle ırkçılığı, milliyetçiliği yok etmiş ve bütün insanları kardeşlik altında toplamıştır; ama bununla birlikte Müslüman olmayanı da kesiyor... Kardeşlik, Müslüman olmak şartıyla...

İkincisi: Rabbil alemin... Hem rabbil alemin diyor hem de "Müslüman olmazsa öldür!.." diyor...

3. Bu sıra gelen bir öğrenciye:

- Niye geç kaldın Cumhuriyet Ağa?..

- Annem rahatsızdı. Eve geç de geldim. Benim eve geç kalmamdan da üzölmüş... Biraz teselli ettim kendisini...

- Hele bakın 35 yaşında oğlan; biraz gecikmiş. Be adam merak edilir mi?.. Şimdi bu kadının oğlunu merak etmesini inceleyelim...

Bunun iki nedeni vardır: Ya bu kadının oğluna muhabbeti var; ya da bu kadında şahsiyet yok! Şimdi bunun muhabbetle ilgisi olmadığına göre şahsiyeti yoktur. Canın sıkılmasın Cumhuriyet Ağa, ders yapıyoruz... Şahsiyeti olmayan kişi ruhen hastadır. Bu gibiler o hale gelmiş ki varlığı birkaç kişinin varlığına bağlıdır... Şahsiyet yokluğu iki türölüdür: Kendine düşen ödev bakımından hiçbir ilgisi yoktur; yani: o adam dünyada yaşamıyordu. Kendi yoktur; yaptığı bağlı olduğu adam adınadır... O, hem yok hem vardır. Ödev rolü bakımından yok; yaşama bakımından var. İşte psikolojide şahsiyetsiz adam diye bunlara denir.

Bu gösterdiği ilgi ve sevgi şahsiyetinin yokluğu icabıdır. Peki şahsiyetinin yokluğu icabı bu sevgi nedendir? O biyolojik varlığının devamı içindir.

Bak neler çıktı. İşaret çubuklarının sevgi ve ilgi duyması biyolojik varlığının devamı icabıdır. Onun sevmesi hayatının idamesi içindir. Daha ileri hatta çoğunun bundan haberi bile yoktur...

Biz ağlamayalım demiyoruz; şahsiyeti olan birine ağlayalım; şahsiyeti olan birine ilgi gösterelim...

Bizi seven şahsiyeti olan biri ise ona sevinelim; fakat şahsiyeti olmayan birisi ise onun ilgisi, hatta intiharı, onun o şekilde yaşamının yüküne tahammül edemediğindendir. Bask'a bir deyişle yani ya da hayatının devamı içindir..

Şahsiyeti olanın bizi karşılaştıracığı olumlu ve olumsuz durumlara eyvallah! Şahsiyeti olandan gelen herhangi bir şey yapıcıdır... Ne mutlu o insana ki şahsiyeti olan insanla ilgisi vardır; çünkü: Şahsiyeti olandan ancak iyilik gelir, şahsiyeti olandan bize gelen dalga, elinde olmayarak bizde iz bırakır, bizi yükseltir. Bir şahsiyetsizi şahsiyetli sanmak yıkıcıdır.

Onun seni sevmesi biyolojik varlığını devam ettirmek içindir.

Dikkat edin onun sana gösterdiği ilgiye, sevgiye aldanırsan; yalnız senin zehirlenmenden bir şey çıkmaz. Zehri sana yutturana da ziyanı olur. O zaten ruhsal hasta, şahsiyetsiz hastadır. Onun sevgisi gümandır, zandır. Senin zehirlenmen onu o yolda teşvik eder.

Derviş bağı taş gerek... Onların seni sever, sayar görünmelerine yaşa bülbül de de geç...

Bu konuşmalarını dinleyenler şahsiyet sahibi ise kulak verir.

Bize gelen şey şahsiyet sahibi olandan gelsin de ne olursa olsun.

Haykıran kargalara yaşa bülbül de de geç,

Deve dikenine ne güzel gül de de geç.

4. Mürşidi olmayanların bildikleri güman içinmiş.

5. Keder ile keyfin arasında fennen fark yoktur; dava, etki altında kalmamak; etki altında kalmamak temiz olmakla olur.

6. Küfür ile iman farksızdır.

7. İsa: "Testinin dışı toz toprak olsun; dikkat edin içine bir şey olmasın!.." demiştir.

8. İsa: Oturun size dua edeceğim dedi. Yalan hâ ne duası?.. Adam düşünecek..

O umutla gelip de uyur görünce "Uyanının ey bedeni ruhuna üstün gelenler, uyanın!" demiştir...

9. Onun bir noktasında milyonlarca mikrop var sanalım; onların gösterdiği ilgiye aldanırsan bu cinsten bir lokma yutmuş olursun..

Şimdi benim sözlerim tamam.. Bir diyeceğiniz varsa söyleyin... Şimdi sorabilirsiniz... Yokmuş... Haydin bakalım!..

+

9.12.1961

Bir ders:

1. Bir öğrenci:

- Efendim ben iyileştiğimi sanıyorum...

- Bu ancak boynuzla yapışmakla olur. İlaçla olacak iş değil bu. İlaç ancak yardım eder.

Burada İsa'nın sözü var: "Seni imanının kurtardı. Yani boynuzla yapışacak... Doğuşu ilaç temin edemez.. Cahil papazlar bunu böyle anlamazlar...

2. Abdo ile Hüsam yaşıyorlar mı bakayım... Dağda çakallar, kediler de yaşıyor.

3. Doğan çocuk yalancı, Menderesçi olduktan sonra çoğalmışız ne çıkar; ulan tohumun kurusun senin...

4. İsa çok antika bir adam. Yazık bu adama Peygamber dediler onun için; kitap yazmadı, din kurmadı... Büyük adam, müthiş adam...

5. İsa ne buyurdu: Testinin içine dikkat edin dışına her şey olabilir... Memleket beni it gibi kullandı. Bundan yakınıyor muyum?

6. Bu arada ev kapısının mandalı konusunda konuşulur.

- Şu büyük adamın; yahut mason ve dinsiz olan benim uğraştığı işe bakın; kapının mandalı ile uğraşıyor... Ey insafsızlar ey...

Bir öğrenci:

- Kime diyorsun?

- Diğer bir öğrenci:

- İşaret çubuklarına diyor...

- Yok ulan yok! İşaret çubukları var mı ki ona hitap edeyim... Siz nasipsizlere diyorum. Uğraştığım işe bakın, kapının mandalı... Benden daha iyi bilen ve daha doğrusunu yapan yok! Ama kapı sürgüsü ile uğraşıyorum...

7. Salih'e dönerek:

- Aha Dünya Gazetesi'nin yazı işleri müdürlüğü yapmış; dört lisan biliyor; ama pabucu delinmiş, abur-cubur bir adam. Bu adam sigara içti mi, bütün öğrenciler dışarıda şakır şakır yağmur da yağsa dışarı çıkacaklar, dışarıda bekleyecekler... Bu ne demek: sigara içeceksen bu eve gelme demek... Anlayışsız mı, anlasın artık...

8. Diğer konuklara dönerek:

- Söyleyin bakalım konuk ağalar, ne anladınız?

Bir konuk:

- Ben eskiden de gelmişim buraya... Yaptıklarınızı yapmaya çalışıyorum; fakat yapamıyorum.

- Aferin, çalış...

9. Öğrencilere dönerek:

- Herkes birbirinin kusurlu yönlerini buraya getirecek.

Dairede kahve, çay içmeme meselesinde dayanmalısınız. İçmediğinizden dolayı sizinle alay ederler, gülerler, bütün bunlara dayanmalı...

10. İnsandan ümit kesilmez. Çünkü yaşıyor. Hiç hüküm vermek yok. Tasavvuf böyle emreder... İlimen de, fennen de böyledir.

Hiç unutmam: Baba Efendi; kulağıma fısıldayarak: Oğlum ısrar edenleri Tanrı sevdi... Hiç unutmam...

11. Bizde kimseye gel deme yok; git deme de yok!..

12. Ahmet Avni Bey, kulağıma fısıldadı: "Allah o kadar kâfur rahimdir ki ufak ve büyük suçundan dolayı ceza vermez... Ya, ne yapar Allah! Kul bana şu ceza verilsin der; yani kul emreder, Allah' da yapar... Allah kulun istirahatı üzerine harekete geçer...

13. Bizim kimseye git demeye hakkımız yok!

14. Eğer her günah rakı gibi kendini belli etseydi, dünyada bir ayık adam göremezdin. Demek ki bütün insanlar günah içindedirler.

15. Gelelim af konumuza:

Günah işleyen suçlu sayılıyor. Ama ona kızmaya hakkımız yok!... Dava onu suçu işleyemez hale getirmektir. Gerçi toplumda da hapis cezası ve dayakla yapmaz duruma getiriliyor... Bu terbiyedir, önemli değildir; önemli olan yeniden doğuştur.

Fakat yalnız cezasını çeksin ister ve ıslahını da temenni

eder, o kadar... Ama "Ahmo" yu ne yapalım?...

16. Toplum karı koca arasındaki dargınlıkları hesaba katmaz; öyle ama Ahmo' yu ne yapalım? O karı koca arasında ki kırgınlığı, onları ne yapalım?

17. Bizim peşinde olduğumuz: Yeniden doğuştur. İşte bu yüksek manada aftır... Bu da öğrenci olmayanın başına gelmez, gelemez...

18. Af çok büyük bir olgunlaşmadır. Çok büyük bir duraktır. Bu da demin söylediğimiz gibi öğrenci olanların başına gelebilir.

19. Gelelim öğreticiye: Öğretici bu vadide mertebe-i beyhuşi; yani, hiç bununla ilgisi olmayan bir uyku mertebesinde.

Ama bu öğrencilerin başında çakan bu şimşeklerin sebebi o öğreticidir. O bu hisleri öğreticisinden almıştır. Bundan da mürşidin haberi yoktur. Haberi olması çok basit bir şeydir. Hem de olabilir... Bu bir şey ifade etmez... Öğreticinin varlığı yeter! Yeniden doğuş da af vukua gelmiştir.

20. Eğer bizim ki af ise onların ki af değildir. Bizim ki yeniden doğuştur; yeniden doğuş olmalı. Ya Ahmo'yu ne yapalım, kıldığı kirişler ne olacak?..

21. Bir öğrenci söz alarak:

- Hüseyin Bey gibi madalyacıbaşı olur...

- Aferin be, kalk şunun elini üç kere öp! 25 sen ver 25 de o versin!.. Bir sarhoştan böylesine bir âdem çıkmazdı? Ama buraya gel git çıktı işte...

Ciddi olarak değişilmiş ise af vukua gelmiş, yeniden doğuş olmuştur.

Dava beraat kâğıtsız (gerekçesiz) yaşamamaktır.

22. Herkes kıldığı kiriş oranında madalya taşır. Bu Ahmo'ların (Kırılan kirişler...) yok olmasına imkân yoktur. Bu kirişler yok edilemez de; çünkü: kainatta hiçbir şey yok edilemez.. Yapılacak bir iş vardır: Sevap işlemek; yani kötü olanı yapmamak...

23. Beraat kağıtlı olmak şartıyla, yaşadığı sürece, bu doğa anamıza ahmolukların (kötü işlerin) yapılmaması için, yapılmasına engel olmak hiçbir açıdan, hiçbir fedakarlıktan kaçınılmayacaktır; öyle ki ölüm hiçtir... En büyük fedakarlık

ölüm değildir; ölüm, son fedakarlıktır. En büyük fedakârlık; o acıyı, o cefayı hiç şikâyet etmeden ölmemeye çalışarak ölünceye kadar çekmektir...

Bir Alman müsteşriki: İsa için: "Şurasına acınmaz mı, fedakârlığı üç yıl sürdü..." demiştir. Ya yaşasa idi; fedakârlığa katlanma oranı ne olurdu diye merak etmiştir.

24. Ölüm fedakârlığın sonucudur. Dava, sebat etmektir. Bu fedakârlığın en yüksek mertebesidir ve bu fedakârlığın sonu yoktur. İlelebet yaşamaya ve ölmemeye gayret ederek ebedî bir çileye giriftar olunacaktır.

25. Bakın tabiat anamız ne ekonomik durumdadır. Biyolojiyi iyi inceleyenler görürler ki canlılık sade ekonomi içindedir. Zerrenin zayı olmasına gönlü razı olmaz tabiat ananın....

26. Çileye giren bir Ahmocu ilelebet fedakarlık yapacaktır...

27. Kozmosun ekonomisi bire on bin istiyor. Böyle kurulmuştur... Huzur ancak bu çileye girmekle bulunur.

28. Fedakarlığa başlayan bir adamda ne haller görülür? Bu her adamın çileye düşüşüne göre derişir... Asıl ben gittikten sonra başlayacak... Çünkü kırı kırmanız daha kolay olacak ben gittikten sonra..

28. Tasavvufta ilmî, fennî olarak çarpılma var.

29. Ne mutlu onlara ki hımbıldırılar, müte vazidirler.

İşaret çubuklarının müte vaziliği menfaat içindir.

30. Din hepsinden üstün mertebedir, ama bizim anladığımız manada din...

+

16.12.1961

Bir Ders:

1. Bir konuğa:

- Senin adın ne?

- Hüdaverdi.

- Tuh! Tuh! Sevmem böyle şeyleri... Hüdayı da, verdiğini de...

2. Karı almak demek onu esir etmek demek değil...

Üç ay, sonra gönlünü başkasına verdi. Din, toplum, kanun bunları haklı görür veya görmez; fakat bizde öyle değil sevebilir. Hakkıdır bizce...

3. Aşk demek: Allah'ın yerine kaim olan hislerin aktivitesi içinde bulunmak dernektir.

4. Öğreticimin kendi kendine "Allah! Allah!.." demesi üzerine bir konuk:

- Niye Allah diyorsun?

- Kendime diyorum? Kelime benim değil mi? Mefhum benim değil mi? Uydur uydur söyle...

5. İngilizce konuşmak için kendini zorlayan bir konuğa:

- Sus! Türkçe konuş! Burada dört lisan bilen bile

Türkçe'yi terk etmez...

6. Aman benim ipimle kuyuya inmeyin. Dipte kalırsınız. Benimle temas gerek!.. Şimdi olmaz dediğime az sonra olur derim... Ben genişim... Tabiat kadar geniş bir adamım...

7. Benim önümde hiçbir din bilgini dayanamaz... Bütün din kitapları kayboldu yeniden yazarım!.. (Bu sözleri mecazî anlamda almak gerek...)

8. Tasavvuf da böyle... Bütün tasavvuf kitapları yok olsa yeniden yazarım... Ben tarihin bülbülüym. Tarihe göre konuşuyorum. Tarihte belirtilen Muhammed pek bir şey demiyor bana... Ben tarihe inanmıyorum; benim bildiğim Muhammed böyle olmamalı...

9. Bir konuk: Konuşurken sözlerinin kesildiğini ileri sürerek:

- Efendim beni torpilleme...

- O benim ağa keyfime... Torpillerim de... Atom bombası da atarım.

10. Ben kaçakçıya sermaye veren fakülte mezunu doktorlarla uğraşacağım... Aydınlarla vuruşacağım. Menderes'e uşaklık eden aydınlarla, çıkar peşinde koşan aydınlarla, ses çıkartmayan aydınlarla... Kızılır mı halkımıza Menderes'e oy verdi diye. Ne çıkar zavallı köylülerimizden; iş yüksek öğrenim görmüş aydın taslaklarında...

11. Bir konuk:

- Öyleyse Allah da sizsiniz?

- Yok, ben Allah'ların Allah'ıyım... (Mevlana da böyle demişti. Süryanus öyküsüne bakınız...)

12. Bir konuk;

- Efendim bizim dernek yararına konser verir misiniz?
- Yiğit olun vereyim...
- Ya sözünüzden dönerseniz?

- Kesin şu dangalaktan 25 kuruş. Ben ölürüm de sözümünden dönmem... Bu tef'i sahnede de çalarım; uykuda olanlar uyanсын diye...

13. Ben, gün kadar aşıkam; fakat gelemiyorlar...
Buraya ancak temiz olanlar, yiğit olanlar gelir...

14. Bir konuk Öğreticimin gür ve şiddetli konuşması üzerine:

- Efendim neden bu kadar şiddetlisiniz?
- Karşımızdakiler, yani sizler o kadar uykudasınız ki; ancak bu şekilde bombardıman yapmalıyım ki sizi uyandırabileyim...

- Ben uykuda değilim ki?
- Derece derece...

15. Buradan hiç boş çıkmanıza imkan yok!.. Hiç olmazsa sizi kendime düşman ederim. Ne mutlu o adama; buraya geldiği gibi gitmesine imkân yoktur. Ya beni sever ya bana küfrederek gider....

16. Hiç benim bir halim bir halime uymalı mı? Ben öküz müyüm? Ben bitki miyim? İnsaf edin yahû!..

17. Bir öğrenci:

- Efendim, Salih Bey bana iğne saplıyor...
- Niye? Uyuyor musun?
- Hayır maskaralık...
- Neşesinden, neşesini eşşekliğine bağışlayalım. Neşe olsun da ister eşşeklikten, ister insanlıktan olsun...

18. Bu ney'i musiki diye dinleyen küfür işlemiş olur...
Gel bu konferansı dinle de yalan söyle, hayvan gibi haram ye... Saat beş olmadan daireden çık...

19. Bir öğrenci:

- Efendim vakit geçiyor. Şu musikiyi banda alsak!
- Şimdi banda alamayız, sonra... Seni dolduruyorum ya yeter!...

+

23.12.1961

Dersteyiz:

1. Sayın Öğreticim gelir gelmez:

- Nerede o Salih?

- Yok!

- Gelse idi, ben ona gösterirdim saatimle oynamayı...

Balıkçılarla mukayese edecek yüzüne tükürecekdim...

Gelelim Balıkçılara... Burası açılalı on altı yıl oldu.

Birisi saatime el atmadı. Sen yahu dil biliyordun, daktilo

biliyordun... Geç! Hasta. Hasta olduğu onun saatimle

oynamasından belli... Balıkçılarda edep var; onda yok!

Elinde değil, hasta... Tik derler..

2. Geç gelen bir konuğa:

- İsmet geç geldi. Niye?

- Bile bile geç kaldım efendim... İsteseydim zamanında gelebilirdim...

- Biz bu adamı beğendik! Lütfen elli kuruş kesiyoruz...

3. Tespihle oynamak hastalıktır. Haberi yoktur oynayanın hastalığından.. Marazidir, dimağı anormallik...

4. Öfkeli adam o anda öfkesi oranında hasta demektir...

- Aha buradan İsmet Ağa'ya atlayalım. Ne zaman görsem kitap okuyor... İhatası noksan... Evinin denetlenmesine razı olamıyor... Bu denli dağınık... Ulan elli kitap okuyacağına iki kitap oku da evini düzeni yerinde olsun...

İsmet Ağa:

- Efendim o eskidenmiş, şimdi düzenli...

- Peki üç kişi gönderelim, Padişahın Başkanlığında...

- Bir kişi olsun!

- Demek ki güvenemiyorsun. Hem daha neler var eve gelinceye değin. Kitap almaya beraat kâğıdın var mı?

- Var!.. Gelirim giderimden fazla.

- Ama bize gelen intiba öyle değil. Sen tertibin borcunu veremedin... Aldığın namelerin parasını veremedin... Daha neler var. Ağzında dişin var mı? Çürük mü? Çıkık mı? Ağız dişsiz de yaşanır; yaşanır ama yazık değil mi?

5. Açın defterleri, musikimize başlayalım...

Musikiden sonra:

- Nasıl misafir ağalar? Benzer mi bu musiki sizin duyduğunuz musikiye? Benzer mi, benzerse ben adamın alnını karşılarım... Yalnız burada bir şey çarptı nazarıma. İsmetle Nejat, isterler ki musiki olmasın da konuşma

olsun... Ama öyle görmüyorum şimdi...

- Söyle bakalım İsmet Ağa öyle mi?..
- Hayır, çok büyük değişiklik yok!..
- Sen şuna cevap ver. Geçen yıllar bu yıl bir mi?
- Yok?
- Tamam!..
- Fakat öbür musikiyi tercih ederim...
- O başka. Şimdi giderayak biraz şerbet, kahve içelim..

Söyle bakalım İsmet Ağa, benim musikim bilime uymuyor öyle mi?

- Evet!
- Güzel bir nokta... Bakalım açıklayabilecek misin?

Dede Efendi'nin bir sözü var: Benden midir, senden midir, dilden midir? Musiki mi başka söylüyor, sen mi başka söylüyorsun, yoksa ben mi başka söylüyorum?..

- Ben araştırma halindeyim! Bütünü ile sizi göremiyorum... Benden olabilir. Yalnız Allah ve Peygamberler hakkındaki görüşünüze dayanamıyorum...

- Haşa ben Allah yok demem!.. Ben diyen sensin diyorum. Şimdi sen olmasan Allah olur mu?..

- İnsan yaratılmadan önce kâinat yok muydu ki?
- Peki, sen olamasan bu söylenir miydi? Bu mantık

senin değil mi?

- Sizininki de sizin değil mi?
- Benim diyemem... Ben nesillerden gelmişim...
- Peki, sen olmasan, nesillerden gelmişim diyen olur mu?

- Öyle bir felsefe var; ben o felsefedenim...

- Neme lazım... Var diyorsan sen, yok diyorsan sen...

Var diyen de kendini aldatıyor, yok diyen de kendini aldatıyor... Gel mutabık kalalım, cebine leblebi koyayım

- Allah yok deseniz bu nizam gene yürür...
- Böyle diyen de sensin...
- Siz ben'e inanıyor musunuz?
- Siz ben'e inanıyor musunuz diyen yine sen!..
- Ben bu mantıksızlığa düşmem... Bana göre bu

cümleler doğru değil.

- Dikkat et bu cümle de senin...
- Benim değil beni yaratan biri var. Onun...

- Bu his senin... Bak ne kadar hürmet ediyorum. Şimdi seninle mutabık kalalım da cebine leblebi koyalım...

- Farz edelim öyle...

- Yok, farzla olmaz. Anlaşmalıyız ki... Sen olmasan bu düşünce olmaz. Sen, ben yok! Bak itiraz etmiyorum. Ama sen olmazsan bu görüş meydana gelmez...

- Ben yaratmadım yaratıldım...

- Güzel öyle söyle... Ama bu kelimeleri söyleyen yine sensin! Ben bir felsefe kurmuş delilim. Filozoflar iddia eder... Çünkü felsefe kurmuştur. Bende yok! Onlar benim kadar serbest olamaz... Ben hiçbir vakit benim dediğim doğru dememişimdir. Çünkü doğru dediğim bana göre doğrudur. Ne kıymeti var bana göre doğru olursa... Örneğin sigara içmenin doğru olmadığını söylemem bana göre doğru, bana göre doğru olmadığı içindir. Onun için hiçbir iddiada bulunamam.. Hadi söyle bakalım...

- Yunan medeniyeti çökerken böyle düşünenler fasit bir daire içine düşmüşlerdir...

- Ee güzel, fikrinize hürmet ederim... Ama deyen sensin..

- Sen cezbe halindesin...

- Bu da güzel. Bu beni cezbe halinde gören yine sensin... Şimdi öfkelenerek başıma vurmak istesen ve başıma vuracak olsan bu düşünce yine senin. Bu zorla olacak iş değil. İnsan çok özgür benim yanımda... Bu mantığı kabul edemezsin elbet. Ama zaman gelir bu mantığı kabul edersin...

- Burada mantık yok! Anarşi var...

- Tamam bunu deyen sensin. Gören sensin. Beni öldürmeyi tasavvur edene karışmıyorum... O öyle düşünüyor, hürmet ederim... E söyle bakalım...

- Ben bir şey anlamadım.

- E gidin bakalım... Anlayamadım diyen yine sensin... (Bu tartışmaya Felsefe'de solipsizm denir...)

+

24.12.1961

İngilizce dersindeyiz:

1. Tecavüz edilenin tecavüze layık olmadığının ispatı gerek!. Hırsızlığında, kız kaçırmanın da, çalınmaması,

kaçırılmamasının lazım geldiği ispat edildikten sonradır ki bir muhakeme açılır...

2. Gelelim Murat Ağanın karısına, elbette ki kadın zulüm etmiştir. Yalnız yukarıda söylenen olaylar başımıza geldiğinde mahkemeye gideriz... Şimdi Murat Ağanın başına gelenlerin başına gelmemesinin gerektiğinin ispat edilmesi gerektir.

Evde vazo kırılmasında da böyledir. O vazo kırılmaya layık mıdır, değil midir? Bunun ispatı gerektir. Yoksa yapıcı bir olaya meydan vermiş olmayız. O olay yapıcı olmalı; yahut yapan belası bulmalı...

Aha Salih benim saatimle oynadı. Benim saatim oynanması icap etmeyen bir saatti. Salih'in bizim muayenehaneye gelip saatle oynayınca da değin yaptığı şeyler olağandı. Ne zaman ki bizim saatle, sahibi olan bir saatle oynadı. Bir yapıcılık meydana gelmiştir. Çünkü bizim saat oynanması gerekmeyen bir saatti... Salih bizin saatle oynadıktan sonra öyle bir hale gelmiş ki: Ben yüzüne bakmadın. O kadar tuhaf olmuş... Hiç, gitmişti... İsterse yerine altın saat getirsin.. Allah herkesi sahibi olan eşya ile oynamaktan korusun...

3. Eşya sahipleri olursa canlıdır.. Canlı, sahipli veyahut tecavüz edilmemesi gereken eşyalar canlıdır. Bu eşyalara dokunanlar çarpılır.. Çarpılmanın esası budur.

Ayrıca Hüseyin bir kapak açtı. Ne mutlu ona ki beraat kağıtsız iş yapa.. Niye? Çünkü: Affa uğrayacaktır. Af sayesinde mertebesi yükselecektir...

Şimdi ne mutlu Salih'e ki, yahut ona ki sahipli şeye el sürdü...

Dokunduğu şey sahiplidir. Canlıdır, çarpılarak seviyesi yükselecektir. Mevla görelim neyler, neylerse güzel eyler. Salih, o ki hayvan bir adam değildir. Bu kadar kulağınızda kalsın.. Çünkü işler o kadar karışık.

Af öğretici ile öğrenci arasında olmazsa bir şey çıkmaz. Şimdi İngilizceye başlayabiliriz.

4. Gelelim Mevlana'nın kıssasına: Muhip bahsi. Birkaç gün önce Kuşakçı ile halvet ettik. Ben efkarlıyım.. "Ben bu köpeklikten ne zaman kurtulacağım?" dedi. Yoo sen neden böyle diyorsun.. "Ben de payımalıyım bu gülşenin..."

desene dedim...

Öyle ama efendin Mevlana “Artık köpekliğe veda et!” diyor... Ben daha dışarıda imişim; içeri girip aslanlar gibi kükreyeceğim...” diyorsa da. Mevlana’nın ne demek istediğini anlayamamış. Şimdi Mevlana’ya **“Be adam okuyanın anlayamayacağı kitabı niye yazarsın desem haksız mıyım?...”**

Mesnevi bu kıssası ile demek istiyor ki: Dışarıdaki muhiplerin konuşmaları, sevmeleri köpeklerin ürümesi gibi sayılıyor... Artık muhiplik halinden veda edin diyor.. İşte bitti. Mevlana hikâyesi budur. Dışarıda it gibi ürüyeceğine içerde aslanlar gibi can var diyor Mevlana...

Her insanda bu kabiliyet vardır; ilahî yaşama kabiliyeti... Ne yazık ki insanların bundan haberi yoktur...

+

30.12.1961

Bir Dersteyiz:

1. Kısa konuşun kısa; ben densiz değilim, hele şarklı hiç değilim...

2. İnsan, yalanı doğru gibi söyler hakkıdır; doğruyu yalan gibi söyler, hakkıdır.

3. Bu elli kuruş ondan mükâfaten kesildi; çünkü insan gibi konuştu...

4. Fazla konuşma yok; ihtiyarlarım yoksa...

5. İki gün önce ki söylediğini unuttuktan sonra senin batmanın kaçsa ki... Sus, sus! Ötme...

6. Aferin Cumhur Ağa öp peygamberin elini de için açılsın...

7. Peygamber Ağa dua etsin de İsmet İtler safına girsin; insanlar safına değil...

8. İncil’e göre Allah sevgidir.

Bu söz üzerine bir konuk öğreticimin eline öptü.

Uydurma öpmüş olacak ki:

- Yok öyle değil; şapur şupur...

Gülüşmeler...

9. Gülmek... Gülmemiş olmak ne acı. Gülmenin vücuda verdiği gençlik, hücre gençliği hiç akla gelmez.

10. Bu sırada bir konuk daha öptü Sayın Öğreticimin elini. Sayın Öğreticim:

- Hah işte böyle; şapur, şapur.

Aha bak, ben yirmi altı kız sevdim. Evdekinin 14. olduğunu bağıra bağır söylerim... Niçin? Bana göre iyi olduğu için söylerim...

11. Komo! Komünist bağınaz demek...

12. Seven adamdan korkmalı. Zaten Candan korkulmaz; muhipler gayet tehlikelidir. Muhipler gayet serbesttir. Çünkü yuları yok!..

13. Sevğiden olan hiçbir şeyin hesabı sorulmaz. Sevğiden ne gelirse hoş geldi, sefa geldi.

Öğrenci olacağına söz verdiği halde sigara içen bir öğrenciye:

- Sigaradan kurtuluncaya kadar askıya alındın. Yeniden öğrenci olmak istersen 50 lira vereceksin, pişrnâniyelik. Yoksa bu kapıdan içeriye adım atamazsın...

14. Bir konuk:

- Efendim, Nuri Çelet'in ortağının oğlu, adını bilmiyorum ortalığı karıştırmış. Kardeşime demiş ki: "Yahu bu senin kardeşin ne denli şahsiyetsizmiş ki... Hoca, onun huzurunda sizin oymağın büyüğüne, küçüğüne esip yağıyor. Kardeşin bunlara, hiç sesini çıkarmıyor. Az daha onun yerine ben kalkıp savunacaktım..." diyormuş.

- Çok iyi etmiş o öğrencimiz. Ne mutlu sana ki o eve bir bomba atılmış!

+

31.12.1961

İngilizce Dersindeyiz:

1. İsa'ya Bir Bakış: İsa sulh remzidir... Allah'ın kuzusu... Kuzuda görülen hallerin remzidir. Şimdi İsa'ya bu cihetten değineceğiz. Beşer harp olmadığı zamanı sulh sayar... Oysa kişi her an harp içindedir. Bir kilo et sekiz liraya yenir mi yahu! E yolunu bul ye, o zaman sulh olmaz. İsa'nın sulh sembolü olun demesi harp etmeyin anlamında değildir...

Ama beşerde bir hal daha var. Unutur. Fakat ehli aşk unutmaz... Beşer, ehli aşkın unutmamasını kin sayar. Hayır öyle değil. Aşk ehli olayı sadakatinden unutmaz. Fakat bir de dönün işaret çubuklarına bakın; kötüyü unutmaz, iyiyi unutmaz...

Oysa silah patlamıyor ama ne eza cefa çekiliyor; harp

olmazsa bu harp yok demek değil ki!..

Harp olmayacak.. Ne kapalı, ne açık... Bu yönden değerlidir...

İsa'nın harp olmasından kastı huzur demektir. Huzur içinde adam demek ne dâhili ne harici kaygısı olmayan adam demektir.

Peki, bu nasıl temin edilir? Boynuza yapışıp bırakmamakla olur. Boynuza yapışmakla ne oluyor ki?.. Çünkü o adam da birçok haller tecelli eder... Bir tekini söylersek yeter. Onda ariflik hali zuhur ediyor. Arif öyle bir bilgi sahibidir ki; alışılan bilgilerden değildir... Arifiyet mertebesinde bilgi ve malumat sahibi olmayandan kendine ve dünyaya yalnız zarar vardır... Onun ki tahrik ten başka şey değildir...

Bilgi ve malumat Salih ve Salih gibileri ezecektir...

Arifin bilgisi sahibine yalnız fayda temin eder.

Şimdi İsa'nın sıfatlarından biri de Arifiyettir. Arif oluşundandır ki sulh edici, sulh remzi almıştır. Onun için öbür peygamberler de bu yoktur. Bu hususta hiç kimse bu sığata lâıyk değildir.

İsa, sevgi, tevazu ve ilmiyet timsalidir.

Bolluk içinde yaşamak için hırsızlık yapmak zorunda kalır insan...

Arifiyet mertebesinde sulhun timsali nasıl olur? O adam huzura varmış, huzur içinde demektir. Ancak huzur içinde olan sulhun timsali olur. Diğerleri harp olmadığı zamanlar sulh içinde yaşadıklarını sanırlar, ama aldanırlar.

Yusuf Ziya Ortaç gibiler kendilerine ve âleme beladırlar. Bunlar bu dünyada mevcut olduğuna göre, bunları da yok edemeyeceğimize göre, bunlardan bize pislik sıçrayacaktır. Rahatsız olacağız...

Yazarak, okuyarak, bu sıçramadan kendimizi koruyamayacağımıza göre; iyi yazın, şöyle yazın böyle yazın diyemeyiz; çünkü, Yusuf Ziyayı yaratan, beğenerek, severek yaratmıştır. Yaaa anlamadınız... Zordur, zor... Buna Fassı Hikmet-i Yakubiye de dokunur Muhittin Arabi Hazretleri... Orada Allah'ın bir ecri, bir iradesi var denir... Beğenilmeyen şeyler onun emridir... Emri gereğince... O hasıl kötü olmasın; yani onun hissesine düşen borcu icabı;

kötüdür. Bunun dışına çıkamayacaktır...

Kötü hâller Allah emridir; fakat haşa Allah'ın iradesi değildir. Herif bu iradeyi bir ele almış... Ne adammış yahu?.. Onun için Peygamberlere vazife veriyor... Vah... yâ... yâ...

Peygamberler boşuna nasihatte bulunuyorlar. Bilmezler ki: Peygamberlerin emri Allah'ın emri hilafınadır.

İradeye gelince Peygamberlere bu vazife verilmiştir. Onlar Allah'ın iradesine karşı gelmişlerdir. Peygamberler haksız oluyolar..

Peygamberler Allah'ın emrine karşı geliyorlar; ama iradesine karışamazlar..

Allah, Rakı içilmesin ister... Bu Allah'ın iradesidir. İçilirse emridir...

İşte bunun gibi, bu kadar adamlardan Falih Rıfkı ve Y. Ziya Ortaç gibi adamlardan kurtulma huzura kavuşmak ve huzur içinde olmakla olur,

Ama sen onu yunit olarak duyarsın... Yunit demek vahdet demektir. Sen onu bir yazar olarak ele alıyorsun.. Böyle olmakla kendine ve ona zülüm ediyorsun..

Huzuru kaçan adanın sulhla ilgisi yok demektir. Huzur olmayan adam harp içinde denektir..

Halbuki arif adamlar, sultanlar şaşu görmedikleri için üzülmezler... Onu karışık bir dram olarak alırlar.. Çünkü: o insanlık hassasına malik değildir. Sen alışmışsın her insanı insan görmeye; oysa o insan değildir.

İnsan olmak emek vermekle olur; ilk basamağı öğrenci olmaktadır...

'Hâlbuki sultanlar bakarken şaşu bakmaz. Anormal görmez.. Doğru görür, taslak görür... **Onun için: Güzel gördün taparım; çirkin gördüm kaçarım...**

Kötü bir şeyle ilgin olursa huzursuzluk içindesiniz...

İsa, çarmıha gerilinceye değin huzur içinde idi. Siz kimsiniz ki benim huzurumu kaçırasınız demiştir. Huzurun kaçması bilinçsizliktendir.

2. Hayatta ilk defa bir seyyah dönerek avdet etti. Vakti saati geldi. Dişçi Oğuz avdet etti. Vakti saati geldi. Bu adamın seyyahlık tarihi:1933'tür. 28 yıl önce

Seyyah bir daha avdet edilemez dense yeridir.

Bir öğrenci:

- Efendim seyyahlık sebebi nedir. Neden seyyah oldu?
- Oo uzun... Bir tekini söyleyeyim: Beraat kâğıtsız bir

kızın ırzına geçti; sonra sahip çıkmadı...

3. Doğru ile yanlışın hiç farkı yoktur. Yalnız sen hatana sahip çık! Yapan insandır. O insanlığının icabı yapıyor.. Yalnız buna sahip çıkmak gerek; çünkü Allah'ın emrine karşı gelinmez...

+

6.1.1962

1. Dersteyiz.

- Padişah Ağa, sen Hürvatan gazetesini gerektiği gibi okumuyor muşsun?

- Okuyamıyorum...

- Peki bize niçin haber vermedin?..

- ...

- Sorumluluk duygusu olmadığından. Sorumluluk duygusunun yokluğundan. Sorumluluk duygusu insanı hayvandan ayırır...

Şimdi bizimkiler sorumluluk altındayım der. Yalan ha, onunki para, menfaat... Bir de çok çalıştığını o bu görsün diye... İşte bu adama ne çok çalışıyor derler... Bir de ona derler ki ne sorumlu adam... Yalan ha, soralım eğer o kadını bırakabilmiş mi?

Bak bana, dokuzda çıkabiliyorum evden. Gönül ister ki daha erken çıkabileyim. Bir doktor erken erken çıkıp muayenehaneye gelir. Ona soralım, evin ihtiyaçlarını görmüş mü? Söylemesi gerekenleri söylemiş mi? Çocuğu ne halde? Bütün bunların olmaması neden bakayım? Sorumluluk duygusunun olmamasından.

Sorumluluk duygusu olmayanlar namussuzdur. Onlar namusu avratın fasa fisosun da ararlar.

Benim sorumlu oluşumdur ki ayırır beni akrabalarımın...

2. Şimdi Uğur'un ikrarı var. Öğrenciye yakışmayacak haller; okuldan kaçmak, kız peşine düşmek... v.b. şeyler. Dün bu yaptıklarından utanç hissi duymuş... Bana söyleyince, "Ulan eğer ciddi isen Meydanevi'ne gel!" dedik. Kabul etti. Demek ki Meydanevi başka...

Ben, burada forumda sizlere darılıyorsam, sizleri azarlıyorsam bu sizler için bir lütuftur...

Şimdi gel bakalım şuraya Uğur Ağa... Uğur, öğrenciye yakışmayacak haller yapmamaya tövbe edecek... Muhip ve canların ellerini öpecek yan baştan...

Kaldır bakayım ellerini kaldır... kaldır.. Hah şöyle.. Bir daha böyle şey yapmayacağım de... Ellerini kaldır... Kaldır, kaldır, sıçanlar gibi... Hah şöyle... Dön bakayım, dön, dön... Dört kıblenin dördüne de dön... Hah oldu... Öp bakalım şimdi yan baştan... Ben seni foruma döküp rezil edeyim de gör...

3. Sayın Öğreticimin etkisinde kalarak biraz önce ak dediğine şimdi kara diyen öğrenciye:

- Ben şeytanurrecim mim ki insanı yanlış yola sevk edeyim. Sıkıştırmamla hemen dönmemeliydin... Ben hayvanlık yaptım diye sen de yapmalı mısın? Söyle bakalım?.. İlerlemek demek hayvanlıktan kurtulmak demektir..

4. Bir konuk:

- Efendim sen; ben namuslu isem siz namussuzsunuz... Yok, siz namuslu iseniz, ben namussuzum dediniz. Ben bunu anlamadım?..

- Öyle tepeden inme demedik... Sorumluluk duygusunu anlattık.

- Yine de anlamadım...

- Dur öyleyse... Sen sigara içer misin?..

- Evet.

- Sen namussuzsun!.. Sen muhakkak hırsızlık yapar; zina eder, ırza geçersin. Her şeye adaysındır...

- Ben sigara içenin fenalığa aday olduğuna inanmıyorum?..

- Sen sigaradan şeker gibi tat alıyor musun?

- Hayır!..

- Ee... öyleyse...

- Benim sigara tiryakisi olduğum gibi sen de öğretmenlik tiryakisi olmuştundur. Sen bu öğretmenliği bırakabilir misin?

- Ben bunları kendin çağırmadım ki. Hem senin

yaptığımla benim yaptığım bir mi? Bu ikisi bir olabilir mi?..

- Hayır!..
- Aferin. Sen sigarayı fena bildiğin halde içiyor musun?..
- Evet!
- İşte ben buna hayvanlık diyorum. Çünkü sorumluluk duygusu yok...

5. Bir başkasına dönerek:

- Ee sen söyle o payını aldı... Bir deyeceğin var mı?
- Yok!..

- Ee fasıl bitti. Çok işler gördük. Sigara içen sorumluluk duygusundan yoksundur. Çünkü: Demek oluyor ki o adamın fenalığa karşı teslim olma huyu vardır... O Bektaşî'nin sözü ne güzel: "Eğer her günah rakı gibi tesir yapsa idi hiç ayık kimse kalmazdı." diyor.

6. Bu arada Hacı Hüseyin'e döner:

- Hacı Hüseyin güzel saçmaladığı için 25 kuruş. Nejat'a da güzel güldüğü için 25 kuruş...

7. Musikiye başlandı ve ney üfleyen bir öğrenci için::

- Ney çalıyor. Hah! Konuştur... Ağlat!..

Yiğit ol, bir bardak suda fırtına kopart! Yiğit ol bir batutada (ölçü) oyun çıkart!.. Kariyi ne yapmalı? Kızı ne yapmalı? Değil mi murat Ağa?..

8. Nazif Ağaya, sen öğrenci olalı hiç iyi intiba bırakmadın; devamsızlık yaptın, tam bir şarklı gibi... Geçmiş bırakalım şimdi söyle? Bugünden öte sende bu deveyi güdecek hal var mı? Yoksa seni talik edelim mi? Çengeli biliyorsun?

- Çengelde kalmak istemiyorum?
- Yok, acele etme!.. Söyle aşk var mı? Onu söyle?..

Buraya lâıyk hareket edebilir misin? Sen yataktan kalkar dükkâna gidermişsin... Demek ki bu adam uykuda...

- Efendim gece çalışıyorum. Gündüz kafam dağılıyor.
- Tuncay, ne dersin? Doğru mu bu yaptığı?
- Ben de şikâyetçiyim bundan...
- Bu anormal şey... Böyle olursa derslere gelemez tabi.

Peki, bir geceyi feda edemez misin?

- Aksilik oluyor da...
- Bir geceyi feda etsen ne lazım gelir?..
- Evet efendim olabilir?..

- Peki şimdiye kadar niye yapmadın?

- Yapamadım efendim.

- Demek ki bizim intibamız (izlenimiz) doğru. Senin gelmen gerekti. Demek ki bu hükmümüzde yanılmamışsınız... Şimdi maziye silelim. Sen bu andan itibaren çengele mi asılacaksın, öğrenci gibi faaliyette mi bulunacaksın?

- Bazen çok önemli işler çıkar.

- Dükkânı kapayacaksın. Kilitlersen aç mı kalırsın? Aç kalır mı bu adam? Söyle, ciddiyeti duyabiliyor musun?..

- Öğrenci kalmak istiyorum?

- Biz de buna karşılık geçmişî silelim. Şimdi mazinin silinmesine karşılık sünger, sabun parası.

Hasıl kelim belâ!.. Bizi meşgul etmemeliydin... Şimdi sana 30 liracık ceza keseceğiz...

-Kaç para efendim?..

- 30 lira... ..

- Mümkünse 20 liraya insin. İşler kesat...

-Peki, Doçenti kırmayalım. 20 olsun. 4 taksitte ödeyeceksin. Bir de bunun başına birini bela yapalım.. Kimi, kimi? Cumhur'u tayin edelim. Ulan Cumhur, miz miz izleyeceksin... Pır pır geldi, bu işi Hüseyin'e verelim... Sen de bu adama lazım geleni yap! Var mı sözün Nazif Ağa?..

- Yok!

- Öğrenciler bu adamın yeniden doğuşuna dua edecek! Dervişlerin duası... Onu göz hapsine alacaksınız! Denetleyeceksiniz, gözetleyeceksiniz, var mı bir sözün?

- Yok!..

- Tuncay bir diyeceğin var mı?

- Yok!

- Şu halde tamam! Uğur için de duacı olacaksınız. Yani onu gözetleyeceksiniz. Yılmaz'ı nasıl gözetledinizse... Bunu da öyle izleyeceksiniz.

Kimin ne sözü varsa söylesin... Tamam, ders paydos...

9. Gitmeden önce bir konuk:

- Efendim buranın gayesi ne?

- Buraya gelenler hayvan iken insan olur...

Öğrencilere dönerek:

- Dur şimdi soralım. Ulan sen buraya gelmezden önce hayvan mı idin, insan mı idin?..

- Hayvan!

- Sen?

- Ben de..

- Sen!..

- Ben de, ben de, ben de... ben de..

- İşte ben bu hayvanlarla on altı yıldır bu ahırda birlikte dayakla insan etmeye çalışıyorum. İşte bu sana küçük bir cevap olsun!

- Acaba hangi yönden hayvan?

- İnsan şeklinde hayvan.

- Örnek göster!

- Bunlar kendilerine zararlı olanı bile bile yaparlardı...

- Daima bunları örnek gösteriyorsunuz!..

- Bundan daha iyi örnek mi olur? Ocağın batmaya senin.. İnsaf yahû, rakıyı içip, saza gidip olmaz boku yiyip sağa sola kafa tutanı bu huyundan döndürmek kolay mı? Kolay iş midir bu?

- Zor tabii!..

- Öyleyse, 16 yıldan beri bunları mı öğrettin diye hafife aldığın bu sözü geri al! Bunlar kötü huylarını terk ettiler.

- Sen bunlara ne gösterdin ki terk edebildiler?..

- Bu sözün güzel! Ama önceki sözünü geri al!

- Aldım efendim!..

- Aldın mı? Güzel. Gelin bunun şerefine bir şarkı okuyalım!

- Rast şarkı...

- Hayır Efendim Na't olsun...

- Olsun, okuyalım... Bu okuyacağımız ise peygamberlere methiye... Hangi peygambere?..

-.Muhammed'e... Ama onlar bana gâvur desinler ne çıkar...

Okunduktan sonra:

- Nasıl buldun bakalım?

10. Berikine dönerek:

- Gördün mü, dinsizin musikisini? Dinsiz musikisine benzer mi? Benzer yeri var mı dinsiz musikisine?..

- Hayır!

- Aferin, gelelim arkadaşının sorusuna... Gösterdiğim şeyler öyle şeyler ki: "Efendim, yoluna öleyim, bin lira

vereyim bana göster!” demekle gösterilmez! Ancak bir şart ile görebilirsin: Buraya gelip gitmekle... Aha cevabın...

- Efendim özü hakkında bir şeyler...

- On beş dakika önce söyledik. Bu hayvanlara insanlık öğretiyoruz...

- Peki, bir soru: daha soracağım?

- Sor, sor... Ne müşkülün varsa sor?

- Efendim biraz önce insanlara özge din, hayvanlara özge din dediniz. Ben bundan bir şey anlamadım. İnsanlara özge dinde ne görülür? Hayvanlara özge dinde ne görülür?..

- Şimdi bütün ilimleri ikiye ayırırız! Lan İmam Baba buraya bak! Bu kaynının kafası işlek! Hayvanlıktan kurtulursa Şaban'ı geçer. Geçmezse ben bu bıyığı yürütürüm! Gelelim soruna:

Bir: Bizde evlenmek var... Evlenme de, sevme de böyle...

İki: Din de öyle... Dindar olanlar en az benim gibi olur!

Aha sana iki örnek: Bizimkiler, salatı daimun üzere olurlar. Daimi oruç içindedirler... Akşama kadar aç kal, sonra baklava ye!..

Bizimkiler, Allah'tan korkarlar...

İmam Baba kaynın gidiyor ha!..

- Ama Kuran da yazıyor.

- Dur oğlum dur... Senin batmanın kaçça?.. Sen nasıl inanırsın 1.400 yıllık kitaba... 30 yılda Atatürk, İnönü komünist oldu... Tarih değiştirilirse... Senin vicdanına havale ediyorum. Ben bunlara bakkala söylemem. Sen aydın sayılırsın... Koskoca öğretmensin...

- Bir şey diyemem, yetkim yok!

- Aferin! Demek ki bir mesele ile karşı karşıya kaldın!

- Evet!

- Gelelim oruç bahsine. Mahallende aç varsa yemek yemek de serbest değilsin! Kanunen kimse bir şey deyemez. Dinî bakımdan da bu böyledir... Bir de bu ağızdan bu vücuda zararlı bir şey giremez!

- Efendim ben oruç tutanı, namaz kılanı Müslüman saymıyorum ki?..

- Dur oğlum dur! Çünkü ben öğretmenlere iyi verişttirim.

Bunlar evladı vatan yetiştirecekler...

- Efendim her şeyiniz iyi, güzel... Fakat niçin dar çerçevedesiniz?

- Bana iftira ettin. Dar çerçevede olsam sen ayağıma gelir miydin?

- Demek ki bana gelsin diyorsunuz?

- Gel de demiyorum. Kovada su durur. Kova gelin içimdeki suyu için mi der? Susayan gider içer... Işık da böyle. Yalnız seni başkası aldattı ise; yani benim hakkımda sana iyi dedilerse veya kötü dedilerse suç bende mi? O zaman seni başkasının sözü ile hareket etti diye mahkemeye çekerim! "Hele gidip; bir de ben göreyim!" demedin diye... Dur dur, acele etme!

- Efendim konuşturamıyorsunuz ki?..

- Konuşturur muyum ya! Ortalıkta cenaze var!

- Bu konuda sizinle beraberim..

- Hah bitti!

11. Bir konuk:

- Efendim siz kendinizi gezerek, okuyarak yetiştirdiniz..

Niçin kitap yayınlayarak öğretinizi genişletmiyorsunuz?

- İşte yine döndü dolaşıldı kitap konusuna gelindi. Güzel bir nokta... Daima karşılaşırım bu soru ile. Haklı, gayet haklı.. Cevap çok... Tarihten bir örnek göstereceğim: Sokrat bir satır yazı bırakmamıştır. Bunu biliyor musun?

- Evet!

- İsrar ettiler yazmadı. Niçin dediler. Ben cinsi beşerin sadrına yazarım dedi... Ömrünün sonuna değin sözünü tuttu. Eflatunda yazıya hevesli idi, yazdı, yazdı, yazdı...

- Efendim.

- Dur oğlum dur! Bir kitapta okudum. Martino'nun kitabından. Diyor ki: Ah yazı yazmak ne kadar fena imiş. Öksüz bir çocuğa benzermiş. Sahibi yok ki: Ben şunu murat ettim desin... Bunun karşısında bu şekilde soru sormandan dolayı haya duymuyor musunuz?

- Hayır!

- Ben sadırlara yazıyorum. Cinsi beşerin sadrına. Yazılmaya layık olanlara, yazılması lüzumlu olanlara yazıyorum... Yazı yazarsan yazdığım yazıdan çeşit çeşit mana çıkarıyorlar.

Benim çocukluk sıralarında yüzü açık giden kadına oruspu derlerdi. Hakikat zamana göre değişir... Bugün içki haramdır... Ama fabrikalar çok! Eğer Yeşilaycılar başarı gösterse yurdun durumu sarsılır. Dur dur, bu bahsi öldürmeden geçemeyiz... Yazı yazarlar beşere fenalık yapmıştır... Peygamberler yazı yazdılsa; bakın yazdılsa diyorum! Çünkü kitaptan benim anladığım başka, papazların, hocaların anladığı başka...

- Öyle ise kitapları inkâr ediyorsunuz!

- Geç... Adam arayın! Benim okumama gelince bilinçsizlerin hücumunu önlemek, beşerin kıldığı kirşleri görmek için okuyorum... Şimdi dersimiz tamam.. Başka bir soracağın varsa sor! Yoksa marş...

- Yok!

- Marş! Dersimiz bitmiştir...

+

7.1.1962

1. Bugünkü derste İlköğretim Müfettişi Hamdi Turan'la sözleştik. Ertesi gün 19.30'da Öğretmenler Lokalinde buluşup birlikte derse gelecektik.

Öğretmenler lokaline gittim. İçerisi göz gözü görmeyecek derecede dumanlı idi. Zorlukla nefes alınıyordu.

Garsonu çağırdım:

"Nedir bu duman?" dedim.

"Mutfakta kebab yapıyorlar da ondan..." dedi.

Ne deyebilirsin. 20 dakika kadar bekledim. Hamdi Turan Bey gelmedi. Bu durum beni şaşırtmadı. Çünkü bizde verilen sözler pek yerine getirilmez. Bir şarklının sözünde durmaması olağandı.

2. Derse geldim. Öğreticim derse girdi. "Bugün gündem yüklü!" diyerek derse başladı. Padişah'a dönerek:

"Padişah Ağa, sen Hür Vatan gazetesini gerektiği şekilde okuyamamışsın..."

"Okuyamadım!.."

"Peki bize niçin haber vermedin? Sorumluluk duygusunun yokluğundan mı?"

Bunun üzerine Padişah: Türlü gerekçeler ileri sürdü ise de sonunda teslim olmak zorunda kaldı...

Bunun üzerine Sayın Öğreticim açıklamalarına geçti:
"Sorumluluk duygusu, insanı hayvandan ayırır.

Şimdi bizimkiler sorumluluk altındayım der. Yalan ha!..

Onun ki para, çıkar....

Bir de onun çok çalışmasından söz ederler. Bir de onun için derler ki 'Ne sorumlu adam!..' Yalan ha!.. Soralım, eğer o kadını bırakabilmiş mi?

Bak bana... Saat 9'da evden çıkıyorum. Gönül ister. Örneğin bir doktor erken erken çıkıp saat sekizde muayenehanesine gelir. Ona soralım: Evin ihtiyaçlarını görmüş mü? Söylemesini gerekeni söylemiş mi? Çocuğu ne halde? Bütün bunlar neden bakayım?... Sorumluluk duygusunun olmadığındandır...

+

13.1.1962

1. Dersteyiz. Sayın Öğreticim geldi.

- Efendim Padişah 40 dakika geç geldi...

- Niçin geciktin Padişah Ağa. Söyle bakalım?

- Efendim eve misafir gelmişti.

- Bu kez bağışladım. Bir daha konukları bırakıp geleceğini, anlaşıldı mı?

- Evet!..

2. Bir öğrenci:

- Efendim Boyacı derse ciddi davranmıyor.

- Öyle mi Boyacı?

- Hık mık... İhmalkârlık efendim!

- Bu kez bağışladık. Yenilerse 50 kuruş... Size gösteririm buraya gelmeyi... Aklı olan kaçır.

3.- Efendim İmre usul vurmuyor!

- Peki sen izleyiver.

4. Hicazhümayın makamı okunurken bir öğrenciye:

- Yerde sürünemiyor, yerde sürünemiyorsunuz... Yerde sürünür gibi okuyacaksınız! Yoksa hicazhumayun olmaz...

5. Onun boya sürmesi açlığındandır. Onlara acıyalım yahu! Hiç daha böyle konuşmamıştık!

- Medeniyet gitti..

- Ne medeniyeti?

6. Bir öğrenciye:

- Hümayun manevi büyükler makamıdır... Aklın fikrin

burada olacak. Ud'u takip edeceksin. Sen tamburcu musun?

- Peki efendim!..

7. - Efendim Salih Bey önceleri gelirdi... Şimdi gelip okumuyor.

- Kolay mı ki? Nasip! Nasip!

- Efendim onu sorumlu kılmıştık!..

- O, o an içindi. O mertebeyi bırakmamalı idi..

Yüzlercesi geldi, kaçtı kaldı şurada... Kalmaya adam isterim.

8. Musikişinas behemehal makamşinas olacak! Kolay mı? Her makamda ayrı bir âlem var...

9. Bir kıza kızlığı, bir kadına kadınlığı, erkeğe erkekliği musiki öğretir. Bizim musiki, bu musiki öğretir... Ben nasıl bir kıza evlenmeliyim demeli insan...

10. Onlar makine adamlardır. Vaktinde yatar, vaktinde kalkar.. Bu adamlar putperesttirler... O adamlar yarattıkları çerçeveye tapıyorlar... Cemiyetin içinde, kurduğu çerçeve içinde... Cemiyet bunlara katıyen tesir etmez!

Cemiyet içindedirler hiçbirleriyle ilgileri yoktur. Tam bir hayvandırılar...

11. Bir konuk:

- Her şeyinizi tasvip ettim. Yalnız Ali Fuat Başgil hakkında ki beyanınızı tasvip etmedim! Hem de hazmedemedim.

- Ben ona hiç bir zaman profesör demem; gerici derim. Ama ben küfürbaz değilim... Daha azını söyleyemem çünkü! Ben onlara bundan başka kelime ile seslenemem...

- Ama biraz mücerret oluyor.

- Geç böyle eski kelimeleri... Onlara böyle demem, en aşağı kelimelerle hitap etmem düşmanlığımdan değil, bu benim duygum... Bu benim görüşüm... Bana, benim görüşlerime saygın olmalı... Sen de başka çeşit görebilirsin. Hatta beni de başka türlü görebilirsin... Bu senin görüşündür, hürmet ederim... Nasıl bakalım gördün mü demokrasiyi...

+

14.1.1962

1. Bu ders oldukça kalabalıktır. Kardeşim Hasan

ile Sürmeli İmam da birlikte derse gelmişler. Gelenler çoğunlukla balıkçılar...

Öğreticim soruyor:

“Bunlar kim?”

Birisi yanıtlıyor:

“Bunlar bizi sevenler; yani muhipler...”

2. Bu ara İnönü’nün bir fotoğrafını gösteren Öğreticim.

“İnönü’nün bu fotoğrafı çerçevelenecek. Kâtip Ağa, sen bunun nasıl olacağını göster...”

+

25.2.1962

1. Bir katre içen çeşme-i pürhüan fenadan

Başın alamaz bir dahi baran-ı beladan...

+

4.4.1962

1. Siz benden büyük şeyler bekliyorsunuz; oysa ben küçük şeyler peşindeyim.

2. Antep Savaşında, Fransız ordusundan biri kente namaz kılmak için bir camiye gelmiş. Namaz kılıp çıkınca bakmış ki çizmesi yok. Çağırmış Hoca’yı:

“Nerede benim çizme?”

Hoca da:

“Gitti!” deyince Hintli asker:

“Buraya gâvur girmez, Müslüman da çizmeyi çalmaz... Peki nerde benim bu çizme?” demiş.

3. Hocalar seferberlikte bir ramazan günü cepheye giden erlerin arasına girerek: “Evladım, fitrenizi zekâtınızı verin de öyle gidin!” demiş...

+

15.4.1962

1. Öğreticim anlatıyor:

Nefs-i emare: Hırsızlık, kin, zina, kibir...

Nefs-i levvame: Kötü hallerde bulunan birinin o kötü hallerinden rahatsız olmaya başlaması, yaptıklarından nefret etmesi, onun aşağılığını gören ondan kendisini korur. Fakat onun aşağılığını hor görme...

Nefs-i mülhime: Beraat kâğıtsız olarak içine doğan iyi hislerin etkisi altında kalmak... Perişan, ekmek parası az, rakıya veriyor. Rakıyı bıraksa iyi olur. Bu his içine doğdu.

Bunu ona söyleyeyim, bu bir nefistir.

Nefs-i mülhime: Tatmin edilmiş olmak. Nefs-i mülhimenin sonucudur. Yani beraat kâğıtsız olarak sana gelen ilhamın tatbikine geçer. Tabiiatiyle iyi olan, samimi olan da rahata kavuşur, tatmin edilirsin. Ne büyük felâkettir. Tatmin edilmekle ocağa ateş atılmıştır.

Nefs-i emareden fenadır. O birincisinde olmazsa ikincisinde yakalanır.

Nefs-i raziye: Nefs-i mutmainenin tabii sonucudur. Yani kendi ve dünya âleminde razıdır. Mister Ayzli buna iyi bir örnektir. Mesut geldi mesut gitti.

Nefs-i marziye: Nefs-i raziyeden olanın tek farkı derdidir. Rızalanmış etraf kendi gibi kalmıştır. Çok az bi derdi vardır. İster ki bundan da kurtulsun.. Temennisi budur.

Nefs-i safiye: Evliyaullahta ve peygamberlerde bulunan iyi hisler... Aralarından hiç fark yoktur. Aman dikkat edin. Biz anlayasınız diye söylüyoruz. Gayet tehlikelidir. Bir teknik görüştür. İnsanın ne mal olduğunu anlatmaya yarar...

+

30.4.1962

1. Zekeriya Beyaz'la karşılaştım gazete alırken. Anlamalı anlamalı bakiştık... "Selâmünaleyküm!" dedi bana... "Günaydın!" dedim gıcıklığına.

Türk olanın Türkçü olanın diline sahip çıkması gerektiğini söylemişim onlara. Diretiyorlar...

"Selâmünaleyküm!" demekle... Arap hayranı bunlar...

Bu Zekeriya Beyaz bana tuzak kurup tertip hazırlayanlardan. Bana komünist diyenlerden. Çok sinsi, tam bir Arapçı... Acınacak bir hali var bunun. Yarın toplumun başına belâ olacak bu adam...

Millî Eğitim Müfettişlerinden biri benimle Sayın Öğreticime şöyle bir mesaj gönderiyor:

"Maneviyatın bittiği yerde hayvaniyet başlar."

Bizleri, dinsiz, mason, komünist olarak biliyorlar ya...

Öğreticim da yanıt veriyor ve aşağıdaki satırları bana dikte ettiriyor.

"Öteden beri adettir. Madde mâna diye söz edilir. Bu ikilik çok eski çağların kalıntısı olup etkisi büyüktür. Bu

ikiliğin yarattığın anlayışın o çağlarda alıp yürümesi gayr-i tabi görülmez.

Fakat o çağlar sağduyu gereği olarak artık gerilimde bırakılmıştır.

2. Bütün şark âleminin direnmesine rağmen yine geride bırakılmıştır, bırakılacaktır. Bırakılmamasının çare ve ilacı mutlak olarak yoktur.

3. Hele Rönesans'tan sonra (En az 400 yıl önce) hâla madde - mâna ayrılığı yapmak, "Maneviyatın bittiği yerde hayvanlık başlar" yollu şüphesiz iyi niyetli düşünce tarzları ve benzeri hükümler muhakkak gayr-i ilmi olmaya mahkumdur.

4. Lütfen şu küçük örneğe dikkat edelim. Sirke bir maddedir. Maddesi icabı da özellikleri vardır. Sirkenin maddi kısmını özelliklerinden ayırabilir miyiz? Yani sirkenin maddesi olmadan hassalarını tasavvur edilebilir mi? Ya da sirke hasseleri varken sirke maddesinin olmamasına imkân olur mu? Söylemeye hacet yok ki bu küçük çaplı örnek ne büyük çaplı örneklerle yol açar... Yollar açıldıkça bizler de o yollarda Rönesans'tan sonra ki düşünce tarzlarına sadık kalarak, yolculuk yaparsak, ne güzel sahalarla karşılaşacağız. Bunu bilvesile haber vermek isterim.

5. Bu yolculuğu yapacak olanın "yiğit olması şarttır. Böyle bir yiğit o güzelim sahalara eriştiğinde ne ile karşılaşır biliyor musunuz?

İki cins insan:

(1) Dış gibi içi de insan olan insan,

(2) Dış insan görünüşlü olduğu halde içi hayvan olan insan...

Sözüm bitti demektir. Ben sizi yerinizde olsam bundan böyle yukarıdaki satırların ışığı altında, madde - mâna ikiliği ile uğraşacağıma bu iki cins insanın nedenleri ile uğraşırım.

Derin saygılarımla,
MHD Öğreticisi
Dr. Emin Kılıç Kale

+

Not: Bu mesajı istediklerinize takdim edebilirsiniz..."

+

İlköğretim Müfettişi Hamdi Turan, dışardan ilkokulu bitirme sınavına giren öğrencilerimizden biriyle sınavda, durup dururken, Öğreticimizle ilgili tartışmaya girmiş “Maneviyatın bittiği yerde hayvanlık başlar” demiş ve: “Git bu mesajı Öğreticine söyle!..” diye de tembihlemiş. O da gelip söyleyince Öğreticim da yukarıdaki satırları yazdırdı.

Şimdi öğrencimiz küçüktür. Köyden kente göçmüş bir ailenin çocuğudur. Köyünde okul olmadığı için öğrenim görmemiştir. Adı Kerem Özgündüz olan bu öğrencimiz kilimci kalfalığı yapmaktadır ve tek amacı bir ilkokul diploması almaktır.

Girmiş sınav odasına. Biliyorlar Emin Kılıç Kale’nin öğrencisi olduğunu.

Sormuş Başöğretmen:

“Türkiye’nin kaç Allah’ı var?”

Yanıtlamış öğrencimiz:

“Değil Türkiye’nin dünyanın bir Allah’a var!”

“Ama Öğreticiniz, Türkiye’nin üç Allah’ı var! diyor...”

deyince öğrencimiz hemen yanıtı yapıştırıyor:

“Onu gider kendisinden sorarsınız?” diyor.

Bunun üzerine Hamdi Turan adlı müfettiş de “Maneviyatın bittiği yerde hayvanlık başlar!” mesajını gönderiyor.

6. Dayı Ahmet Ağa İlkokulu öğretmenlerinden bir bayan bir öğrencimizle: “Çoğunluk - azınlık kavramları ilgili düşüncelerinizi açıkla mısınız” diye bir mesaj gönderiyor.

İşte yanıt:

“Sayın Bayan Öğretmen,

1. Hep biliriz ki hemen bütün dünya devletleri nice asırlardan sonra döndü dolaştı İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”nde karar kıldı. Bu beyannamenin ilkeleri vardır. Bu beyannamenin önemi, herkesçe sosyal bakımdan ise de; ben, felsefi olarak değerlendiririm.

2. Beyannamenin ilkelerini şöylece özetlemek yerinde olur: Tabiidir ki insanlar birbirinden farklıdır. Bir olmalarına imkân da yoktur. Nasıl birbirlerinden farklı iseler hakları da aynı veçhiyle farklı olmak gerekir. Fakat dikkat etmeliyiz: Hakların birbirinden farklı olması her ferdin benimsediği hakka bir gölge getirebilir anlamına gelmez.

3. Buna göre bir insanın diğer bir insanın hakkına gölge getirmemeye kendini borçlu görmesi bir marifet sayılmamalı... Ya ne sayılmalı? İnsanlar arasındaki farkın icabı sayılmalı... Bu ise, insanım diyen her ferдин ilk duyacağı bir duygu olmalıdır. Bu duygudan yoksun olan bir kişi yukarıdaki satırlar ışığı altında çağın insanı olmamış olur. Yani gerçek mânada medenî insan olmamış olur... Yani ilkel (=Geri) olmuş olur...

4. Sayın Bayan öğretmen şimdi dinle: Hak dediğimiz kavramı yukarıdaki maddenin çerçevesi içinde yorumlarsak, sizin mesajınız da ileri sürdüğünüz "Çoğunluk - Azınlık kavramının yer almasına imkan kalır mı? Çünkü madem ki her ferдин kendine özgü bir hakkı vardır; bu kendiliğinden, azınlık denen bir hakkı veya çoğunluk denilen bir hakkı yok hale getirir. Binalaneyh sizin ileri sürdüğünüz örneği göre 125 bin kişide 30 kişi azınlığı teşkil eden 30 kişiden bahsederken haberiniz olmayarak her biri müstakil bir hak sahibi olan koca fertleri bir yana bırakarak esasında hayalden başka bir şey olmayan 30'luk bir toplum kavramı ile oyalanıyorsunuz. Yani esası bırakıp hayalle meşgulsünüz. Söylemeye hacet yoktur ki aynı veçhiyle 125 bin kişiden bahsederken de aynı verimsiz bir düşünce çölüne dalmış oluyorsunuz.

Derin saygılarımla, 1.5.1962

MHD Öğreticisi

Filozof Dr. Emin Kılıç Kale

+

NOT:

1. Bu mesajı irticalen not ettirirken bizi sevenlerden bir genç de ilgi ile dinliyordu. Yazıdan hoşlandı ve "Yalnız bu yazıların anlamını çözmek çok zordur!" dedi.

Kendisine şu cevabı verdim:

"Haklısınız, kolay değildir. Fakat anlaşılmayan yerleri gelip sahibinden sormak da zor değildir..."

2. Bu mesajımızı istediklerinize okuyabilirsiniz.

+

Bu mesajı Kerem Özgündüz, mesajı gönderen öğretmen Yüksel Bali adındaki bayana götürüp "İşte mesajınızın karşılığı, alın!" deyince öğretmen Yüksel Bali

ne dese beğenirsiniz: “Al götür mesajı, kendisinin olsun...” demiştir.

İşte yurdumuzdaki öğretmenin durumu budur. Vah Türkiye vah!...

+

6.5.1962

1. Efendim, dedim Sayın Öğreticime:

“Gericiler, karşı devrimciler Ankara’da gösteri yapmışlar...”

Sayın Öğretim her zamanki ön yargısıyla:

“Yalan, hakiye bütün bunlar; oyun, oyun... Kulak asma!”

Kendi kendime düşünüyorum. Nasıl olur, Ankara’nın göbeğinde yapılan bir gösteri var. Bu nasıl hâkiye olur, bu nasıl oyun olur... Bir türlü aklım almıyor... Otorite İnönü’nün elinden kayıp gidiyor ve buna oyun deniyor. ..

Şaşıyorum Öğreticimin bütün bu olaylara “Oyun!” demesine...

14’ler yurt dışına sürgün edilir... Oyun

Seçimleri karşı devrimciler kazanır... Oyun...

22 Şubat’ta ordu ayaklanır... Oyun...

Kuş kanadını kımıldatsa... Oyun...

Bütün bunlar İnönü’nün bir oyunu olarak görülüyor Öğreticim tarafından... Hepsi İnönü’nün isteği ile oluyor ve bütün bu olanlar İnönü’nün isteği ile oluyor ve bir oyun sayılıyor...

Bütün bu olayları yaptıran İnönü...

Bütün bu olaylar üstünde durulmuyor. Olayların boyutları gittikçe büyüyor. Böyle oyun mu olur. Bunların gerekçesini şöyle açıklıyor Öğreticim:

“Böylece ellerine tutamak arıyorlar. Bunlar zehir gibi adamlar. Geleceği görürler. Bunlar altı yıl bizi uyutmuşlar, 27 Mayıs devrimini yapacaklarını bizlere hissettirmemişler...”

Öğreticimin bu yargılarına ortak olmak zor geliyor bana... Mantık bulamıyorum bu düşüncelerinde. Yakıştıramıyorum kendisine...

Memleket bir anarşiye gidiyor, bir iç savaşa gidiyor, bir diktatörlüğe gidiyor. Ve bütün bunlara “oyun” deniyor.

+

5.8.1962

1. Tertipteyiz... Bir öğrenci söz aldı:

"Efendim dersten çıkmış, konuşa konuşa gidiyorduk. Yolda Gaziantep Milletvekili İmam İncioğlu ile karşılaştık. Kuşakçı ona laf attı: 'Bir milletvekili barda kız arkasına düşerse memleketin geleceğinden ümit kesmek gerek...' dedi. Bu sözleri duyan İncioğlu dönüp bize baktı. Sonra öğrendik ki arkamızdan bizi sormuş. Kendisine Bunlar, Emin Kılıç'ın öğrencileri demişler.

Boyacıbaşı atılarak: "Kuşakçıbaşının bu sözlerinde kasıt var!" demesi üzerine:

Kuşakçıbaşı: "Efendim Boyacıbaşı yalan söylüyor!" dedi.

Öğreticim baktı ki açık konuşmama var.

"Önemli değil. Öküzü boynuzundan yakalamalı. Bu sözleri söylerken hedef o... Şimdi bu Musikide Hayat Dersleri bakımından bu olayı değerlendireceğiz.

Dinleyin dinleyiciler. Kim var dinleyici olarak gelen. Sen... Söyle bakalım aklımıza esti. Sen burayı sever misin?

"Sevmesem gelir miyim?"

Ya!.. Gelinir, gelinir... Buraya gelen her niyetle gelir... Nurcular gelir, gider. İyi niyetle değil...

"Anladım efendim..."

"Haa!.. Nasıl gelirse gelsin. Sana şimdi soruyoruz. Gelişin hangi cinsten? Eğlenmeye mi geldin, dinlemeye mi geldin? Severek mi geldin, başka bir niyetle mi?"

"Severek geliyorum..."

"Ne zamandan beri?"

"İlk geldiğimden beri..."

"Güzel! Sana biz muhip deyeceğiz. Buraya geleni üçe ayırırız: Öğrenci, muhip, konuk... Muhip demek seven demek, tamam mı?"

"Tamam!"

Eh öyleyse marşımıza başlayabiliriz. Akord yapılıncaya değin muhibin manasını açıklayalım. Bunun vaftiz babası sen oldun. Seven adam, bu sözü iki türlü söyler:

Biri: Atar! Yok, ciddi ise sana bir iş düşer. Bizim gibi kalender yaşar. Milyoner yaşayamaz... Sorumluluk...

Ciddi isen eğer niçin sevip sevmediğini kendi kendinden sorup bulmalısın. Diyeceğin varsa söyle Abdülkadir Ağa...

“Yok!”

2. Bir başka konuğa dönerek:

“E sana da soralım... Sen ne zaman gelmeye başladın?”

“Gelmeden önce sevmeye başladım...”

“Eee... Tamam. Çalalım, söyleyelim. Bugünden itibaren tefe konup çalınacaksın. Muhip geldi, muhip gitti. Kendi belanı sen kendin aradın. Şimdi şunun da hakkından gelelim. Seni de şunun yanına yatıralım mı?”

Pehlivan:

“Yatır!...”

“Yatırdık gitti...”

3. Öğreticim başka konuya geçti:

Çarmiha gerilme remizdir. Onun manası Hak’ka teslim olmak demektir. Şartlar tamam olursa bir kız değil on kız alırız koynunuza...

4. Baklavaya kim bayılmaz. Yaşım altmış beş. Bir muayenehanem yok. İstemez miyim bir muayenehanem olsun; ama yok. İyi iş gördük. Saat altıya gelmiş. Vakit tamam...

5. Dinleyicilerden biri:

“İnanç...”

“Biz günahın düşmanınız; günahkarın değil.. Yanlışlığı sevmeyeceğiz. Yanlışlığı yapanı değil.”

6. “Hiçbir rol hiçbir insana rast gele verilmiş değildir. Baktım bu düşmüş; onun için düşeni ayıplamam. İyi rol alana da hayran olmaya hakkımız yok...”

7. Buyurmak da bir başarıdır. Buyurmak kolay mı ki?

+

12.8.1962

Dersteyiz.

1. Av. Celal Kadri Barlas ile Gezici Başöğretmen Ömer Özbaş’a yazdığım minnettarlık yazılarım üzerine konu açıldı.

Birisi yazılarım hakkında ahkâm kesiyor, sözde eleştiri yapıyor:

“Yazılarında şahsiyet yoktur, aşağılıktır, seviyesizdir. Hiçbir şey bulamadım...” diyordu.

Bunları söylerken kendini zorluyordu. Kendini tepeliyordu... Acınacak duruma düşüyordu. Söylediklerine kendisi de inanmıyordu.

2. Öğreticim konuşuyor:

“Siyasetin ilmini anırlarız; fakat siyasetle ilgimiz yoktur. Siyasetle ilgi bakımından ilgileniriz...” diyordu.

Benim aklım bu çelişkili açıklamalara ermiyordu. Sesimi çıkarmadım, dinledim, bir şey söylesem azarlanacaktım.

3. Öğreticim devam ediyor: “Destur olmadan koynuna aldığı en güzel kızıdan, apartmandan, bindiğin otomobilden, okuduğun kitaptan nasip alamayacaksındır.

4. Bilen bilir bileni / Bilmeyen ne bilir bileni...

5. İman, tasavvufta idrak mertebelerinin en üstünüdür. İnsan denen makinenin varacağı en yüksek mertebe imandır.

6. Bu iman mertebesi; cennete, cehenneme hitap eden iman değildir. Sakının ha...

İman en ileri mertebedir. Örneğin bu iman mertebesine herhangi bir mermi yara açabilir; fakat imana ulaşamaz.

7. Ömer Özbaş'ın ilk sıfatı kahramandır. Ama beşer onun eksiklerini görür. Kahraman diyemez...

8. Beşer tamlik istemez, nefis içindedir.

9. Ey büyükler! Benim sizinle hiçbir ilgim yok!

10. İnsanın kötüsü olmaz. Bunun şerhi şudur: Onun ille bir meziyeti vardır.

11. Köpek leşini örneğinde olduğu gibi... Köpeğe leşine dikkat ettiniz mi? Ne güzel dişleri var...

12. Edebiyat-ı diniyeye vakıf olmazsan bir adım ilerleyemezsin.

13. Bir numaralı minnettarlık name-i Kâtip (=Hayri Balta) veya Büyük Vatanperver Celal Kadri Barlas. (Bkz. 71 numaralı name...)

İki numaralı minnettarlık name-i Kâtip (=Hayri Balta) veya Büyük Öğretmen Ömer Özbaş'ın iyilikleri...(Bkz. Gezici Başöğretmen Ömer Özbaş'a yazılan mektup...)

İşte eleştirilen; “Yazılarında şahsiyet yoktur, aşağılıktır, seviyesizdir. Hiçbir şey bulamadım...” denilen yazılarım bu iki yazı idi. Öğreticimiz ise bu yazılarımı nameleri arasına katıyordu.

Aldırma oğlum Hayri Balta! Olacak bu kadar... Sen yoluna devam et, aldırma bunlara. Yeter ki dumanı doğru çıksın...

+

18.8.1962

1. Öğreticim Derste Allah'ın tanımını yapıyor:

"Allah: Güzel alışkanlıklar, iyi şeyler, doğru olan ne kadar şey varsa ve bir araya getirilirse eşittir Allah deriz..."

2. Birisi söze atılıyor:

"Ama Hocaların Allah'ı ile aynı kapıya çıkmıyor..."

Öğreticim, söze katılana dönüyor ve 25 kuruş cezayı hazırla diyor ve devam ediyor:

"İnsaf et, nasıl çıkar... İyiliği, güzelliği zekâta arıyor. Bense kafamı kessen girmem diyorum... O korktuğu için yapıyor... Hem ben bir zaman ne demiştim?... İnkâr eder miyim?"

"Yok!"

"Yok ya!... Bana gelince iyi dediğimi yapıyorum. Yoksa yok... Nasıl olur da aynı kapıya varır... Biri korkarak, biri oynayarak..."

Ben korkuya sen kal! Demişim. Bana Cennet Cehennem sorulur mu?

+

25.8.1962

Tertipteyiz:

1. Bir konuk var. Öğreticime soruyor:

"Buraya iyi diyen de var, kötü diyen de... Amacı nedir bu topluluğun?"

"Güzel bir soru... Toplantılar iki türlü olur. Biri alıştığımız şekilde; kongre, dernek toplantıları... Bizimki bu cinsten değil. Bunlar beni ilgilendirmez. Dinler, partiler bunun içinde sayılır... Ben bunları kirli bulmuşum. Bunların hepsini inceledim. Hiçbirini doğal, eksiksiz görmedim... Biri gitti sorduğun sorunun..."

Gelelim ikincisine: Bu saydıklarımın dışında olan bizim ki doğaldır..."

Bu arada Kuşakçı'ya 25 kuruş ceza kesiliyor. Açıklamasına da; kuyruğu uzun olsun deyiver... Öğreticime gölgelik yaptı diye...

“Niçin doğal bulmuyorsun?”

“Dini ele alalım... Din ne demektir? Musa, İsa... Bunlar bir noktada birleşiyorlar... İnsanlarda iyi ve kötü davranış görüyorlar... Yalan söylemez, kimsenin söylemesini de istemez. Dinin temeli budur. Hepsi bunda birleşmişlerdir... İtiraz var mı?”

Bu sırada: Şu itten de 25 kuruş kes... Açıklamasına da: “Güzel güldüğünden dolayı...” diye yaz...

“Hepsinin bir yaratıcısı var...”

“Acele etme!.. Geleceğiz. Şimdi Peygamberlerin konusu dindir... Bir noktada birleşiyorlar: İnsanları iyi yapmada... Şimdi benden hiç duymadığın bir yanıt alacaksın: İşte ben kötü olanın benim gibi iyi olmasını istemem... Bence bu doğal değildir... Böyle bir yanıtı hiçbir yerde duydun mu, okudun mu?”

2. Burada Öğreticim biraz duruyor, soluklanıyor, konuğa bir soru soruyor:

“Benim filozof olduğumu biliyorsun değil mi?”

“Evet!.. Ama neden doğal değildir bir kötünün iyi olmasını istemek?..”

“Güzel bir soru. Yavaş yavaş giderim ben... Çünkü ben gayet ilmi ve fenni düşünürüm... Hayvanların insan şeklini almaları iki milyon yıl sürüyor... Böyle olduğuna göre ‘Yalan kötü!’ diyorsun buna saygım var... Ama senin yapın yalan söylemeye elverişli değil de yalan söylemiyorsun...

3. Ey Peygamber diyorum: Yalan söyleyenin yalan söylememek elinde değil ki? Nasıl?...

Öğreticim aşka geldi, neşelendi. “Vatan Marşını” okumaya başladı... “Annem beni yetiştirdi bu vatana yolladı...”

Devam ediyor: “Onun payına yalan söylemek düşer... Bu durumda yalan söyleyene centilmence saygı duymak gerek değil mi?”

“Değil!”

“Ama insaf et! Yüksek öğrenim gürmüştün... Konu burada bitti. Sen biyoloji okumalısın... Bitti...”

4. Ama Öğreticim susmuyor, konuşmaya devam ediyor:

“Baskı baskıdır. Hırsızlık hırsızlıktır. Ama bunu yapmamalısın demek de baskıdır... Tamam mı?”

“Evet!”

“Geçelim!.. Hiçbiri çıkıp da senin gibi soru sormadı. Unutmayın, ilk gelip böyle bir soru soran bu adamdan, mükâfaten, 25 kuruş kesin... Senin yanında diğerlerine “İt!” demem gerekir.

5. Buradaki topluluk 17 yıllık bir topluluk. Bu topluluk 17 yıldır sürüp gitmektedir. Onların ki gayr-i tabii; bizimkisi ise tabii...

Bunun ispatı gayet kolay, çünkü seni buraya biz çağırmadık.

6. Gelelim amacıma: Amacımız tabii olmak... Bana sorulmazsa söylemem... Bu da baskı yapmak amacımın olmamasındandır.

Hedef: Kendimizi kurtarmak... İşte buranın amacı... Sorulursa yanıt vermek... Şimdi soruna yanıt verdim mi?

“Evet!”

7. Öğreticim bu ara soru sormak için sabırsızlanan bir konuğa dönerek:

“Şimdi sıra sende...”

“Bu topluluğun davranışları memleket yararına uygun mu?”

“Onu, sen düşün... Benim filozof olduğumu bilirsin. Burada memleketeye yararlı olmak için konuşuruz... Çünkü diğer felsefeleri kendi felsefemden aşağı görürüm...”

Benim yaptığım kendime yararlı olmaktır. Peygamberlerin yaptığından ayrılıyorum. Hiç bu değin ince düşünen adam bir adam gider de dil kursu açar mı?

Yaratılışı sormaya elverişli olan gelip soruyor...

8. Bir konuk atılıyor:

“Benim düşüncemi sorarsan?”

“Yok! Yok! Ben senin düşünceni sormuyorum... Ben kendi felsefemden başkasını beğenmiyorum...”

“Siz softasınız!”

“Siz bilirsiniz. İstersen siz Hacivat’ısunuz de... Fakat softa buraya gelemez. Çünkü ben daha iyisini görünce fikirlerimden döneceğim diyorum.

9. Bir konuk:

“Sizin bu topluluğun topluma yararı var mı?”

“Olmaz olur mu?”

“Siz, sizi tanıtırsanız ...”

“Antep’te benim katlime ferman çıktı... İnsaf et!..”

“Kitap yazsanız!”

“O da baskı demektir?”

“Ama isteyen okuyacak...”

“Gelsin sorsun, okuyacağına... Kitabı, kafası şu kadar olan da okur, bu kadar olan da okur...”

“Niçin?”

“Bizde temel baskı yok... Düşünce ile beden ayrı değildir... Şimdi buraları bitirdik. Allah’a geldik...”

10. Konuk Öğreticimin sözünü keserek:

“Ama bütün insanlar...”

“O kapı kapalı. Ben seninle konuşuyorum...”

“Sen bir istisnasın...”

“Evet, istisnayım. Ancak bu demek değildir ki ben yükseğim. Bu şu demektir: Bir daha benim gibisini göremezsiniz... Bu felsefe benim ve hiç eşi yok...”

11. Toplumun şöyle bir inancı var: Toplum kabul ediyor; sizin de uymanız gerekiyor deniyor. Aman yarabbi, aman yarabbi...

Bir su içeyim de hararetim geçsin...

Burada baskının âlâsı var. Hele öğrenci olsun da bak... Adamsa sigara içsin...

12. Buraya gelmenin anlamı: “Bana baskı yap da adam olayım!” demektir. Çünkü buraya sen geldin. Buraya gelince de baskıyı kabul etmişsindir. Çünkü buranın özelliği baskıdır. İstersen bir daha gelmezsin. Tövbe edersen, bir daha da buraya gelmezsin...

13. Karşımızdaki her ne kadar saçma sapan sorular sorsa da; ilkemiz onun saçmalarına kızmamak ve onun saçmalıklarını hak görmek... Din insanda iyiye yönelme istemine engel olur... Haberinizi olsun ki onun zikri ile günahınız artar... Artar, çünkü kalp gözünüz kurur. Dinin beşere zararlı olmaya başlaması Peygamberlerin çıkması ile başlamıştır. Aman Hocalar duymasın. Sorun araya peygamberlerin girmesi ile başlıyor. “Allah gönderdi...” deniyor. Böylece doğallıktan çıkıyor iş... Eğer araya Peygamberler girmeseydi insanlık yavaş yavaş beraat kağıtlı yaşama ulaşarak yakayı kurtaracaktı. Tekâmülün

seyri budur...

+

2.9.1962

1. Kimseler yok bugün derste. Saydım, Sayın Öğreticim ile birlikte 17 kişi... Bu 17 kişiden yalnız üç kişi yüksek öğrenim görmüş. İki kişi ortaöğrenim, diğer geriye kalanların hepsi de ancak ilköğrenim görmüşlerden.

Yedi kişi konuk olarak bulunuyor.

Hüseyin Patpat yok, Cumhur Yaşar'ın çeyizi geleceği için evini düzenliyor. Yuvasını kuracak bu hafta içinde... Kuşakçibaşı görünürlerde yok. İşini bitirememiş anlaşılan...

Öğreticimin canı konuşmak istemiyor bu durumda.

"Öğrenciler gelsin de konuşalım?" diyor. Bu yüzden hemen musiki çalışmalarına başlanıyor... Kardeşim Hasan da var bugün derste...

Konuklardan ikisi dışarı çıkıp hava alıyorlar. Sonra yine içeri giriyorlar. Kardeşim Hasan: "Lokma var mı diye geldik, bize lokma çıkmadı..." diyor.

Biraz oturduktan sonra çıkıp gidiyor...

Sağlığım çok bozuk... Okuyacak gücüm yok...

2. Bu arada Sayın Öğreticim Murat'ın efkârlanarak iç çektiğini görüyor ve öğrencilerden birine:

Kalk da oğlum şu Murat'ın elini öp!... Çok efkârlandı çünkü... Bu dünya efkârlanmaya değmez..."

Sonra anlatıyor:

"Şeyh demek: Şeytan. Yezit. Hâr: Eşek demek..."

3. İnsanın anası babası olduğu halde öksüz kalabilir. Ben öyle gördüm öyle inandım. Sakın şeyhinizden başkasına baba demeyin. Baba mürşit olamaz ki... Babanız benim. Sizlerin çocuklarının da babası benim. Gerçek baba benim.

4. Bu arada Hüsnü Savcı adındaki konuk Öğreticime:

"18 yıl ayrı kaldı... Kim bilir hangi babalara hizmet etti..."

5. Bütün doğanlar hepsi sahipsizdir, öksüzdür, yetimdir. Baba nasıl gerekse ihvan da (kardeş) öyle gerektir. İhvanın anlamı budur. Yoldan olanlar kardeş olabilir. Karından olanlar kardeş değildir...

6. Bu arada öğrencilerinden birine ceza kesiyor ve şöyle

diyor:

“10 liraya karşılık olmak üzere 2,5 lira kestik.

Açıklamasına böyle yazın...”

7. Bir başkası için de ceza kesiliyor:

“Dangalaklığı yüzünden, kardeşine iftirası yüzünden 1 lira ceza kesin...”

8. O, ben Resulüm demekle yanıyor. İş tabiilikten çıkıyor çünkü.

9. Öğreticim bir ara “müellif” diyor.

Öğrencilerden biri atılıyor:

“Hayır, müellif değil yazar...”

“Hah böyle kulağımı çekin. Kulağım çekildikçe ben gelişirim. Doğrusu müellif değil yazar...”

+

9.9.1962

Evde, dersteyiz.

1. Öğreticim anlatıyor:

“O gitmiş gürültüye ben de mi gideyim... Bari kendimi kurtarayım. Karım oldu diye kulum kölem olmadı ya...”

Yarın benim namaz kıldığımı, Haç’ça gittiğimi görürseniz hiç şaşmayın... Çünkü biz geleceğimize hükmedemeyiz.

Bir olayla karşılaştığında duruma göre davranabilmeli... Ancak sülukta olanlar bunu garanti eder... Bize düşen duruma uymaktır. İntibak etmek gerekir. Bize göre intibakı, uyması gerekir... İntibak: Gerekçeli davranış...

Bunu savmazsan; yani ben araya niçin gidiyorum diye sormazsan biz senden kuşkulanırız. Çünkü böyle olmazsa sen anormalsin... Sen bu sorumluluğa saygı duymazsan seni anormal sayarım...

2. Çocuk seni sarhoş gördü. Yanlış davranışını gördü. Birini kandırırken gördü. Bu çocukta ne tepki yaratır...

3. Bu arada konuklardan Foto Şevki söze katılıyor. Foto Şevki’nin sağında ben, solunda Kuşakçıbaşı arkasında konuklar...

“Ben bu sigarayı içersem erkek değilim...”

Öğreticim neşeleniyor:

“Foto Şevki’nin sigaradan nefretinden dolayı mükâfaten 25 kuruş ceza kesin...”

4. Biz insanların beğenilmeyen, gerekçesiz davranışlarından nefret ederiz kendisinden değil... Eğer ben onların kendilerinden nefret etseydim benim yanıma gelmezlerdi. Bu gösterir ki benim zıddiyetim onların davranışlarıdır...

5. İnsanları ikiye ayırıyoruz: Dindar / Dinsiz... İnsanların bir kısmı kendinde, bir kısmı kendinde değildir.

Burada Din'den kastımız: İnsanların bildiği din değildir.

6. Dindar: Gerçek anlamda medeni... Din duygusu olmayan insanın medeni olmasına olanak yoktur. Böyle olmayan insanlar ilkeldir, dinsizdir.

Bizim tanımadığımız medeniyette dinsizlik ıllıllıktır. Bir adamın varacağı en yüce basamak dindarlıktır. Bu uygar insanların uygarlığına örnek Din hissi olan bir adam nasıl olur da savaşa son vermez. Ayıplama, dinsiz olduğu içindir...

7. Biri söze katılıyor:

"Öyleyse bütün insanlar dinsiz!.."

"Evet! Bütün insanlar gürültüye gitti..."

8. Öğreticim anlatıyor. Amerika'daki Öğreticisini tıraş ederken:

Bıyığının bir teli kestim. Bana "Sen asi evlatsın!" dedi.

9. Tabiat-ı beşeri anlayanda:

"A. Nizam ve intizam namına bir şey olmadığı,

B. Bu büyük nizamsızlığın içinde de görülemeyen bir intizamın varlığını görmeyen..."

10. Üveysiliğin kökü gözle görülemeyen nizama uymuş olmasıdır.

Bu nizamsızlığa uğrayanlar çok; bu nizamsızlığa uğramayanlara da az rastlanır...

Geriye nur ile zulmet kalıyor. Mürşitlerin yaratıcısıdır. Üveysilerin bir adı da Zamanın Kutbu demektir. Zulmette olan nura mecluptur. Yani elinde olmayarak nura âşıktır. Sizler bu oluşumun görünenlerisiniz. Bizi öldürmek istemeleri bize tutkun olduğundandır... Işığın varlığı davettir. Sessiz oluşu şiddetindendir...

+

11.9.1962

Dersteyiz.

1. Öğreticim anlatıyor:

“Cennetten kovuldular demekle içgüdünün içine işediler demek. Yani insanoğlunun nur yolunu kestiler. Allah'ı icat ettiler. Ezeli putperestliğe saptılar. Bu içgüdüğü yanlış kullanmak putperestliktir. Putperestlik hayali oluyor. Puta tapmak mahdud değildir. Her aslı olmayan şeye tapmak putperestliktir. Medeniyete tapmak da putperestliktir. İnsan hiçbir şeye tapamaz... Her şey insan içindir.

2. Adem aleyhisselam edebiyat-ı diniyede bir remizdir.

3. Üveysi insan iç güdüsüne ihanet etmedi.

4. Din erbabı ile tabiatçıların arasındaki çekişme, gide gide, peygamber ile üveysiye varır...

+

14.9.1962

Dersteyiz. Konular arasında Gözlüklü Hasan denilen biri var.

1. Öğreticime sorar:

“Ben nasıl adam olabilirim?

Öğreticim yanıt veriyor:

“Ey esnaftan olan genç, ne düşüncede olursan ol, hangi inançtan olursan ol, buraya ne niyetle gelersen gel, beni ilgilendirmez. Çünkü insan haklarına derin saygım vardır.

Aklın varsa şunu yap: 17 yıldan beri süregelmekte olan Musikide Hayat Dersleri'ne Gel, git!.. Gel, git!..

Düşüncene, inancına niyetine saygısızlığımı görürsen bana istediğini yap... Bunu sana söz veriyorum...”

2. Öğreticim anlatıyor:

“Bence, her ilmî tarif olan ilmi tarif incelenmeli, açıklanmalıdır; aksi takdirde anlamsız olmaya mahkûmdur.

Aşağıda yapacağımız tariflerde tabiatıyla, ayrıca felsefe icabı olarak bu noktaya temas edeceğiz...

Birinci tarif: Hamamizade İsmail Dede'nindir (Dede Efendi): “Musiki ahlak-ı beşeri tasfiye eden bir ilm-i şeriftir.

Bu, şu demektir: İnsanlar iki kategoride mütalaa edilir.

Biri: Adam, diğeri: Âdemdir.

Adam: İnsanın olması icap etmeyen şeklidir.

Adem ise; İnsanın olması icap eden şeklidir...

İşte mutlu bir ilim olan musikidir ki adamdaki yıkıcı niteliklerin yapıcı niteliklere çevirir. Adamı âdem eder...

Benim musiki tamamen bana özgüdür. Öyle özgüdür ki; benim musiki, musiki ise başka musikiler musiki değildir. Diğer musikiler musiki ise benim musiki, musiki değildir tarzındaki sözlerim samimi ve yerinde olmaz da ne olur?..

Bu vesile ile 17 yıldan beri süregelen bizim derslere sadece ve sadece 'Musikide Hayat Dersleri' dedik. Şimdi anlaşılıyor niçin 'Musikide Hayat Dersleri' dediğimiz...

İkinci tarif: Mevlana Celaledin Rumi, Uluslararası tanınan, Mesnevi ve Divan-ı Kebir sahibi, mutasavvıflarca 'Aşıkların Sultanı' diye adlandırılan zamanının büyük filozofudur...

Musiki 'kemalin doğan kuşu' ve vecd-i hal ehlinin kalplerinin temizleyicisidir. Bundan dolayıdır ki âşıklar indinde helal, fasıklar indinde ise haramdır.

Bu, şu demektir: Tasavvuf ilmine göre adam nefis denilen yıkıcı bir kabukla kaplı farz edilir. Musiki sanki Kemâl doğan kuşu gibi o kabuğu parçalar; yani, er geç adam âdem olur...

Bu nedenle derslerimize 'Musikide Hayat Dersleri' demekle çok isabet etmiş olmuyor muyuz?

İşte bu mutlu ve muazzam ilim âşıklara yüksek manada hallerinden memnun olmayanlara, tamliğe erişmek emelinde olanlara helaldir. Yani insanlarda, yalnız ve yalnız yapıcı eylemlere yol açar...

Yine bu mutlu ve muazzam ilim fasıklara; basit manada, hallerinden memnun olanlar değil tamliğe erişmek düşüncesinden dahi mahrum olanlara haramdır; yani onlarda yalnız ve yalnız yıkıcı eylemlere yol açar...

Üçüncü tarif: Mevlevi Dervişlerinden Yaman Dede'nindir. Bu adam Diyamanidin adında meşhur ve pek zengin bir avukat imiş. Yüksek tahsilini ayrıca Almanya'da bitirdikten sonra İstanbul'a dönüyor. O sırada büyük bir Mevlevi Pirine intisap eder. Ona uzun bir süre hizmetten sonra iyice gelişmiş olmalı ki yüksek gradolu tasavvufi şiirler yazıyor.

Bir gün piri ona şöyle hitap eder:

"Artık sen oldun. Adından bazı harfleri atarak yaman'ı alıkoyalım. Bundan böyle adın Yaman Dede olsun..."

+

16.9.1962

1. Bugün konuk olarak gelenler çok. En kıdemlimiz Kuşakçıbaşı. Bu nedenle musiki çalışmalarına o başkanlık ediyor. Kuşakçıbaşı'nın hali görülmeye değer. Bir alem bu Kuşakçıbaşı.

Neyse Öğreticim geldi. Hemen müjdeyi verdi:

"Haberiniz var mı? Murat kurtuldu. Madamı geldi.

Kendilerini öpüştürdük. Barıştırdık. Derviş nikâhı kıyarak nikâhlarını tazeledik.

2. Sonra bana döndü:

"Söyle Bay Yazman, bir diyeceğin var mı? Geç kalan oldu mu?

"Efendim, Kuşakçıbaşı geç kaldı, 45 dakika...

Öğreticim, Kuşakçıya dönerek:

"Niçin geç kaldın?"

"Yemekten sonra banyo yaptım..."

"Bu adamdan ceza olarak 50 kesin..."

Biri:

"Öğreticim, bu adam her ders gecikiyor..."

"Biz de bu nedenle 50 kuruş kestik ya. 25 kuruş bugünkü gecikmesi için, 25 kuruş da daha önceki gecikmeleri için.."

Kuşakçıbaşı atılıyor:

"Yalan efendim, iftira ediyor... Her ders geç kalıyor deyen:

"Peki, ben yanılmışım, sözümü geri alıyorum. "

Kuşakçı öfkelenip kızıyor... Öğreticim, Kuşakçıbaşı'ya hitaben:

"Oğlum, kızma kızma... Bu dünya kızmaya gelmez. Kargalara yaşa bülbül dede geç... Uyuz eşeklere yaşa Düldül de de geç... Bu dünya kızmaya gelmez, yaşlanırsın yoksa..."

Bu sözler üzerine Kuşakçıbaşı Öğreticimin elini öpüyor.

Öğreticim:

"Yok, öpücük çift olsun!"

Kuşakçıbaşı iki yerine üç kere öpüyor; bunun üzerine Öğreticim:

"25 kuruş daha yaz! İki yerine üç kere öptüğü için..."

3. Musiki çalışmalarına geçmek için akortlar yapıyor.

Öğretmen Ağa:

“Kimi öğrencilerde usule karşı bir soğukluk var. Acaba bir şey mi var?”

“Yok, usul vurulacak. Yakala parayı keselim. Usul vurmayan deyyustur!...”

Gülüşmeler...

4. Hüseyin Patpat:

“Bu kadar hayyessela olur mu?”

Öğreticim yanıt olarak:

“Bay Yazman’a uydur gitsin diye boşuna mı dedik; kim okuyor ki...”

5. Bu ara Öğreticim Pencügh makamında bir ezan okuyor... Sonra da şöyle diyor:

“Biz böyle okuruz Pencügh makamında ezanı...”

6. Öğreticim konuklara dönüyor:

“Bana dinsiz diyorlar... Dinsize benzer yerim var mı?”

Konuklardan biri:

“Efendim, toplanmanızın manası, amacı nedir?”

“Görmüyor musun? Toplanıp eğleniyoruz...”

“Ama biraz önce Bay Yazman’a ‘uydur gitsin dedim’ dediniz. Ezanda uydurma olur mu?”

“O makamlar içindi. İstersen bir de namaz kılalım?”

Ve kıldı...

Konuk:

Efendim biraz alaycı olmuyor mu?”

Öğreticim:

“Ya somurtsaydım daha mı iyi olurdu?”

Konuklardan biri:

“Mademki böyle hazin hazin ezanlar okuyorsun... Hele makamla fatiha okuyuşuna bayıldım. Namazdaymış gibi sağ sola selam verişine hiç paha biçilmezdi. Bu iş böyle iken sana dinsiz denmesi günahdır. Ama yine de sende bir noksan görüyorum. Niçin namaz kılmıyorsun?”

“Namazdan maksat Allah’ın huzuruna çıkmaktır. Siz günde beş kere huzura çıkıyorsunuz; ben ise her an huzurundayım. Benim gibi dindar bir adama hazin hazin ezanlar okuyan bir adama, makamdan makama geçerek Allah’ı yad eden bir adama beş vakit namaz az gelir... Biliniz ki ben daima Allah’ın huzurundayım. Bundan sizlerin

haberi yok. Allah cümlelizin taksiratını affetsin...

Bu arada dersteki bütün arkadaşlar bir "Amin!" çekti...

Konuklardan biri atıldı:

"İsteyerek amin demediler ki"

"Ne biliyorsun? Hadi bir daha "Amin!" deyin de bunlar görsün..."

Hep birden...

"Amiin!"

Gülüşmeler...

7. Biri soruyor:

"Allah'ın huzurunda nasıl durulur?"

"İyi soru sordu? Al bakalım kalemi eline..."

Öğreticim topluluğa soruyor:

"Nereli bu?"

Topluluktan yanıt yok.

Öğreticim yaz bakalım diyor ve yazdırmaya başlıyor:

"Musikide Hayat dersleri Öğreticisi Filozof Dr. Bay Emin

Kılıç Kale'ye sordum:

"Allah'ın huzurunda nasıl durulur?"

"Cevabı şu: Ey Bay dinleyici, sorunu çok beğendim. Şu bizim 17 yıldan beri süregelen derslerimiz yok mu? İşte bu derslerde Allah'ın huzurunda nasıl bulunulur, bu temel dava öğretilmektedir. Eğer bu aldığın cevapla yetinmez de ben bu işi öğreneceğim dersden derslere devam et. Kapı açık, ücret de yok..."

Şimdi başka sorun varsa sor...

Konuklardan biri atılıyor:

"Kuran-ı Kerim nereden gelmiş; bu iki kitabı (İncil ve Kuran-ı) neden ayrı ayrı göndermiş?"

"Dur öyle çok çok sorma... Bu sorduğun soru Dülük Baba gibi büyük! Bu üç konuğun üçünü de beğendim. Bu üç oğlanın şerefine şunu okuyalım: Rast göster... Rast makamından bir şarkı okunuyor. Bu ara Öğreticim duruyor ve topluluğa hitaben:

Ama onlar bize dinsiz desinler, Mason desinler, ne derslerse desinler..."

Bu ara kendi bestelerinden biri okuyor:

"Canımsın canımsın... Allah!..."

Bu sırada Öğretmen Şaban Solmaz'a dönerek:

“Nasılsın Öğretmen Ağa?”

“Güzel!..”

“Uydurdum ben uydurdum bu şarkıyı...Uydur uydur söyle...”

Bu Rast Yürük Semai... Dişi nâmeler var bunda...
Gülüyor: Hah! Hah! Hah! Kesin bu oğlandan (Abdullah) 25 kuruş.

Konuklara dönüyor:

“Nasıl buldunuz?”

“...”

“Ömür! Pek aşıkane... Ey mürg-i seher...”

Bu arada bir öğrenci:

“Efendim çay takımları kirli...”

Öğreticim gülerek:

“Bu adamdan 25 kuruş kesin!. Namazda böyle şey sorulur mu? Namaz fasık olur...”

Ooo! Bay Damat hoş geldin. Bunlar dün bir öpüştüler, bunlar sultanların işidir. Bütün Allah arayıcıları bir aradayız!...”

Gülüşmeler...

Murat Ağa'ya dönerek:

“Murat Ağa, bunlar senin şerefine bak!”

Bir öğrenci bu sözler üzerine neşelendi ve güldü...

“Kesin şu nasipsizden 25 kuruş. Bayıldı... Salatına hayranım senin...”

Bir konuğa dönerek:

“Soracağın soruyu unutma sen! Sana da geleceğiz...”

Kendi bestesini okumayı sürdürür:

“Ter dillisin sen... Nadir ten!..”

Bu arada Öğreticim aşka gelir bir Allah çeker!..

“Allah!...”

Sonra konuklara döner:

“Gayet serbest tavırlıyız, gayet rahatız görüyor musunuz?..”

Sonra şu sözleri söyler:

“Atatürk yolundayız!.. O bizim büyüğümüz!..”

8. Bu arada konuklardan biri bir soru sorar:

“Al eline kalemi. Yaz bakalım:

Musikide Hayat Dersleri Öğreticisi Dr. Bay Emin Kılıç

Kale'ye sordum:

"Kuran-ı Kerim nereden geldi?

Bu soruya şöyle yanıt verdi:

İşte 17 yıldan beri bütün dedikodulara rağmen yazlı kışlı derslerde; (bazen da saat ikilere kadar devam eden derslerde) gelen bay öğrenciler bu cevabın peşindeler. Bay Öğretici de cevaplar vermek gayretinde ey Bay dinleyici... Bu sorduğun sualde ciddî isen (çünkü ciddî olmayabilirsin de...) koca bir ilim olan bu sorunun cevabını fethetmeye çalış...

Şimdi dersler gecedan gündüze de döndü... Yani kolaylık da var... Kapı arkasına kadar açık... Ücret de yok. Görelim seni!... Yani göster kendini... Atatürk genci misin; yoksa genç görünümlü bir ihtiyar mısın?..

Soruyu soran konuk:

"Bir şey soracağım. Son cümlelerinizi anlamadım..."

"Kalk ayağa. Ayakta dinle Ata'ya hürmeten... Atatürk genci olan buraya gelmek ihtiyacını duyar... Her ne kadar gençsen de... Yaz bakalım..."

Bay Öğreticiden 'Atatürk genci misin; yoksa, genç görünümlü bir ihtiyar mısın cümlesinin ne demek olduğunu sordum...'.

Cevabı şu:

Musikide Hayat Derslerinin Felsefesine göre: Aya füze atılan şu çağda; Atatürk genci diye, bu ve bu gibi sualleri fethetmek için derslere devam edenlere denirmiş... (Devam edenin yaşı altmış beş de olsa; çünkü yaşlılığın sene ile ölçüsü yanlış; yaş, hayvanlarda aranır mış...)

İşte bitti. Sor başka sorun varsa...

Soruyor:

"Derse çalışmak için ne yapmalı?..

"Buraya gelip gitmeli..."

Sonra elini kaldırıp soru sormak isteyen konuğa döner:

"Şimdi sen sor, biraz önce elini kaldıran..."

"Antep'te iki kutup var. Masonlar - Nurcular... Bunu öğrenmek istiyorum..."

"Gelip gidersen öğrenirsin..."

Dinleyici:

"Bir sorum daha var efendim..."

“Sor!”

“Allah nasıl bulunur?”

Öğreticim, soru soran genci tanıtıyor:

“Bu Hıra Hasan’ın oğludur...”

“Şimdi yaz! Musiki de Hayat Dersleri Öğreticisi Dr. Emin Kılıç Kale’ye sordum: Cevabı şu:

“Ey Bay dinleyici, kulaklarını iyi aç, dikkat kesil ve bu halde beni dinle. Hele bir düşün atom denilen şey asırlara duman attırdı da insanoğlunun sayısız felâketlerine mal olan sayısız milyarlar telef edildi de öyle bulundu. Merhamet et ey Bay Dinleyici bir atomun bulunması bu kadar külfetler icap ettirsin de; Allah dediğimiz azim konu ve kavram fedakarlıksız, kolayca bulunsun diye mi düşünüyorsun?...

Seni, bu koca konu ve kavramı; o kadar ucuzdan ucuza alan hacıların, hocaların topluluğundan ayırmak isterim. Ayrıldığıın takdirde de sana şöyle derim: Bu yüksek konu ve kavramı sakın ucuza alma, en pahalı bir konu olarak tanımaya gayret et... Bu durumda bizim derslere devam...”

9. Bir başka konuk soru sorar:

“Ben öğretmenlik hakkında soracağım...”

“Sor! Ne hakkında sorarsan sor... İstersen: Kız arkasına nasıl düşülür diye sor. Bunu bile sorabilirsin...”

Bu arada Kuşakçı’nın bir davranışı Öğreticimin hoşuna gider ve:

“Kuşakçı’nın ağzını öpsünler; ama öpüşe karşılık 25 kuruş...”

Sonra soruya yanıt veriyor:

“Al eline kalemi yaz defterine... Musikide Hayat Dersleri Öğreticisi Dr. Bay Emin Kılıç Kale’ye sordum.

‘Ben köy öğretmeniyim. Millete yararlı olabilmek için ne yapmalıyım?’

Yanıt:

“Şimdilik ne yapacağına karışmam; yani, okulda ne öğrendinse, sana ne öğretilirse onları öğret demek isterim.

Mademki tepeyi tırmanıp buraya geldin. Hakkımızdaki dedikodulara rağmen buraya geldin. Senin kendine mahsus yapacağın şey hakkında bir şeycikler

söylemeliyim. Boş gitmemelisin. Cebinde bir armağanım bulunmalı... Söyleyeceğim şu: Bugünden itibaren adam olmaya çalış. Bil ki bunun yolu, benim bildiğime göre, yalnız ve yalnız Musikide Hayat Dersleri'nden geçer. Yukarıda şimdilik demiştım. Derslerimize devam edersen sana söylenecek çok şeyler çıkar... Bundan da haberin olsun.”

Haydin teberrüken şu Nât'a geçelim...

+

23.9.1962

1. Rahatsızlığım nedeni ile derse biraz geciktım.

Geldiğimde musiki dersleri başlamıştı. Gizli sus (es) lardan söz ediliyordu. Öğreticim şöyle anlatıyordu:

“Biz notayı dile getirmeyiz. Biz makamın seyrini icra ederiz. Avrupa'dan bir müzisyen gelmiş. Neyzen'e çal bakalım demiş... Neyzen çalmış kendisi notaya almış. Sonra aynı parçayı yeniden çal da düzeltelim demiş. Neyzen çalmış ama notist şaşarmış kalmış.”Be adam sen her çalmada yeniden beste yapıyorsun!” demiş...

İşte bunun gibi, biz her çalmada yeniden besteliyoruz. Kolayına mı uyduruyor demiş bana Cemil Özbal... Hani bilirsiniz, Cemil'le ikimiz aynı hocadan ders aldık, aynı öğretimden geçtik... Cemil'e sormuşlar: ‘İkiniz aynı öğretmenden ders gördüğünüz halde senin okumanla onun okuması arasında fark var...

Bunun üzerine Cemil de: “O uyduruyor...” demiş... Boşuna söylememiş... Cemil'in sözü haklıdır; çünkü ben her okuyuşta bestelediğimden haberi yok!...

3.Geelim Zekai Dede'ye:

Hacı Ömer Dede, “Oğlum kimse sana musikinın orostopolluklarını öğretemez; musikinın orostopolluklarını benden alacaksın.”

Bu arada Öğreticim birinin gülüşünü beğenir ve ona dönerek:

“Aferin Hasan Ağa, Hasan'a 25 kuruş yazın... Karagöz gibi gülüşü var. Bu Karagöz bile ancak bu kadar güzel gülebilir...”

Bu ara Öğreticim Hüseyin Patpat'a döner:

“Al bakalım Hacı Hüseyin ud'u eline... Ben kolayına

onlar Müslüman'sa ben Müslüman değilim demiyorum...
Musiki de öyle... Onları ki musiki ise bizimki musiki değil;
bizimki musiki ise, onların ki musiki değil...

3.Aha Hasan ağa sigara içiyor. Niçin çatıyoruz
Hasan Ağa'ya... Sigara içtiği için... Biz, sigara içenin
insanlığından kuşku duyarız. Hele öteki eksiklerine
gitmeyelim... Aha kızının kolunda bilezik, karısının
kulağında küpe, komşusunda 15 gündür et yüzü
görmeyenler var. Bu durumda onun Müslümanlıkla ilgisi
yoktur; ama sözde Müslümanlar... Helal para ile kazanıldı
mı mesele yok..."

4. Bu ara içeri öğrencilerden biri girer:

"Hoş geldin Kebuter ağa... "

Sonra devamla:

"İsa şöyle der: İsa'nın bu sözünü zavallı Hristiyanlar
ters anlar. Sözde Şeytan İsa'yı sınavdan geçirmişmiş..."

Yalan haa!... Şeytan da, sınavda da kendisi... Zavallı
Hristiyanlar ne bilir... O söyleseydi böyle kestirme
söylerdi... Derdi ki: "Senden sana, senden sana..." Onlar
söyleyemez ama ben söylerim... İsa der ki 'Şunu şöyle
yaparsan her şey senindir...'

İsa'nın şu sözü çok önemlidir: 'Yalnız ekmekle
yaşanmaz...'

Hayat yalnız bundan ibaret değildir.

5. İsa bir orospu ile karşılaştı. O zamanın anlayışı ile
orospu ile konuşulmaz. İsa bunu bildiği halde İsa, ondan su
istiyor. Kadın oralı değil, korkuyor. İsa ısrar ediyor. "Su ver,
karşılıksız bırakmayacağız... Senin suyuna karşı ben de
ab-ı hayat vereceğim..."

Mevlana'nın da kıssası böyle...

6. İlköğretim yasaya göre zorunludur. Ama ilköğretim
bittikten sonra Allah-u ekber diye namaz kılınır. Yani
çocuğu okutmalı mı, okutmamalı mı? Peygamber bile
okuyun diyor... Moda oldu okul... Allah bu gibi modadan
bizleri korusun... Bayağı olan bu şeytanî moda... Bu
okuma modası ise gözle görünmeyen moda."

Sonra Kebuter'e dönerek:

Ama sen Bay Kebuter, beraat kağıdın var mı okutmaya
derdin... Ama dut demeye dudak gerek. Ey Bay Kebuter

sizin geliriniz ne kadar? Şeytan, dindardan bir şey anlayamaz. Çünkü dindar Allah'ın huzurundadır. İşte dinin faydası budur; insanı, Şeytan'dan korur... Yoksa dinin faydası var mı?

Sorarız; Senin okutmaya beraat kağıdın var mı?

Yok!

Öyleyse zanaatkar yanına konmalı... Dava üzüm yemek, bekçi dövmek değil...

7. Tarikat usulünde kendine güvenmemelisin..

8. Sormak edeptendir...

9. Ben diri idim öldüm.

Bu uyuz köpekten ibret alın.

Biz de seni canlığa (öğrenciliğe) kabul ettik.

Eller yukarda, dört kıblenin dördüne dön...Tövbe et!

Hele Hasan'ın bakışına bakın...

+

30.9.1962

1. Derse girdiğimde bir de ne göreyim. Öğreticimin oğlu Yılmaz gelmiş Almanya'dan. Yılmaz, Güzel Sanatlar Okulu öğrencisi. Okulu kendisini Almanya'ya staja göndermiş. Gidip gördüğü Almanya'yı anlatıyordu.

2. Sonra derse Öğreticim geldi. Birisi Padişah hakkında ihbarda bulundu. "Padişah yolda mısır darısı yiyormuş..."

Sonra da Tuncay'a tezkere bırakmış. Ne tezkeresi olduğunu anlayamadım. Ancak böyle deniyordu: Tezkere, yakışksız bulundu. Ancak Padişah tezkerede bir sakınca görmüyordu. Öğreticim yargısını bildiriyor:

"Yolda, öküz gibi mısır yiyen bir adam elbette bunda bir kusur bulmaz. Ne mal olduğu yolda mısır yiyişinden belli..."

3.Tuncay'a dönüyor Öğreticim:

"Niçin geç kaldın Bay Tuncay..."

"Derslerime çalışıyordum!"

"Ee, öğrenciye bir şey diyemeyiz..."

4.Bir başkasına dönerek:

"Ee, sen söyle bakalım... Sigarayı yere vurdun mu?"

"Yavaş yavaş... Şimdi iki tane kaldı. Önümüzdeki hafta son..."

Öğreticim hiddetlenerek:

"Şimdi yakaladım. İyi söyledin... Bu sözlerinde çok

önemli psikoloji var. Demek ki bu sigaraya olan ihtiyacını azaltmış. Öyle ki iki sigaralık kalmış. Ama derviş öyle görmez. Derviş öyle demez. 'Bana seni gerek seni!'

Yani sen bana şundan haber ver. Ne zaman bu sigaraya muhtaç olmaktan kurtulacaksın... Ben sigara peşinde miyim? Benim buna ilgim, senin buna ihtiyacın var. Rakı içenin de, kız kaçıranın da, kumar oynayanın da bir şeye ihtiyacı var. Onu bıraksa başkasına düşecek... Ne zaman sen muhtaç olmayacak duruma geleceksin. Düşün...

"Birdenbire terk edersem sarsılacağım, rahatsız olacağım düşüncesi var."

Öğreticimde yanıt hazır:

"Buna ruhsal korku denir. Bunlar ruhsal korkulardır. Yani bu korkulara şematik korku denir. Yani kaba korku demek..."

5. Biz şimdi İncil'e göre konuşacağız... İncil'e göre yürüyemeyenin yürür olması. Dangalak papazlar başka anlar. Yani kötürümken yürümüş de... Oysa öyle değildir; Ruhlen hasta iken iyileşmiş demektir...

6. Bugün aşk dendi mi psikolojikman korku başlar...

1. Bir kere sevdiklerini, aşklarını itiraf edemezler... Korku...

2. Başkalarının duyulma korku var bunda...

"Gelelim bana. Ben Allah'ım şekeriyim... Neymişim?"

"Allah'ın şekeri..."

"Hah!"

7. Sizden bir şey istenir... Leşinizin bu ahırdan çıkması... İşte önem vereceğiniz nokta budur... Buraya geldiğiniz için bildiklerinizi unutmalısınız. Tek yapacağınız şey yapıştığınız eteği bırakmamak...

8. Eşekler basit görür. Eşekliği çok olanlar İnönü için 'Niçin çok partili hayata geçti!' der. Anlayamaz çünkü... Sen böyle diyeceğine gel gel git...

9. Ehl-i aşkın ölmeden gayri bulunmaz çaresi... Onların aklına ölüm denince mezarlık gelir. Oysa böyle değildir.

Profesör demek esir demektir. Esir adamdan ne beklenir? Yani sizlerin mevkii daha yüksektir. Bunu zamanla anlarsınız...

Bir memur hırsızlık yaptığı halde hırsızlık yaptım demez.

Peygamberin hadisinde var: “Ya Ali! diyor, hüküm vermeyin, hükme varmayın...”

10. Gördüğün adam kim? İşaret çubuğu... Fakat sen öyle gördün... Sen kimsin ki, senin kuşkun şart değil... Senin görüşlerin kuru, basit... Göz, kulak başka bir şey yok...

Dedikodu ile âlem mahvolup gidiyor...

11. Yılmaz'ın inkarını gördün mü? Güreştiği halde, güreşmedim, dedi... Ben unu size niçin gösteriyorum; yani dırıltı etmem diyorum...

Onun için İsa şöyle diyor: Karara varmayın, hükmetmeyin...

Aha onu kurtardık.

12. Derviş bağı taşı gerek,

Gözü dolu yaş gerek...

Bizim ahırda kulakların niçin uzadı diye sorulmaz. Niçin gelmiyorsun diye sorulur...

+

7.10.1962

1. Dün, kardeşim Hasan'la birlikte giderken İlhami Biner yanındaki arkadaşı ile birlikte bizi çağırdı: “Gelin bakalım! Şuraya bir imza atın! Demokrasiye çağrı yapıyoruz!”

Musikide Hayat Dersleri ile ilgim olduğu sürece böyle bir çağrıya imza atamazdım. Öğreticime sormam gerekti. Sormadan imzalamam Öğreticime saygısızlık olacaktı. Buna karşın çağrıyı imzaladık.

Akşamüzeri muayenehaneye gittim. Durumu Öğreticime anlattım. “Olmaz!” dedi Öğreticim, “Bizi ilgilendirmez. Bakanlar var uğraşsın. Onların işi bu...”

+

11.10.1962

1. Dersteyiz. Geç gelenleri saptıyoruz. Abdulkadir Birecikligil. 45 dakika gecikmiş...

Öğreticim anlatıyor:

“Dr. Pay. Atina İlahiyat Fakültesi Dekanı. İşte İncil’le beni bu adam temasa getirdi. İlk İncil derslerini bu adamdan aldım. Beni İncil’le ilk temasa getiren bu adam.

İncil'in ilk ayetlerini bu adamdan geçtim. “

Bana soruyor:

“İncil'e başlamak ister misin?”

“Evet!”

Diğer öğrencileri göstererek:

“Gel, fakat bunlar daha hazır değil...”

Öğreticim adamın evini anlatıyor:

“Evi de görülmeye değer... Evinde fotoğraf, resim vs. yok. Evi ortasından ikiye bölmüş. Antep kilimi var evin bir yerinde. Hiç unutmam... Papaz bir âlem, işte Dr. Pay bu! İşte bu adamla İncil'e başladık. Tabi çok adamla İncil'e başladık. Fakat ilki bu...”

3. Kendini savunmak kadar felaket bir şey yok. İsa ne buyurdu? “Evet, dediğiniz gibidir...”

4. Kargalar bizden çok yüksek! Kıyamet kopar; kargalar yine “Gak! Gak!” der. Sen de “Gak! Gak!” deyiver...

5. “Efendim, Amerikalılar tuzlu kahve içiyorlar; ne diyorsun?”

“Neler yapıyorlar neler, hangi birini sayayım; dans ediyor yahu dans ediyor... Felaket yahu. Felâket... Aşka kıyılıyor, aşka en büyük darbe vuruluyor. Batıdaki felaketlerin sayısı mı olur... Doğu da başka türlü, Batıda başka türlü...”

6. Aha bir iş daha çıktı. Kim anlayacak... Yemekte konuşmayın diyorum. Yemek yemek bambaşka bir şeydir. Fennen ve ilmen yemek yemek başka bir âlemdir...

Âlem yahu!... İş büyüttünüz. Vücut yemek yemeye hazır mıdır, değil midir? Kafada yemekten başka bir düşünce olmayacak... Sakin bir kafa gerek. Öğlen yemeğine buyur da birlikte yiyelim; amanın, amanın cinayet, cinayet...

7. Şeyh Galip, Zübdey-i âdemsin sen = Evren tekamül ede ede insan olmuştur demek... İnsandan murat: insan-ı kâmil. Hedef: İnsan-ı kâmil... İnsan noksanlığı nispetinde hayvanla ilgilenir. İnsan dururken hayvanla ilgilenilir mi?

8. Dil, soğuk veya sıcak istedi mi verilir? Niçin istiyor diye neden aramaya gerek yoktur. İstedikten sonra niçin istiyor diye sorulur mu?

Dilin ateşi isterse ateşi koy. Nedenini sormak aşağı

mertebedir. İstek şeytanî ve rahmanî olur...

9. Biri 2.5 liramızı aldı. 20 kere onun kapısına gidip geliriz. Bu 2.5 liranın arasına düştüğümüz için... Bunun nedeni onun böyle para yemesine yol açmasına engel olur. Buna hakkımız yok. Birinin iyiliğini görmek, yardımını görmek; onun, iti köpeği olmak demek değildir.

Engel sensin. Şeytan sendedir. İnsan bu cinsten engelleri tepelemelidir...

+

4.11.1962

1. Dersteyiz. Öğreticim geldi. Padişahın dönüş töreni başladı. "Teslim oluyorum!" dedi.

Padişah; Murat'la Hüseyin Patpat'ın elini öptü. Bir onu, bir onu öperken bizler de, hep birlikte, alkışladık...

Bundan sonra döndü hepimizin tek tek elini öptü. Kuşakçı'nın iki elinden ve iki kulağından öptü...

2. Abdülkadir Eralp bugün ikrar vererek öğrenci oldu. Öğreticim:

"Dava boynuzun bırakılmaması!" dedikten sonra Abdülkadir Eralp'a. "Kalk bakalım ayağa... Şuradan başla el öpmeye... Hem de 'Bu yola baş koydum!' diye diye..."

3. Sonra oğlu Uğur'a döndü.

"Uğur gel bakalım! Ne yapıp yapıp bu eve layık bir oğul olmaya çalışacağım!" deyiver...

Sonra bizlere döndü:

"Bu adamın peşine düşünüz. Gereksiz yerlerde görürseniz tokadı yapıştıracak eve göndereceksiniz. Her yerde, nerde olursa olsun! Anlaşıldı mı?..."

+

18.11.1962

1. Saygı: Bir adımın kendine saygısı yoksa başkasına da saygısı yoktur.

2. Onun iki kere Hacca gitmesi ne adam olduğunu göstermeye yeter...

3. Alçaklığa bende olmak nasıl alçaklıksa; iyiliğe, doğruluğa bende olmakta o derece alçaklıktır. İki arasında ayrılık yoktur. Çünkü bende olmakta; çaba yoktur. Çabasız adam aşksız adam işe yaramaz.

Bu rahatsızlığı ister kaçakçılıkta bulsun, ister iyilikte

bulsun; dava, çabadır, aşktır.

4. İyi adamın fenalığı insanları yalancı bir ümit veriyor, oyalyor. Dünyayı ikiye ayırıyor. Oysa ikilik yoktur. Kapitalizm - komünizm tarafı... Gerçekte bunun ikisi de aşağıdır. Bu, gözler körler içindir. İki taraf da sömürü peşindedir; fakat renkleri ayırdır. İki taraf da fahişe...

Hiç o iyiler iyi olabilirler mi? Onlar kötülerle bir arada yaşayabiliyorlar... Onlardan istifade ediyorlar. Tek çare takvaya sarılmaktır. Ancak takva üzerine iyi denebilir...

5. Bu ders yaptığı konuşmalar (18.11.1962) banda alınmıştır. Bu bantta Öğreticimin komünizm hakkında görüşleri vardır.

+

2.12.1962

1. Dersteyiz. Az sonra Öğreticim geldi. Sayrı Hasta olmuş.. Yüzünden, gözünden belli oluyor sayrılığı... İlk olarak yaşlanmış olarak gördüm Öğreticimi. Ama alışkanlıkları yerinde, yine en küçük aksaklıklar çarpıyor gözüne...

2. Gazi Tekin adında bir konuk var derste. Öğreticimin masasında duran Kuran'ı eline alarak hepimize hitaben:

"Yol budur, insan olmak için bunu uygulamak yeterdir!" dedi.

Bun üzerine Öğreticim konuğu göstererek:

"Ya şeriatçıdır, ya da medeniyetçidir. Bir de üçüncüsü bize göre felsefeci olur. Alem-i mi şuhutun başka ahırı mı olur..."

Bunun babası müftü imiş, yeri belli. Sen de bana burası Musikide Hayat Dersleri ahırı deyiver. Bizde kızma yok... İstersen böyle Allahsız, böyle dinsiz biri görülmemiştir deyiver. Dediğim gibi bizde kızma yok...

3. Fen, teknik, medeniyet insanları kendine mahsus bir şekilde insanlıktan çıkarıyor. Çok acı!.. Çok acı!..

Nasıl ki din kitapları da insanları insanlıktan çıkardığı gibi...

4. Sonra kendi hastalığından söz etmeye başladı.

"Doktorlar kalbimi muayene ettiler. Sen bu halde nasıl oluyor da muayeneye gidip gelebiliyorsun?.. Elbette gidip geliyorum dedim. Bu sözlerim üzerine; 'bu konuda

düşünmeliyiz!’ dediler...

5. İslam Peygamberi ‘düşmanlarınızın silahlarından daha iyi silahlar yapınız!..’ dedi. Tavsiyeye bakın yahu!... ‘Düşmanınızı taklit edin; ondan daha iyi silahlar yapın!..’ İnsanî olanları alın demiyor...

6. Öğreticim, yeni bir şarkı okumaya başlarken konuşumuz birdenbire ayağa kalkarak:

“Bana izin, gideceğim!..” diyerek kaçtı, kaçar ama ne kaçar...

Öğreticim, aldırma bile. Konuşmasını sürdürdü:

“Hiçbir şey sona erdi diye düşünmeyin... Doğru değildir. Belli olmaz... Bu adam çirkin demek; o adam ölünceye değin çirkin kalacak demek değildir. O yargınız, o an içindir.

7. Buradan gelelim kırlangıç Ağa’ya...

Öteden beri doğru ayrı, yalan ayrı mütalaa edilir. Bunun psikolojik nedeni doğrudan korkulmadığı halde yalandan korkulmasıdır. Yani yalan söyleyen yalanından korkmasa ona gayet tabi tarzda sahip çıksa, yalan da doğru seviyesine gelir... Bu şu demektir: Doğruluk hali nasıl bir nedene dayanan bir fiilse; yalanlık hali de aynı şekilde nedene dayanan bir fiildir. Temelde bir olmuş oluyorlar...

Haberin olsun ki doğruluk ne nispette yapıcı bir iş ise; sahibi meydanda olmak şartıyla yalancılık da aynı nispette bir iştir. Buna göre dürüst, bilgili değilim diye üzülme; dürüst olmayan işlerine sahip çık... Bu yolu tutabilirsen kendine yalancılığın, başkalarına yalancılığın kendiliğinden yok olur...

Bundan sonra bir şarkı okur:

Bir rehi nalefte açtım vadi-i sevdaya ben

Giderek döndüm bu yolda aşık-ı şeydaya ben...

Sonra devamla:

“Kırlangıç’ın 24.11.1962 tarihli mektubuna cevaptır:

1.12.1962

En büyük mertebe muvazenedir. Önemli olan muvazeneli olmaktır.

Kafasında bir şey olmayan adam cır cır öter...

Kafasında bir şey olan kolay kolay konuşmaz...

İmparator olmak, bakan olmak demek evinin hesabından kaçmak demek değildir. Muvazeneli olmak

gerektir.

Sigara denilen bir dumana esir... Musikide Hayat Dersleri öğrencisi olmak demek muvazeneli yaşamak demektir. Gerekçeli yaşama boyun eğen bir adam er geç muvazeneli bir adam olacaktır.

8. Burada birine döner:

“Nikaos Ağa, borcun var mı?”

“Var!..”

“Tuh!.. Senin yüzüne...”

“Niye?...”

“Bu ilimle borçlu olmaya utanmıyor musun? Sen ilmine saygısızlık yapıyorsun... İlm-i böyle olan böyle konuşmaz...”

Öteden beri borçlu olan bir kişiyi derslere kabul etmiyoruz... Bu muvazeneyi gösterir...

İşte böyle biz; gayr-i ciddiye, ciddi yaparız...

Allah için yalana izin var; Şeytan için yalana izin yok...

9. Geç gelen bir öğrenciye 25 kr. Ceza kesildi.

10. Padişah derste uyuduğu için başına su döküldü.

11. Sala taksim geçin bir öğrenciye:

“Ulan kesin şundan 25 kuruş. Ahlakımı bozacak, beni çecek... İyi çalışıyor çünkü...”

12. Kuşakçibaşı; avaz’a başladığı için 25 kuruş ceza...

Oğuz Göğüş’e şarklı kafası ile hareket ettiği için 25 kuruş...

Gürültü ettiği için Murat Ağa’ya 25 kuruş...

Cumhur oldu. Kesin 25 kuruş...

13. Bugün Abdulkadir Birecikligil öğrenciliğe kabul edildi...

+

16.12.1962

1. Mevlana gecesi için hazırlık yapıyoruz. Öğreticiminin Ney üflemesini banta almak isteyenlerden biri:

“Efendim, biraz hızlı üfleseniz! Çok kısık oldu...”

“Biz çalgıcı mıyız? Aşıkane bir şey bu... Biz onu çalarken kim bilir ne haldeyiz... Dangun dungul çalmaya ne var... Hem bu demdir, kısık çıkar, ziyanı yok...”

Görüp göreceğiniz bundan ibarettir. Bir daha göremeyeceksiniz!

O kadar aşağısınız ki benim gibi bir adamın gelip

gitmesinden haberdar olması takvama ziyandır. Ben geldim, gideceğim. Benim varlığımdan haberiniz olmayacak.

2. Tasavvuf der ki: Siz de etten, sinirden, kandan eser kalmayınca da değin...

3. Mevlana Gecesini Dinleyicilere takdim ediyor:

Sayın Dinleyiciler,

Bu kutsal gecenin Musikisi de kutsal olmak gerektir. Kutsal musiki ise çok hizmet ister. Zamanımızın şartları ne yazık ki bu hizmete şimdilik elverişli değildir. Can-ı gönülden sunduğumuz tasavvufî ve dinî olan bu eserlere yine ne yazık ki gereken hizmet edilemedi. Bu hususta özür dilemek bizim için bir borçtur.

+

23.12.1962

1. Dersteyiz:

Bu kardeşlerimize gösterilecek en büyük saygı, en büyük yardım, en büyük kardeşlik, en büyük merhamet onu kendi haline bırakmaktır.

Bunda öfke olmamalıdır; yoktur da... Bu bizden aşağılar için, bizden üsttekiler için ise onun ayağına düşmekten başka yapacak bir şey yoktur. Onu kurtarmak istiyorsak onun davranışına saygı göstermeliyiz.

Hiç onlara karşı üstünlük de gösterilmeyecek; onlara nasiptir denilecek, onlara hürmet edilecek...

Asıl cima budur. Kuşlar, kurtlar da öyle yapar. Ne güzel, ne azarlama, ne çağırma, ne bağırma...

"Ben hiç görmedim. Biz göremeyiz!" demiş bir Bektaşî Dervîşi...

2. Ne diyor Esrar Dede:

"Ser vermek olur; sırrı ayan eylemek olmaz!"

Eğer memlekette kırk hırsız varsa ve azalmasını istiyorsan hırsıza karışma... Kulağınızda kalsın...

3. Daha ben karım dememişimimdir. Çünkü karım sözünde mülkiyet var. Karım demek ne ayıp şeydir. Ne ilkel... Sevgilim derim, karım demem...

4. Dava kardeşlerimizi hür bırakmaktır.

Zaten çevre eşek olmazsa senin eşekliğine müsaade etmez...

5. Ben ilim adamıyım; ilmî konuşuyorum. Hikaye söylemiyorum. İlmî geldim, ilmî gideceğim.

6. Nefis, nefis... Şeriatta Şeytan; tarikatta nefistir.. Siz, nefsin azametini sonra anlarsınız.

7. İnsanı hayvandan ayıran dindarlıktır. Dindar adam ise ibadet içinde olan adamdır. İbadet içinde olan adamdan kötülük gelmez.

8. İsa'da bir de şu vardır: Her ne surette olursa olsun cana kıymak yoktur. Karını, kızını kesse bile...

9. İsa'ya kelam denmesinin nedeni: Çok dehşet sözler söylediği içindir.

10. Tasavvufta hiçbir kural yoktur ki: Hiçbir olay yok ki derviş için lokma çıkmasın. Yalnız olay, Allah için olursa... Derviş için hiç gam yok... Aşıktaki keder neyler; gam halkındır. Görelim bakalım Mevla neyler

Neylerse güzel eyler

Vallahi güzel eyler

Billahi güzel eyler

Tillahi güzel eyler...

11. Cehennem sizin cehennemlik hareketinizle başlar. Onlar bunu öbür dünyaya mal etmişlerdir.

12. Buranın musikisinden zerre kadar nasip alanın buradan ayrılmasına olanak yoktur. Buranın musikisinden bir şey alamayan boşa geldi; boşa gitti.

13. Ey oyuncu bilesin ki; dava senin oyunda yenik gelmen değildir. Dava oyunun hakem tarafından beğenilmesindedir...

+

30.12.1962

1. Evde dersteyiz. Öğreticim anlatıyor:

"Bu ders yine biz bizeyiz. Konuk olarak Tabakhane'den Yaşar Gürbüz ile Tiksiniğin oğlu Mustafa da vardı. Bir parça dinledikten sonra ayrıldılar..."

3. Bu derste şöyle bir karara vardık. Geç gelenler geç geldiğini kendiliğinden söyleyecek.

Bu karar için bir öğrenci öneriyor:

"Sayın Öğreticim, bundan sonra geç gelenlerin geciktiği bir başka arkadaş tarafından saptanmasın."

"Haa! Güzel... Öyle ya artık yetişmiş sayılırlar. Tamam

bundan böyle her geç gelen dakikası dakikasına geç geldiğini söylesin...

4. Peki başka..."

Soru soran olmayınca...

"Bu musiki size ne haber vermektedir. Belanızı buldunuz demektir. Ben yürümeliyim. Yürüdükten sonra anlarsınız başınıza gelenleri. Aha bir mal geldi. Nasıl Salih Ağa... Sigara ile aran nasıl?"

5. Mevlana: "Kadın diyor, Allah'ın binasıdır; sevgili değildir. Bizzat Allah'tır, mahluk değildir, ama bu tanım da hayali kalacaktır.

6. Ben, size: Ben doğruyum, ben iyiyim... Ben aldatmam demedim. Ben size sizi aldatmam demedim. Siz ona göre gelin. Siz geliyorsunuz...

7. İlm-i kal-i ilm-i hal yapacak en iyi yol musikidir. Bu işi yapacak başka hiçbir şey yoktur.

+

6.1.1963

1. Evdeki dersteyiz:

Öğreticim konuşuyor:

Baskıya, eleştiriye tahammülü olmayan biri, çünkü vursan ölür...

İnsanlıktan haberi olmayan aydın kişi alçaktır. Bununlar birlikte cahil olan da alçaktır. Çünkü aydınlar cahillere dayanarak kötülük yapmaktadır.

2. Bay konuk, ben ahlak öğretmeni değilim, hoca, papaz değilim. Ben bir filozofum... Filozof böyle konuşur...

Sözlerim gayet orijinaldir. Anlaşılmaz, elli yıl sonra anlaşılır...

3. Kimsenin diyeceği yokmuş. Öyleyse Bay Padişah'ı vitrine bakarak kavurga yediğinden dolayı yargılayacağız...

4. Biri soru soruyor:

"Ya Şakkül kamer nedir?"

"Bu bir dinî remizdir. Şakkül kamer uykuda olan bir şahsın uyanmasıdır. İşte şu gördüğün öğrenciler Şakkül kamer'e uğramışlardır. İşte Salih, üç dört dil bilmesine karşın uykudadır. Beş para etmez görünen öğrenciler uyanmışlardır. Hacı, hocalara göre ise şakkül kamer ay yarılmış..."

5. Şu insanların derecesine bakın. Oysa İsa da büyük, Musa büyük, Muhammed de büyük..

6. Allah demek: Bilerek yanlış iş yapmamak için elinden geni yapan adam demektir. Yanlış iş yapmamaya çalışan adam Allah adayıdır. Çünkü Allah yanlış olmayan kavramların toplamıdır.

Yoksa yukarda olup da kimisini kör, kimisini topal yaratıp da seyreden değildir.

+

13.1.1963

1. Dersteyiz:

“Ben yürüyüp gideceğim. Sizler kavak ağacı gibi meydanda kalacaksınız. Kavak ağacını ne yaparlar. Keser dam yaparlar. Size bakanlar bu mu Emin Kılıç'ın öğrencileri diyecekler.

Buranın adı Hayat dersleri demek... Hayat Dersleri; zikzak, inişli çıkışlı; ama siz bu şekilde kavak ağacı olursunuz.

İsa'yı, Musa'yı, Muhammed'i bu hale çevirmişlerdir.

Her ne olursa olsun ne derlerse desinler bizim için nefsanî olmamak gerekir. Ne olursa olsun bizim için olumlu sonuç verir...

2. Sinema mükemmel. Hacivat sunidir. Yani Hacivat aczdır. Acz-i mükemmele tercih edeceğiz eğlencede...

3. İkiyi üçe eşitleyeceğiz. Hiç iki üçe eşit olur mu? Dangkalıklık bu kadar olur. Ama biz yapmaya çalışıyoruz. Bizim aradığımız kişinin dine olan isteğidir. Dindar olmasıdır.

Hedef takva sahibi olmaktır.

Hedef kaybolunca ne olsanız boştur. Sigarayı bıraksanız da...

4. Ne hakkımız var arkadaş oturduğumuz yerde Hindistan'ın ormanlarını görmeye... Onu gösteren de, ondan yararlanan da bir alçaktır. Emek çekmeden görmeye ne hakkın var.

Alın teri dökmeden sahip olunan bilgidен ne hayır gelir? Emek çekmeden kazanılan bilgidен zarar gelir... Sinemaya darbe böyle indirilir... Din korkusu olan, Allah korkusu olan benim gibi olur. Şimdi size yeni bir görüş sahası açtım...

5. Karagöz da emek vardır. Sinemada bin kere emek vardır. Emeksiz kar vardır.

6. Dervişler Allah'tan korkarlar. Bu derslerimle sizin aklınızı bozдум. İstedığınız kadar sinemaya gidin.

7. İnsan, insanla yüz yüze konuşur. İnsaf yahu telefonla konuşmak ne anormal... Tabiliğe aykırıdır. İnsan gördüğü ile konuşur, gördüğünün sözünü dinler. Aman bunun gibi anormal şey olur mu?

+

Not: Bu tarihten itibaren derslere devam edemedim. Gaziantep Valiliği derslere gitmemi yasakladı. Daha sonra Sayın Öğreticimin ders vermesini de yasakladılar... Dersleri Kavaklıkta Batalhüyük'ün eteklerindeki bağlarda yapardık...

Aradan biraz zaman geçti. Vali değişti, Emniyet Müdürü değişti. Yeniden derslere gitmeye başladım. İşte yeniden tuttuğum notlar:

+

5.2.1965

1. Prof. Dr. Cahit Tanyol Derste:

- Bunlar beni gördüler. Benden aş aldılar.

Ben kimseye gel demedim. Çünkü gel demem insana saygısızlıktır. Eğer ben sevicecek biri isem onlar beni severler.

- Demek siz insanların tek tek kurtarılması taraftarısınız...

- Evet! İnsanlar toptan kurtarılmayacak kadar yüksektir. İnsanların her biri bir âlemdir; ördek değil, kaz değil...

- Bu işin çapı genişlesin olmaz mı?

- 20 yıldır bu kapı herkese açıktır. İsteyen gelebilir.

Ben, insanlara gel demeyecek kadar saygı duyuyorum. Kimseden de para istemiyorum...

Kimseye gel diye propaganda yapmadım. Propaganda çok zelim bir şeydir...

Dinler propaganda yaptı da ne anladı?...

Bir adam kötülük yaparken ona bunu yapma demek ona bir saygısızlıktır.

Bütün izimler insana saygısızlığı ifade eder.

Abdullah Özer:

- Hangisi müessirdir (Etkilidir)?

- Toptan, toptancılık işe yaramaz.

Dinleyicilerden biri:

- Siz Sokrat'a benziyorsunuz?...

- Tamam... Kitap yazarların da sorumluluğu olmuyor.

İnsanlar şimdi bu anlayışta; 20 yıl sonra hangi anlayışta olacak? Kim bilir... Yazdığın kitap 500 yıl sonra nasıl anlaşılacak?

İnsan dediğin kendini arayacak...

Din insanlar üzerinde baskı demektir.

İki insan birbiri ile mutabık kalmazsa; biri doğru, biri yanlış demek değildir.

Prof. Cahit Tanyol:

- Hareket noktaları ayrı olanların tartışmasından bir şey çıkmaz...

- Sizin kurtarmaya çalıştığınız kimseler sonsuzluğa değin sorumsuz olarak kalacaktır.

Cahit Tanyol:

- Fakat biz kapımızdan girenleri değil dağdaki köylüleri de kurtarmalıyız...

- Siz kurtarın; ama biliniz kurtardıklarınız sorumsuz kimseler olacaktır?

- Ama biz insanı tek başına yakalayamıyoruz...

Cahit Tanyol devamla:

- Üstat! İnsanlar mutlu olmasını istiyor. Eski medeniyet de şimdikini yeterli görmüyor... İnsanlar gittikçe refahı aramıyor; saadeti arıyor...

- İnsanlara saadeti vermek gücü olmadığı için onlara refahı veriyorlar..

- İdare elden gitti. Bari maslahatı kurtaralım...

- Beşerin seviyesi müsait olmasaydı kim peygamberlik edebilirdi? Kim izm çıkarabilirdi?

Enbiya tarihinde dört evliya kadın vardır...

Çingenenin birinin elinden bir kaza çıkıyor. Kaçıyor bir köye sığıyor. Fakat Çingen yetenekli bir adam...

Köylülerin beğenisini kazanıyor. Köylüler kendini kadı olarak tayin ederler. Fakat bir gün köyde bir düğün olur; bunu da çağırırlar...

Gitmez. Zorlamaları üzerine dayanamaz gider.

Eteklerini kazıklarla yere çaktırır ki kalkıp oynamasın. Fakat çalgı çalınca dayanamaz. Davulla zurnaya ayak uydurarak ayağa fırlar:

“Olanlar oldu bize; savulun uşaklar kazıklar değmesin size...” diye oynamaya başlar...

2. Aşık olduğum ve aşk yolunda sadık kalacağım için şükrediyorum.

Daha benim hayatımda şimdiye dek sadakatsizlik olmamıştır. Ben aşkımlı onun aşkına emanet ediyorum...

Ben bu gece kendimi beğeniyorum: İsabetimden dolayı...

+

6.2.1965

Bir Ayrılma Olayı

1. Halkevindeyiz.

Bugün derste X1. Çok öfkeli idi. Dersten ayrılırken homurdanarak ayrıldı gitti. Sanki deliye dönmüştü. Ne yaptığını bilmiyordu. Çok öfkeli idi...

Bunların teslimiyetleri samimi değildi. Kahırla gelip gitmişler ve kendirlene verilen en zor yükümlülükleri yerine getirmişlerdi; ama hep kahırla, hep öfkeyle...

Terbiye olmuşlar; fakat değişim gösterememişlerdir.

Böylece başta X1Olmak üzere X2. ile X3 de düştü.

Bunlar birdenbire bizden ayrılmaları hakkında bir açıklama yapmıyorlar.

Önemli bir neden olmasa bu şekilde ayrılıp gitmezlerdi.

Muhakkak bizim bilmediğimiz bir neden var.

X2, X3; X1'in etkisinde olarak gelip gitmişlerdir.

Hoca'dan çok X1'in izinden gitmişlerdir. Bunlar da ruhsal olgunlaşma eksik kalmıştır.

Ayrılmalarına bir neden göstermemekte ısrarlı idiler.

Ruhen ölçüye gelmez bir sarsıntı içinde idiler.

X1'den tamburu istedik vermedi. “Ben onu yüzsuğu dökerek istedim! Git, Hoca'ya söyle vermiyorum...” dedi.

Boyacıbaşı'ya söylediklerine göre: “Hayat Dersleri şeklinde çalışacaklarmış. Çıraklar toplayıp musiki çalışmaları yapacaklarmış. Asıl doğru yolda olan kendileri imiş. Bizler ise eğri yolda imişiz... Hocamız da, biz de “Ölü!” imişiz. Bizi, bizim taktikle yere vuracaklarmış...

Kendilerinin seyyah olmalarına (kovulmalarına) ben sebep olmuşum...

Şimdi bir de bu çıktı başıma... Bende, şeytan tüyü mü var acaba... Çatan bana çatıyor...

+

7.2.1965

1. Evde, dersteyiz.

Bugün derste Zafer Muzafferoğlu da var. Sorduğu soru şöyle:

"Bu musiki ile meşgul olmak geriye dönüş değil midir?"

Sayın Öğreticim bu soruya yanıt vermedi ve geçiştirdi...

2. Bugün Updegraf gelmedi. Bize karşı bir alerjisi var.

Çünkü sorduğumuz akılcı sorularla kendisini zor duruma düşürüyoruz.

Bizi manastır tarzında bir topluluk olarak görüyor.

Bizim duruma acıyor ve bize tepeden bakıyor.

3. Hoca'nın açıklamasına göre: 1 Şubat 1965'ten itibaren Aşk Üniversitesi açılmıştır.

"Ben fahreylerim ki bana aşk ehl-i desinler..."

Benim musikiyi dinleyen adamın kafası çok sakattır.

Ben musiki ile ilan-ı aşk ediyorum.

"Güzelsin, kainatın bir kız olmak ihtimalinden..."

Çok kimse gördüm, çok adamla tanıştım. Bu kadar muazzamına rastlamadım.

İnsan faziletli kimseleri gördükçe kendini daha iyi anlıyor.

Bay katip bana yardımcı olarak verilmiştir.

Tabiat valdenin hazırlayıp ortaya koyduğu adam kutup demektir.

Cenab-ı Allah insanları lutfuyla kahreder.

4. Altıncı Hoca, Sayın Öğreticimin aleyhine atıp tutanlara şöyle demiş:

Keşke ben de onun gibi olsaydım; oruç yiyeydim, namaz kılmayaydım. Bana da dinsiz diyelerdi...

+

10.2.1965

1. Yeryüzünde hiçbir aile yoktur ki huzursuz olmasın...

Benim semtime korku denen şey uğramamıştır. Bende korku duygusu mevcut değildir.

2. Hıyanet edilen yoktur; hıyanet eden vardır...

3. Malı çalan kendini mahvetti. Malı çalınan için ise sadece bir olay vardır.

4. Eğer bir kimse mahkeme yoluna gitmişse; o, kendine kıymıştır.

5. O hırsızlık yapanı gördüğümüz için hırsızlık olmaktadır. Hırsızlığı yapan kendine kıymıştır.

6. Paran gitmiş; fakat ahengini bozma...

7. Malı çalınmış sahneden çekilecek...

8. Bendekiler benim malım değil ki; ona buna al diyeyim... Benden almak isteyen gelir alır.

9. Bende çok şey var; hududu yoktur. Fakat hiçbir benim değildir.

10. Ben, benden isteyenlere veremeyeceğim hiçbir şey yoktur...

11. İsteyenin malı burada mevcuttur. Gelen alır, teşekküre bile ihtiyacım yoktur...

+

12.2.1965

1. Evdeyiz özel bir ders olacağı düşüncesi ile toplanmış bulunuyoruz.

Sembolik olarak Aşk Üniversitesi açılacak. Aşk Üniversitesinin yazılı gerekçesi okunacak.

"Gördüklerini gözün ile,

Beyan etme sözün ile..."

İnsan denilen varlık; haline göre eser yaratır.

Yaratmamasına imkân yoktur.

O kraliçelere baktıkça gözüme acıyorum. Gözümü kıskanıyorum.

+

2. Filozofları ikiye ayırıyoruz:

1. Dindar Filozof

2. Dindar Olmayan Filozof.

Ben dindarlığımın mükâfatını daima gördüm. Kızlar tarafından sevilme az mükâfat mı?

Amerikan Üniversitesinde 17 öğrenci bıraktım.

Dindar olmayan filozofların bilginlerinin bizce önemi yoktur; ille dindar olacak...

Dini kendine amaç edinmeyen kimseden hayır yoktur...

Kadın için gelmişim; kadın için öleceğim, kadın için gideceğim...

Kraliçe olsun, hatta çıplak olsun; hiçbir kadın beni etkileyemez... Onlarla çıplak olarak hamama girsek tüyüm kımıldamaz. Çünkü ben "Ya hafız!" mertebesindeyim. Din zırhına bürünmüşüm. Din zırhına bürünmeyen bir kız benim dikkatimi çekemez. O, din dışında olduğu için dikkatimi çekmemiştir.

Ne kadar güzel olursa veya ne kadar çirkin olursa olsun ilm-i sima bakımından dindar filozofa hiçbir etki yapmaz.

O bir tabakadır. Dindarın tabaka ile illisi yoktur. Bunlar arızî şeylerdir; dinle ilgisi yoktur...

3. Çirkin demek dine meyli yok demektir.

Benim dini hissim kardeşlerimin sahnede beğenmesi için olmaz. Hareket yapmaları öf, öf, öf!...

4. Güreş aman yarabbi!...

Boks maçı, boks aman yarabbi!.. O vuruşlar benim kardeşime yahu!...

Arkadaşlık, dostluk bunların kökü aramadır; onunla vaktini öldürüyor, gününü gün ediyor.

Nerede iki veya daha fazla bir arkadaş topluluğu var; orada bir arayan, daha doğrusu bir hasta vardır...

5. Benimle temasınızda sözsüz ve yazısız olarak dehşetli bilgiler almaktasınız.

Sabahattin Göğüş: "Benim nazarımda, seni sevmeyen kadın öküz'dür!" demiş...

+

13.2.1965

1. Halkevinde, dersteyiz...

Yeni gelenler var. Hepsi de genç... Bizleri izlemeye gelmişler...

Bir ara Mustafa Bakkaloğlu da geldi. Sevincinden bir basıp beş sıçırıyordu. Yeni bir tiyatro topluluğu kuracakmış... Ne var ki yine ayrılıp gitti...

1. Bir şarkıdan:

Neyin nevasına bais olmaz öz hevesi

Gördü gözüm, sevdi özüm, budur sözüm...

2. Bir ara şöyle diyor:

Lisan-i ehli dil-i biz

Bilenle söyleşiriz...

3. Kavak sallansın, söğüt sallansın da insan niçin sallanmasın. İnsan da güzel biri karşısında ve güzel bir nağme karşısında niçin sallanmasın...

4. Bir adam gördün kitap yazmış, bir adam gördün musiki ile hiç ilgisi yok; hiç durma kaç ondan...

Bakın size ne ölçüler veriyorum. Çünkü o daha kitap yazmanın nasıl bir iş olduğunu bilmiyor.

+

21. 2.1965

1. Evdeyiz:

Derste on öğrenci var. Gittikçe azalıyor.

Hoca anlatıyor:

Mürşidin hiçbir iradesi yoktur. İradesi olursa muhtaçlar gurubundan sayılır. Bu ise dilencilikten (başkasının iyiliğini istemek...) başka bir şey değildir.

Senin ilk işin kaybolan şahsiyetini bulmaktır.

Sorumluluğunla baş başa kalıp adamlıktan âdemliğe geçmektir.

2. Bilgi, bilgisiz ve bilgili olanlar üzerinde etkili olacaktır. Bu etkide ise kendisinin payı yoktur. Bu cins bilgililer münzevidirler. Bu bilgi insanî değil ilahidir. Bilgisinin kendisi ile bir ilgisi yoktur. Öyle olmasaydı münzevi olmazdı.

3. İki şeyi unutma. Bir büyük adam gördün ki onun musiki ile ilgisi yok; o daha insan gurubundan değildir...

4. Bir adam gördün ki küçük veya büyük bir kitap yazmış onun insanlıkla ilgisi yoktur. Ama bu kitap ekmek parası için yazılmışsa onu yazana sözüm yoktur.

+

28.2.1965

1. Evde, dersteyiz.

On kişiyiz.

Hoca anlatıyor:

İdeal boşuna icat edilmemiştir. İdeal dinin yeni şeklidir.

Ülkü, insanların yarattığı bir puttur.

Rönesans'ın babası idealizmin başlangıcıdır.

Din hükmü idealizmin başlaması ile sona eriyor.

Bizim bütün dinlere saygımız vardır. Bizim dinlere olan karşıtlığımız o dönemin kurallarının bu çağda uygulanmaya

kalkışılmasındandır.

2. Birinci Dünya Savaşına kadar bütün insanlar ümitsizliğe düşmedi. Birinci Dünya Savaşı'nda idealizm iflas etti. Bu savaş nedeniyle insanlar savaşın kötü bir şey olduğunu hissettiler...

Dünyanın iflası Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması ile olmuştur.

+

1.3.1965

1. Evde ders yapacağız. Hoca'yı bekliyoruz. Bugün konuklar çok. Anlaşılan sorulu yanıtli geçecek ders...

Hoca geliyor:

"Sorun bakalım varsa sorunuz?"

Bir konuk:

"Komünistlik nedir?"

"Vaktiyle Çar İmparatorluğu vardı. Komünistlik, Çar İmparatorluğunun daha modern, daha riyakâr, daha azılı bir şeklidir..."

"Çar İmparatorluğu ne idi?"

"Çar İmparatorluğu da daha azılı daha riyakâr bir kurumdu..."

2. Bir başka konuk:

"Efendim masonluk nedir?"

Beşer hayatında birçok cemiyetler gelip geçmiştir. Bütün cemiyetlerinin amacının menfaat üzerine olduğunu unutma. Değil mi ki masonluk da bir cemiyettir. Bu formüle dayanarak söyleriz ki o da muhakkak menfaat üzerine kurulmuş bir kurumdur...

3. Konuklardan biri:

"Ey Sayın Emin kılıç Kale; size, komünist diyorlar, hatta mason diyenler de var... Buna ne diyeceksiniz?"

"Kimin ki akli başına yarıdır, yukarıdaki verdiğim tarifleri düşünürse benim hakkımda bunu diyenler en az budala olmaktadır..."

(Bu arada öğrencilerden biri söze karışarak saçmaladı ve 50 kuruş ceza aldı...)

4. Konuk devamla:

"Sayın Emin Kılıç, işittiğimize göre Kavaklıkta bir bağ eviniz varmış. Orada bir gün nedense Kuran'ı ayağınızın

altına almışsınız. Felsefenizde bu işin yeri nedir?

“Bu kubbenin altında benim iki tapum vardır. Biri dedemden kalma yüz yıllık oturduğum bu evin tapusu; diğeri de Mâanoğlu köprüsünün yanında beş dönümlük susuz bostan... İçinde çınar, kavak, söğüt ağaçları vardır. Senelik geliri beş yüz lira tutar. Bu da bana dedemden kalmıştır. Kim üçüncü bir tapu bulursa o mal ona helal olsun...”

Biz o bostanda senelerce açık hava dersleri yaptık. Derslerin konusu şu idi: İngilizce, özel musiki, tasavvuf, felsefe, bütün dinler üstünde inceleme...

Bu derslerde dinlerden bahsedilir. Ben bizzat dinlilerle çarpışırdım... Bu ne demek? Dinler üzerinde araştırma yapmak demektir...

5. Herkes kazılar yaparak çanak çömlek arar... Ben ise dinler üzerinde kazılar yaparak asırların yıkıcı fitne ve fesadına uğrayan din ve onun kurucularını bu afetten kurtarmaya çalışırdım. Bu duruma göre aklın başına yar ise düşün... Böyle bir adam Kuran-ı ayağının altına niçin alsın... Böyle bir şeyi yapsa yapsa işi gücü olmayanlar yapar... Böyle bir kazı yapan adamın böyle bir şey yapmak aklının ucundan bile geçmemesi gerekir.

6. “Sayın Filozof, sendikacılara komünist diyorlar... Bunun sebebi ne olsa gerek?”

“Demokrasi devrindeyiz. Herkes hürdür. Sendikacılara komünist derlermiş, desinler... Sendikacılar da onlara uyuz derlermiş, desinler... Sendikacı gerçekten komünist değilse bu sözün ne önemi olabilir?.. Önem verilerse o uyuzu teşvik etmiş olurlar...”

Ben kimseyi ikna etmeye çalışmam. Ben yalnızca yanıt veririm.”

7. “Sayın Filozof, Türkiye’deki partiler hakkında fikrin nedir?”

“Herhangi bir memlekette herhangi bir partinin parti olabilmesi için o memleketin kalkınmış olması lazımdır. Oysa zavallı Türkiye’imizde kurulacak partiler olsa parti ismine malik olurlar; parti ruhuna malik olamazlar.”

8. “Sayın Filozof, beni Nurcular hakkında aydınlatır mısın?”

“Bir memleket ki Rönesansla arasında 500 sene var; bir memleket ki miktarı ancak bir avuç olacak aydınları da apartman ve araba peşinde... Mal beyannamesi vermeyi namus borcu bileceğine zavallı hükümeti kabahatli sayıyor... Bu ve buna benzer şeyler gösterir ki bu otuz milyon ruhen iflas halindedir. Böyle ruhen iflas olan memleketi Nurculuk denilen siyah ve kirli afet talamaz da ne olur?

Bir çok münasebetle söylediğim gibi ben başkalarının yaptığı şekilde Nurcuları ayıplamam... Bunların kardeş bilirim. Eğer yiğitsek onları ayıplayacağımıza, onlardan nefret edeceğimize onların ruh gözlerini açalım. Ben bugün 68 yaşında Halkevi için canımı verircesine uğraşıyorsam bunun tek sebebi Atatürk'ün ışığı altında bu afete uğrayanların ruh gözlerini açmaktır.

O büyük kurtarıcının yarım kalan işine bir taş olsun ilave edebilmektir.

+

20.3.1965

1. Halkevindeyiz. İlk olarak bu kadar çok dinleyici görüyorum. Öğrenciler dışında 20 kişi kadar varlar.

2. Bugün 27. de gelmiş. İçerde Sayın Öğreticimle halvet halindedirler.

3. Çıkardığımız duvar gazetesi salona ayrı bir hava vermiş. Gelen bakmadan, okumadan geçmiyor...

+

21.3.1965

1. Evde ders yapıyoruz.

Hoca anlatıyor:

Bir suç işleyeni sevin demiyoruz. Niçin sevecekmişsin? Sevebilir misin? Eğer severseniz; onu, yük altında, minnet altında bırakmış olmaz mısınız?

Bağışla diyorlar; bağışlamak, bir nevi o adama saygısızlıktır, onu yok görmek gibi bir şeydir...

Biz yapanla değil olayla ilgileniriz... Yapan adam milyonlarca yılın mirasçısıdır. Onun yarattığı şey değildir. Ona mirastır o yaptıkları...

2. Düşmanlarınızı sevin diyorlar. Boş lakırdı bunlar. Sen beğenmediğin olaylardan ibret al ve o olayı yapma... Bizi

yapılan yanlış hareket ilgilendirir. Bizim o olayı yapanla bir ilgimiz yoktur.

Cebeli Tura varanlar bulamaz nur orada
Nerede bir sevilecek var, görevin olur orada...

+

24.3.1965

1. Halkevindeyiz... 10 kişi kadarız. Gittikçe azalıyoruz.
Bunun yanında altı kadar izleyici var.

S' de gelmiş. Halinde bir durgunluk var. Derin derin düşünüp duruyor.

Derste H. T' da var. Komünizmle Mücadele Derneği üyelerinden... Uykuda bir çocuk... Acınacak bir durumu var. Mantık yoksunu. Nurcuları Halkevi'ne karşı kışkırtma çabası içinde...

Kendisini uyardım: **"Dikkat et, burası bir dernektir. Söylediklerini belgelemek zorundasın. Yoksa başına iç açarsın!"** dedim.

Bu sözleri benden hiç beklemiyordu. Şaşırdı kaldı. Bu sözlerim üzerine çok durmadı, kalktı gitti.

Öyle bir anlayışta idi ki: "Çok okuyan ve kızını okutan komünist olur!" diyordu.

2. Bu arada Sayın Öğreticim konuşmaya başladı:

"Benim hocalarımla nispetim; ben, süsün aleyhinde olan bir insanım. Ben hayatımda süslenmek nedir bilmem. Süslenmek bir zaaf alameti, perişanlık belirtisidir. Yere vurmadığım, perişan görmedim hiçbir Hocam yoktur.

+

27.3.1965

1. Halkevindeyiz.

Öğrenci olarak 13, dinleyici olarak 10 kişi var.

Sucu Ahmet Usta'nın kızları da gelmiş; çoktandır gelmiyorlardı.

2. Artık Hoca'nın evinde toplanmayacakmışız. Vali Bey böyle istiyormuş. Bunu bize söyleyen de Halkevi Başkanı Ali Nadi Ünler... Yine ne oldu acaba?..

+

17.4.1965

1. Halkevindeyiz. Musiki çalışmaları yapıyoruz. Dinleyici olarak kimse yok.

Bu arada üç genç geldi.

Sayın Öğreticime soruları olduğunu söylediler.

Sayın Öğreticim:

“Çıkarın defterinizi...”

“Defterimiz yok!”

“Kaçınıcı sınıftasın sen?”

“Lise son...”

“Lise son sınıftasın... Cebinden bakkal gibi kağıt çıkarıyor... Bu söyleyeceklerimi sana kimse veremez... Ne öğretmenin, ne de baban... Var mı diyeceğin?

Şimdi sor soracağımı?..”

“Radyo günah demişsiniz?”

“Ben günah kelimesini sevmem... Şimdi yaz şu söyleyeceklerimi:

“Sayın Filozofa sordum. Bundan önceki derslerin birinde radyonun günah olduğunu söylemişsiniz. Bu nasıl olur?”

“Bir Filozof olarak ben bu kelimeleri ve bunlara benzer kelimeleri bilim dışı olduğundan kullanmam ve sevmem. Günah, Cennet, Cehennem, Öbür dünya, mahşer nizamı...

Eğer ben günah kelimesini kullanmışsam bir yanlışlık yapmışımdır; sözümü geri alıyorum...

Filozof demek, yanlış yapmaz demek değil.

Radyo kullanmam. Radyo kullanan insanlık âlemine içim ağlayarak acırım.

Söylemeye hacet yoktur ki bu bağınazlıktan olmaz. Çünkü bağınazlığın felsefede yeri yoktur. O halde bu tarzda düşünmemin nedeni ne olmalı?

Düşün, bir dünya ki yalandan kurtulamamış, insanları, birbirlerine oyun oynamaktan kurtulamamış... Bir sözde uygarlık ki, bin kere yazık, daha savaştan yakasını kurtaramamış, gelirinin yüzde 80'i savaş rezaletine harcanmakta ve ilahir...

Bundan sonra tekrar düşünün. Size karışmam ama ben kendi payıma böyle dünyayı radyo değil davul zurnaya bile çok görürüm.

Gemisini kurtaran kaptandır. Ben kendi gemimi kurtarıyorum. Radyoyu yadsıyışımlın, evimde kullanmayışım utancımıdandır.

2. “Sayın Filozof, dünyanın kabul ettiği uygarlığı yadsıdığınıza göre, sıfır numara verdiğinize göre, sizce değer verilecek uygarlık var mıdır? Varsa, nedir?”

“Bence değer verilecek uygarlık vardır. Onuru olan her insan o uygarlık için çalışmak zorundadır. O uygarlığın ilk basamağı şudur: Sorumluluk denilen büyük kavramın öğrenmek ve onun gerektirdiğini yerine getirmek!”

“Gerçek uygarlığın ilk basamağı olarak ileri sürdüğünüz sorumluluğu açıklar mısınız?”

“Bu yüce bir konudur. Birkaç örnek vererek seni yüce konunun içine iteceğim. Sayın Bay Hüseyin, sigara içtiğini söyledin... Yukarıda anlattım ben taassup bir adam değilim. Tütün değil, şarabın, likörün daniskasını içebilirsin. Yalnız senden şunu kesin olarak isterim. Eğer onurlu lise öğrencisiysen sigara içilmesi gerektiğini bana ispatlamalısın...”

“Kem küm...”

“Bunu bana ispatlamadığın sürece sana bir kelime yok. Görüyorum ki Bay Hüseyin ispatlamak nerde, sen nerde...”

Bülbül gibi şakıdın. Yani tütün içmek kötüdür efendim, ben bu zıkkımı içerken kötülük yaptığımı kabul ediyorum dedin.

Şimdi Sayın Bay Hüseyin, deveyi düze çıkardık. Seni sorumluluk denen yüce duygu ile karşı karşıya getirdim. Ya sen onurlu bir gençsin; ya da insanın en değerli niteliği olan sorumluluğu ayak altına alır, o zıkkımı zıkkımlanırsın.. Yahut bu niteliği ayak altına almaktan utanır bu zıkkıma veda edersin. Hem de bu dakikadan itibaren ve ancak o zaman Sayın Filozof lütfen gerçek uygarlığın ikinci basamağından haberler verir misin demeye yüzün olur...

3. Bir başkası bir soru sormak istiyor.

Sayın Öğreticim ona dönerek:

“Defterin var mı?”

“Yok!”

“Yokmuş, Aman yarabbi ne acı!...”

4. “Bay filozof! Öyle sanıyorum ki siz Müslümanlık dinini yadsıyorsunuz. (inkar ediyorsunuz...)”

“Haşa! Bin kere haşa!.. Ben hiçbir dini yadsımam. Bana kara çaldığını (iftira atıldığını bil...).

Kara çalmayı her din yadsır. Hele Müslümanlık lanetler...

Senin adına dilerim ki kara çalmadan çekil, kara çalmadan çekil de lanetlenmeden kurtul...

Sana bildireyim ki, bir insan için din gerekse, o insanın da aklı kendine yar ise o kadar dinlerin içinde Müslümanlıktan başkasına iltifat etmez. Şimdi ağzının payını aldın mı Bay Mehmet!... Aklında kalsın, bir daha böyle ters iş yapma...

“Sözümü geri alıyorum!...”

“Bay Mehmet’le barıştık. Bizi tebrik ediniz. Bay Mehmet, Sayın Filozof’tan şunu sordu:

“Köylünün buğdayını çalamadım. Nedeni de Allah korkusu... Buna ne dersiniz dedim?”

“Güzel söyledin derim. Yani korku senden doğdu. Korkuyu Allah’a bağlayan da sensin. Buna güzel denmez de ne denir... Sen olmasan ne korku var, ne de Allah’a bağlayan var, ne de Allah!..Üçüncüsü...”

5. Bu arada konuk araya girerek bir soru soruyor:

“Sayın Düşünür, ülkemizin kalkınması için dinimizde ne gibi reformlar gerekmektedir?”

“Din öyle ulu bir konudur ki, şimdiye dek okulda enine boyuna öğrenmemiz gereken Rönesans ile (Yeniden Doğuş) içli dışlı olmayan herhangi bir insanın o konunun kenarından geçmeye hakkı yoktur. Bunu böyle bil. Öyle ki öğretmenlerinin de dikkatini çek. Bu böyle olduğuna göre dinde reform sorusu nerelerde kalır?... Şu halde önce reformla içli dışlı olalım, yani yeniden doğalım...Yani kendimizi bulalım ki dinde reform düşünmeye yüzümüz olsun...”

Dinde reformu insan yapacaktır. Rönesanssız bir insan kayıplara karışmıştır. Önce Rönesansa varıp Rönesansa yüz sürerek kayıplara karışan insanı bulalım. Ondan sonra Rönesans üzerine yürümeye yüzümüz olsun...

+

1.5.1965

1. Halkevindeyiz. Bizden başka kimse yok. Sandalyeler boş duruyor. Hüseyin Patpat ile Cumhur Yaşar’ın enstrümanları var. Öğrenci olarak zaten altı kişiyyiz. Üç de

dinleyicimiz (konuğumuz) var. Biri de Halkevi Yazmanı Alper Kalelioğlu.

2. Bana gelince aşırı bir tedirginlik içindeyim. Dirliğim bozuk. Beynimde bir ağrı var. İçimde bir isteksizlik var... Bir de Sayın Öğreticimden korku duyuyorum; ama böyle bir korku olmasın istiyorum. Düşüncelerimiz, dünya görüşlerimiz çelişiyor gibi geliyor bana...

+

7.5.1965

1. Halkevindeyiz. Burhan Cahit Günenç ve yanında bir arkadaşı var. Adı Mesut'muş, bankada çalışıyormuş, soyadını bilmiyorum. Bizi sevenlerdenmiş..

Bugün dinleyiciler de çoğunlukta...

Bugün sinirlerim bozuk değil.

Sucu Ahmet Usta'nın kızları da var. Çoktandır gelmiyorlardı. Musikiye gereken önemi vermiyoruz. Haftada bir nota defterini açarsan ne olur? Elbette istenilen gelişme olmaz...

2. Dinleyicilerden biri soruyor:

"Hangi ekole felsefe denir? Şartı nedir?"

Sayın Öğreticim:

"Bir düşünceye ekol denir. Düşünce sahibinin en azından kendi düşüncesine saygı derecesinde herhangi bir düşünceye saygı göstermek şarttır. Kürd Said'i; açıktan açığa bütün şiddetle lanetlediğim halde şu verdiğim esasa saygı gösterdiği anda Said'i Nursid'ir. Bediüzzaman'dır. Saygı değer bir şahsiyettir. Ayrıca kurduğu teşekküle de ekol derim.

+

29.5.1965

1. Halkevindeyiz. Geçen hafta ders yapmadık. Çünkü geçen hafta bu salonda Halkevliler Gecesi yaptık.

Bayan dinleyicilerimiz her zamankinden çok.

Sayın Öğreticim konuşuyor:

"Yıkılma yok, olmadı tazelen..."

Yıkılmak nefistendir. Çünkü arzun (isteğin) var. Arzun yerine gelmedi diye yıkılma, tazelen... Nefsine uyma, tazelenmek uluhiyetten gelir.

Tekrarda yarar vardır. 8 yıl savaştan sonra bir hafta

istirahat yaptım. Ondan sonra 16 yıl okudum.

2. Sen bir insansın yahu!...

Ölü ile Diri bir olur mu?"

3. Sayın Öğreticim çok çaba gösteriyor. Eski neş'esi ve coşkusu yok.

İsteyerek değil kendini zorlayarak çalışıyor nayını... Çok yerde şaşırdığından anlıyorum neşesinin olmadığını...

Kafası başka şeyle meşgul...

Eski dinçliği de kalmamış. Zorluk çekiyor konuşurken ve nay üflerken.

Huzursuz bir hali var, hiç böyle perişan görmemiştim kendisini. Gün geçtikçe eski neşesini yitiriyor.

Bir duyduğu mu var acaba?..

+

5.6.1965

1. Halkevi'ndeyiz. İmam Hatip Okulu Müdürü gelmiş. Sayın Öğreticimle konuşmaya başladılar.

Konu geldi, "Diyen sensin!"e dayandı. Müdür bu görüşe karşı çıkıyor, "Hayır! böyle olmaz!" diyor.

Sayın Öğreticim öznel idealizmi (sübjektif idealizm) savunuyor; Müdür ise nesnel (objektif) idealizmi savunuyor. Bu nedenle de "Fakat benim dışımda bir gerçek, madde, var!" diyor ve Sayın Öğreticim de "Böyle diyen sensin!" diyor.

Elbette bir anlaşma olmadı...

Ben ise ikisini de ruhçu görüş olarak görüyorum ve materyalizmi savunuyorum ama içimden... Bana söz düşmüyor ki açıklayasın...

+

12.6.1965

1. Halkevi'ndeyiz. Bir kişi bile dinleyicimiz yok. Öğrencilerimiz de gün geçtikçe azalıyor. Bu hafta içinde Mehmet Dalbudak da ayrıldı. Öğretmen Şaban Solmaz ile Kuşakçıbaşı da gelmiyor...

Sayın Öğreticim anlatıyor:

"Hürriyet nedir? Hürriyet; bir insanın yaşantısından, sözlerinden, yani bütün hallerinden dürüst olmak şartı ile memnun olabilmesidir. Davranışlarından memnun değilse hür değildir.

Değil mi ki davranışlarından memnun değilsin; o zaman sen özgür de değilsin.

Şimdi esas sorunun yanıtına gelelim. Herhangi bir insan tam manası ile hür olabilir. Eğer yukarıdaki tarife uygun olarak bütün hallerinden memnun olan bir yaşayış takip edebilirse...

2. İzleyici bundan sonra soruyor ve Sayın Öğreticim de kendisine yazdırıyor:

“Sayın Filozoftan sordum. Tek Tanrı’ya tapan bir topluluğun toplu halde ibadetlerini, tek başına yaptıkları ibadetten daha üstün buluyorum. Buna ne dersiniz?”

Sayın Öğreticim yanıtlarını da yazdırıyor:

“Bu sorunu iki noktadan hançerleyeceğim.

(1) - Tanrı kavramını duyan insandır. Mademki duygu da, inanma da insanındır. Şu halde Sayın Bay Mustafa Özinan, kendi kendine tapmış olmaz mısın sen?..

Bununla beraber kendime tapmaya devam edeceğim dersin ben tapma demem; yolun açık olsun!..

(2) - Birinci hançerin ışığı altında görmüyor musun ki (Özellikle lise son sınıf öğrencisi olduktan sonra) iş bu noktaya geldikten sonra ibadet toplu olsa ne işe yarar, tek olsa ne işe yarar?

Binaalenyh sorun yaralandı düştü yere. Başka bir soruya koş...

Sayın lise öğrencisi Mustafa Özinan, senin sitemli şikayetin beş para etmez. Önemsizdir, yersizdir. Çünkü burası Halkevi’nin çatısı altında forumdur, meydan evi’dir. Okul değildir. Sana bu satırları not ettiren orijinal bir filozoftur; öğretmen değil..

+

16.7.1965

1. Halkevindeyiz. Bugün gelen giden yok. Saat 20.30’u 10 geçiyor. Eski disiplin yok. Eskiden olsa bir dakika geç kalandan hesabı sorulurdu. Ama yine de biz meşk yapmayı sürdürüyoruz.

Birinci parçamız: 136 numaralı parça...

İkinci parçamız: Ben ona baktıkça ah dedim canım...

Sayın Öğreticim araya giriyor.

“Aşk varsa bu parçalar size bülbul eder...”

Üçüncü parçamız: Şu köylünün yosma da kızı...

Dördüncü parça: Her gece ah ettiğim ta suphe dek...

Beşinci parçamız: Akşam yine hicrinle yatıp erken uyandım canım... Koynuma gelsin diye...

+

24.7.1965

1. Halkevindeyiz.

7 bayan öğrenci adayımız var; bir de bayan izleyicimiz... İzleyicileremiz arasında üç de Nurcu var... Bereket herhangi bir tatsızlık çıkmadı. Biz de aşağıdaki parçaları okuduk:

"Annem beni yetiştirdi... Bu vatana yolladı."

"Secdedir her kande bir büt görsem ayinim benim."

"Gülümsün..."

"Sevsem mi, sevmesem mi?"

"Her gece taa suphe dek..."

"Akşam yine hicranla..."

"Eviç ile etti eviç satırları..."

Halkevi'nde yaptığımız musiki derslerine "Özel Halk Musikisi" adı vermiştik.

Bu derste tambur çalanlar: Fazıl Muhsinoğlu ve Arif adında bir genç...

İmre Kale keman çalıyor.

Hüseyin Bahir Patpat ud.

Hayri Mutlu, Harat baba, Cumhur Yaşar, Mehmet Tekerlek nay (ney) üflüyor.

Hoca ve Ben tef çalıyoruz...

Okuyucu olarak da Nazif Zahterci, Gülçin Ozan (Sucu Ahmet'in kızı...), Yurdagül Nil, Uğur Kale, Hayri Yalçın...

+

4.9.1965:

1. Halkevi'ndeyiz. Bir izleyici soruyor:

"Salat nedir?"

"Salat, hangi şeyin doğru olduğunu bulmak ve onu uygulamak için düşündürmektir.

İzleyici bir soru daha soruyor:

"Kuran'ı nasıl anlamalıyız?"

"Kuran'ı anlayan birini bulmalıyız..."

"İslamiyet nedir?"

“Din ikiye ayrılır; din-i tahkiki, din-i taklidi... Yani sathî din, derinliğine din...”

Din-i taklidi; yani uydurma dine göre din: Savm, salat, hac, zekat, kelime-i şهادettir.

Benim burada sözünü ettiğim din ise din-i tahkikidir. Din-i tahkikiye göre namaz kılmak küfürdür. Bu duruma göre benim uydurma dinle ilgim yoktur. Ben kendi felsefemi yaşarım.

+

19.3.1966

1. Halkevi’ndeyiz: Bir izleyici soruyor:

“Siz ölürseniz felsefeniz sizinle gidecek. Bir kitap falan...”

Yanıt:

“Ne duruyordunuz? 20 yıldır ders veriyorum, neredeydiniz... 27 yıllık tahsilim 17 yaşında kurduğum felsefeme süs ve cila olmuştur.”

“Sizde kusur yok mu?”

“Varsa, gösterin, düzeltelim...”

“Ben tatmin olmadım...”

“Bana ne? Tatmin ederim demedim ki, yanıt veririm, dedim... Yanıtlarım tatmin eder, etmez, beni ilgilendirmez...”

“Niçin okudunuz kitapları?”

“Demirci, marangoz olsaydım, bana yaşayamazdınız...”

“Musikin anlaşılıyor?”

“Biz burada ders yapıyoruz... Senin anlayıp anlamaman beni ilgilendirmez...”

2. “Bir insan duygulanmazsa kavak ağacından ne farkı kalır?”

“Yüksek seviyedeki insan için kederlenecek, sevinecek bir şey yoktur. Bilmiyoruz ki sevinilecek, üzülecek bir şey yoktur.

3. Ben görüşümü kabul ettirmek peşinde değilim. Olsaydım kitap yazardım.

“Öyle ise gayen yok...”

“Çalışmasını bilmeyenler içindir söz konusu gaye...”

4. Bir başka soru üzerine:

“Niçin sigara içiyorsun demem. Bana gerekçesini göster

ben de içeyim derim...”

“Gerekçe kendine mi umuma mı?”

“Kendine gösteren umuma göstermiş olur...”

“Gerekçeyi nasıl bilmeliyiz?”

“Hak!”

5. Konu değişiyor:

“Kahve konusunu halletmeden bir adım attırmam...”

“Bahis toplum üzerinde...”

“Ben toplum üzerinde konuşmuyorum. Ben senin üzerinde konuşuyorum. Ben bireyciyim... Ben senden bahsediyorum, bütünden bahsediyorum... Psikoloji mevcut ilimlerin özetidir. Psikolojiyi bilen adamın bilmediği ilim yoktur.

6. “Ruh hallerine inanmaz mısınız?”

“Ruh var demedim. Geçen ders söyledim. Ruh, maddenin devamıdır...”

“Siz, felsefem bana ait dediniz...”

“Bana ait olsa kimseye söz söylemem. Ben felsefemin yaratıcısı benim diyorum. Yerli malı...”

7. “Filozofum diyorsunuz... İlkelerini söyler misiniz?”

“Güzel! Çıkar bakalım kağıdı kalem... Yokmuş! Şuna kâğıt kalem veriniz... Bir de öğrenci olacak başıma...”

“Çağırarak saygısızlık mı?”

“Evet! Gel şunu öğren demek, insana saygısızlıktır. Şu sigarayı terk et diyemem. Ben bunu yapamam...”

8. “Çok arzu ederdim; bir eseriniz olsun!..”

“Bu arzuna bir şey diyemem...”

9. “Siz kendinize bir adam yetiştirdiniz mi?..”

“Yetiştiririm demedim ki? Öyle bir isteğim yok ki!..”

10. “Yapamadığınız gün ne olacak?”

“Bana ne... Ben şimdi görevimi yapıyorum.”

11. Konuk bir şey söyleyecek olur...

“Sabırlı ol! Sabırlı olmayan yiğit değildir...”

“Bir yerde anlaşılamadık...”

“Ben anlaşalım demedim ki?..”

“Felsefenizin ilkelerini soruyorum...”

“Yaz bakalım şimdi. Sayın Filozof’tan soruldu:

Yanıt:

“1. İnsanlara ve insanlığa olan saygımın yüksekliğinden,

sorulmadan, hiçbir şeye yanıt vermem...”

“2. Verdiğim yanıtların muhatabım tarafından beğenilip beğenilmemesi asla söz konusu değildir...”

“3. İleri sürdüğüm fikirler için; iyidir diyecek kadar baskı yoluna sapmamışımdır...”

“4. Hiçbir felsefe ekolüne, hiçbir tarikata, hiçbir derneğe bağlılık söz konusu değildir; yani, fikirler tamamen orijinal ve yerlidir. Kendi malımdır.

12. Bu arada terzi olduğunu bildiğimiz bir başkası soruyor. Terziye:

“Yaz bakalım! Sayın filozoftan soruldu. Tabiatla gaye var diyen filozoflar var. Bunu reddedenler de var... Bir de benim fikrim var. O da ikinci gruba yakın geliyor. Buna göre gerçek nedir? Söyler misiniz?”

Yanıt:

“İnsan denilen yaratığın en üstün niteliği sorumluluk duygusudur. Bu nitelik o kadar önemlidir ki; bu duygu bırakılmadığı sürece insan er geç gerçek dine erişir. O da son amaçtır...”

Ben o filozofların yerinde olsaydım, senin de yerinde olsaydım: gaye falan filan deyeceğime sorumluluk duygusuna canı gönülden sarılır; bir an önce, dindar olurum...”

13. Konuk soruyor:

“Tabiatın amacı nedir?”

“Siz insanlık için amacı aldınız...”

“Ben toptan tabiattaki amacı soruyorum...”

“Tabiattaki bütün varlıklar, unutma ki insan sayesinde... Yoksa bunlar yoktur. Giderek kendine gel... Öküzü boynuzundan yakala; yani insanı bırakma. Bütün işlem insan üzerinde... Çünkü tabiat kelimesi bile insanın kendi malıdır. Buna göre insan her şey olmuş olur...”

“O halde Tanrı da insanın...”

“He ya!.. Tanrı kelimesi bile senin... İnsan olmasa Tanrı olmazdı!..”

14. Aynı izleyici başka bir soru soruyor:

“Sorumluluğun tanımını yapar mısınız? Sorumluluk ne demektir? Kökü nereden gelir?”

“Fennin son buluşuna göre dünyamızda hayat başlayalı

on milyar yıl olmuştur. İnsanların esas atası hayvan olduğuna göre insanların o atalarından ayrılışı da ortalama 4 milyar yıl olmuştur. İşte bu uzun süre içindedir ki insan denilen yaratıkta sorumluluk duygusu doğmuştur. “

15. Bu arada bir lise son sınıf öğrencisi soruyor:

“Efendim her şey senin diyorsun. Ben kimim?..”

“Ben kimim deyen sensin!..”

Öğrenci konuyu değiştiriyor:

“Biraz önce Musikim nasıl dedin? Ben de nezaket icabı ‘Güzel!’ dedim. Gerçekte ise güzel değil, nezaket icabı beğeniyorum dedim...”

“Sen bir riyakârdan başka bir şey değilsin öyleyse...”

“O halde siz bir sofistsiniz...”

“Ben sofist mofist tanımam...”

16. Bir başkası sordu:

“Allah’a nasıl varılır?...”

“Allah’a varılamaz, Allah’a yanaşılamaz...”

+

9.4.1966

1. Halkevinde ders yapıyoruz:

Bir dinleyici soruyor:

“İbadet nedir?”

“İbadet bir haldir; bir durumdur. İbadet bir hareket değildir.

Görülmesi gerekeni gör! Sendeki göz değil mi? Görünmesi gereken görülür; görülmesi gerekmeyen görülmez. Görülmemesi gerekeni görmemelisiniz...”

2. Bir başka dinleyici soruyor:

“Maddenin esası nedir?”

“Şuna kâğıt kalem veriniz.

Yaz bakalım:

Sayın Filozoftan soruldu. Madde ve ruh hakkındaki düşünceniz nedir?”

“Bundan önceki derste açıkladığım üzere madde; yani, varlığın esası insana dayanır. Yani insan varsa varlık var. İnsan yoksa varlık yok...”

Örneğin soru sorduğun filozofun varlığı senin varlığına bağlıdır. Sen olmasan ben olur muyum? Varlığın en küçük cüzü hareket halindedir. Değişmektedir, oynaktır. Durağan

değil hareket halindedir.

Biyoloji ilminin en aşağı sınıfına devam eden bir öğrenci bunun yüzde yüz farkındadır... Sen lisenin son sınıfında olduğuna ve biyoloji dersleri aldığına göre böyle bir soru sormamalı idin...

Bir heyecan vücutta neye mal olur, hiç bilmiyorsunuz...

Öfke, telaş, acele davranışlar vücudu yıkar... Gerçek bir Müslüman'a acele yürüyüşü bile yakıştırmam...

Uçak dinsizlik belirtisidir... Be hayasız Medeniyet! Ay'a gidiş hazırlayacağına; azıcık utan da, açlığı yok etmeye bak... Şimdiki zaman bataktır...

Siyah tahtadaki noktalı kısımlara isabet eden varlıkların; örneğin, Allah, aşk, kutsal musikinin yarattığı etki ancak ve ancak din-i tahkikiye yönelmek ve o vadiye yol almakla bilinir...

Kalaycı dükkanındaki radyo gösterir ki yeni sömürgecilik sistemi gelişmektedir...

Ben hafriyat neticesinde adam arıyorum..."

Bir şarkıdan iki mısra okur:

"Ah gönül, bittin gönül

Gözümden ateş alıp zülfünde tüttün gönül..."

Devamla söylüyor:

"Musa'ya, İsa'yı, Muhammed'i arayacağımıza kendi varlığımıza insek daha iyi olmaz mı?"

3. Bir öğrencisine sesleniyor:

"Sana aferin verdim. Öneminden haberin yok. Zaten kendini arayan mertebesinde olandır ki, o seviyeye gelendir ki, o mertebede insanlık duygusu olandır ki o sözünü ettiğimiz hafriyatı yapar..."

Ben senin yerinde olsam; sıcak hava ile, soğuk hava ile dangul, dungul vakit geçireceğime sinema ne menem bir şeydir diye düşünür; bunun üzerinde hafriyat yaparım. Giderek bu vadiye de hafriyat yapalım...

Bütün insanlar ilm-i din bakımından bir afetten başka bir şey olmayan sinemanın esiri durumundadırlar. Biz bunu biliyoruz. Sana ödev veriyorum. Bu bir afettir. Beşer şahsiyetinin insandaki inisiyatifini; yani, benliği yok edici bir medeniyet icadıdır.

Batı medeniyetinin tabiidir ki icatları da bataktır olur...

Buna benzer bir örnek daha... Bütün boya, cila, saç dalavereleri fennen beşeri her bakımdan mahvetmektedir. Yani o hanım kadınlığını şadıya çevirmektedir. Batak bir medeniyetten böyle bataklık şeyler doğar...Bunu ben söylüyorum. Bu bir filozofun hükmüdür. Hükmümdeki isabetimi veya isabetsizliğimi bulup çıkarmak sana düşer...

Sen baş gelemiyorsan öğretmenlerine başvur. Onlar da baş gelemiyorsa müdürlerine... Ankara'ya kadar yolu var..."

+

23,4.1966

1. Bugün bayram olduğu için Halkevi'nde değil evde ders yapıyoruz. Bu dersin adı da Bayram Dersi...

15 Kişiyiz. 7 öğrenci, 8'de konuk var.

Musa insanlığın başına sorun çıkardı. İsa insanlığın başına sorun çıkardı. Muhammed insanlığın başına sorun çıkardı. Bir de ben mi sorun çıkarayım.

2. Bizim ilkelerimiz arasında boşanma yoktur. Biz sikke gibi oturtuyoruz. Bu bir ortaklıktır; yani, evlenme...

Evlenecek olan, evlenmeden önce, bu evlenmenin bir ortaklık olduğunu bilmeli. Daha ilerisi için bunların bünyesi mevcut değildir, ama bununla birlikte boşanmayı düşünmek bile haysiyetsizliktir. Muhammed de ise boşanma gayet doğal... Elbette tarihte okuduklarımız doğru ise...

Evlenen bir adam boşanma denen haysiyetsizliğe tenezzül etmemeli.

3. Kafasızlık ilk olarak inanmakla başlar. Akıllı olan insan inanmaz, düşünür... Aptallar inanır; insan ise araştırır, inceler; ama beğenir beğenmez o başka...

İnanmak gayr-i ilmidir, aptallıktır. Bu işin babası peygamberlerdir; eğer bize söylendiği gibi ise... İnanmak insan dimağının çalışma tarzına aykırıdır.

4. Filozof dendiği zaman akla ben gelirim. Benden doğru yolda yürüyen benim. Yolumun yanlış olduğunu görürsem dönerim...

Benim inancım böyledir, derler. Oysa bu çok aşağılık bir sözdür.

İnanmaktan söz eden insanlar tembel insanlardır...

Buranın insanı otomatik seviyeye gelmiştir ki en kötü

yere gitseler orada bulunmaları oradakilerin kötü işlerini aksatır. Kendileri aktif olmadığı halde oranın düzeni bozulur. Gittiği yere rahmetler yağar...

5. Benim öğrencilerim Gaziantep için büyük bir şanstır. Oysa bunlar benim nazarımda pek de öyle yüksek mertebede değillerdir...

Dini ikiye ayırıyorum:

Din-i taklidi,

Din-i tahkiki...

Ben ilm-i dinî tahkiki bakımından dındarım.

"1. Ben ve beni beğenenlerin dışındakilere dini vermiyorum; onlar nazarımda dinsizdirler.

"2. Amacım: Beni sevenleri benim gibi dindar yapmaktır.

"3. Buna karşılık din-i taklidi ile hiçbir ilgim yoktur.

Benim tanınan dinlerle hiçbir ilgim yoktur.

"4. Din-i taklidiye göre dinler vardır; oysa din-i tahkikiye göre tek din vardır...

"5. İsteyen taklidi dinlere mensup olabilir. Kapılar arkasına kadar açıktır. Din-i tahkikiye ise ancak nasibi olanlar girer...Güçtür çünkü...

"6. Dinden şeriat doğar. Din-i taklidilerin şeriatları terbiyeve, kanun sınırını geçemez. Din-i tahkikinin şeriatı şanı gereğidir; yani, dindar olan adamda şeriat kendiliğinden doğar.

Örneğin ben serveti en büyük günahlardan sayarım. Buna göre de servet sahibi en büyük günahkardan olmuş olur...

Benim böyle düşünmem bir dindar olarak bir dindar olarak terbiye ve kanunun hiçbir rolü yoktur. Böyle düşünüşüm dindarlığımın sonucudur; yani, dindar olduğum için böyle düşünüyorum.Yahut böyle düşündüğüm için dındarım...

Dindar olmak en son amaçtır...

Biz taş a secde etmeyiz. Biz adama secde ederiz. Biz apartmana secde etmeyiz; ayıp değil mi adam dururken apartmana secde etmek...

Ben Mevlana'yı aha şu kapıdan içeri koymam; ama Mevlana'dan işime gelenleri de alırım; çünkü bende taassup yoktur...

Bir rahi nalefte açtımsevdayı aşka ben,
Giderek bu yolda döndüm aşık-ı şeydaya ben...

+

14.5.1966

1. Halkevindeyiz. Bir genç dinleyici:

“Sayın Hocam, sizi tetkik ettim. Çevrenizdeki insanları aydınlatmak istiyorsunuz... Bu, sizin bir inanç taşıdığını göstermiyor mu?”

“Bu soru sayın Filozof’a; din-i tahkiki bakımından dindar bir adama soruldu. Yanıtı şu:

Sirke bir maddedir. Onun kendine göre nitelikleri vardır. Bu niteliğe sirkenin inancı mı var diyeceğiz. Yoksa, sirkenin yapılışı icabı diye mi bakacağız...

Fen bakımından sirkenin yapılışı gereği diyeceğiz... Buna göre dikkat et: Bir içki içeni düşün; bu onun niteliği gereğidir. Tasavvuf bakımından onun yaratılışı gereğidir. Bir yalancının hali de buna göredir. Rüşvet alan bir memurun hali de buna göredir. Çalanın da, kaçakçılık yapanın da... Bir tarafta ter dökerek ekmeğini çıkarmanın hali de...

Yukarıdaki satırları temel alarak tekrar dikkat et...

Filozof veya din-i tahkiki bakımından dindar olan adamda görüp beğendiğin şey; zannettiğin, alıştığın cinsten değil. Onun niteliği gereğidir.

Şimdi söylediklerimin altına imza atabilirim.

Dr. Emin Kılıç Kale

Din-i Tahkiki Bakımından Dindar adam

+

21.5.1966

1. Halkevi’nde ders yapıyoruz. Bir dinleyici söz alıyor:

“Sayın Filozof,

İşittim ki çok aşk alemi geçirmişsiniz... Yani şimdiye kadar 27 kere sevmiş ve sevilmişsiniz. Bu doğru mudur? Doğru ise bu nasıl şeydir?

Yanıt:

Din ikiye ayrıldığı gibi, felsefe ikiye ayrıldığı gibi, aşk da ikiye ayrılır.

Din-i tahkiki bakımından dindar adamın aşkı; bunun dışında olana da aşk denir...

Sözünü ettiğim dindar adamın aşkıdır ki mâna taşır. Çünkü yapıcıdır. Çünkü kötüyü iyi kılıcıdır. Çünkü çirkini güzel kılıcıdır. Bir kelime ile dinsizi dindar kılıcıdır. Bu satırları anladınsa kolaylıkla kabul edeceksin ki bu özel aşk 27'ye vardığı gibi 77'ye de varır.

Amerika'da iki kız sevdim. Birinin adı: Miss Mints; diğərinin adı Miss Bel; aşçı yamağı...

Ey soru soran genç! Kendine çeki düzen ver de dediğim anlamda dindar olmaya çalış. Dindar olmayanların aşkı kuşlarda da var. Biz kuş muyuz yahu!...

2. Bir başkası:

"Ey Dindar Filozof, aşk olayına girdiğin sevgili aşk yolunda yarım kalırsa; yani aşk yolundan kaçarsa ne yaparsın?"

"Dinsel olmayan aşkta bunun adına vefasızlık denir. Bizi ilgilendirmez.

Dinî olan aşkta bunun adına 'Ne yapsın daha ilerisine gücü yetmedil' denir.

3. Elin kızlarına yan bakmalı mı, bakmamalı mı? İşte bütün bunları çözmeden Allah'tan, Muhammed'den, dinden söz edenlerin ağızlarına vurup dişlerini dökmeli...

4. Sen sormadın ama ben söyleyeceğim: Bu yarım kalanın hali ne olacak? Oraya kadar ne aldı, ne oldu ise kendine bir hazinedir. Bunun adına tasavvufta (= Yüksek din felsefesi...) rahmet denir. Ne mutlu ona...

5. "Belli ki her şeyi dönüp dolaştırıp özel dine getiriyorsunuz... Buna göre bu yolun aşısını nereden aldınız? Ya da neler yaparsak bu yolu buluruz?"

"Sizden önce birine şöyle yanıt verdim. Her ne yaptıysa yaratılışının gereği dedim. Demek ki bu bendeki dindarlık yaratılışım gereğidir."

6. "Bu işte müzik ne oluyor?"

"Bil ki musiki de iki çeşittir. Dine götüren müzik; dinden alıkoyan müzik...

İnsanı dine götüren faktörler bir değil birden fazladır. Bunların içinde en güçlü rol oynayan benim özel musikimdir.

+

27.8.1966

1. Halkevi'ndeyiz. Bir dinleyici sordu. Şurasını önemle belirtiyim ki bir iftiraya uğramamak için sorular ve yanıtları hep yazılı yapılmaktadır...

"Dindar Filozof'tan soruldu.

Türkiye'mizde gericiilik ilericiilik diye bir dedikodu... Özellikle 27 Mayıs devriminden sonra aldı yürüdü... Bu konuda fikriniz nedir? Bu dedikodu yurdumuz için yararlı mıdır?"

"Bu ve buna benzer dedikodular çoktur. Hepsi de ülkenin zararınadır. Nedenine gelince: En az dört yüz yıldan beri uykuda olmamızdır. Bütün dünya uykuda idi... Doğu ve Batı... Fakat Batı, dört yüz yıl önce Rönesans'la yeniden doğdu. Bu uykudan silkindi ve kurtuldu...

Doğu âlemine bu nimet 1923 tarihine kadar nasip olmadı. İşte bu tarihtedir ki Doğu'nun gerçek dertlerine vakıf Atatürk alarm çanını çaldı. Yani 'Uyanınız, Rönesans'a giriniz, yoksa ölüm sizi bekliyor!' dedi...

Ne yazık ki Doğu'nun tek kuyruklu yıldızına en yakın silah arkadaşları bile ihanet etti. Çok geçmeden Rönesans yolu kapandı. 28 yıldır o yol açılın diye çalışılıyor; fakat boşa çaba... O fırsat kaçtı, bir daha ele geçmez..."

2. "Gerici ve ilerici sizce ne anlama gelir?"

"Birinci yanıttımda işaret ettim ki bu ve buna benzer şeyler dedikodudur. Gerici denenler dini elinde peçe yapmak isteyen ilkel ruhlu insanlardır. Yaptıkları bir kelime ile dedikodu sınırını geçemez.

İlerici denenlere gelince bunlar da esasen çamura batmış durumda olan Batı âlemindeki bir takım şeyleri körü körüne taklit etmek gibi bir çeşit ve başka açıdan yine ilkelliğe düşen yine fakir ruhlu insanlardır.

Buna küçük çapta Türkiye'nin büyük çapta bütün Doğu'nun hallerine acınmaz da, ah! vah! edilmez de ne yapılır?. Kuran'da bunlara 'belhüm adel', yani yol yordam bakımından hayvandan da aşağı, ilkel denir..."

"İşte bütün bunlardan sonra sende azıcık olsun gençlik ve erkeklik onuru varsa bu memleketin kurtarıcısı olan Atatürk'ün mabedi olan Halkevi'nde söylediklerimi en azılı gericiye, benden de selam söyleyerek, gelsin de memleketin kurtarıcısı olarak güreş turalım. İlim

pehlivanları olarak güreşelim... Herkes ve imkânı varsa bütün Antep seyirci olsun... Dört senedir bekliyorum daha da bekleyelim mi?

Bugün ülkemizdeki mevcut camilerin varlığı büyük kurtarıcı sayesinde...

Not: Aman dikkat et... Beni haksızlığa düşürme. Bu satırları ilericinin de en azılısına sun..."

3. Başka biri:

"Kuran'a inanır mısınız?"

"Senin bu soruyu sormadan önce yapacağın işler var. Onları yap bitir de ondan sonra gel sor."

Örneğin: Sigara içilmeli mi, içilmemeli mi? Sen bunu çözmüş müsün?"

Bu arada Sayın Öğreticim vecde gelir bir şarkı okur:

"Gözüm yoktur, gözüm yoktur asla cihanda..."

Devamla:

"Sinemaya gitmeli mi, gitmemeli mi?"

Memleketin borç gırtlığında iken cep radyosu almalı mı, almamalı mı?

Kadınlar şadı gibi boyanmalı mı, boyanmamalı mı?

Kahvede oyun oynamalı mı, oynamamalı mı?

4. Bu arada öğrencilerden biri; ilahî bir neşe içinde Hz. Ali Ağzından imanı tarif etti:

"Hz. Ali'ye bir bir at getirdi."

Hz. Ali: Cins midir? Diye sordu.

"Evet cinstir. Küheylandır. Öyle bir maldır ki imamdan kaçıp kurtulmak için bundan daha uygun hayvan bulunmaz..."

Sayın Öğreticim:

"Ben de neşelendim. Bu neşe içinde tasavvuf hocalarımdan Şeyh Hüseyin Hüsnü Ceyhun Hazretlerini ağız ile şeyhin tarifini vereyim. Eski yazı ile şeyh üç harf ile yazılır:

Ş, Y, H

Ş: Şeytan

Y: Yezid

H. Har: Eşek. Buna göre şeyhlik taslayanlar: Şeytan, Yezid, Eşek...

5. Aynı ilahî neşe içinde olan bir öğrenci de çan çaldı.

Şems-i Tebriz-i' Hasretlerinin ağız ile insan ve şeyhin ikinci tarifiedir:

Minberde vaaz veren imam ile postta oturan şeyh eşittir Muhammed dininin yol kesicisidir; yani haydut...”

1. Bir öğrenci daha ilahî neş'e içinde horoz gibi öttü:

Eşeğin biri sebze bostanına girer ziyan yapar...

Bostanın sahibi yularsız eşeği kulağından tuttuğu gibi kadiya götürür. 'Davacıyım, cezasını ver!' der...

Kadı, gereğini düşündükten sonra kararını yapıştırır:

'Başına enlice kallavi bir sarık sar. Kendi haline bırak...

O ceza ona yeter de artar bile...'

Dindar Filozof Dr. Emin kılıç Kale'nin Antep Nurcularına ve ilericilerine yetip arttığı gibi...

2. Yeni büyüklerimizden İslam Şairi Mehmet Akif de şöyle buyurdu. 'Sarıklı milleti, milletin başına belâ...'

Bundan sonra soru sahibi genç, imamlar hakkında öyle bir örnek verdi ki, Dindar Filozof, onu buraya aktarmaktansa tasavvuf hocalarından son Mesnevi şerhini yapan Hüseyin Avni Konuk Hazretlerinin şu irşat edici hikâyesini söyledi:

Akl-i kül ile aşk güreş tutmuşlar. Aşk demek hakiki din demektir. Akı kül dinin dışında olan demektir. Seyirciler ise insan-ı kâmiller....

Aşk, akı külü şöyle bir salladı. Akı kül yere vurulacağını anladı. Bunun üzerine Aşk'ın kulağına eğildi: 'Beni yere vuracaksın vurmaya; bari yavaş vur!' dedi...

+

5.9.1967

1. Kötü olanı ancak kültürlü insan iyi yapabilir...

2. Cevher-i kısmın, gayr-i cevheri kısma rağmen kendini göstermesi imandandır...

Elde edilen bilgiler yok olduğu halde; yok olan o bilginin etkisinden kurtulamamış oluyor. Yani, o da değişmiş oluyor. Değişmemiş ise o adam kültürlü değildir...

+

15.2.1968

Konuşmalarınızla geleceğin temelini atıyorsunuz...

Kararlı olunuz. Hiçbir fedakârlıktan kaçınmayınız. Her güçlüğü yenmeye çalışınız. Direnç zafer demektir.

Allah şöyle demiştir: İlmî çalışana, zenginliği istediğime veririm.

Tek bir nefisten yarattık demek: Aynı işleyişin, aynı mekanizmanın temsilcisiyiz demektir.

Şeyh Hüseyin Hüsnü Ceyhun: Zülcenaheyn (Çift kanatlı demek) Hem kadirî, hem rüfaidir.

Bir mecliste: “Ben dururken Allah’tan niçin söz ediyorsunuz?” dediği için kendisini Sinop cezaevi’ne koymuşlar.

Başınıza bir hal gelirse ya eşekliğinizden gelmiştir; ya da bir hikmeti vardır...

İtaat kuvvetten ileri gelir, kaynağı aşktır...

Aklın varsa mürşide; ölünün yıkayıcısına teslim olduğu gibi teslim ol!...

Aşk: İtaat, kuvvet demektir.

Usul: Musikinin canıdır...

Raks-ı terennüm hali dilimdir...

+

Sayın Öğreticimle bir tartışmamız:

Soruyorum:

- Bir sinek sizi rahatsız etse elinizle kişilemez misiniz?

- Kişilerim!..

- Gidip zibilliği kurutmaz mısınız?

- Hayır!

- Sinekten kurtulmanız için sineğin sizi rahatsız etmesi mi gerek?

- Evet!

- Zibilliği kurutmadığınız sürece sinek sizi rahatsız edecektir...

+

Bir başka tartışma:

Soruyorum:

- Gelecek nesli düşünmemeli miyiz?

- Nefsine mahkûm olanlar gelecek nesli

düşüneceklerdir...

+

Bir başkası soruyor:

- Lütfen Allah’ı bana göster!..

- Ne ben Allah olmadan sana Allah’ı gösterebilirim. Ne

de sen Allah olmadan Allah'ı görebilirsin... Allah'ın varlığını ancak Allah olanlar gösterebilir!

+

Hüvelbaki: Dünyada hiçbir şey kaybolmaz...

+

Ruhul Kudüs: Hüvelbaki = Dünyada hiçbir şey kaybolmaz...

Ruhül kubuh: Kötülüğe sürükleyen duygu, düşünce: Ruh. (Bu terim benimdir.)

+

Hak'kın cemalini görmek; Hak'ka ermek istersen; gördüğünü ört; görmediğini söyleme... Genç Abdal Mescide gerek olan meyhaneye haramdır.

+

İtaat kuvvettir. İnsan, itaati oranında kuvvetlidir. Fazladan bir kahke almaya hakkın yoktur... İnsan için ilk tekâmül: İyi düşünmek, iyi söz söylemek, en önemlisi de iyi hareket etmektir.

Paranoid sendrom: Olayları yanlış yorumlama hastalığıdır. Nerede, ne zaman, ne yapacağı belli olmaz. Yaptığı hareketler o andaki ruh haline bağlıdır.

+

3.2.1970

1. Dünyanın idare mekanizmasının tek anahtarı itaattir. Sülukta itaat en yüksük mertebedir.

+

23.4.1970

1. Yeniden doğuşun başlangıcı: Beynin allak bullak olmasıdır.

2. Âşıklar, sadıklar işitmiş olun diyor: Ey ahali, ey halk demiyor. Âşıklar, sadıklar...

3. İnsan-ı hayvandan ayıran ilm-i hayal ile ilm-i evhamdır.

4. Evham: Korku. Hayal: Hayal

5. Eğer bir insanda bunlar yoksa o insan eşittir hayvandır...

6. İnsan bu duygularla sorumluluk sahibi olur...

7. Kim bilir neler biri araya geldi de; o insan ikiye bölünmüş oldu. **İlâhî borç duygusu ile olmak koşulu ile kitap yazabilirsiniz...**

+

30.6.1970

1. Şeriat Hakk'ı söz ile;
Tarikat Hakk'ı öz ile bilmektir.
Marifet ise Hakk'ı bulmaktır.
Hakikat ise Hak olmaktır...

**2. Destim visale el vermedi,
Sundum firaka el...**

X

Bu tarihten sonra benim Sayın Öğreticime gitmem yasaklandı. Sözde ben Sayın Öğreticimin derslerini hazmedemiyor muşum...

Bu arada da beni "İtten irezil ettiler"

Bu rezilliği merak edenler "ZİLLİ KURT'UN ÇİRPİNİŞİ" adlı kitabımı okuyabilirler...

(Av.. Hayri Balta) 14.5.2015

X

XX**AV. HAYRİ BALTA'NIN ÖZ GEÇMİŞİ...**

1932 yılında Gaziantep'te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce "Tanrım! Ölen annemi geri gönder!" diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah'ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep Lisesi Ortaokul 1. Sınıfı giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: "Gömleğin kirli, git değiştir gel!" deyince, çok da istediği halde, utancından bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik, kilimcilik yaparak sağladı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursuna bitirdi...

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılırca futbol hakemliğini bıraktı.

25 yaşında Gaziantep'te tasavvufçu, tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale'den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef vurdu ve kimi zaman da ney (nay) üfledi.

Bu toplulukta "fırınlara girip çıktı", "ölmeden önce öldü", "yeniden doğdu". Bu topluluğa "ölü" olarak girdi "diri" olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi

kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.

Yargılama sonunda mahkeme: “Hayri Balta, Atatürkçü ve aydın bir kimsel” (Gaziantep Sorgu Hakimliği. E. 962. K. 127/16) diye karar verdi. Böylece Türkiye’de mahkeme kararı ile “Atatürkçü ve Aydın” sayılan bir kişi oldu. Ne var ki aklanmasına karşın 10’a yakın işyerinden kovuldu. 10’a yakın ev değiştirmek ve sonunda Gaziantep’ten ayrılmak zorunda kaldı...

1965 yılında, 33 yaşında iken, Gaziantep Lisesi Akşam Ortaokuluna başladı. 1969 yılında dört yıllık olan bu okulu sınıf ve okul birincisi olarak bitirdi.

Gaziantep Akşam Lisesi 1. Sınıfında okurken “Kavmiyetçi ve Ümmetçi” kişilerce rahat verilmemesi üzerine 11 Mart 1971’de Ankara’ya göçtü.

Gaziantep’ten ayrıldıktan bir gün sonra 12 Mart 1971’de Ordu, yönetime el koydu. Böylece 12 Mart’ın hismından kurtulmuş oldu. Eğer o tarihte Gaziantep’te olsaydı başına gelecek vardı...

Ankara’ya gelir gelmez Anafartalar Akşam Lisesi 1. sınıfına kaydını yaptırdı ve Genel-İş Genel Merkezi Hukuk Bürosunda yazman, bir süre sonra da muhasebe bölümünde muhasebeci ve daktilo olarak çalıştıktan sonra muhasebe şefliğine getirildi.

Gündüzleri çalıştı, akşamları okula gitti. 4 yıllık Anafartalar Akşam lisesini bitirdikten sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümüne kaydını yaptırarak derslere gidip gelmeye başladı. 15 gün sonra yaşının geçmiş olduğu gerekçesiyle okuldan kaydı silindi.

Bunun üzerine yılmadı bir yıl da üniversite sınavlarına çalıştıktan sonra 1974’te Ankara Hukuk Fakültesine girmeyi başardı ve hem çalışıp hem okuyarak 1979 yılında Hukuk Fakültesini bitirdi ve bir yıl da staj gördükten sonra 1980 yılında (48 yaşında) avukatlığa başladı.

Hukuk Fakültesi öğrencisi iken, 27 Mart 1977’de, ölüm döşeğindeki babaannesini görmek için gittiği Gaziantep’te, gece yarısı evinin önünde, faşistlerce

kurşunlandı... Sağ göğsünden giren kurşun akciğerinin üst lobunu delerek kürek kemiğinden çıktı. 15 gün ağzından kan geldikten sonra “hayatî tehlikeyi” atlatarak yeniden yaşama döndü. Hâlâ zaman zaman kurşun yarasının acısını hisseder ve düşlerinde yakın mesafeden ateş edilen tabanca sesi ile uyanır...

Avukatlık yaptığı sırada Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucularından oldu.

İlk iki Yönetim Kurulunda Genel Sekreter yardımcısı olarak görevli iken 11 Mart 1991 tarihinde ağır bir kalp krizi geçirince kalbinin % 70'i çalışmaz bir duruma geldi. ADD'deki görevinden ayrıldı ve doktorların sözü üzerine avukatlığı bıraktı. O günden bugüne değin de evinde yazarlık yapmaktadır...

Yaşamı boyunca emeğinden başka geliri olmadığı için eşi ve dört çocuğu ile geçim zorluğu çekti. Ankara'da iki kışı, ailesi ile birlikte, odunsuz, kömürsüz, elektrik sobası ile geçirdi...

65 yaşına kadar yoksul olarak yaşadıktan sonra babaannesinden kendisine kalan trilyonlar değerindeki taşınmazları, kendisine yeteri kadarını ayırdıktan sonra, dört kızına bıraktı...

Şu an dört kızından 6 torunu bulunmaktadır. Torunlarından biri Amerika'da bir üniversitede Siyaset Bilimi hocalığı yapmaktadır. Biri de İnşaat Fakültesini bitirmiş olup bir şirkette inşaat mühendisi olarak çalışmaktadır...

Yaşamı boyunca, hastalığında bile, bir Aydınlanmacı olarak düşünce özgürlüğünü, Laikliği ve Cumhuriyetin kazanımlarını korumaya çalışmıştır. Laikliği savunmak için birçok dava açmış ve bu davalardan birinin sonucunda da ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ kurulmuştur.

Gaziantep yerel gazetelerinin, bir ikisi dışında, hemen hemen hepsine günlük yazı verdi. Kimisi kapandığı için, kimisinden de, bir süre sonra, yazılarına yer verilmediği için, ayrıldı.

Ankara'da ise Barış ve Ulus gazetelerinde ve kimi dergilerde yazdı.

Bugünkü tarih itibariyle basılmış 37 kitabı vardır. Bu kitaplar parasız dağıtılmaktadır... (Kitapların listesi aşağıdadır...)

2000 yılından beri www.tabularatalanayalanabalta.com adresli Sitesinde aydınlanma savaşı vermektedir...

Düşünce ve inanışlarından ötürü hakaretlere, küfürlere ve tehditlere karşı; bireyciliğe karşı toplumculuğu, dine karşı bilimi, şeriata karşı cumhuriyeti, teokrasiye karşı Laikliği, vahye karşı aklı, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, ruhçuluğa karşı maddeciliği savunmuştur...

Ne var ki çok az kişi tarafından anlaşılabilmiştir. Şimdi bile dinciler tarafından dinsiz; dinsizler tarafından da dinci sayılır...

Av. Hayri Balta, 19.11.2014

+

TABULARA TALANA YALANA BALTA YAYINLARI:
(Alfabetik olarak)

1. Anılar 1: Bir Aydın Adayı
2. Anılar 2: Muhibir ve Tertipçilerim
3. Anılar 3: Röportaj ve ...
4. Anılar 4: Son Nokta
5. Anılar 5: Alleben (Kaybolan Cennet)
6. Anılar 6: Emanet (Şafık Güvenç Emaneti)
7. Anılar 7: Cahilin Dünyası
8. Anılar 8: Cehaleti Yeniden Doğanlar Bilir
9. Anılar 9: Zilli Kurt'un Çırpınışı
10. Anılar 10: Dindar Filozof
11. Atatürk 1: Atatürk Budur
12. Din 1: Allah Denince 1/6
13. Din 1: Allah Denince 2/6
14. Din 2: Allah Denince 3/6
15. Din 3: Aydınlanma
16. Din 4: Sırların Sırrı
17. Din 5: Tanrı'ya Yakınlık
18. Din 6: Erenlerin Dünyası
19. Din 7: Aydınlarla Mektup
20. Din 8: Kaygılarım
21. Din 9: Kuran'a Akılcı Bir Bakış
22. Din 10: İncil'den
23. Din 11: Tevrat'tan
24. Din 12: Takvimlerden
25. Din 13: Misyoner'e Yanıt
26. Din 14: Sanal Katılım-Taç'a Atılanlar
27. Köşe Yazıları 1: Kızmak Yok 1/60
28. Laiklik 1: Laiklerin El Kitabı
29. Laiklik 2: Laikliği Benimsemeden...
30. Laiklik 3: Laiklik Bir Yaşam Biçimidir
31. Oyun: Halkevi Çalışmaları ve İki Oyun
32. Öykü 1: Yitmiş Bir Adam
33. Öykü 2: Muzır'dan Kes!..
34. Öykü 3: Cambazlar
35. SSS 1/23: Sevenler-Soranlar-Sövenler
36. SSS 2/23: Aşağılık Maymun
37. Şiir 1-9: Ellerim Ellerim Suçsuz Ellerim

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

IRKÇILIĞA, SÖMÜRÜYE, ŞERİATA HAYIR!..

AV. HAYRİ BALTA'NIN ÖZGEÇMİŞİ

1932 yılında Gaziantep'te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki üzüm bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce "Tanrım! Ölen annemi geri gönder!" diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah'ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: "Gömleğin kirli, git değiştir gel!" deyince, çok da istediği halde, bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliği; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik ve kilimci kalfalığı yaparak sağlamaya çalıştı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursunu bitirdi.

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapınca futbol hakemliğini de bıraktı.

25 yaşında Gaziantep'te tasavvufçu, tekke ve tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale'den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef çaldı ve kimi zaman da ney (nay) üflledi.

Bu toplulukta "fırınlara girip çıktı", "ölmeden önce öldü", "yeniden doğdu". Bu topluluğa "ölü" olarak girdi "diri" olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.